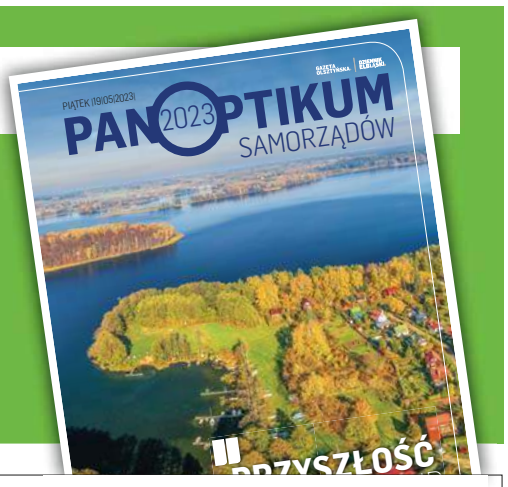
PIĄTEK-NIEDZIELA
19-21|05|2023

GAZETA OLSZTYŃSKA
WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127 NR INDEKSU 350176 \\\ NAKŁAD 4 546 NR 96 (21 048)

— CHCEMY, BY NASZ UNIWERSYTET BYŁ DOSTRZEGANY W RANKINGACH OGÓLNOŚWIATOWYCH. I TO SIĘ DZIEJE — MÓWI PROF. JERZY PRZYBOROWSKI, REKTOR UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO, UCZELNI, KTÓRA PODCZAS VII KONGRESU PRZYSZŁOŚCI ZOSTAŁA UZNANA MARKĄ WARMII I MAZUR 2023. \4-5

Fot. archiwum prywatne

JERZY PRZYBOROWSKI: MAMY SZEŚĆ CELÓW STRATEGICZNYCH

SPORT CODZIENNIE

STOMILANKI WCIĄŻ MAJĄ O CO GRAĆ \21

RAJDOWA STOLICA? MIKOŁAJKI! \22

ZAPOMNIEĆ O WIŚLE I ZWYCIĘŻYĆ \23

BRYGADA TERYTORIALSÓW NA SZÓSTKĘ \3

CO ROKU ZACHWYCAJĄ KREATYWNOŚCIĄ \8

KOBIETA Z CHARAKTEREM IDZIE POD PRĄD \9

OPOWIEŚĆ O ŚWIECIE, KTÓRY PRZEMINĄŁ \10

„SZUBIENICE" MUSZĄ ZNIKNĄĆ \6

ISSN 0137-9127
20

eprasa.pl 3a43819d3c

PREZYDENT ANDRZEJ DUDA: ROSJA MUSI PRZEGRAĆ

Rosja musi przegrać wojnę w Ukrainie i musi zrozumieć, że zjednoczony, wolny świat jest silny i będzie się sprzeciwiał jej imperialistycznej polityce – mówił w czwartek w Warszawie prezydent Andrzej Duda. Dodał, że celem Polski powinno być zapewnienie Ukrainie wstąpienia do Unii Europejskiej i NATO.

Prezydent zabrał głos podczas otwarcia dwudniowej konferencji PISM Strategic Ark 2023. Zaplanowano podczas niej szereg paneli dyskusyjnych dotyczących m.in. rosyjskiej inwazji na Ukrainie, pomocy i odbudowie Ukrainy, a także europejskiej i amerykańskiej polityce zagranicznej.

Poza prezydentem głos zabiorą m.in. szefowie MSZ Polski i Ukrainy – Zbigniew Rau i Dmytro Kułeba (zdalnie). Odbyła się także dyskusja szefa Sztabu Generalnego gen. Rajmunda Andrzejczaka oraz głównodowodzącego sił NATO w Europie gen. Christophera Cavoli.

Prezydent Duda na wstępie wystąpienia postawił pytanie, w jaki sposób jedność i solidarność na Zachodzie mogą zostać skonsolidowane, aby wzmocnić wsparcie dla Ukrainy i wywierać dalszą presję na Rosję.

„Przede wszystkim poprzez aktywne działania, kontynuowanie wsparcia dla Ukrainy w sferze wojskowej, humanitarnej. Po drugie, poprzez nakładanie dalszych sankcji na Rosję zarówno w grupie G7, jak i w Unii Europejskiej. Poprzez przekonywanie tych, którzy są jeszcze niezdecydowani. Tak, aby całkowicie wycofać kapitał z Rosji, aby powstrzymać inwestycje na terytorium Rosji, aby Rosja nie mogła zarabiać na swoich surowcach" – mówił Andrzej Duda.

Jako trzeci punkt prezydent wskazał, że należy uświadomić całej społeczności na świecie, że losy świata ważą się teraz na Ukrainie.

„Ponieważ sukces Rosji zachęciłby inne państwa do wdrażania swoich agresywnych polityk, musimy w tym momencie wzmacniać wsparcie dla globalnego pokoju. Musimy udowodnić, że na agresji nikt nie może skorzystać. Musimy stworzyć mechanizmy, które w długiej perspektywie zapewnią wsparcie Ukrainie; wsparcie finansowe, w zakresie obronności. To będzie jasny sygnał dla świata, że sprawiedliwość może zwyciężyć i że każda próba podważenia

PAP/Radek Pietruszka

Prezydent Andrzej Duda przemawiający podczas konferencji PISM Strategic Ark 2023

porządku międzynarodowego od samego początku będzie skazana na porażkę" – podkreślił prezydent Polski.

Zwrócił uwagę, że musimy przygotować się do tego, że Rosja będzie dalej agresywna, będzie dalej realizować swoją agresywną politykę.

„Dlatego w ramach nowej strategii NATO musimy wzmocnić swoje zdolności zarówno do obrony, jak i do odstraszania. To ma kluczowe znaczenie, żeby zwiększyć obecność sił Sojuszu na flance wschodniej, to będzie jasny sygnał wiarygodności, wyślemy ten sygnał naszym społeczeństwom, ale również potencjalnym agresorom" – powiedział prezydent.

Mówił też o znaczeniu obecności USA w Europie i współpracy transatlantyckiej m.in. dla skutecznego odstraszania Rosji oraz ograniczania ryzyka wybuchu innych konfliktów.

„Dlatego też priorytetem polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w 2025 roku będzie dalsze wzmocnienie współpracy z USA i NATO" – zapowiedział polski prezydent. Dodał, że Polska będzie dalej opowiadać się za istotną obecnością USA w naszej części Europy i za zwiększeniem obecności Sojuszu.

„To jest jedyna możliwość, aby nie dopuścić do tego, by Rosja zrealizowała swoje ambicje imperialistyczne. Rosja musi przegrać tę wojnę, musi zrozumieć, że zjednoczony, wolny świat jest silny i będzie się sprzeciwiał imperialistycznej polityce Rosji" – mówił Andrzej Duda.

Podkreślił, że celem Polski powinno być zapewnienie Ukrainie wstąpienia do Unii Europejskiej i Sojuszu Północnoatlantyckiego. Dodał, że zachęciłoby to naszego wschodniego sąsiada do przeprowadzenia niezbędnych reform, z których część realizowana jest już teraz, w warunkach wojennych.

„Mam nadzieję, że na najbliższym szczycie NATO będą podjęte decyzje, które zbliżą Ukrainę do członkostwa w Sojuszu" – podkreślił Duda. Zaznaczył, że w tym momencie powinniśmy być gotowi do tego, aby zapewnić Ukrainie profesjonalne gwarancje w zakresie bezpieczeństwa, co „pozytywnie wpłynie na wolę milionów Ukraińców, by ci powrócili do swojego kraju i skutecznie go odbudowali".

ŹRÓDŁO: PAP

NIE ŻYJE ALPINISTA KACPER TEKIELI

W lawinie w szwajcarskich Alpach zginął alpinista i instruktor wspinaczki sportowej Kacper Tekieli, mąż mistrzyni olimpijskiej w biegach narciarskich Justyny Kowalczyk-Tekieli – poinformowała Fundacja Wspierania Alpinizmu Polskiego im. Jerzego Kukuczki. Miał 38 lat.

Niewyobrażalna strata, w Alpach zginął Kacper Tekieli. Wyrazy współczucia bliskim" – napisano na stronie fundacji.

Kacper Tekieli urodził się 23 listopada 1984 roku w Gdańsku. Był polskim wspinaczem, instruktorem wspinaczki sportowej, a prywatnie mężem Justyny Kowalczyk, z którą miał 1,5 rocznego syna.

Był uczestnikiem programu Polski Himalaizm Zimowy (2010-2015) i w ramach projektu brał udział w wyprawach na Makalu oraz Broad Peak Middle. W 2016 roku uczestniczył z Pawłem Karczmarczykiem w akcji ratunkowej na Shivling w indyjskich Himalajach (6543 m).

W Tatrach przeszedł około 300 dróg wspinaczkowych, wiele samotnie, pokonując najważniejsze ściany polskich i słowackich szczytów. Wspinał się także w Alpach (słynna „trylogia alpejska" północnych ścian: Eiger, Matterhorn, Grandes Jorases), na Alasce, na Kaukazie, w Norwegii.

PAP/Marcin Obara

W ostatnich dniach Tekieli przebywał w szwajcarskich Alpach, gdzie zdobywał kolejne czterotysięczniki. 9 maja za pośrednictwem mediów społecznościowych informował o wyprawie na Bishorn (4153 m), dwa dni później o Weissmies (4017 m) i Lagginhorn (4010 m).

Informację potwierdził Jerzy Natkański, dyrektor Fundacji Wspierania Alpinizmu Polskiego im. Jerzego Kukuczki, który poinformował, że mężczyzna zginął w lawinie, a jego ciało zostało odnalezione w czwartek (18 maja).

ŹRÓDŁO: PAP

CYFRA DNIA

88 proc.

Wedle przeprowadzonego przez CBOS badania 88 proc. uważa, że Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie. 96 proc. sądzi, że ich najbliższa okolica jest bezpieczna i spokojna. 83 proc. w ciągu ostatnich pięciu lat nie padło ofiarą żadnego przestępstwa.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk
Igor Hrywna
Michał Podolak
Artur Dryhynycz
wydawca@gazetaolsztynska.pl
sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

eprasa.pl 3a43819d3c

BRYGADA TERYTORIALSÓW NA SZÓSTKĘ

NASI TERYTORIALSI OBCHODZĄ ŚWIĘTO BRYGADY, ŚWIĘTUJĄC TEŻ 6. ROCZNICĘ POWSTANIA 4 WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ BRYGADY OBRONY TERYTORIALNEJ. Z TEJ OKAZJI WCZORAJ ODBYŁA SIĘ UROCZYSTA GALA, A DZIŚ W JEDNOSTCE PRZY UL. SAPERSKIEJ BĘDZIE APEL, DEFILADA I PIKNIK.

ANDRZEJ MIELNICKI
a.mielnicki@gazetaolsztynska.pl

Nawet się nie obejrzeliśmy, a to już sześć lat, jak powstała 4 Warmińsko-Mazurska Brygada Obrony Terytorialnej im. kpt. Gracjana Klaudiusza Fróga, ps. „Szczerbiec". Nasi terytorialsi obchodzą teraz święto brygady, świętując też 6. rocznicę powstania formacji. Przez ten czas brygada urosła w siłę, bo liczy już prawie 3,5 tys. żołnierzy i dziś jest największa wśród wszystkich brygad WOT w kraju.

OSTATNIE LATA POKAZAŁY, JAK TRAFNĄ DECYZJĄ BYŁO POWOŁANIE WOJSK OBRONY TERYTORIALNEJ I DZIŚ PEWNIE TRUDNO BYŁOBY SPROSTAĆ WIELU WYZWANIOM BEZ POMOCY TERYTORIALSÓW, JAK CZĘSTO NAZYWA SIĘ ŻOŁNIERZY WOT.

Są tam, gdzie potrzebna jest pomoc, wsparcie. Zgodnie z ich dewizą „Zawsze gotowi, zawsze blisko". Tak było, gdy przyszła pandemia, gdy trzeba było chronić polską granicę z Białorusią, gdy trzeba pomóc uchodźcom z Ukrainy, którzy schronili się w Polsce przed rosyjskimi bombami. I znowu żołnierze WOT stanęli na wysokości zadania, koordynując akcję „Niezawodna Pomoc" na Warmii i Mazurach, pomagając tysiącom ukraińskich uchodźców.

Sprostali wyzwaniu, a duma jest tym większa, że to przecież jedni z nas – często członkowie naszych rodzin, sąsiedzi, przyjaciele, znajomi, którzy dzielą życie zawodowe ze służbą wojskową. I robią to na „szóstkę".

Nie dziwią więc słowa dowódcy warmińsko-mazurskiej brygady. — Jestem dumny, że mogę dowodzić taką brygadą — podkreślił wczoraj płk Jarosław Kowalski, dowódca 4W-MBOT podczas uroczystej gali w Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie z okazji święta brygady. Tradycyjnie już były awanse, odznaczenia dla wyróżniających się żołnierzy, a także podziękowania dla instytucji, urzędów, które wspierają brygadę w jej codziennych działaniach.

fot. Mariusz Całkowski/WMBOT

— Jestem dumny, że mogę dowodzić taką brygadą — podkreślił płk Jarosław Kowalski, dowódca 4W-MBOT

— Cały czas przygotowujemy się do wojny w myśl zasady „chcesz pokoju, szykuj się do wojny" — zauważył płk Kowalski. — Widzimy, jaka jest sytuacja geopolityczna, dlatego też potencjał bojowy brygady cały czas wzrasta, szkolimy się intensywnie, żeby być gotowym. Fundament tej brygady tworzą żołnierze i pracownicy wojska, i to oni są sukcesem tej brygady.

Wojewoda Artur Chojecki podkreślił, że każdego dnia żołnierze swoją służbą udowadniają, jak istotna, jak ważna jest obecność brygady w regionie.

— W czasie pandemii, w czasie hybrydowego ataku na polską granicę z Białorusią, a teraz niosąc wsparcie uchodźcom z Ukrainy, mieliśmy okazję się przekonać, jak ważna jest to formacja. Żołnierze WOT z wielkim oddaniem, ale też wielkim profesjonalizmem służą mieszkańcom naszego regionu, przygotowując się jednocześnie do działań, które wynikają z misji Wojska Polskiego.

Wojewoda życzył żołnierzom WOT, aby mogli w spokoju i pokoju budować swoją formację, rozwijać swoje umiejętności, jak też osobistej satysfakcji z tego, co robią, służąc ojczyźnie.

Warmińsko-mazurska brygada dziedziczy tradycje 3 Wileńskiej Brygady Armii Krajowej, nosząc imię jej dowódcy. 11 maja 1951 roku, po brutalnym śledztwie i po spreparowanym procesie, kpt. Gracjan Klaudiusz Fróga ps. „Szczerbiec" – patron brygady – został zabity w mokotowskim więzieniu.

— To był jeden z najlepszych dowódców wileńskiej Armii Krajowej, zamordowany po wojnie przez komunistów. To symbol oficera, który do końca wypełniał swoje obowiązki względem ojczyzny, do końca był wierny przysiędze, którą składał jeszcze w latach trzydziestych — podkreślił obecny na gali Michał Ostapiuk, historyk z olsztyńskiej Delegatury IPN w Olsztynie.

Dziś 4W-MBOT jest największą co do wielkości brygadą WOT w kraju. W skład brygady wchodzi pięć batalionów, a w jej szeregach 30 procent stanowią kobiety.

Zgodnie z zapowiedziami Wojska Obrony Terytorialnej mają być rozbudowane. Obecnie WOT liczy w Polsce ok. 36 tys. żołnierzy. Zgodnie z zapowiedziami wicepremiera Mariusza Błaszczaka, szefa MON, Wojsko Polskie ma liczyć co najmniej 300 tys. żołnierzy, w tym 50 tys. żołnierzy WOT i 250 tys. żołnierzy zawodowych. Dziś pod bronią jest ok. 167 tys. żołnierzy.

Dziś druga część obchodów święta warmińsko-mazurskiej brygady, które rozpoczną się mszą święta o godz. 9 w kościele w Bartągu. Później o godz. 11 na placu w jednostce przy ul. Saperskiej 1 odbędzie się uroczysty apel i defilada. Obchody święta brygady zakończy piknik wojskowy. Żołnierze zapraszają na swoje święto.

NA CO OLSZTYN WYDA 7,5 MILIONA?

Po roku przerwy wraca Olsztyński Budżet Obywatelski. Projekty mieszkańców stolicy regionu zostały ocenione przez dwie miejskie komisje.

Siedem i pół miliona złotych — tyle gmina Olsztyn przeznaczy na realizację projektów X edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego. W porównaniu z ubiegłorocznymi tegoroczna jest rekordowa niemal pod każdym względem.

Główną różnicą wydaje się budżet, jednak nie tylko on ulega zmianie. Tradycyjnie już projekty zostały podzielone na „twarde" i „miękkie", gdzie głównym kryterium jest kwota, przeznaczona na ich realizację. W przypadku

Fot. Karol Grosz

„twardych" projektów realizacja musi się zmieścić w 800 tys. zł, natomiast „miękkich" – w 100 tys. zł.

Podział na projekty miejskie i osiedlowe nie ulega zmianie. W tym roku na te pierwsze miasto przeznaczy 2,4 mln zł, natomiast na drugie – resztę ogólnej sumy, czyli 5,1 mln zł. Wczoraj dwie miejskie komisje zakończyły długą drogę sprawdzania projektów. Lista zaakceptowanych pomysłów została publicznie ogłoszona i teraz każdy mieszkaniec może się z nią zapoznać. W tym roku do ratusza zgłoszono ponad 120 projektów miejskich i osiedlowych. Komisje odrzuciły jednak 39 wniosków, głównie z powodów merytorycznych lub czysto technicznych. Kilka z nich nie było zgodnych z regulaminem OBO lub nie zawierało wymaganych informacji.

Co dalej?

Teraz inicjatorzy projektów będą mieli okazję do promocji efektów swojej pracy. Od 18 maja do 4 czerwca mieszkańcy mają czas na szczegółowe zapoznanie się z projektami, które zostaną poddane pod głosowanie, które potrwa od 5 do 19 czerwca. Mieszkańcy będą mogli oddać swój głos w dwóch formach: tradycyjnej – za pomocą drukowanych kart do głosowania lub elektronicznie – za pomocą systemu. Każdy mieszkaniec Olsztyna ma do dyspozycji aż sześć głosów: 3 na projekty osiedlowe i 3 na projekty miejskie. Każdy głos ma określoną wagę i wybierając projekt, przydzielamy mu miejsce w naszym prywatnym rankingu. W ten sposób rozdzielamy swoje głosy: I miejsce – 3 punkty, II miejsce – 2 punkty, I miejsce – 1 punkt.

Zwycięskie projekty zostaną ogłoszone 12 lipca, natomiast czas ich realizacji został przewidziany na 2024 rok.

KAROL GROSZ

eprasa.pl 3a43819d3c

JERZY PRZYBOROWSKI:

PO OBJĘCIU FUNKCJI REKTORA W 2020 ROKU DAŁEM SOBIE PÓŁ ROKU NA TO, ŻEBY OPRACOWAĆ I PRZYJĄĆ STRATEGIĘ ROZWOJU UNIWERSYTETU DO 2030 ROKU — MÓWI PROF. JERZY PRZYBOROWSKI, REKTOR UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO, UCZELNI, KTÓRY PODCZAS VII KONGRESU PRZYSZŁOŚCI ZOSTAŁA UZNANA MARKĄ WARMII I MAZUR 2023.

— Jak dużą instytucją w regionie jest UWM?

— Uchodzimy za jeden z największych zakładów pracy w Olsztynie i regionie. Zatrudniamy ponad 3 tys. osób, w tym ponad 2 tys. to nauczyciele akademiccy. Pozostali pracownicy, niebędący nauczycielami, to pracownicy m.in. inżynieryjno-techniczni, administracyjni i obsługi. Jeśli chodzi o studentów, mamy ich około 17 tys. Około 1500 osób to studenci studiów podyplomowych. Prowadzimy także różnego rodzaju kursy, szkolenia – to są formy krótkoterminowe, więc trudno jest podsumować, ilu jest takich uczestników w danym momencie.

— Stanowicie trochę „miasto w mieście". Studenci chyba rzadko się zapuszczają na starówkę. Mają małe potrzeby w tym kierunku?

— Chwalimy się tym kampusem. Jest wyjątkowy w skali kraju, Europy i świata. Bywałem w różnych miejscach i nigdy nie znalazłem takiego kampusu, jak nasz.

— Jeśli chodzi o kulturę, to można powiedzieć, że w Polsce zazdroszczą nam Kortowiady, która co roku robiona jest z wielkim rozmachem. W tym roku też zapowiada się imponująco.

— To jest impreza, która ma już swoją tradycję. W tej chwili jest to rodzaj festiwalu muzycznego, a dobór gwiazd, które występują w trakcie Kortowiady, nie jest przypadkowy. Odbiorcy to nie tylko studenci, bo przecież bardzo dużo absolwentów przyjeżdża, by być w tym okresie w Kortowie, żeby skorzystać z tego festiwalu i poczuć ponownie emocje życia studenckiego. Jestem już 35 lat po ukończeniu studiów, ale cały czas wracam wspomnieniami do różnych miejsc w Kortowie.

— Panie rektorze, może powiedzielibyśmy o roku 2022 i początku roku 2023. Co było sukcesem, a co problemem Uniwersytetu?

— Czy powinniśmy mówić o problemach? Jak w każdej instytucji te problemy występują i trzeba się z nimi mierzyć. Pewnie jakbym za dużo mówił o problemach, to mógłbym być odbierany jako ktoś, kto tylko narzeka.

— Ale na co dzień musi je pan rozwiązywać.

— Tak, na co dzień staramy się te problemy rozwiązywać, ale wolałbym mówić o sukcesach. Niewątpliwie takim sukcesem są wyniki ewaluacji. Ewaluowane były dyscypliny, a nie jednostki organizacyjne, jak wydziały, które kiedyś funkcjonowały w każdej uczelni. W sumie ocenie poddaliśmy 24 dyscypliny, z których 16 utrzymało pełne uprawnienia akademickie, a 8 w wyniku tej oceny je uzyskało. Mówimy tu o uprawnieniach do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w zakresie poszczególnych dyscyplin naukowych. Dzięki temu możemy rozwijać własną kadrę. Wśród ewaluowanych dyscyplin aż 9 dyscyplin może się pochwalić kategorią A, pozostałe 15 uzyskało ocenę B+.

— Pozostaje gratulować takiego sukcesu, który na pewno jest wynikiem długoletniej pracy i przemyślanej strategii.

— Okres ewaluacyjny miał być czteroletni, ale ze względu na pandemię został wydłużony do 5 lat. Trzeba podkreślić, że w ogóle zasady funkcjonowania nauczycieli akademickich zatrudnionych na etatach badawczo-dydaktycznych czy badawczych zmieniły się diametralnie. Każdy z pracowników musiał dostarczyć wkład do dyscypliny w postaci dorobku. Jeżeli pojawiłby się jakikolwiek pracownik, który nie uczyniłby tego, dyscyplina, a więc uczelnia w obrębie tej dyscypliny, byłaby w ewaluacji ukarana ujemnymi punktami. Nie mogliśmy sobie pozwolić, by jakikolwiek nauczyciel akademicki zatrudniony w Uniwersytecie mógł nie prowadzić badań naukowych, nie publikować i nie starać się o środki na projekty badawcze. To wymagało ogromnej mobilizacji u wszystkich, także po stronie zarządzających. Wiadomo, że to także na zarządzających spoczywa odpowiedzialność za stworzenie odpowiednich warunków, atmosfery i swego rodzaju „kontrolingu", tak aby ostatecznie zakończyło się to sukcesem. Wspomnę jeszcze, że przepisy nowej ustawy wymagały od nas tworzenia na nowo ustroju uczelni. Musieliśmy ustrój uczelni budować na podstawie kompletnie nowego statutu, który był przygotowywany na bazie przepisów ustawy w odpowiednim czasie i wszedł w życie od 1 września 2019 roku.

— Jeżeli chodzi o ewaluację, to czy ta praca nad nią ma odzwierciedlenie w rankingach uniwersytetu, które są tworzone w kraju i na świecie?

— Ewaluacja ma przede wszystkim wymiar krajowy. Jej wyniki nie są gdzieś prezentowane na świecie. Krajowy ranking przygotowywany przez fundację „Perspektywy", zarówno w mojej, jak i wielu moich koleżanek i kolegów Rektorów opinii, nie jest wiarygodny, po pierwsze dlatego, że kryteria tego rankingu, delikatnie mówiąc ciągle są zmieniane, a po drugie, nie wszystko to co stanowi o pozycji i sile uczelni jest brane pod uwagę. W rankingach międzynarodowych najważniejsza jest rozpoznawalność uczelni – poprzez publikacje prac naukowych w najlepszych czasopismach indeksowanych w takich bazach danych jak Web of Science czy Scopus. Poprzez to uniwersytet jest dostrzegany. Do tego jeszcze, brane są pod uwagę kryteria dodatkowe, ważne z punktu widzenia życia społecznego w Polsce i na świecie. Teraz bardzo duży nacisk kładzie się chociażby na spełnianie kryteriów zrównoważonego rozwoju.

— Jak pan widzi rolę Uniwersytetu w najbliższej przyszłości? Jaka jest strategia, w jakim kierunku chcielibyście podążać?

— Po objęciu funkcji w 2020 roku dałem sobie pół roku na to, żeby opracować i przyjąć strategię rozwoju Uniwersytetu do 2030 roku. Długoletni plan był oparty na głównych elementach, które wykorzystywałem już w kampanii wyborczej, ubiegając się o funkcję rektora. Mając doświadczenie, będąc prorektorem przez dwie kadencje, poznałem Uniwersytet, jego potrzeby i przede wszystkim potencjał, który w nim tkwi. Mamy aspiracje, by nasz Uniwersytet był dostrzegany w rankingach ogólnoświatowych – i to się dzieje. W strategii rozwoju założyliśmy 6 celów strategicznych. Pierwszy z nich dotyczy spełnienia kryteriów konkursu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza".

Ten konkurs jest opisany w ustawie. W pewnym interwale czasowym może go wygrać tylko 10 uczelni z całej puli uczelni publicznych w Polsce, a więc konkurencja jest bardzo duża. Oczywiście nawet jeśli nie wejdziemy do grupy uczelni badawczych, to uważam, że celem i wartością dodaną zarazem, będzie spełnianie kryteriów tego konkursu. To jest bardzo istotne. Często porównujemy to do utworzenia Uniwersytetu, który ma już niemal 25 lat. Utworzenie tzw. klasycznego uniwersytetu na Warmii i Mazurach było „wskoczeniem" na wyższy poziom w porównaniu do tego, co było przed jego powstaniem. Dzisiaj podobnie patrzę na to spełnianie kryteriów konkursu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza". To kolejny stopień poprzeczki, który powinniśmy zdobyć.

Drugi cel powiązany jest z pierwszym i zakłada to, że klasyczny uniwersytet musi być reprezentatywny, jeśli chodzi o dyscypliny naukowe. Chcielibyśmy rozwijać się we wszystkich dziedzinach. Mamy więc nauki medyczne, rolnicze, humanistyczne, społeczne, techniczne, sztukę, teologię – w zasadzie cały przekrój. Ale, np. w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych brakuje nam dyscyplin ścisłych. Stąd kładziemy teraz bardzo duży nacisk na nauki chemiczne. Mamy dziedzinę nauk medycznych, gdzie kluczową rolę odgrywa kierunek lekarski, ale brakuje nam nauk o zdrowiu. W tym roku uruchamiany więc fizjoterapię jako kierunek kształcenia, który wraz z rozwojem naukowym, w połączeniu z pielęgniarstwem, położnictwem i dietetyką wzmocni nauki o zdrowiu. Oczywiście chcielibyśmy również rozwijać także inne dyscypliny, jak choćby nasze leśnictwo, bo dostrzegamy w nim potencjał. Być może w niedalekiej przyszłości, jak zbudujemy nauki chemiczne, będziemy sięgać po farmację. To są nowe dyscypliny, ale musimy też zadbać o te, które w tej chwili funkcjonują. Świat się rozwija, a my musimy za tym rozwojem nadążyć, a nawet próbować go wyprzedzać. Pozostałe cele obejmują doskonalenie oferty dydaktycznej, poprawę warunków funkcjonowania i rozwoju pracowników, studentów i doktorantów. Bardzo istotna jest troska o wizerunek uczelni, zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej, a całość spina dbałość o stabilne finanse, bez których trudno byłoby zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania i życia społeczności akademickiej.

— Czy na Uniwersytecie prowadzone są już badania nad sztuczną inteligencją?

— Informatyka techniczna rozwija między innymi tę gałąź. Warto też wspomnieć, że Uniwersytet jest poważnym partnerem w tworzeniu nowej, piątej już, regionalnej inteligentnej specjalizacji, czyli automatyzacji i cyfryzacji. Na ostatnim posiedzeniu Senatu opiniowaliśmy wniosek dotyczący jej powołania.

— Uniwersytet będzie, jak rozumiem, liderem w tej dziedzinie?

— Na pewno chcemy być partnerem w tym obszarze badawczym i edukacyjnym, bo Uniwersytet będzie kształcił kadry na

Fot. uwm.edu.pl

Początki naszego Uniwersytetu sięgają 31 maja 1950 roku, kiedy utworzono Wyższą Szkołę Rolniczą, przekształconą potem w ART. UWM powstał w 1999 roku

eprasa.pl 3a43819d3c

MAMY 6 CELÓW STRATEGICZNYCH

Fot. Zbigniew Woźniak

Maciej Matera, redaktor naczelny „Gazety Olsztyńskiej" i prof. Jerzy Przyborowski

JERZY PRZYBOROWSKI: MAMY ASPIRACJE, BY NASZ UNIWERSYTET BYŁ DOSTRZEGANY W RANKINGACH OGÓLNO-ŚWIATOWYCH – I TO SIĘ DZIEJE. W STRATEGII ROZWOJU ZAŁOŻYLIŚMY 6 CELÓW STRATEGICZNYCH. PIERWSZY Z NICH DOTYCZY SPEŁNIENIA KRYTERIÓW KONKURSU „INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI – UCZELNIA BADAWCZA".

rzecz rozwoju tej specjalizacji. Tu trzeba wyraźnie powiedzieć, że wychodzi ona naprzeciw potrzebom w zakresie Przemysłu 4.0, a właściwie powinniśmy rozmawiać o Przemyśle 5.0, jeżeli uwzględnimy zrównoważony rozwój.

— Jak wygląda współpraca Uniwersytetu z biznesem i firmami? W jakich obszarach realizuje się ta współpraca?

— Jest dobrze, ale w mojej opinii ta współpraca mogłaby być jeszcze bardziej ścisła. Powiązałbym to ze specjalizacjami regionalnymi, na przykład produkcją żywności wysokiej jakości, w którą angażuje się kilka naszych wydziałów, na czele z Wydziałem Nauki o Żywności. Warto wspomnieć też o rolnictwie, które współpracuje z różnymi firmami hodowlanymi, nasiennymi, dużymi firmami rolniczymi, przetwórczymi. Kolejna specjalizacja to ekonomia wody. Jeśli chodzi o usługi badawcze, które Uniwersytet wykonuje na rzecz biznesu czy gospodarki, to w ubiegłym roku uzyskaliśmy ponad 7 mln złotych przychodu. Myślę jednak, że potencjał mamy znacznie większy. Od 1 stycznia funkcjonują w Uniwersytecie, także w związku z wprowadzeniem wspomnianej nowej strategii, Biuro Analiz Strategicznych oraz Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym.

Mam nadzieję, że będziemy pomagać przedsiębiorcom, włączając się w ich potrzeby. W przeszłości popełnialiśmy taki grzech, że czekaliśmy na to, aż przedsiębiorcy przyjdą do nas. A oni z różnych powodów do nas nie trafiali – niektórzy być może z obaw, strachu, inni z niewiedzy, że mogą skorzystać. Uważam, że powinniśmy wyjść do przedsiębiorców, albo chociaż spotkać się z nimi w połowie drogi.

Chcemy też połączyć nasze korzyści z korzyściami firm oraz stworzyć odpowiednie warunki rozwoju naszym studentom, a później absolwentom. To wszystko ma się składać na rozwój gospodarki i społeczności regionu.

— Gołym okiem widać, że coraz bardziej włączacie się w różne przedsięwzięcia. Również te, które organizuje „Gazeta Olsztyńska". Jest więc świadomość pokazywania się, wyjścia na zewnątrz. Uniwersytet prowadzi działania w związku z Rokiem Kopernikowskim?

— Trudno, by jedyny klasyczny uniwersytet na Warmii nie uczestniczył w tym wydarzeniu. Wszak na tej ziemi Kopernik spędził ponad 40 lat swojego twórczego życia. Nikt nie ma też wątpliwości, że zmarł we Fromborku i tam został pochowany.

— Pasuje do was tytuł „Uniwersytet Kopernika", ale niestety wcześniej został już przechwycony.

— Myślę, że to drażliwy temat. Nie chciałbym tutaj występować w opozycji do mojego kolegi, rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jesteśmy przyjaciółmi i raczej chcemy współpracować ze sobą, niż konkurować. Tym bardziej o Kopernika. Wspólnie z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika i Uniwersytetem Jagiellońskim organizujemy Światowy Kongres Kopernikański. Inauguracja miała miejsce 9 lutego w Toruniu, 24 maja rozpocznie się druga część tego Kongresu w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim, a 21 czerwca będziemy mieli odsłonę olsztyńską. Ostatecznie we wrześniu Kongres wróci do Torunia, gdzie podsumujemy i zamkniemy ten „kroczący kongres". „Kroczący" z Kopernikiem – czy za Kopernikiem, jakbyśmy to chcieli nazwać. W każdym z tych miejsc mówi się o tym, czego Kopernik dokonał.

Myślę, że Warmia jest naprawdę szczególnym miejscem. Możemy się pochwalić najbardziej pokaźną liczbą artefaktów, które są związane z życiem i działalnością Mikołaja Kopernika.

One są w tej chwili pokazywane w Muzeum Archidiecezjalnym i w Muzeum Warmii i Mazur na olsztyńskim zamku i we Fromborku. Trwa także wystawa przed olsztyńskim ratuszem. Kongres Kopernikański to nie jest jedyne wydarzenie związane z obchodami 550. rocznicy urodzin mistrza. W czerwcu na Uniwersytecie odbędzie się LOFAR Family Meeting. To spotkanie naukowców zrzeszonych wokół organizacji LOFAR, związanej z badaniami kosmosu, co też wpisuje się w dziedzictwo Mikołaja Kopernika. Przyjedzie do nas ponad 200 osób z różnych stron świata. To wspaniała okazja do tego, żeby mogły one zobaczyć Warmię i poznać nasz region, nasze miasto, Uniwersytet, a także spuściznę Kopernika na własne oczy. Poza tym 1 czerwca rozpoczyna się Światowy Kongres Polonii Medycznej i czwarty Zjazd Lekarzy Polskich. Wiadomo, że Kopernik był związany z medycyną, odbywał studia medyczne we Włoszech. Z tego powodu zorganizowaliśmy wspólnie z Naczelną Izbą Lekarską, z naszą regionalną Warmińsko-Mazurską Izbą Lekarską oraz ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska niniejszy kongres, w którym weźmie udział blisko 700 osób z całego świata. 31 maja odbędzie się z kolei Święto Uniwersytetu połączone z nadaniem doktoratu honoris causa pani profesor Marii Siemionow – uczonej, która jako pierwsza kobieta w świecie dokonała przeszczepu twarzy. Obecnie pracuje w USA, natomiast studia kończyła w Poznaniu. Sławna Polka o ogromnym dorobku, niesamowita osoba i osobowość. Będę miał zaszczyt tę godność jej nadać. To jest dla mnie i jak sądzę dla Uniwersytetu bardzo ważne.

— Wyobraża pan sobie sytuację, w której do Olsztyna przyjeżdżają wycieczki, by fizycznie dotknąć ziemi Kopernika, tak jak do Żelazowej Woli przyjeżdżają chociażby Japończycy, którzy kochają Chopina i chcą zobaczyć dom kompozytora. Wszak Kopernik to rzeczywiście postać w historii naszego kraju nietuzinkowa.

— Uważam, że cały czas za mało eksponujemy nasz region. Rok Kopernika jest wyjątkową okazją, by pokazać także Warmię poprzez Kopernika.

— Jak pan znajduje czas na prywatne życie? Usłyszeliśmy tyle inicjatyw i ogrom obowiązków, które za tym idą. Trzeba wszystkim zarządzać i nadzorować, znajdywać pieniądze...

— To jest bardzo trudne, nie ulega wątpliwości. Myślę, że świadomość tego ma każdy rektor.

— Wiem, że szczególnie bliska pana sercu jest kultura.

— Istotnie jest to jeden z tych obszarów, które najbardziej kocham. Nie wyobrażam sobie życia bez sztuki, a w szczególności bez muzyki, aczkolwiek nie każda muzyka do mnie trafia. Nie chciałbym kategoryzować. Sztuka musi być wolna i nie powinna mieć granic. Ona ma wywoływać określone emocje. Ma nas pobudzać, wyrażać, kształtować, uspakajać, a czasem nawet wyzwalać dodatkową energię. Muzyka klasyczna to ten rodzaj, po który bardzo często sięgam. Odnajduję tam chwile spokoju. Nie mam specjalnie dużo czasu, tak jak pan powiedział. Moja doba, tak jak każdego, trwa 24 godziny, ale wykorzystuję ją bardzo starannie. Zarzucam sobie, że najmniej czasu mam na bycie z rodziną. Moje dzieci są już dorosłe, ale mam potrzebę, żeby z nimi przebywać, a i one na pewno też tego chcą, podobnie zresztą jak dwie moje wspaniałe wnuczki. W takich chwilach, w których mogę, korzystam z muzyki, bywam na koncertach. Uwielbiam też literaturę naukową, a w szczególności interesuje mnie to, co jest mi bardzo bliskie – genetyka behawioralna, ewolucjonizm, stąd namiętnie czytam Richarda Dawkinsa, choć bywa on nieco kontrowersyjnym i obrazoburczym uczonym. Kino, teatr – staram się, ale mam straszne zaległości. Staram się zostawić trochę czasu na rekreację – to też jest ważne.

— Uniwersytet to szczególne miejsce, w którym praca łączy się z pasją?

— Praca na uniwersytecie jest niesamowita. Myślę, że jest to powszechna opinia wśród wykładowców. Cały czas mamy kontakt z młodymi ludźmi, którzy szukają swojej drogi w życiu, więc są nastawieni na rozwój. Nie jesteśmy wampirami, ale czerpiemy z tej pracy satysfakcję i nieustanną motywację do ciągłego poszukiwania i rozwoju.

ROZMAWIAŁ MACIEJ MATERA

eprasa.pl 3a43819d3c

„SZUBIENICE” MUSZĄ ZNIKNĄĆ

MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO ODRZUCIŁO SKARGĘ PREZYDENTA PIOTRA GRZYMOWICZA NA NAKAZ LIKWIDACJI POMNIKA WDZIĘCZNOŚCI ARMII RADZIECKIEJ, KTÓRY MIMO OBOWIĄZYWANIA USTAWY O DEKOMUNIZACJI NADAL STOI W CENTRUM OLSZTYNA.

Miasto już zapowiada odwołanie do sądu administracyjnego. To ostatnia z możliwych prób cofnięcia nakazu likwidacji pomnika, który został wydany przez wojewodę warmińsko-mazurskiego.

— Decyzja ministerstwa kultury nie jest dla mnie zaskoczeniem. Podtrzymuję to, co mówiłem wcześniej: odwołamy się do sądu administracyjnego — powiedział, cytowany przez Polską Agencję Prasową, prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz.

— Właśnie otrzymaliśmy decyzję ministra kultury i dziedzictwa narodowego utrzymującą w mocy decyzję wojewody. Gdy się z nią zapoznamy, to przedstawimy stanowisko miasta w tej sprawie — przekazała nam Marta Bartosiewicz, rzecznika prasowa ratusza.

Ani władze Olsztyna, ani biuro prasowe wojewody nie chcą na razie szerzej komentować decyzji ministerstwa. Z dostępnych w tej chwili informacji wynika, że nakaz likwidacji pomnika, który ma klauzulę natychmiastowej wymagalności, będzie rygorystycznie egzekwowany przez wojewodę.

— Minister utrzymał w mocy, zaskarżoną przez Gminę Olsztyn, decyzję wojewody warmińsko-mazurskiego dotyczącą obowiązku usunięcia Pomnika Wdzięczności dla Armii Radzieckiej, uznając ją za słuszną i zgodną z prawem — stwierdził Krzysztof Guzek, rzecznik prasowy wojewody warmińsko-mazurskiego. — Minister przypomniał, że pomnik ten wzniesiony został w celu upamiętnienia Armii Czerwonej i propaguje komunizm — dodał.

Fot. Zbigniew Woźniak

Czas zapalić dla „szubienic" czerwone światło...

Według informacji przekazanej „Gazecie Olsztyńskiej” przez rzecznika wojewody, ministerstwo odrzuciło argumentację władz Olsztyna, że skucie sierpa i młota zmieniło wymowę pomnika. To samo dotyczy ustawienia przy pomniku tablicy informacyjnej na jego temat.

— To, co na nim pozostało, jednoznacznie odsyła do okresu lat 40/50 XX w., przywołując propagandowe i niezgodne z prawdą i sprzeczne z racją stanu RP interpretacje przeszłości — podkreśla Krzysztof Guzek.

Argumentacja ministerstwa odwołuje się do Konstytucji, zgodnie z którą Rzeczpospolita Polska strzeże dziedzictwa narodowego m.in. poprzez pamięć o ofiarach i stratach narodu polskiego w czasie II wojny światowej i po jej zakończeniu, co stanowi ważny interes państwa.

Rzecznik wojewody w rozmowie z „Gazetą Olsztyńską” zaznaczył, że nakaz usunięcia pomnika z przestrzeni publicznej i rygor jego natychmiastowej wykonalności obowiązuje cały czas od chwili ich wydania w styczniu 2023 roku. Miasto wykorzystało już wszystkie możliwe drogi odwołania poza wymienianym przez prezydenta Piotra Grzymowicza zaskarżeniem decyzji do sądu administracyjnego. Jednak również sprawa sądowa nie wstrzymuje nakazu na czas trwania procesu sądowego.

— Sprawdzamy działania miasta w celu jego wykonania. W tej chwili samorząd kompletuje dokumentację potrzebną do wydania zgody budowlanej potrzebnej do rozbiórki — podkreśla Krzysztof Guzek.

Dopiero przeciąganie procedur może doprowadzić do ukarania miasta grzywną, a w przypadku, kiedy to nie pomoże, wydania decyzji zastępczej o usunięciu pomnika.

Pomnik nie mógł być wcześniej zlikwidowany, bo do września 2022 roku był na liście zabytków. Ochrona konserwatorska wyłączała go z przepisów ustawy o dekomunizacji. Wpisu w 1993 roku za rządów SLD dokonał wojewódzki konserwator zabytków.

Starania o usunięcie pomnika od trzech dekad prowadziły środowiska patriotyczne z Olsztyna. Sprawa nabrała tempa, jednak dopiero po napaści Rosji na Ukrainę. Wówczas pod pomnikiem, jako symbolem rosyjskiej dominacji, zaczęły odbywać się liczne manifestacje.

Paraliż decyzyjny w sprawie usunięcia pomnika gloryfikującego Armię Radziecką przecięła dopiero decyzja wicepremiera i ministra kultury Piotra Glińskiego o usunięciu wpisu pomnika do rejestru zabytków. Tym samym monument zaczął podlegać ustawie o dekomunizacji. Potwierdził to w dwukrotnie wydanej opinii Instytut Pamięci Narodowej.

Argumentem, który towarzyszył zarówno decyzjom o unieważnieniu wpisu na listę zabytków, jak i wydaniu nakazu usunięcia pomnika, jest m.in. zakłamywanie historii, gloryfikowanie Armii Radzieckiej oraz wykorzystywanie pomnika przez putinowską propagandę.

Piotr Grzymowicz chce zachować pomnik na swoim miejscu w centrum Olsztyna. Uważa, że skucie sierpa i młota, który znajdował się na pomniku, wystarczy do ominięcia przepisów ustawy o dekomunizacji. Chce też, żeby opisany tablicą informacyjną monument był żywą lekcją historii. Wskazuje na, jego zdaniem, znaczne walory artystyczne pomnika, którego twórcą był Xawery Dunikowski.

— To już trwa bardzo długo — mówi zaniepokojony Wojciech Kozioł, wielokrotnie karany za umieszczanie na pomniku banerów wskazujących jego komunistyczną symbolikę.

— Obrona sowieckiego sołdata, który z pomnika góruje nad miastem, kompromituje Olsztyn. Ten haniebny symbol już dawno powinien zniknąć. To jeden z ostatnich takich pomników w Polsce — stwierdza Jerzy Szmit, prezes Fundacji im. Piotra Poleskiego.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

DROMADER SKUTECZNIE WALCZA Z POŻARAMI LASÓW

Dziewięciu bomb wodnych trzeba było użyć, by ugasić groźny pożar lasu pod Drygałami. Akcja samolotów Dromader z Olsztyna pozwoliła opanować sytuację.

Samoloty gaśnicze z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie uczestniczyły w gaszeniu rozległego pożaru lasu i wrzosowiska.

— Jak nieocenione jest gaśnicze wsparcie z powietrza, można było się przekonać na początku maja. Na terenie Nadleśnictwa Drygały, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, wybuchł rozległy pożar lasu i wrzosowiska. Ze względu na rozległość ognia konieczne było włączenie się do akcji samolotów gaśniczych Dromader z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. Samoloty olsztyńskich leśników zrzuciły dziewięć bomb wodnych, co pozwoliło skutecznie zgasić pożar. Niejako „przy okazji” jeden z olsztyńskich pilotów zauważył dopiero rozwijający się pożar młodnika w Nadleśnictwie Pisz. Tu jeden zrzut wody załatwił sprawę i zagrożenie udało się zneutralizować w zarodku — opisuje Adam Pietrzak, rzecznik prasowy regionalnej dyrekcji lasów w Olsztynie.

Warmińsko-mazurscy leśnicy dysponują dwoma samolotami marki Dromader. Biorą one udział nie tylko w akcjach gaśniczych, ale także patrolowych.

Fot. RDLP

W 2022 roku piloci zlokalizowali cztery pożary lasów państwowych i jeden przypadek wypalania łąk, pastwisk i odłogów rolnych. W sumie w poprzednim roku samoloty leśników uczestniczyły w gaszeniu 25 pożarów lasów. Na terenie RDLP Olsztyn brali udział w 23 akcjach, w tym w trzech podczas ćwiczeń. Piloci z Warmii i Mazur pomagali także gasić dwa pożary lasów na terenie RDLP Warszawa – Nadleśnictw Wyszków oraz Jabłonna.

Łącznie wykonali 86 lotów – 50 lotów patrolowo-gaśniczych oraz 36 lotów gaśniczych, w tym trzy ćwiczebne. W tym czasie dokonali 41 zrzutów gaśniczych – w tym trzy zrzuty ćwiczebne.

Samolot PZL M18 Dromader został opracowany i jest produkowany przez PZL Mielec na podstawie licencji amerykańskiej firmy Rockwell jako samolot rolniczy. Łącznie wyprodukowano ponad 750 maszyn, które eksportowano m.in. do 24 krajów świata.

Leśnicy podkreślają, że wsparcie samolotów w gaszeniu ognia, który trawi lasy, jest nie do zastąpienia, a skuteczność „nalotów gaśniczych” – bardzo duża. To bardzo ważne, gdyż jeszcze na początku maja obowiązywało w warmińsko-mazurskich lasach najwyższe z możliwych zagrożenie pożarowe.

W tym roku odnotowano w Polsce już ponad 700 pożarów lasów. Tylko w maju doszło do blisko 350.

11 maja strażacy gasili ogień na poszyciu w lesie przy ul. Kapitańskiej w Olsztynie. Podczas akcji natrafili na ciało człowieka. Okoliczności śmierci mężczyzny ustala policja pod nadzorem prokuratora.

RAZ

eprasa.pl 3a43819d3c

SIEĆ ENERGETYCZNYCH INNOWACJI

Do sieci ENERGA-OPERATOR przyłączonych jest już blisko 230 tysięcy mikroinstalacji, a także ponad 1400 większych odnawialnych źródeł energii (OZE), o mocy powyżej 50 kW. Niezwykle szybki wzrost ich liczby i mocy to ogromne wyzwanie dla energetyków oraz użytkowników sieci elektroenergetycznych. Wymaga ono nie tylko rozbudowy infrastruktury, ale także wypracowania oraz wdrażania na szeroką skalę szeregu nowych rozwiązań i technologii.

Droga energii elektrycznej do domowych gniazdek, do niedawna była znacznie prostsza. Prąd wytwarzany w dużych, najczęściej węglowych elektrowniach, liniami wysokiego, średniego, a na końcu niskiego napięcia trafiał do naszych domów. Obecnie, źródła wytwórcze przyłączone są do linii elektroenergetycznych w bardzo wielu miejscach. Co więcej swoją własną przydomową elektrownię może mieć każdy z nas. Przyłączanie rosnącej liczby rozproszonych odnawialnych źródeł energii wymaga przygotowania na to sieci dystrybucyjnej. Niezbędne są zarówno inwestycje w jej rozbudowę, jak i wdrażanie rozwiązań z zakresu sieci inteligentnych pozwalających na jeszcze efektywniejsze jej wykorzystanie. Bardzo ważnym działaniem jest także tworzenie nowych mechanizmów, np. usług elastyczności, lokalnego bilansowania energii, w którym uczestniczy wiele podmiotów z rynku energii, po to, aby efektywniej ją wykorzystywać.

ELASTYCZNA SIEĆ

ENERGA-OPERATOR, tylko w zeszłym roku przeznaczyła na modernizację, utrzymanie i rozbudowę sieci elektroenergetycznej ponad 1,6 mld złotych. W ostatnich latach w ramach projektu Smart Grid, dokonano automatyzacji sieci średniego napięcia, dostosowując ją do standardów sieci inteligentnej na całym terenie działania ENERGA-OPERATOR. Obecnie trwa wprowadzanie nowego systemu sterowania pracą sieci dystrybucyjnej. Nowy system, dzięki automatyzacji części procesów, pozwoli na optymalne wykorzystanie energii produkowanej przez OZE.

W ramach programu Horyzont 2020, ENERGA-OPERATOR współpracuje z europejskimi partnerami wdrażając rozwiązania zwiększające elastyczność sieci. Choć sieć nie jest z gumy, to dzięki odpowiedniemu korzystaniu z niej, możliwe jest przyłączenie większej liczby odbiorców oraz wytwórców energii, bez konieczności jej rozbudowy. Pomysł na elastyczną sieć, w uproszczeniu, oznacza korzystanie z niej w taki sposób, aby jak najlepiej dostosować zużycie prądu do poziomu energii lokalnie produkowanej przez OZE, a także aktualnych możliwości sieci do jej przesyłania. W ramach projektów EUniversal oraz OneNet testowane są rozwiązania przypominające platformy zakupowe, dzięki którym ENERGA-OPERATOR może m.in. kupować usługi elastyczności od prosumentów. Elastyczność zakłada bowiem obopólną korzyść zarówno użytkowników sieci, jak też Operatorów Systemów Dystrybucyjnych.

Ważnym elementem projektu EUniversal są opracowane wspólnie przez ENERGA-OPERATOR oraz gdański oddział Instytutu Energetyki rozwiązania dla inteligentnych stacji transformatorowych, które pozwalają na zwiększenie możliwości przyłączania mikroinstalacji.

W tych stacjach zastosowano transformatory wyposażone w funkcję podobciążeniowej regulacji napięcia (OLTC ang. On-Load Tap Changer), co pozwala na płynne dostosowywanie jego wartości, w reakcji na zmiany wynikające z obciążenia i ilości energii produkowanej w mikroinstalacjach fotowoltaicznych. Ciekawostką i jednocześnie nowatorskim rozwiązaniem jest to, że do optymalizacji napięć wykorzystywane są dane pomiarowe pozyskiwane dzięki licznikom zdalnego odczytu energii elektrycznej.

Wprowadzanie do sieci energii z mikroinstalacji ułatwić mogą też aktywne regulatory napięcia (ALVR) w sieciach dystrybucyjnych opracowane przez polską firmę MMB Drives sp. z o.o. przy współudziale ENERGA-OPERATOR. ALVR zamieniają linie zaprojektowane jako jednokierunkowe na dwukierunkową sieć dostosowaną do inteligentnie zarządzanych usług elastyczności. Po przeprowadzonych testach ALVR jest coraz częściej stosowany w sieci nn ENERGA-OPERATOR poprawiając współpracę z prosumentami.

NOWE ROZWIĄZANIA NA RYNKU ENERGII

Aby zwiększyć elastyczność sieci ważne jest stworzenie mechanizmów umożliwiających współpracę wszystkich użytkowników sieci, aby produkowaną energie najefektywniej wykorzystywać lokalnie.

Istotną rolę w procesie takiej współpracy odgrywać mogą lokalne wspólnoty energetyczne, które będą efektywnie zarządzać generowaną na danym terenie energią, uzyskując w ten sposób znaczną samowystarczalność.

ENERGA-OPERATOR bierze udział w projektach badawczo-rozwojowych współfinansowanych z programu Horizon 2020, których celem jest wypracowywanie rozwiązań dla takich społeczności. Projekty SERENE i SUSTENANCE, prowadzone wraz z innym partnerami z UE. W ich ramach w Sopocie (SUSTENANCE) oraz gminie Przywidz (SERENE), utworzone zostały obszary demonstracyjne, na których testowane są rozwiązania dot. m.in. lokalnych magazynów energii, sterowania pracą pomp ciepła, mikroinstalacji, a także elektromobilności. Obszary demonstracyjne projektów utworzone zostały także m.in. w Dani i Holandii.

LICZNIKI ZDALNEGO ODCZYTU

Działanie sieci elektroenergetycznej opartej o rozproszone, liczne i zróżnicowane OZE wymagać będzie bieżącej wymiany danych, która prowadzona będzie za pośrednictwem tworzonego właśnie Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE). Niezbędne do tego będą wdrażane już od wielu lat przez ENERGA-OPERATOR technologie zdalnego pomiaru. Obecnie objętych jest nim już ponad 2,2 miliona jej klientów. Do 2026 roku ENERGA-OPERATOR planuje zamontować licznik zdalnego odczytu u każdego ze swoich odbiorców. Przekazywane na bieżąco dane pomiarowe z liczników są niezbędne do zapewnienia zbilansowania systemu elektroenergetycznego, czyli takiego zarządzania nim, aby ilość zużywanej energii dostosowana była jak najlepiej do ilości energii wytwarzanej w danym momencie. Taki bilans uwzględnia zarówno pracujące z różną, zależną od pogody, wydajnością OZE, jak też i działanie tradycyjnych źródeł, takich jak elektrownie gazowe czy węglowe, których pracę dzięki wykorzystaniu aktualnych danych można odpowiednio zaplanować.

Informacje dostarczane dzięki zdalnemu pomiarowi umożliwią też np. bieżące monitorowanie parametrów dostarczanej energii, wprowadzenie szeregu nowych usług tj. taryfy dynamiczne, które pozwolą korzystać z prądu wtedy, kiedy jest on najtańszy.

ENERGA-OPERATOR, KIM JESTEŚMY?

ENERGA-OPERATOR pełni funkcję operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) na terenie około ¼ powierzchni Polski, dostarczając energię elektryczną ponad 3 milionom odbiorców. Nie jesteśmy sprzedawcą energii elektrycznej, dostarczamy ją niczym kurier zakupiony towar. Jesteśmy też firmą „licznikową". Odpowiadamy za urządzenia pomiarowe i przekazywanie pozyskanych danych uczestnikom rynku.

NOWA WERSJA MOJEGO LICZNIKA

Jeżeli masz licznik zdalny, wypróbuj aplikację Mój Licznik od ENERGA-OPERATOR, z której korzysta już blisko 118 tysięcy użytkowników. Ostatnio została ona zaktualizowana do nowej wersji, zawierającej ułatwienia m.in. dla prosumentów. Aplikacje znaleźć można na stronie **https://energa-operator.pl/infrastruktura/liczniki-zdalnego-odczytu/ami**

Aplikacja dostępna jest również w wersji dla urządzeń mobilnych.

4523otba-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

PIĄTEK-NIEDZIELA 19-21.05.2023
GAZETAOLSZTYNSKA.PL

CO ROKU ZACHWYCAJĄ KREATYWNOŚCIĄ

TO BYŁ JUŻ PIĄTY WOJEWÓDZKI TURNIEJ TAŃCA NOWOCZESNEGO OSÓB NIEPEŁNO-SPRAWNYCH W LIDZBARKU WARMIŃSKIM. JAK ZWYKLE ZACHWYCIŁ KREATYWNOŚCIĄ I RÓŻNORODNOŚCIĄ POMYSŁÓW NA PREZENTACJE. WYGRAŁ ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY Z PIOTRASZEWA.

Fot. Ewa Lubińska

ŚDS Pietraszewo

ŚDS Lidzbark Warmiński

Wasza postawa, determinacja w dążeniu do perfekcji i osiągnięcia zamierzonego celu jest naprawdę godna podziwu — mówiła do uczestników Agata Misiewicz, prezes Lidzbarskiego Stowarzyszenia „Aktywni w Niepełnosprawności", organizator tego niecodziennego turnieju. — Przełamanie stresu i słabości może nauczyć wiele niejednego z nas. Jesteście wspaniałym przykładem i wzorem do naśladowania.

Mimo że Wojewódzki Turniej Tańca Nowoczesnego Osób Niepełnosprawnych odbywa się w Lidzbarku Warmińskim, jak wspomnieliśmy, od pięciu lat, emocji na nim nie brakuje. Jest wzruszenie, stres – był kiedyś przypadek omdlenia – na szczęście niegroźny, ale przede wszystkim wielka radość – i to nie tylko ze zwycięstw, ale także z samego uczestnictwa. Wszyscy biorący w imprezie udział tancerze amatorzy są uhonorowani za uczestnictwo. Inną sprawą jest ich ogromna satysfakcja z występów oraz entuzjazm publiczności, która chętnie klaszcze i nawet tańczy podczas pokazów. A te bywają wyjątkowo barwne.

KOSTIUMY DOBRZE PRZEMYŚLANE, DOBRANA DO KAŻDEGO WYSTĘPU SCENOGRAFIA (A TRZEBA DODAĆ, ŻE WARUNKI NIE POZWALAJĄ NA WIELKIE KONSTRUKCJE), CHOREOGRAFIA — NASZPIKOWANA ŁATWYMI DO ODCZYTANIA SYMBOLAMI I ALUZJAMI.

To wszystko sprawia, że turniej ma już wielu fanów, którzy co roku przybywają do miejskiej sali sportowej przy ul. Polnej w Lidzbarku Warmińskim na to wydarzenie.

Organizatorzy dbają o bezpieczeństwo uczestników – nad nim co roku czuwają Joannici Dzieło Pomocy – oraz o to by czuli się znakomicie, co nie jest łatwe, zważywszy, że każdy chciałby stanąć na podium.

W tym roku pierwsza nagroda trafiła do Środowiskowego Domu Samopomocy w Pietraszewie, którego tancerze zabrali nas w świat baśni. Na drugim miejscu znalazł się Środowiskowy Dom Samopomocy w Reszlu. Na trzecim miejscu uplasował się zespół ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Lidzbarku Warmińskim ze swoim ekologicznym przesłaniem. Było też wyróżnienie, które zdobył Warsztat Terapii Zajęciowej w Ornecie. Przeniósł publiczność do kolorowego kwietnego ogrodu. Ostatnim wyróżnionym szczególnie zespołem tanecznym był Warsztat Terapii Zajęciowej z Dobrego Miasta. Z Lidzbarka Warmińskiego zabrał ze sobą Puchar Burmistrza Lidzbarka Warmińskiego Jacka Wiśniowskiego.

Poza konkursem przed publicznością i uczestnikami wystąpili tancerze ze studia Dance Control Emilii Kozłowskiej oraz Maja Cydejko. Trzeba też wspomnieć o wzruszającym momencie rozpoczęcia turnieju. W świat tańca wprowadził wszystkich zespół Muzykanci pod opieką Pawła Sadowskiego – instruktora i zarazem dyrektora Lidzbarskiego Domu Kultury. Czym? Przepięknym polonezem.

Kolejny turniej już za rok.

EWA LUBIŃSKA
e.lubinska@gazetaolsztynska.pl

Polonez

WTZ Orneta

ŚDS Reszel

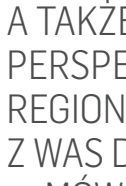

WTZ Dobre Miasto

eprasa.pl 3a43819d3c

KOBIETA Z CHARAKTEREM JEST ODWAŻNA I IDZIE POD PRĄD

— DROGIE PANIE! OGROMNE GRATULACJE I OGROMNE SŁOWA UZNANIA! DZIĘKUJEMY, ŻE DLA NAS, MIESZKAŃCÓW WARMII I MAZUR, JESTEŚCIE AMBASADORKAMI DOBREJ PRACY I ROZWOJU, A TAKŻE DOBRYCH PERSPEKTYW REGIONU. JESTEM Z WAS DUMNY! — MÓWIŁ W CZASIE GALI WRĘCZENIA TYTUŁU KOBIETY Z CHARAKTEREM GUSTAW MAREK BRZEZIN, MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Panie, które dziś wyróżniamy, to niezwykłe osobowości i nieprzeciętne talenty — tymi słowami Irena Petryna, prezes Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Forum Kobiet, zainaugurowała galę wręczenia statuetek „Kobieta z Charakterem". — Są doskonałe w pracy zawodowej, działalności społecznej i życiu rodzinnym. Mają pomysły na życie i wiedzą, jak je realizować. A realizują je z ogromną pasją, czemu towarzyszy dążenie do założonego sobie celu. I — jak mówią — bariery są po to, by pokonywać je z jeszcze większą determinacją. I takie są właśnie nasze laureatki tegorocznej edycji konkursu Kobieta z Charakterem!

Umie cieszyć się życiem

W kategorii kultura — sport — turystyka statuetkę otrzymała Sabina Maria Dąbrowska, emerytowana pedagog i aktywistka społeczna. — Stanowi wzór do naśladowania i codziennie udowadnia, że życiem na emeryturze naprawdę można się cieszyć. A przy tym czynić wiele dobrego dla innych ludzi i wciąż być aktywnym społecznie — czytał w uzasadnieniu Krzysztof Wasilewski, współprowadzący galę. Jak to się robi?

— Bo trzeba zawsze być w drodze — tłumaczyła nagrodzona Kobieta z Charakterem. — Trzeba zawsze mieć marzenia, plany i coś do zrobienia.

Tylko tyle i aż tyle.

Połączyła las ze sztuką

W kategorii biznes — ochrona środowiska statuetkę otrzymała Urszula Dyl-Nadolna, leśnik i absolwentka Akademii Sztuk Pięknych, specjalistka ds. edukacji leśnej, organizatorka zajęć artystycznych, imprez i plenerów malarskich we wsi Faryny, w czasie których łączy kulturę i naturę.

— Czy wiecie, że pani Urszula jest też drwalem i potrafi położyć 120-letnią sosnę? — pytała Irena Petryna zgromadzonych gości.

Fot. Magdalena Maria Bukowiecka

Laureatki tytułu Kobiety z Charakterem

— Las, plener, natura — to mój żywioł — mówiła Urszula Dyl-Nadolna. — To tam miłości do natury można nauczyć i dziecko, i osobę znacznie starszą. Dziecko, które pokocha las, będzie dbać o przyrodę do końca życia. A wychowanie społeczeństwa, które z troską do świata natury podchodzi — to cel każdego leśnika! Zapraszam do Spychowa, do naszego nadleśnictwa.

Bez żadnych wątpliwości uwierzyliśmy w tę 120-letnią sosnę...!

Stale dąży do doskonałości

W kategorii edukacja i nauka statuetkę otrzymała dr Agnieszka Górska, rektor Olsztyńskiej Szkoły Wyższej. To dzięki jej ogromnemu zaangażowaniu połączono trzy uczelnie. Jest też bardzo zaangażowana w wolontariat: ośrodek terapii uzależnienia od alkoholu, stowarzyszenie „Razem dla innych", pomoc dzieciom chorym na SMA — to tylko kilka z pól jej działalności charytatywnej.

— Jestem tak wzruszona tym wyróżnieniem, że nawet nie umiem znaleźć słów — mówiła Kobieta z Charakterem chwilę po odczytaniu uzasadnienia kapituły. — Moje życie to pasmo ciągłych zmian i wciąż nowych celów. Stale dążę do doskonałości. I to chyba tak zostaje się Kobietą z Charakterem...

Nie boi się wyzwań

W kategorii administracja tytuł Kobiety z Charakterem otrzymała Danuta Kunicka, dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego w Górowie Iławeckim, pielęgniarka, położna, specjalistka ds. epidemiologii, pedagog, menadżer szkoły z tytułem MBA. Jak mówi — szpital jest jej drugą miłością, a do pracy przychodzi z pasją i zaangażowaniem.

— Zadano mi pytanie: kobieta z charakterem — to jaka? Odpowiadam: odważna. My, kobiety jesteśmy bardzo odważne. Często w życiu idziemy pod prąd. I właśnie dlatego jesteśmy wspaniałe! — mówiła laureatka.

Jest przede wszystkim lekarzem

W kategorii zdrowie i polityka społeczna zwyciężyła prof. dr hab. nauk med. Agnieszka Owczarczyk-Saczonek, lekarz dermatolog, kierownik Katedry i Kliniki Dermatologii, Chorób Przenoszonych Drogą Płciową i Immunologii Klinicznej UWM, laureatka tytułu Zasłużony Lekarz Warmii i Mazur.

— Cieszę się, że w pracy z pacjentem mogę realizować swoje powołanie. Ale cieszę się też, że uczelnia i wydział lekarski dają mi możliwość realizacji pasji naukowych. Otaczam się wspaniałymi ludźmi, których wciąż na swojej drodze spotykam i stale czuję ich wsparcie. To oni przyczynili się do mojego sukcesu. Jestem zaszczycona — mówiła, odbierając statuetkę.

Kultura to jej pomysł na życie

W kategorii kultura — sport — turystyka laureatką tytułu Kobieta z Charakterem została też Marta Ewa Żeberek, dyrektor Gminnego Centrum

Kulturalno-Bibliotecznego w Samborowie, kobieta o wielu twarzach i wcieleniach, zaangażowana w upowszechnianie kultury, pełna empatii — obok drugiego człowieka nigdy nie przechodzi obojętnie.

— To, że dziś stoję w tym miejscu, jest zasługą całego zespołu, w którym mam szczęście pracować, a także mojego kierownictwa. Zawsze miałam i mam zielone światło, by na terenie całej gminy Ostróda tworzyć kulturę. Współpracuję też z urzędami, radnymi, placówkami oświaty, stowarzyszeniami i drużynami ochotniczych straży pożarnych — to przyjaciele kultury i moi przyjaciele. Bo trzeba tak żyć, jakby jutra miało nie być!

Od autorki

Irenę Petrynę znam całe życie, a może i dłużej. W tym czasie pełniła wiele funkcji — z czego wszystkie jak jedna odpowiedzialne, wymagające doskonałej organizacji pracy całych zespołów ludzi. Najbardziej cenię te lata, kiedy kierowała jednym z największym w naszym regionie szpitali. Ale cenię też jej pełne zaangażowanie i niezłomność w walce z nałogami, zwłaszcza z nałogiem nikotynowym, za którą jestem Pani Irenie szczególnie wdzięczna. Mało kto jednak wie, że w jednej z rozmów Pani Irenka zwierzyła mi się z bardzo osobistego doświadczenia. W odpowiedzi ja z kolei zwierzyłam jej się z pewnego rodzaju hejtu, który raz na jakiś czas mnie dotyka. Reakcja Pani Irenki była pełna ekspresji, pasji i emocji — skutek był taki, że w jednej chwili ów hejt bezpowrotnie przestał mnie dotykać. I to wtedy zrozumiałam jeszcze dwie rzeczy: kim tak naprawdę jest Kobieta z Charakterem i że Irena Petryna jest uosobieniem, a może nawet pierwowzorem tego zaszczytnego tytułu.

eprasa.pl 3a43819d3c

OPOWIEŚĆ O ŚWIECIE, KTÓRY PRZEMINĄŁ

O TYM DOMU W PRZEWOD--NIKACH PO WARMII NIE ZNAJDZIEMY ŻADNYCH INFORMACJI. ZATEM PRÓBA KRÓTKIEGO OPOWIEDZENIA O NIM MUSI SIĘ ZACZĄĆ OD PROSTEGO STWIERDZENIA FAKTU, ŻE ZNAJDUJE SIĘ ON W BRĄSWAŁDZIE. OKOŁO 8 KM NA PÓŁNOC OD OLSZTYNA. ZWYKLE, GDY CZYTAMY INFORMACJE O TEJ WSI, TEŻ NIE WSPOMINA SIĘ O TYM DOMU. ZAMIAST TEGO W ENCYKLO--PEDYCZNYCH INFORMACJACH O BRĄSWAŁDZIE CZYTAMY, ŻE W TEJ UROCZEJ WSI ZNAJDUJE SIĘ KOŚCIÓŁ PARAFIALNY, SZKOŁA PODSTAWOWA (FILIA SZKOŁY W DYWITACH), OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA Z REMIZĄ, SKLEPY SPOŻYWCZE.

Zwraca się zwykle uwagę na niezmienioną od wieków strukturę wsi, która zachowała jeszcze symetryczny układ budynków. Podkreśla się też istnienie tradycyjnej architektury wiejskiej. Nakazuje się zwrócenie uwagi na domy z czerwonej cegły ze szczytami z drewnianych desek, dwuspadowe, pokryte czerwoną dachówką dachy, kamienne fundamenty, krokwie wysunięte poza ściany, drewniane okazałe drzwi. Przewodniki po Warmii proponują jeszcze zatrzymanie się w centralnej części wsi i zwrócenie uwagi na doskonale usytuowany w całości krajobrazu neogotycki kościół, który zbudowany na wzgórzu jest widoczny z każdego miejsca. Wspomina się też jeszcze o kilku kapliczkach, dawnym grodzisku pruskim. A więc standard. Obowiązkowo przypomina się, że mieszkała tutaj Maria Zientara-Malewska, która na dodatek wieś opisała w swoich wspomnieniach pt. „Wieś nad łąkami Brąswałd". To mniej więcej tyle. Pozostawmy zatem Brąswałd jako sympatyczne tło dla całej naszej opowieści. Oto ona.

Fot. Zbigniew Woźniak

„Grająca" kapliczka w Brąswałdzie

Kapliczka

Najpierw zobaczymy kapliczkę. To ona często najpierw przykuwa uwagę osób odwiedzających Brąswałd. Niektórzy ponoć przyjeżdżają tutaj, specjalnie jej poszukując. Zbudowana jest na dużym kamieniu. Jest maksymalnie prosta w swej konstrukcji. Ona też budzi wrażenie czegoś, co jest wiekowe. Ta archaiczność powoduje, że goście z zewnątrz poddawani są zatem pewnemu eksperymentowi. Muszą zadać sobie dużo trudu, by zdać sobie sprawę z tego, że została zupełnie niedawno zbudowana. Obok postawiono ławeczkę. Gdy przystaniemy obok kapliczki, czeka nas miła niespodzianka. Włącza się automat i z wnętrza płynie religijna muzyka. Słyszymy „Ave Maria" Schuberta. Jest zatem zaproszenie zarówno do odpoczynku, jak i do modlitwy.

Dom

Jest on posadowiony na zboczu doliny, którą przed wiekami wybrano na założenie Brąswałdu. Jego budowniczy w wielkim trudzie uformował w nim płaską, obszerną półkę i zbudował na niej swój dom. Dom jest częścią wsi, ale też wydaje się od niej odizolowany. Stąd widać wszystko, co tutaj najważniejsze: kościół, leśniczówkę, wspominany dom pisarki, remizę, sklep. Dom zdaje się panować nad całą okolicą. Podobno wszyscy, którzy odwiedzają Brąswałd pierwszy raz, ulegają pewniej iluzji. Są przekonani, że usadowione na wzgórzu pod lasem powyżej leśniczówki domostwo jest starą warmińską zagrodą. W ich pierwszym odbiorze to miejsce staje się najstarszym budynkiem w całej wsi. Nie jest to standardowy dom znany nam z podmiejskich wsi w naszym regionie, które powoli napełniają się nowymi domami. Wypierają one stare, tzw. przedwojenne budownictwo. Dom przypomina małe gospodarstwo rolne. Widać tutaj garaż, kierat, wóz konny, piwniczkę wbudowaną w zbocze, budę dla psa, kurnik, budynek gospodarczy, narzędzia gospodarcze, drewutnię, szulerkę. Co więcej, to wszystko nie jest oddzielone od drogi, choć jest ogrodzenie. Jest ono jednak tak skonstruowane, że zamiast oddzielać zagrodę od ciekawskich oczu swą ażurową i prostą konstrukcją, wręcz zachęca do patrzenia. Gospodarz zagrody niczego nie chce ukryć, eksponuje dawne narzędzia gospodarskie. Nie ma tutaj znanych nam z nowo wybudowanych osiedli równych rządów tuj, siatki, muru, parkanu, kamer, elektrycznie przesuwanej bramy, wściekłe ujadającego psa, który zza płotu chce nas rozerwać na strzępy. Może dlatego właśnie wszyscy przechodzący obok są święcie przekonani o starodawności tego miejsca.

Żelazne zwierzęta

Zagroda otoczona jest zwierzętami domowymi. Wygląda to tak, jakby wyszły one na chwilę z kurnika i zastygły, przemieniając się w brązowe posągi. Sprawia to wrażenie z jednej strony cmentarza. Żeliwne zwierzęta przypominają nagrobki kur, kaczek, gęsi. Są wspomnieniem żywych zwierząt domowych, których już w tych okolicznych gospodarstwach i w innych Polsce w praktyce nie ma. Te żeliwne zwierzęta z gospodarstw domowych przypominają nam o dawnych żywych istotach, które widzieliśmy jeszcze niedawno temu w zagrodach. Wiejskie koty i psy, kury i kaczki, gęsi i koguty dawniej chodziły obok siebie. Dzisiaj już takich widoków nie zobaczymy. Natomiast przed zagrodą Brąswałdzie one wręcz wychodzą na drogę. Witają przechodniów. Zachęcają do spojrzenia na zagrodę. W ten sposób zagroda istnieje jakby poza czasem. Żelazne zwierzęta istnieją nie po to, żeby składać jajka, dawać mleko, szczekać, łapać myszy. Istnieją same w sobie. Są wieczne. Istnieją poza czasem. Stają się symbolem dawnego życia, którego podstawą była zagroda – samowystarczalny świat niezależny od tego co na zewnątrz.

Zwierzęta, na które musi zwrócić uwagę każdy, kto znajdzie się na drodze obok Zagrody, tworzą jakąś przemyślaną strukturę. Uświadomiłem to sobie, gdy natknąłem się przypadkowo na sztych z czasów wojen napoleońskich. Przedstawia on scenę postoju wojsk Napoleona w Prusach, a dokładnie w Mrągowie. Tam właśnie zobaczyłem te same, co przed zagrodą w Brąswałdzie, domowe zwierzęta, które napoleoński rysownik dokumentujący poczynania wojsk francuskich umieścił właśnie na pierwszym planie. Zagroda staje się w pewnym sensie żywym historycznym obrazem. Jest swoistą symboliczną narracją. Jest to opowieść o dawnym świecie; o dawnej warmińskiej tradycyjnej wsi; o świecie, który bezpowrotnie przeminął. Ale jednocześnie jest to symboliczna opowieść o czymś trwałym; o pragnieniu istnienia poza czasem; poza materią; poza przemijaniem w „wiecznym teraz". Te zwierzęta z takim pietyzmem ustawione w samej zagrodzie i wzdłuż drogi są wyzwolone z czasu linearnego; z istnienia praktycznego. Zdają się istnieć już poza czasem i materią. Stają się po prostu symbolem dawnego świata. To nie tylko element pierwszego planu pewnej przemyślanej artystycznie kompozycji architekturalno-krajobrazowej, ale coś więcej. To jakieś pragnienie zatrzymania przemijania świata, który już w dużej mierze nie istnieje. To, co ustandaryzowane, zunifikowane, bezpowrotnie wypiera dawne domy. Tak samo jest ze zwierzętami w tych nowych domach. Są tam wyłącznie psy o wyszukanych rasach i równie wyszukane koty. Dlatego właśnie ta zagroda tak się wyróżnia na tle domów zbudowanych w ciągu obecnych kilkunastu lat. Na ich tle jest jakimś przesłaniem z przeszłości. Jawi się czymś z jakiegoś innego świata, a może jest też i zwyczajnym protestem przeciwko przemijaniu nie tylko świata warmińskiej wsi, ale i całej jego ustabilizowanej hierarchii wartości. Te żeliwne zwierzęta stają się zatem strażnikami pamięci. Mówią o innej symbiozie ludzi i zwierząt niż ta w nowych domach. Żelazne zwierzęta nie służą komfortowi, relaksowi, zabawie i rekreacji.

Ukryte przesłanie

Dom w Brąswałdzie jest opowieścią o próbie naprawiania świata. W tym przypadku wcześniej zniszczonych warmińskich zagród. Nastąpiło to w latach 70. ubiegłego wieku, gdy ceną za niemiecki paszport było zrzeczenie się przez Mazurów i Warmiaków praw własności do swych gospodarstw, które można było odkupić od skarbu państwa za śmieszne pieniądze. Gospodarz, budując swój dom – warmińską zagrodę – musiał od nowa walczyć z rozpadem, destrukcją i przemijaniem. W efekcie stworzył nie skansen, ale miejsce do życia. Sprawia to, że ludzie z zewnątrz biorą to miejsce za stare siedlisko z mieszkającymi w nim od pokoleń ludźmi. Dom pod lasem na wzgórzu w Brąswałdzie jest tryumfem kreacji dobra, ładu, rozsądku, pracowitości, oszczędności, życia na miarę możliwości, pokory, niezależności, godności, gościnności. Jest wcieleniem cnót wymarłego ludu warmińskiego.

MAREK MELNYK

eprasa.pl 3a43819d3c

19 maja – 25 maja 2023

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura
INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmiel
ISSN 1643-2460. Skład komputerowy: Magraf, sp.j.

Piątek

20:00 TVN
Shrek Trzeci
film komedia, USA, 2007

Bycie królem to zdecydowanie nie jest zajęcie dla każdego - zwłaszcza dla ogra, którego zapach przypomina smród oparów unoszących się nad najdalszymi ostępami bagniska. Ostatnią rzeczą, jakiej pragnął Shrek poślubiając Fionę, było panowanie nad królestwem Zasiedmiogórogrodu. Kiedy jednak jego teść, król Harold zaczął chorować, to właśnie Shrek został kandydatem do korony. Teraz, jeśli niechętny nowym obowiązkom kandydat na króla nie znajdzie godnego zastępcy, do końca życia będzie wkręcony w królowanie.

Sobota

21:30 TVP 1
Nieobliczalny
film fabularny, USA, 2020

Tego feralnego ranka Rachel Flynn jest mocno spóźniona, w dodatku wszystko idzie na opak. Musi jeszcze odwieźć syna Kyle'a do szkoły. I jak na złość trafia na gigantyczny korek w mieście, w godzinach szczytu. Zdenerwowana ponagla klaksonem innego kierowcę, który blokuje ruch i nie rusza, choć ma już zielone światło. Na następnych światłach kierowca próbuje do niej zagadać, ale ona okazuje mu złość i pogardę. Nieznajomy wpada w furię i postanawia dać jej nauczkę. Od tej pory śledzi Rachel i jest coraz bardziej agresywny.

Niedziela

22:20 TVP 1
Bezpieczna przystań
film obyczajowy, USA, 2013

Erin ma za sobą dramatyczne przeżycia. Ucieka ze swego domu w Bostonie z zakrwawionym nożem. Na dworcu autobusowym kupuje bilet i pośpiesznie wyjeżdża z miasta. Zmieniwszy swój wizerunek dociera do niewielkiego miasteczka Southport w Karolinie Północnej, gdzie podaje się za niejaką Katie Feldman. Wkrótce dostaje posadę kelnerki i wynajmuje mały dom na obrzeżach miasta. Piękna i młoda kobieta wiedzie żywot pustelniczki, unika kontaktów z lokalną społecznością. Jej sąsiadką jest Carly Jo, z którą w końcu się zaprzyjaźnia.

Poniedziałek

22:45 TVN
Morderstwo doskonałe
film sensacyjny, USA 1998

Człowiek tak wpływowy i bogaty jak Steven Taylor nie zniósłby nawet myśli o porażce, a co dopiero wiadomości o zdradzie własnej żony. A jednak piękna i bogata Emily, która na co dzień udaje kochającą żonę, w rzeczywistości darzy uczuciem kogoś innego. Jej kochankiem jest kontrowersyjny artysta David Shaw. Gdy Steven zdobywa wystarczającą ilość dowodów potwierdzających niewierność żony, postanawia zemścić się na niej i jej kochanku. Nie wpada jednak w złość i nie rzuca się na nich, by dokonać krwawej zemsty, wręcz przeciwnie, powoli i bardzo dokładnie opracowuje plan zbrodni doskonałej.

Wtorek

22:15 TVP 1
Prymas. Trzy lata z Tysiąca
dramat, Polska, 2000

Kierowanie Kościołem w Polsce przypadło kardynałowi Wyszyńskiemu w szczególnym momencie. Nominacja na arcybiskupa gnieźnieńskiego i warszawskiego, a tym samym prymasa Polski, nastąpiła niemal w przeddzień zjednoczeniowego zjazdu PZPR, po którym rozpoczął się represyjny etap polityki władz wobec Kościoła. Pod pretekstem działalności antypaństwowej na początku lat 50. komunistyczne władze PRL aresztują wielu biskupów i księży i dokonują konfiskaty znacznej części majątku Kościoła. Kardynał Stefan Wyszyński w publicznych wystąpieniach zdecydowanie przeciwstawia się bezprawnemu działaniu władz.

Środa

21:05 TVP 1
Francuski pocałunek
Komedia romantyczna, USA/Wielka Brytania, 1995

Narzeczony Kate wybiera się w służbową podróż do Paryża. Ona nie chce mu towarzyszyć, bo nie znosi Francuzów, a poza tym boi się latać samolotem. Tymczasem Charlie w słynnym mieście nad Sekwaną wdaje się w romans ze śliczną i zalotną Juliette, w której zakochuje się bez pamięci i postanawia zostać tam na stałe. Zdeterminowana Kate wyrusza za ocean, aby ratować swój związek. Podróż do Francji całkowicie odmienia ją i jej uporządkowane dotąd życie. Podczas lotu do Paryża spotyka przystojnego i tajemniczego Francuza Luca, który - korzystając, że kobieta śpi - dyskretnie ukrywa coś w jej torebce. W Paryżu Kate zostaje okradziona.

Czwartek

20:05 POLSAT
Serce nie sługa
film komediowy, Polska, 2018

Daria i Filip - główni bohaterowie filmu znają się od lat i są najlepszymi przyjaciółmi. Filip to klasyczny „Piotruś Pan" i łamacz damskich serc. Po kolejnej, upojnej nocy, gdy obudzi się obok nowo poznanej dziewczyny, poczuje, że chce zmienić swoje życie i nadać mu sens. Przypomni przyjaciółce propozycję, którą złożył jej kilka lat temu. Jeśli do trzydziestki nie będą w poważnych związkach, to pobiorą się i razem wychowają dziecko. Daria na początku sceptycznie nastawiona do tego pomysłu, w końcu się poddaje i ulega namowom przyjaciela.

PIĄTEK • 19 maja

TVP 1

04:40 **Klan** - telenowela
05:10 **Dziedzictwo** - serial
06:00 **Wspaniałe stulecie** - serial
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze**
07:30 **Agape Blisko Ciebie**
08:00 **Wiadomości**
08:10 **Kwadrans polityczny**
08:25 **Informacje kulturalny**
08:30 **Pogoda poranna**
08:40 **Ranczo** - serial
09:40 **Komisarz Alex** - serial
10:40 **Ojciec Mateusz** - serial
11:30 **Leśniczówka** - serial
12:00 **Wiadomości**
12:10 **Agrobiznes**
12:30 **Agropogoda**
12:35 **Magazyn Rolniczy**
12:50 **Natura w Jedynce - Zwierzęta budują**
14:00 **Wspaniałe stuleci** - serial
15:00 **Wiadomości**

15:20 **ALARM!** - magazyn
15:35 **Gra słów. Krzyżówka**
16:05 **Dziedzictw** - serial
17:00 **Teleexpress**
17:20 **Jaka to melodia**
17:55 **Klan** - serial
18:25 **Leśniczówka** - serial
19:00 **Jeden z dziesięciu**
19:30 **Wiadomości**
20:15 **ALARM!** - magazyn
20:35 **Krucjata. Prawo serii** - serial kryminalny
21:35 **U Pana Boga w ogródku** - komedia
23:40 **Kres niewinności** - serial
00:40 **Tokariew. Zabójca z przeszłości** - film fabularny, prod. USA, 2014
02:25 **Creed: Narodziny legendy** - dramat USA, 2015
04:45 **S. W. A. T. - Jednostka specjalna** - serial

TVP 2

05:00 **Na sygnale** - serial
05:30 **M jak miłość** - serial
06:20 **Anna Dymna** - spotkajmy się
06:55 **Rodzinka.pl** - serial
07:30 **Pytanie na śniadanie**
10:35 **Panorama**
10:40 **Pytanie na śniadanie**
11:05 **Mini audycja**
11:15 **Smaki świata - po iberyjsku** - magazyn
11:50 **Dla niesłyszących - Barwy szczęści** - serial
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Akacjowa 38** - serial
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial
15:10 **Wydział kryminalny Kitzbühel** - serial
15:50 **Przepis dnia**
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Zakazany owoc** - serial
18:00 **Panorama**

18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **Akacjowa 38** - serial
19:30 **Barwy szczęścia** - serial
20:00 **Przepis dnia**
20:10 **Barwy szczęści** - serial
20:50 **Postaw na milion** - teleturniej
21:50 **Tak to leciało!** - teleturniej muzyczny
22:55 **Kino relaks - Wyśpiewam ci miłość** - film obyczajowy, prod. Szwecja, 2019, reż. Edward af Sillen, wyk. Malinn Akerman, Christian Hillborg, Jonas Karlsson
01:00 **Przez ciasto do serca** - komedia, prod. USA, 2018
02:40 **Anatomia strachu** - film fabularny, prod. USA, 2011, reż. Joel Schumacher, wyk. Nicolas Cage, Nicole Kidman, Ben Mendelsohn

TVN

05:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
06:05 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
07:00 **Doradca smaku** - program kulinarny
07:05 **Kuchenne rewolucje**
08:00 **Dzień Dobry TVN**
11:30 **Ukryta prawda** - program
12:35 **Kuchenne rewolucje**
13:40 **Szpital** - program obyczajowy
14:45 **Ukryta prawda** - program
15:50 **Kuchenne rewolucje**
16:55 **Sekrety życia** - program
17:55 **Ukryta prawda** - program
19:00 **Fakty**
19:30 **Sport** - informacje
19:40 **Pogoda**
19:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:00 **Shrek Trzeci** - film komedia, USA, reż. Chris Miller, wyk. Mike Myers, Eddie Murphy, Cameron Diaz, Antonio Banderas

22:00 **Saga Zmierzch: Przed świtem Część II** - horror, USA, reż. Bill Condon, wyk. Kristen Stewart, Robert Pattinson, Taylor Lautner, Peter Facinelli, Elizabeth Reaser, Ashley Greene, Michael Sheen
00:20 **Kuba Wojewódzki** - program
01:30 **Superwizjer**
02:25 **Na granicy światów** - serial
03:25 **Uwaga!**
03:45 **Zamieszkać na plaży** - program edukacyjny
04:15 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny
04:45 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy
05:10 **Kto was tak urządził** - inne poradnikowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat New**
08:40 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:10 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:40 **Sekrety rodziny** - serial obyczajowy
10:40 **Dlaczego ja?**
11:40 **Gliniarze** - serial
12:50 **Wydarzenia**
13:20 **Interwencja**
13:40 **Trudne sprawy**
14:40 **Dlaczego ja?**
15:50 **Wydarzenia**
16:10 **Pogoda**
16:15 **Interwencja**
16:30 **Na ratunek 112**
17:00 **Gliniarze** - serial kryminalny
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia**
19:25 **Gość Wydarzeń**
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**

20:05 **Zróbmy sobie wnuka** - film fabularny, Polska, 2003 Maniek i Genia Koselowie to starsze małżeństwo prowadzące w samym centrum miasta ogromną plantację pomidorów. Oboje mają nadzieję, że wkrótce ich dzieci przejmą kontrolę nad rodzinnym biznesem. Niestety, ani syn Janek, ani córka Zosia - nie chcą prowadzić „pomidorowego" interesu.
21:55 **Logan** - film, USA, Kanada, 2016
00:55 **Terminator 3: Bunt maszyn** - USA, Niemcy, Wielka Brytania, 2003
03:25 **Nasz Nowy Dom**
04:25 **Kabaretowa Ekstraklasa**
04:40 **Disco Gramy**

TVP Kultura

07:00 **Muzyczne poranki**
07:30 **Informacje kulturalne**
07:55 **Co dalej?** - program publicystyczny
08:30 **Mazurki nad Wisłą - Mariza Nawrocka** - cykl reportaży
09:10 **Akcja pod Arsenałem** - dramat
11:00 **Dom** - serial TVP
12:45 **Legendy Rocka - Pieśni dla ludu** - cykl dok.
13:15 **Legendy Rocka - Kobiety grające Rocka** - cykl dok.
14:05 **Rzeka** - dramat, prod. Norwegia, Polska, Kazachstan, 2018
16:10 **Mistrzowie pędzla - Świat Alfonsa Muchy** - film dokumentalny
18:00 **Res Poloniae**
18:35 **Dziecko szczęścia czyli Jeremi Przybora** - reportaż
19:45 **Reminiscencje z Opola - 17 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole**

20:00 **Wieczór kinomana - Dolina Bogów** - dramat, prod. Polska, USA, 2019, reż. Lech Majewski, wyk. Josh Hartnett, Berenice Marlohe
22:20 **Informacje kulturalne**
22:45 **Eureka biblioteka!** - cykl reportaży
23:10 **Etgar Keret. To się zdarzyło naprawdę** - film dokumentalny
00:30 **Czwartkowy klub filmowy - Spragnieni miłości** - dramat, prod. Hongkong, Francja, 2000
02:15 **Teraz animacje! - WE HAVE ONE HEART**
02:30 **Teraz animacje! - Ściany**
02:50 **Kino nocne - Biegnij, chłopcze, biegnij** - dramat

TV Puls

06:00 **Kobra - oddział specjalny** - serial
08:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
09:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy
10:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
11:00 **Zaklinaczka duchów** - serial
13:00 **Lekarze na start** - serial obyczajowy
14:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
16:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy
17:00 **Lekarze na start** - serial obyczajowy
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
20:00 **Brudna sprawiedliwość** - film akcji, USA 2022, reż. Edward Drake, wys. Bruce Willis, Devon Sawa, Luke Wilson, Sufe Bradshaw

21:55 **Pitbull. Niebezpieczne kobiety** - film akcji, Polska 2016. Wśród funkcjonariuszy przyjętych do policji jest wiele kobiet. Dwie z nich to Zuza (Joanna Kulig) i Jadźka (Anna Dereszowska). Na drodze świeżo upieczonych policjantek los szybko stawia starszych kolegów po fachu: Gebelsa (Andrzej Grabowski) i Majamiego (Piotr Stramowski). Ich doświadczenie okaże się bezcenne w starciu funkcjonariuszek ze skorumpowanymi przełożonymi…
03:45 **Zobacz to! Blok powtórkowy** - Dyżur
04:00 **Menu na miarę**

TVN 7

05:00 **Szkoła** - program obyczajowy
06:55 **Szpital** - program obyczajowy
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:00 **Idealna niania** - program obyczajowy
11:45 **Zagadki losu** - program obyczajowy
12:45 **Szpital** - program obyczajowy
13:45 **Sąd rodzinny** - program sądowy
14:45 **Tajemnice miłości** - program
15:50 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:50 **Zagadki losu** - program obyczajowy
17:55 **Magia kina** - program inne
18:25 **Matki, córki, przyjaciółki** - program lifestylowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

20:00 **Ciekawy przypadek Benjamina Buttona** - film obyczajowy, USA, 2008, reż. David Fincher, wyk. Brad Pitt, Cate Blanchett, Julia Ormond, Elias Koteas, Tilda Swinton Niezwykła opowieść o człowieku, który rodzi się jako starzec i stopniowo młodnieje. W roli tytułowej wystąpił Brad Pitt, którego kreacja aktorska zachwyciła i krytyków i widzów i została nagrodzona nominacją do Oskara dla najlepszego aktora w 2008.
23:30 **365 dni** - film erotyczny, Polska, 2020
01:50 **Mój sąsiad morderc**
03:50 **Druga strona medalu** - talk show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy Iombard **11:50** Policjantki i Policjanci **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka
15:55 Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Gwiazdy Kabaretu **21:00** Farma **22:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:00 Prometeusz. W 2089 archeologowie Elizabeth Shaw (Noomi Rapace) i Charlie Holloway (Logan Marshall-Green) odkrywają w Szkocji piktogramy wykonane ponad 35000 lat wcześniej.
01:55 Śmierć na 1000 sposobów **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

12:00 Regina Coeli **12:03** Informacje dnia **12:20** Pod Twoją Obronę **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Zrozumieć Antycywilizacje **14:55** Słowo życia
15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia **15:20** Mocni w Wierze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Siódmy Sakrament **16:40** Prosto o gospodarce **17:00** Bôtë ju jidą. Pielgrzymka Rybacka **17:30** Geopolityka **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli **18:05** Informacje dnia **18:15** Westerplatte Młodych **19:00** Warto zauważyć… w mijającym tygodniu **19:30** Brat Franciszek **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski

eprasa.pl 3a43819d3c

SOBOTA • 20 maja

TVP 1

05:35 **Hotel pod żyrafą i nosorożcem** - serial
06:20 **Balans bieli** - magazyn
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze**
07:40 **Rok w ogrodzie**
08:05 **Rok w ogrodzie Extra**
08:20 **wojsko - polskie.pl**
08:45 **Pełnosprawni**
09:15 **Sprawa dla reportera**
10:15 **Fascynujący świat - Najpiękniejsze zamki Karyntii**
11:15 **Fascynujące miejsca - Fascynujący Madagaskar - dzikie wybrzeża**
11:35 **Wiesz czy nie wiesz?**
12:35 **Gwiazdy w południe - Próba miłości** - western, prod. USA, 1975
14:10 **Z pamięci - Tamara Łempicka**
14:25 **Okrasa łamie przepisy**

14:55 **Korona królów. Jagiellonowie** - telenowela historyczna
17:00 **Teleexpress**
17:35 **Ojciec Mateusz** - serial
18:25 **Kulisy serialu Ojciec Mateusz**
18:40 **Jaka to melodia?**
19:30 **Wiadomości**
20:15 **ALARM!** - magazyn
20:35 **Komisarz Alex** - serial
21:30 **Hit na sobotę - Nieobliczalny** - film, prod. USA, 2020
23:10 **Creed: Narodziny legendy** - dramat, prod.USA, 2015
01:35 **Nigdy cię tu nie było** - film, prod. Wielka Brytania, Francja, USA, 2017
03:15 **Jaka to melodia**
04:50 **Z pamięci - Tamara Łempicka**

TVP 2

05:15 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial
07:00 **Dla niesłyszących - M jak miłość** - serial
07:55 **Pytanie na śniadanie**
11:20 **Rodzinny ekspres**
11:55 **Tak to leciało!**
12:50 **Ameryka da się lubić** - program rozrywkowy
14:00 **Familiada** - teleturniej
14:35 **Koło fortuny** - teleturniej
15:15 **Szansa na sukces. Opole 2023** - widowisko muzyczne
16:20 **Na dobre i na złe** - serial
17:15 **Tacy byliśmy - Kombi**
17:45 **Dla niesłyszących - Słowo na niedzielę**
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **O mnie się nie martw**
19:35 **Reportaż kulturalny**
20:00 **60 lat minęło. Największe hity opolskich festiwali** - widowisko

22:00 **Last Vegas** - komedia, prod. USA, 2013, reż. Jon Turteltaub, wyk. Robert De Niro, Michael Douglas, Morgan Freemana
23:55 **Delikatność** - film fabularny, prod. Francja, 2011, reż. David Foenkinos, wyk. Audrey Tautou, Bruno Todeschini, Francois Damiens
01:55 **Wyśpiewam ci miłość** - film obyczajowy, prod. Szwecja, 2019
04:00 **Zmruż oczy** - film, reż. Andrzej Jakimowski, wyk. Zbigniew Zamachowski, Ola Prószyńska, Małgorzata Foremniak, Andrzej Chyra, Andrzej Mastalerz

TVN

05:35 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:50 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:40 **Kuchenne rewolucje**
07:30 **Polowanie na ogród** - program ogrodniczy
08:00 **Dzień Dobry TVN**
11:30 **Na Wspólnej Omnibus** - serial, Polska
13:35 **Polowanie na ogród** - program ogrodniczy
14:15 **Lego Masters** - program
16:00 **Johnny English: Nokaut** - film, USA, Francja, Chiny, Wielka Brytania, reż. David Kerr, wyk. Rowan Atkinson, Ben Miller, Olga Kurylenko, Jake Lacy, Emma Thompson, Charles Dance
17:55 **Kuchenne rewolucje**
19:00 **Fakty** - informacje
19:25 **Sport** - informacje
19:35 **Pogoda**
19:45 **Uwaga!**
20:00 **Azja Express 3** - program

21:35 **Mamma mia** - film musical, USA, Niemcy, Wielka Brytania, reż. Phyllida Lloyd Christine Baranski, wyk. Meryl Streep, Pierce Brosnan, Colin Firth, Stellan Skarsgard, Julie Walters
23:55 **Ouija** - horror, USA, Japonia
01:50 **Największe polskie katastrofy** - program dokumentalny
02:50 **Szpital** - program obyczajowy
03:50 **Uwaga!**
04:10 **Zamieszkać na plaży** - program edukacyjny
04:40 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny
05:10 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:05 **Daleko jeszcze?** - film fabularny USA, 2005
10:10 **Ewa gotuje**
10:40 **Nasz Nowy Dom**
11:40 **Kryptonim Szef Polska**
12:40 **Bogaty Dom - Biedny Dom**
13:40 **Polacy za granicą**
14:40 **Rolnicy. Podlasie** - serial dokumentalny
15:45 **Więzienie kobiet** - serial dokumentalny
17:45 **Chłopaki do wzięcia** - serial dokumentalny
18:50 **Wydarzenia**
19:15 **Prezydenci i Premierzy** - program publicystyczny
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**
20:15 **Liga Mistrzów w siatkówce: Finał Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn Koźle - Jastrzębski Węgiel**

22:40 **Swingersi** - film Polska, Łotwa, 2020
Nuda i rutyna w związku? Seks spowszedniał jak mycie zębów, a ogień w sypialni wygasł, ograniczając się jedynie do standardowego „raz w miesiącu"? Komediowe perypetie trzech par nie pozostawiają złudzeń, że trawa zawsze wydaje się bardziej zielona u sąsiadów. Dorota marzy o namiętności jak w „Pięćdziesięciu twarzach Greya", ale jej partner Andrzej woli zabawę w gry na konsoli.
00:45 **Szybcy i wściekli 8** - film Chiny, USA, Japonia, 2017
03:35 **Świat według Kiepskich** - serial

TVP Kultura

07:00 **Maanam i goście** - koncert
08:05 **Informacje kulturalne**
08:30 **Wydarzenie aktualne**
08:55 **Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka** - magazyn
09:35 **Galeria sztuki na ekranie - Ja, Claude Monet**
10:40 **Serialowa nostalgia - Parada oszustów** - serial
11:45 **Mazurki nad Wisłą - Olga Stopińska** - cykl reportaży
12:25 **Tomcio Paluszek** - film familijny
14:05 **Eureka biblioteka!** - cykl reportaży
14:55 **Enter Enea Festival 2022** - koncert
15:45 **Teatr Telewizji - Do dna** - spektakl teatralny, reż. Ewa Kaim, wyk. Dominika Guzek, Agnieszka Kościelniak, Weronika Kowalska, Jan Marczewski, Łukasz Szczepanowski
17:50 **Do dzieła** - magazyn

18:20 **Retro kino - Zakazane zabawy** - dramat, prod. Francja, 1952, reż. René Clément, wyk. Philippe de Cherisey, Suzanne Courtal, Georges Poujouly
20:00 **Bilet do kina - Co mi zrobisz jak mnie złapiesz** - komedia
21:50 **Informacje kulturalne**
22:10 **Scena muzyczna - Kroke** - koncert
23:20 **Seans kultowy - Podglądacz** - dramat, prod. Wielka Brytania, 1960
01:10 **Wieczór kinomana - Dolina Bogów** - dramat
03:30 **Reżyserzy - Ernst Lubitsch**
04:30 **Informacje kulturalne**
05:15 **Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka** - magazyn

TV Puls

06:00 **Kobra** - oddział specjalny - serial. Kontynuacja losów niemieckich policjantów pilnujących porządku na autostradzie. Funkcjonariusze ryzykując życie, biorą udział w pościgach zapierających dech w piersiach i próbują rozwiązać nawet najbardziej skomplikowane sprawy.
07:00 **Taki jest świat** - program informacyjny
07:50 **Lekarze na start** - serial obyczajowy. Serial przedstawia losy absolwentów medycyny (Zuzy, Dagi, Piotra, Marty i Łukasza). Wszyscy w jednym roku trafiają na staż do Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego. To tam cała piątka starać się będzie o rezydenturę.
10:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy

20:00 **Mocne sobotnie kino - G.I. Joe: Odwet**
Świat stoi na krawędzi zagłady. Jeden człowiek naciskając jeden guzik może w sekundę zniszczyć wielkie miasto. To właśnie jego będą musieli pokonać żołnierze elitarnej jednostki G.I. Joe, dowodzonej przez Duke'a (Channing Tatum). Świetnie wyszkolona, sprawdzona w akcji ekipa ma dodatkowy atut: do oddziału dołącza legendarny twórca G.I. Joe, generał Joe Colton (Bruce Willis). Czy to wystarczy?
22:10 **Mechanik: Konfrontacja** - film akcji, USA
00:10 **Uciec, ale dokąd?** - film akcji, USA

TVN 7

05:05 **Szkoła** - program obyczajowy
06:00 **Wiza na miłość** - program
07:00 **Tom i Jerry Show** - animacja animowany)
07:30 **Lego przygoda II** - film komedia, Dania, Norwegia, Australia, USA 2019
09:50 **Matki, córki, przyjaciółki** - program lifestylowy
10:25 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
14:20 **Batman: Początek**- film przygodowy, USA, 2005
W jaki sposób jeden człowiek może zmienić świat?To pytanie prześladuje Bruce'a Wayne'a (Christian Bale) jak idmo rodziców zastrzelonych na jego oczach na ulicach miasta Gotham w nocy, która na zawsze zmieniła jego życie.
17:25 **Pacific Rim** - film przygodowy, USA, 2013

20:00 **Kong: Wyspa czaszki** - film przygodowy, USA, Chiny, 2017.
„Kong: Wyspa Czaszki" to wciągający oryginalny film przygodowy opowiadający o początkach legendy o mitycznym King Kongu. Film śledzi losy zespołu badaczy, którzy zapuszczają się w głąb niezbadanej wyspy położonej na Pacyfiku nie wiedząc, że wchodzą na teren należący do mitycznego King Konga.
22:40 **Wodny świat** - film przygodowy, USA, 1995
01:20 **Niepoczytalna** - film sensacyjny, USA, 2018
03:25 **Mój sąsiad morderca**
04:30 **Druga strona medalu** - talk show

TV 4

06:00 Galileo **11:00** K-911. Mike Dooley z policji Los Angeles od 10 lat pracuje z owczarkiem niemieckim, Jerrym Lee, który jest doskonałym partnerem i przyjacielem. Jerry Lee ma jednak swoje lata i przełożeni Mike'a sugerują, że pies jest już za stary do pracy w policji. Kapitan Byers przydziela im młodszy zespół do współpracy: piękną i przebojową detektyw Welles i jej świetnie wyszkolonego dobermana, Zeusa. Dooley i Jerry Lee nie są tym zachwyceni…
13:00 Bibliotekarz: Tajemnica włóczni **15:00** STOP Drogówka **17:00** Sługa Narodu
21:00 Rodzina na Maxa **23:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **00:00** Ukryta w ciemności **02:05** SuperLudzie Extra **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

12:00 Regina Coeli **12:03** Informacje dnia **12:20** Warto zauważyć… w mijającym tygodniu **12:50** Siódmy Sakrament **13:20** Ocalić od zapomnienia **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela" **14:35** Matusia
15:30 Wierzę w Boga **15:50** Procesja Maryjna na Ukrainie **16:00** Informacje dnia **16:10** Historia PL **17:00** Z Parlamentu Europejskiego **17:25** Święty na każdy dzień **17:30** Nowa Ewangelizacja **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski

NIEDZIELA • 21 maja

TVP 1

05:05 **Sprawa dla reportera**
06:00 **Słownik polsko@polski** - talk-show prof. Jana Miodka
06:25 **wojsko - polskie.pl**
06:55 **Słowo na niedzielę**
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach**
08:00 **Tydzień**
08:25 **Okrasa łamie przepisy** - magazyn kulinarny
08:55 **Artur i Minimki** - film animowany
10:50 **Maria z Nazaretu** - serial
11:55 **Między ziemią a niebem**
12:00 **Regina Coeli** - transmisja
12:15 **Między ziemią**
12:55 **BBC w Jedynce - Wodopój. Afrykańska oaza zwierząt** - film dok.
13:50 **Z pamięci - Tamara Łempicka**
14:00 **Komisarz Alex** - serial

14:50 **U Pana Boga w ogródku** - komedia
17:00 **Teleexpress**
17:40 **Wiesz czy nie wiesz?** - teleturniej
18:40 **Jaka to melodia**
19:30 **Wiadomości**
20:20 **Kres niewinności** - serial
21:20 **Wiesz czy nie wiesz?** - teleturniej
22:20 **Zakochana Jedynka - Bezpieczna przystań** - film obyczajowy, prod. USA, 2013
00:20 **Nieobliczalny** - film obyczajowy, prod. USA, 2020
02:00 **Zawiłości uczuć** - film, prod. Niemcy, 2017
03:45 **Jaka to melodia?**
04:35 **Z pamięci - Tamara Łempicka**

TVP 2

05:50 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial
06:25 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial
07:00 **Dla niesłyszących - M jak miłość** - serial
07:55 **Pytanie na śniadanie**
12:00 **60 lat minęło. Największe hity opolskich festiwali** - widowisko
14:00 **Familiada** - teleturniej
14:35 **Koło fortuny** - teleturniej
15:15 **Szansa na sukces. Opole 2023** - widowisko muzyczne
15:25 **Szansa na sukces. Opole 2023 - Finał** - widowisko muzyczne
17:15 **Na sygnale** - serial
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:55 **Na sygnale** - serial
20:00 **Postaw na milion** - teleturniej

21:05 **Złodziej tożsamości. Historia prawdziwa** - film fabularny, prod. USA, 2015, reż. Rupert Goold, wyk. Jonah Hill, James Franco
22:55 **Kino bez granic - Vice** - dramat, prod. USA, 2018, reż. Adam McKay, wyk. Amy Adams, Steve Carell, Christian Bale
01:20 **Czuwaj** - film fabularny, reż. Robert Gliński, wyk. Mateusz Więcławek, Jakub Zając, Maciej Musiałowski, Leszek Lichota
03:00 **Last Vegas** - komedia, prod. USA, 2013, reż. Jon Turteltaub, wyk. Robert De Niro, Michael Douglas, Morgan Freeman, Kevin Kline, Mary Steenburgen, Jerry Ferrara

TVN

05:50 **Uwaga!**
06:05 **Wyluzuj, Scooby Doo!** - serial animowany
07:00 **Kuchenne rewolucje**
08:00 **Dzień Dobry TVN**
11:30 **Nastolatki rządzą... kasą** - program
12:35 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy
13:15 **MasterChef**
14:15 **Azja Express 3** - program
15:55 **Shrek Trzeci** - film komedia, USA, reż. Chris Miller, wyk. Mike Myers, Eddie Murphy, Cameron Diaz, Antonio Banderas
17:55 **Ugotowani w parach** - program
19:00 **Fakty** - informacje
19:25 **Sport** - informacje
19:35 **Pogoda**
19:45 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:00 **MasterChef** - Wielkie Grillowanie - program
21:00 **Mój agent** - serial

22:05 **Mroczny rycerz** - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Heath Ledger, Aaron Eckhart, Michael Caine, Maggie Gyllenhaal, Gary Oldman, Morgan Freeman, Cillian Murphy
01:05 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
02:05 **Uprowadzona** - serial
03:05 **Szpital** - program obyczajowy
04:05 **Uwaga!**
04:25 **Zamieszkać na plaży** - program edukacyjny
04:55 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny
05:25 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:15 **Hotel Transylvania 3** - film animowany USA, Korea Południowa, 2018
10:35 **Karate Kid** - film fabularny USA, Chiny, 2010
13:35 **Sing** - film fabularny Japonia, USA, Francja, 2016
15:50 **Zróbmy sobie wnuka** - film fabularny, Polska, 2003, wyk. Bujakiewicz Katarzyna, Deląg Paweł, Grabowski Andrzej, Kożuchowska Małgorzata, Zamachowski Zbigniew, Żółkowska Joanna
17:40 **Nasz Nowy Dom**
18:50 **Wydarzenia** - serwis informacyjny
19:20 **Sport**
19:25 **Pogoda**
19:30 **Państwo w Państwie** - program interwencyjny
20:00 **Letnia Klinika Skeczów Męczących** - kabaret

22:10 **Wykiwać klawisza** - film, USA, 2005
Do jednego z najcięższych więzień, Allenville, trafia za jazdę po pijanemu była gwiazda amerykańskiego futbolu, Paul "Wrecking" Crewe. Naczelnik więzienia Warden Hazen postanawia wykorzystać jego talent. Namawia go do zorganizowania drużyny futbolowej, w skład której wejdą sami więźniowie. Powołany przez Crewe'a zespół ma zamiar zmierzyć się z przeciwnikami, grupą strażników.
00:45 **Niepamięć** - film USA, 2013
03:30 **Świat według Kiepskich** - serial
04:40 **Disco Gramy**

TVP Kultura

06:45 **Majewska - Korcz** - widowisko
07:40 **Uroczystość wyświęcenia cerkwi Hagia Sophia w Warszawie**
09:05 **Od ucha do ucha**
09:45 **Czeskie śniadanie** - Szpital na peryferiach - serial
10:55 **Trzeci punkt widzenia**
11:30 **Bilet do kina - Co mi zrobisz jak mnie złapiesz** - komedia
13:25 **Wędrowiec Polski**
14:05 **Jakub Józef Orliński - Oblicza miłości** - koncert
15:30 **Młody duch tańca** - reportaż z Japonii
16:10 **Serialowa nostalgia** - serial TVP
17:15 **Niedziela z... Romanem Lasockim** - Jakub Trawkowski
19:00 **Młody Tancerz Roku 2023 - półfinał** - widowisko artystyczne

20:25 **Nevada Smith** - western, prod. USA,1966, reż. Henry Hathaway, wyk. Steve Mc Queen, Karl Malden, Brian Keith, Martin Landau
22:45 **Informacje kulturalne**
23:10 **Trzeci punkt widzenia** - program publicystyczny
23:50 **Dookoła świata z Camille'em Saint** - koncert
01:35 **Taka zwykła historia** - film obyczajowy, prod. Francja, Niemcy, 1978
03:35 **Teraz animacje! - We Have One Heart**
03:45 **Teraz animacje! - Ściany**
04:10 **Legendy Rocka - Amerykański Punk Rock** - cykl dokumentalny
04:45 **Informacje kulturalne**
05:15 **Podróże z historią**

TV Puls

05:45 **Kobra - oddział specjalny** - serial fabularny
07:45 **Żandarm z Saint-Tropez** - komedia francuska
09:45 **Żandarm w Nowym Jorku**- komedia francuska
11:50 **Pokojówka na Manhattanie** - komedia, USA 2002
13:55 **Johnny English: Reaktywacja** - komedia, Francja
16:00 **Dorwać Smarta** - komedia, USA 2008
18:25 **Pech to nie grzech** - komedia, Polska 2018, Barbara Kurdej-Szatan, Mikołaj Roznerski i Krzysztof Czeczot udowodnią, że z pechem da się wygrać! Natalia (Maria Dębska) to odnosząca sukcesy biznеswoman. Niestety poza spektakularną karierą, nie ma zbyt wielu powodów do radości…

20:00 **Super niedziela z gwiazdami: Anna** - akcja, Francja, USA, Kanada, Rosja 2019. Anna to młoda, piękna dziewczyna, która odnosi spektakularne sukcesy. W błyskawicznym czasie z mało znanej modelki z Moskwy wkroczyła na salony. Pewnego dnia przypadkowo pojawiła się w hotelu pewnej bardzo tajemniczej i niebezpiecznej osoby…
22:15 **Helikopter w ogniu** - akcja, USA, 2001
01:15 **Ja, Irena i ja** - komedia, USA, 2000
03:45 **Zobacz to! Blok powtórkowy** - Taki jest świat
04:20 **Biesiada na cztery pory roku**

TVN 7

05:05 **Szkoła** - program obyczajowy
06:05 **Wiza na miłość** - program
07:00 **Tom i Jerry Show** - animacja animowany
07:30 **Lego Ninjago** - Lego przygoda II - film komedia, Dania, Norwegia, Australia, USA 2019
09:35 **Ten moment** - program obyczajowy
10:10 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:10 **Mój przyjaciel delfin** - film przygodowy, USA, 2011. Poruszająca historia delfina, który wpada w sidła zastawione przez rybaków i traci płetwę. Dzięki pomocy chłopca o imieniu Sawyer i jego nowych przyjaciół ma jednak szansę na nowe życie.
17:35 **Kong: Wyspa czaszki** - film przygodowy, USA, Chiny, 2017

20:00 **Pacific Rim: Rebelia** - film, 2018. Zbuntowany Jake Pentecost, niegdyś obiecujący pilot bojowych robotów Jaeger, musi zjednoczyć siły z siostrą, aby ponownie ocalić Ziemię przed zagładą Kaiju. Legendarny ojciec Jake'a oddał życie, by zapewnić ludzkości zwycięstwo nad potwornym Kaiju. Od tego czasu Jake został wciągnięty do przestępczego półświatka.
22:25 **Szefowie-wrogowie** - film komedia, USA, 2011
00:30 **Godziny szczytu III** - film sensacyjny, 2007
02:20 **Mój sąsiad morderca**
04:20 **Druga strona medalu** - talk show

TV 4

06:00 Wielkie tajemnice historii **07:00** Samochody, które podbiły świat **08:00** Galileo
10:00 Gliniarz w przedszkolu **12:05** Bibliotekarz: Tajemnice kopalni króla Salomona
14:15 Stalingrad **17:00** Gwiazdy Kabaretu **18:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej
20:00 Lot 93 z Newark. 11 września 2001 roku terroryści porywają samolot lecący z Newark w stanie New Jersey, w kierunku San Francisco. Z rozmów telefonicznych pasażerowie lotu 93 dowiadują się, że inne porwane tego dnia samoloty, rozbite zostały o budynki WTC i Pentagonu. Chcą zapobiec kolejnej tragedii wszczynają bunt…
21:55 Krampus. Duch świąt **00:00** U progu katastrofy **01:55** Śmierć na 1000 sposobów **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów

TV Trwam

12:00 Regina Coeli z Ojcem Świętym Franciszkiem **12:15** Papież Polak do Rodaków **13:10** „Jan Paweł II - Brat naszego Boga" - Koncert z Kościoła pw. Św. Brata Alberta w Krakowie **15:00** Wieś - to też Polska
16:00 Informacje dnia **16:10** Koncert życzeń **16:50** Polscy werbiści w Brazylii Centralnej **17:00** Zostań Żołnierzem RP **17:15** Muzyczne chwile **17:30** Sól Ziemi **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Moja katolicka rodzina **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Informacje dnia **21:40** Retrospekcja **21:45** Stan Bezpieczeństwa Państwa

eprasa.pl 3a43819d3c

PONIEDZIAŁEK • 22 maja

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Studio Raban - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial
09:40 Komisarz Alex - serial
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:30 Leśniczówka - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:40 Magazyn Rolniczy
12:55 BBC w Jedynce - Wodopój. Afrykańska oaza zwierząt - film dokumentalny

14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela
21:05 Teatr Telewizji - Koncert życzeń - spektakl teatralny
22:25 Świat bez fikcji - Irlandia Północna - film dok.
23:30 Balans bieli - magazyn
00:15 Pluton - dramat wojenny

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial
05:30 M jak miłość - serial
06:20 Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki - magazyn kulinarny
06:55 Rodzinka.pl - serial
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - Kuchnia polska. Nowy sezon grillowy - magazyn kulinarny
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial
15:10 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:35 La Bandida - serial
23:35 Dolina Bogów - dramat, prod. Polska, USA, 2019
01:50 O mnie się nie martw - serial
02:50 Złodziej tożsamości. Historia prawdziwa - film fabularny, prod. USA, 2015, reż. Rupert Goold

TVN

05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Ukryta prawda - program
12:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Szpital - program obyczajowy
14:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Sekrety życia - program
17:55 Ukryta prawda - program
19:00 Fakty - informacje
19:35 Sport - informacje
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - Smażona wołowina z imbirem
20:15 Na Wspólnej - serial
20:55 Milionerzy
21:35 Skazana 2 - serial
22:45 Morderstwo doskonałe - film sensacyjny, USA 1998, reż. Andrew Davis, wyk. Michael Douglas, Gwyneth Paltrow
00:55 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
01:35 Na granicy światów - serial
02:35 Szpital - program obycz.
03:35 Uwaga!
03:55 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny
04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - serial
11:40 Gliniarze - serial dokumentalny
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial dokumentalny
17:00 Gliniarze - serial dokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Mega Hit - Szybcy i wściekli - film USA, Japonia, 2019

23:00 Diablo. Wyścig o wszystko - film Polska, 2018. Tomasz Bohaterem filmu jest młody chłopak, który ze względu na ciężko chorą siostrę postanawia zdobyć szybką kasę biorąc udział w nielegalnych wyścigach samochodowych.
01:05 Wyścig - film USA, Kanada, Australia, 2001. Joe Tanto (Stallone) powraca na tor, za sprawą Carla Henry'ego (Burt Reynolds), który przyjmuje go do swojego zespołu, aby pomógł okiełznać emocje i dać kilka wskazówek nowemu, świetnie zapowiadającemu się kierowcy Jimmy'emu Blyeowi.
03:35 Zjedz Alaskę
04:40 Disco Gramy

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:30 Informacje kulturalne
08:00 Co dalej? - program publicystyczny
08:40 Wędrowiec Polski - cykl reportaży
09:20 Zakazane zabawy - dramat, prod. Francja, 1952
11:00 Dom - serial TVP
12:55 Reżyserzy - Ernst Lubitsch - cykl dok.
13:55 Wąsy - film animowany
14:00 Colaholic - film animowany
14:25 Tomcio Paluszek - film familijny
16:05 Czeskie śniadanie - Szpital na peryferiach - serial
17:15 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
17:55 Alfabet komediantów - Iga Cembrzyńska - cykl dokumentalny
18:35 Podróż sentymentalna - program rozrywkowy
19:25 Jutro będzie futro - Iga Cembrzyńska - recital

20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Czas Apokalipsy - film prod. USA, 1979, reż. Francis Ford Coppola, wyk. Marlon Brando, Robert Duvall
22:35 Informacje kulturalne
23:00 Panorama kina polskiego - Żelazny most - film fabularny, reż. Monika Jordan-Młodzianowska, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Łukasz Simlat, Cezary Łukaszewicza
00:40 Scena muzyczna - Kroke - koncert
01:45 Nevada Smith - western, prod. USA, 1966
04:05 Co dalej? - program publicystyczny
04:50 Informacje kulturalne
05:20 Teledyski
05:35 Afisz kulturalny ekstra

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów Melinda Gordon ma niezwykły dar, dzięki któremu może nawiązywać kontakt z duszami zmarłych. Jako pośrednik pomiędzy światem żywych i umarłych kobieta pomaga duszom spokojnie przejść na drugą stronę.
13:00 Lekarze na start - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
17:00 Lekarze na start - serial fabularny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy

20:00 Poniedziałkowy hit: Najwyższy wyrok - akcja, USA 2012. Cross (Steven Seagal) i Manning (Steve Austin) to byli żołnierze Marines. Mężczyźni mają za zadanie eskortować osadzonych ze starego więzienia federalnego. Nieoczekiwanie trafiają do niego dwie nowe więźniarki - Charlotte oraz Samantha. Kłopoty zaczynają się kiedy budynek zostaje opanowany przez grupę najemników.
22:00 Zabić Salazara - akcja, Rumunia 2016
00:00 Dzielnica strachu - fabularny, Polska 2022
01:00 Lombard. Życie pod zastaw

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Papiery na szczęście - serial, Polska
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:45 Sąd rodzinny - program sądowy
14:45 Tajemnice miłości - program
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Ten moment - program obyczajowy
18:30 Papiery na szczęście - serial, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Szefowie-wrogowie II - film komedia, USA, 2014. Nick, Dale i Kurt postanawiają założyć własną firmę. Nieuczciwy inwestor postanawia jednak wycofać wsparcie finansowe projektu. Zdesperowani i pozbawieni możliwości ubiegania się o swoje prawa w sądzie, postanawiają porwać dorosłego syna biznesmena, by odzyskać kontrolę nad firmą i własnym życiem.
22:30 Dusza towarzystwa - film komedia, USA, 2018
00:45 Wodny świat - film przygodowy, USA, 1995
03:30 Mój sąsiad morderca
04:30 Druga strona medalu - talk show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Policjantki i Policjanci **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka
15:55 Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Farma
22:00 Bez litości: Przeprawa. Steven Seagal powraca w cyklu filmów sensacyjnych o działalności tajnej jednostki policji, walczącej z falą zbrodni w Seattle. Wymyślił ten serial, wyprodukował go i wystąpił w nim w roli głównej.
23:55 Prawdziwa jazda **02:00** Śmierć na 1000 sposobów **02:30** Interwencja **02:50** SuperLudzie

TV Trwam

12:00 Regina Coeli **12:03** Informacje dnia **12:20** Śladami s. Heleny Majewskiej **12:40** „Krzyżu Święty, nade wszystko!" Historia krzyża św. Jana Pawła II **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Rodzina Połanieckich **15:50** Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia **16:10** Sanktuaria polskie **16:30** Porady Medyczne Bonifratrów **16:55** Święty na każdy dzień **17:00** Świadkowie **17:30** Spotkanie Rodziny Radia Maryja w Sanktuarium św. Rity
20:00 Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Informacje dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia **22:00** Z wędką nad wodę w Polsce i Świat **22:30** Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci **23:00** Ikona Miłości **23:40** Święty na każdy dzień

WTOREK • 23 maja

TVP 1

04:40 Klan - telenowela
05:10 Dziedzictwo - serial
06:00 Wspaniałe stulecie - serial
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Kościół z bliska
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:40 Ranczo - serial
09:40 Komisarz Alex - serial
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:30 Leśniczówka - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce - Przedszkole w naturze - dokument
14:00 Wspaniałe stulecie - serial
15:00 Wiadomości
15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela historyczna
21:05 Film dokumentalny
22:15 Prymas. Trzy lata z Tysiąca - dramat, prod.Polska, 2000
00:05 Resortowe Dzieci - cykl reportaży
00:35 Ocaleni - reality show
01:40 Magazyn śledczy Anity Gargas

TVP 2

05:05 Na sygnale - serial
05:35 M jak miłość - serial
06:25 CEL, czyli Centrum Edukacji Liderów - reportaż
06:55 Rodzinka.pl - serial
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Weterynarze z sercem
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial
15:10 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

18:45 Akacjowa 38 - serial
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:35 La Bandida - serial
23:35 Wspomnienie lata - film obyczajowy, prod. Polska, 2016, reż. Adam Guziński, wyk. Urszula Grabowska, Robert Więckiewicz, Max Jastrzębski
01:15 Vice - dramat, prod. USA, 2018, reż. Adam McKay, wyk. Amy Adams, Steve Carell
03:35 Golda Meir - premier Izraela - prod. Izrael, Niemcy, 2019

TVN

05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Ukryta prawda - program
12:35 Kuchenne rewolucje
13:40 Szpital - program obyczajowy
14:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:50 Kuchenne rewolucje
16:55 Sekrety życia - program
17:55 Ukryta prawda - program
19:00 Fakty - informacje
19:35 Sport - informacje
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku - Pasta z wędzonej makreli z twarogiem i ogórkiem - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:40 Sherlock Holmes: Gra cieni - film sensacyjny, USA 2011, reż. Guy Ritchie, wyk. Robert Downey Jr., Jude Law, Noomi Rapace, Rachel McAdams, Jared Harris, Stephen Fry
00:15 Superwizjer - wydanie specjalne - program
01:20 Skazana 2 - serial
02:30 Uprowadzona - serial
03:30 Szpital - program obyczajowy
04:30 Uwaga! - program interwencyjny
04:50 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny
05:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:10 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - serial
11:40 Gliniarze - serial kryminalny
12:50 Wydarzenia
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia - serwis informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze - serial kryminalny
18:00 Pierwsza miłość - serial fabularny
18:50 Wydarzenia - serwis informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda

20:05 Ja, robot - film USA, Niemcy, 2004. Rok 2035. Naukowcy dokonali szeregu genialnych wynalazków, które pozwoliły na pełną automatyzację życia. Najlepszymi przyjaciółmi człowieka stały się supernowoczesne roboty. Gdy w tajemniczych okolicznościach ginie projektant robotów, rozpoczyna się śledztwo. Wszystko wskazuje na to, że morderstwo popełnił robot...
22:40 7 sekund - film USA, Szwajcaria, Wielka Brytania, 2005
00:45 Czas zbrodni - film USA, 2011
02:55 Zjedz Alaskę
03:25 Nasz Nowy Dom
04:25 Kabaretowa Ekstraklasa
04:40 Disco Gramy

TVP Kultura

07:00 Zaginione - odnalezione - magazyn
07:25 Informacje kulturalne
07:55 Księga Przestrzeni
08:35 Zaginione Skarby - Zaćmienie słońca w roku 1851 - film anim.
08:55 Mała Apokalipsa - film obyczajowy, prod. Polska
11:00 Dom - serial TVP
12:35 Dziwak? - film dok.
13:45 Młody duch tańca - reportaż z Japonii
14:20 Informacje kulturalne
14:50 Ożeniłem się z czarownicą - komedia, USA, 1942
16:20 Galeria sztuki na ekranie - Ja, Claude Monet - cykl dok.
17:20 Co dalej? - program publ.
17:55 Wielcy, więksi i najwięksi - Historia festiwali opolskich. 1983-1987
18:40 17. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '79. Przeboje 35-lecia

20:00 Lekkie obyczaje - Dziękuję ci, życie - dramat, prod. Francja, 1990, reż. Blier Bertrand, wyk. Ginsburg Charlotte, Grinberg Anouk, Girardot Annie, Depardieu Gerard, Michael Blanc, Jean Carmet
22:05 Informacje kulturalne
22:30 Teatr Telewizji - Dom na granicy, reż. Tadeusz Lis
23:35 Młoda Polska - Na drodze - film krótkometrażowy
00:10 Kino Mocnych Wrażeń - Czas Apokalipsy - film prod. USA, 1979
02:50 Niedziela z... Romanem Lasockim
03:45 Co dalej? - program publicystyczny
04:50 Informacje kulturalne
05:20 Teledyski

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny Serial „Kobra - oddział specjalny" opowiada o przygodach policjantów patrolujących autostradę, których podczas ich pracy spotykają niezwykłe przypadki kryminalne i szalone pościgi.
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów
13:00 Lekarze na start - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
17:00 Lekarze na start - serial fabularny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy

20:00 Za ciosem - akcja, USA, Hongkong, Aruba 1998 Rosyjskiej mafii zależy, aby na czarny rynek trafiły mikro bomby, które mogą całkowicie zburzyć międzynarodowy pokój. Kiedy zagrożenie wybuchu nowej fali terroryzmu jest coraz bliżej, do gry zostaje wplątany Marcus Ray, projektant mody…
21:50 Brudna sprawiedliwość - akcja, USA, 2022
23:50 Dzielnica strachu - fabularny, Polska, 2022
00:50 Lombard. Życie pod zastaw
01:45 Zobacz to! Blok powtórkowy - Biesiada na cztery pory roku
04:00 Menu na miarę

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obyczajowy
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:45 Sąd rodzinny - program sądowy
14:45 Tajemnice miłości - program
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Ten moment - program obyczajowy
18:30 Papiery na szczęście - serial, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Żużel - film, Polska, 2020 Mistrz żużlowy Lowa (Tomasz Ziętek) jest obiektem westchnień kobiet i źródłem zazdrości rywali z toru (Mateusz Kościukiewicz). Pogodny, miły dla ludzi, „zwyczajny", ma frajdę z życia i tego, co robi. Jednak szelmowski uśmiech chłopaka skrywa codzienne zmagania ze strachem i widmem kontuzji. Wszystko komplikuje się jeszcze bardziej, kiedy na drodze Lowy staje śliczna Roma (Jagoda Porębska).
22:30 Godziny szczytu III - film sensacyjny, 2007
00:10 Kong: Wyspa czaszki - film przygodowy
02:40 Mój sąsiad morderca

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Policjantki i Policjanci **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka
15:55 Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:10** Farma
22:15 Tropiciel. Przypominająca skandynawską sagę opowieść zaczyna się w chwili, gdy małemu Wikingowi udaje się ocaleć z zakończonej klęską wyprawy po niewolników. **00:20** Underworld **03:00** Trans World Sport 2023 **04:00** SuperLudzie **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

12:00 Regina Coeli **12:03** Informacje dnia **12:20** Skarby Ojcowskiego domu **12:50** Wypaczone sumienia **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Pierwszy zmysł
15:00 Sanktuarium Maria Schutz **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Jestem mamą **16:25** Przyroda w Obiektywie **16:40** Z Bożej Apteki **17:00** Święty na każdy dzień **17:10** Prosto o gospodarce **17:30** Zostań Żołnierzem RP **17:45** Muzyczne chwile **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Każdy maluch to potrafi **19:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski

eprasa.pl 3a43819d3c

ŚRODA • 24 maja

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Rodzinny ekspres - W jaki sposób stać się rodzicem z autorytetem?
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:30 Leśniczówka - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn

12:50 Natura w Jedynce - Kangury - serial dok.
14:00 Wspaniałe stulecie - serial
15:00 Wiadomości
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela
21:05 Francuski pocałunek - komedia, prod. USA
23:05 Mój Tata 47' - film dok.
00:10 Nieugięty - film akcji, prod. USA, 2009
01:50 Ines, pani mej duszy - serial

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pożyteczni.pl
06:55 Rodzinka.pl - serial
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Zakochaj się w Polsce - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial
15:10 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjowa 38 - serial

19:30 Barwy szczęścia - serial
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy seriali Na dobre i na złe i Na sygnale
20:55 Na dobre i na złe - serial
22:00 Na sygnale - serial
22:35 La Bandida - serial
23:35 Miłość w Andaluzji - komedia romantyczna, prod. Francja, 2019, reż. Stephane Malhuret, wyk. Agustin Galiana, Maud Baecker, Constance Labbe, Victoria Olloqui
01:25 Sanditon - serial
02:30 Koncert na dwoje - film dokumentalny
04:00 Echo serca - serial TVP, reż. Marcin Bortkiewicz, wyk. Lucyna Malec, Przemysław Sadowski

TVN

05:50 Uwaga!
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program
12:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Szpital - program obyczajowy
14:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Sekrety życia - program
17:55 Ukryta prawda - program
19:00 Fakty - informacje
19:35 Sport - informacje
19:45 Pogoda

19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku - Cukinia zapiekana w cieście francuskim - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial
20:55 Milionerzy - wydanie specjalne
22:00 Na rauszu - film obyczajowy, Dania, Szwecja, Holandia 2020
00:20 Last Minute - komedia, Polska 2013, reż. Patryk Vega, wyk. Wojciech Mecwaldowski, Aldona Jankowska, Klaudia Halejcio
02:10 Mój agent 2 - serial
03:10 Największe polskie katastrofy - program dok.
04:10 Uwaga!
04:30 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:10 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - serial
11:40 Gliniarze - serial kryminalny
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia - serwis informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze - serial kryminalny
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - serwis informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda

20:05 Kochaj albo rzuć wersja kolorowa - wersja kolorowa, Polska 1977, wyk. Hańcza Władysław, Kowalski Wacław, Dymna Anna Ostatnia część komediowej trylogii o rodzinach Pawlaków i Kargulów. Seniorzy obu rodów i ich wnuczka wyruszają do Chicago na zaproszenie Johna Pawlaka. Po przyjeździe okazuje się, że John nie żyje i goście z Polski samotnie muszą stawić czoła Ameryce.
22:45 Rok pierwszy - film USA, 2009
00:50 Wojna płci - film USA, Wielka Brytania, 2017
03:30 Nasz Nowy Dom
04:40 Disco Gramy

TVP Kultura

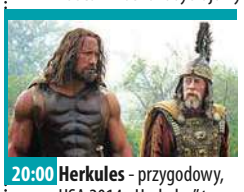
07:50 Informacje kulturalne
08:20 Co dalej? - program publicystyczny
08:50 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Abp. Zbigniew Stankiewicz - rozmowa
09:30 Ożeniłem się z czarownicą - komedia, prod. USA, 1942, reż. Rene Clair, wyk. Veronica Lake, Robert Benchley
11:00 Dom - serial TVP, reż. Jan Łomnicki, wyk. Halina Rowicka, Tomasz Borkowy, Tomasz Mędrzak
12:40 W zalewie reklamy - film dokumentalny
14:05 Życie nie jest łatwe - komedia, prod. Włochy
16:15 Mistrzowie kina - Jayne Mansfield - upadek seksbomby - film dok.
17:20 Księga Przestrzeni
18:00 Godzina szczerości - Urszula Sipińska
18:55 Nareszcie razem - koncert

20:00 Na wschód od Hollywood - Kobieta idzie na wojnę - film fabularny, prod. Francja, Ukraina, Islandia, 2018
21:55 Informacje kulturalne
22:15 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show
23:00 Więcej niż fikcja - Edgar Allan Poe - poeta grozy - film dokumentalny
00:05 Jazz Juniors 2020 - Premiery - koncert
01:45 Lekkie obyczaje - Dziękuję ci, życie - dramat, prod. Francja, 1990
03:55 Młoda Polska - Na drodze - film krótkometrażowy
04:30 Informacje kulturalne
05:00 Teledyski
05:35 Afisz kulturalny ekstra

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów
13:00 Lekarze na start - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy. Poznamy zwariowane perypetie klientów i właścicieli warsztatu samochodowego oraz salonu fryzjerskiego, m.in. historię o nawiedzonym kamperze, wiecznych dziewicach, czy o męskim…Baby Blues!
17:00 Lekarze na start - serial fabularny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy

20:00 Herkules - przygodowy, USA 2014. „Herkules" to widowiskowa ekranizacja przygód najmężniejszego wojownika z mitologii starożytnej Grecji! Herkules (Dwayne Johnson) po wykonaniu legendarnych, dwunastu prac zyskał olbrzymią sławę i rozgłos. Niestety nie zapewniło mu to szczęścia, a jedynie cierpienie…
22:00 Trzynasty wojownik - przygodowy, USA, 1999
00:05 Dzielnica strachu - fabularny, Polska, 2022
01:05 Lombard. Życie pod zastaw
02:00 Zobacz to! Blok powtórkowy - Biesiada na cztery pory roku

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obyczajowy
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:45 Sąd rodzinny - program sądowy
14:45 Tajemnice miłości - program
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Wataha - miniserial, Polska

21:05 Godzina zemsty - film sensacyjny, USA, 1999, reż. Brian Helgeland Val (Greg Henry) i Porter (Mel Gibson), dwaj złodzieje - podrzędni członkowie mafii - dokonują kradzieży pieniędzy. Gdy nadchodzi czas podziału łupów Val postanawia zabić kompana i zabrać jego część. Porterowi udaje się jednak przeżyć. Powraca silniejszy i pozbawiony skrupułów, a jego obsesją jest jedynie zemsta.
23:15 Ślepnąc od świateł - miniserial, Polska
00:40 Nico: Ponad prawem - film sensacyjny, 1988
02:45 Żużel - film, Polska 2020

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Policjantki i Policjanci **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka
15:55 Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Farma
22:00 Sieć podejrzeń. Życie Evana Bircha (Pearce), profesora filozofii i człowieka oddanego rodzinie, zaczyna się rozpadać, gdy po zaginięciu młodej kobiety staje się on głównym podejrzanym w śledztwi.
00:05 Snowpiercer: Arka przyszłości **02:45** Jaś Fasola radzi **02:55** Śmierć na 1000 sposobów **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam

12:00 Regina Coeli **12:03** Informacje dnia **12:20** Tajemnica Enigmy **13:05** Ekipa Nikosia **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Koncert inauguracyjny w ramach 12. Europejskiego Spotkania Młodzieży Redemptorystowskiej **15:50** Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia **16:10** Na zdrowie **16:30** Zło dobrem zwyciężaj! Historia Mayerling **17:00** Po stronie prawdy **17:50** Muzyczne chwile **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Opowieści z Księgi Cnót **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Informacje dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia **22:00** Znaleźć, zobaczyć, pochować

CZWARTEK • 25 maja

TVP 1

04:45 Klan - telenowela TVP
05:10 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Pełnia Wiary - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:30 Leśniczówka - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce - Ptaki - serial dokumentalny

14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas
23:10 Magazyn kryminalny 997
24:00 Resortowe Dzieci
00:30 Tanie Dranie - talk-show
01:10 Krucjata. Prawo serii - serial kryminalny

TVP 2

04:55 Na sygnale - serial
05:25 M jak miłość - serial
06:20 Smaki świata - po bałkańsku - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial
07:30 Pytanie na śniadanie
10:30 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:10 Przyrodnik na tropie - cykl dokumentalny
11:45 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial
15:10 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

18:45 Akacjowa 38 - serial
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial
20:50 Postaw na milion - teleturniej
21:50 La Bandida - serial
22:45 La Bandida - serial
23:40 Cena prawdy - dramat, prod. USA, 2008, reż. Rod Lurie, wyk. Kate Beckinsale, Vera Farmiga, Matt Dillon, Alan Alda
01:40 Sofia - film fabularny, prod. Katar, Francja, 2018, reż. Meryem Benm'Barek - Alosi, wyk. Maha Alemi, Lubna Azabal, Sarah Perles
03:20 Trzy dni Kondora - serial
04:15 Rodzinka.pl - serial
04:50 Zakończenie dnia

TVN

05:50 Uwaga! - program interw.
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje
08:00 Dzień Dobry TV
11:30 Ukryta prawda - program
12:35 Kuchenne rewolucje
13:40 Szpital - program obycz.
14:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:50 Kuchenne rewolucje
16:55 Sekrety życia - program
17:55 Ukryta prawda - program
19:00 Fakty - informacje
19:35 Sport - informacje
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku - Czekoladowa tarta z kremem orzechowym i żurawiną - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial

20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Kuchenne rewolucje
22:40 Sztos 2 - komedia, Polska 2012, reż. Olaf Lubaszenko,
00:50 Miasto złodziei - film sensacyjny, USA 2010, reż. Ben Affleck, wyk. Ben Affleck, Rebecca Hall, Jon Hamm, Jeremy Renner, Blake Lively, Pete Postlethwaite
03:30 Uwaga! - program interwencyjny
03:50 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny
04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:50 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy
05:20 Kto was tak urządził - inne poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:10 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - serial
11:40 Gliniarze - serial kryminalny
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze - serial kryminalny
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Serce nie sługa - film Polska, 2018

22:10 Mama na obcasach - film 2004. Helen Harris prowadzi beztroskie życie. Pracuje w agencji modelek i całe dnie spędza na sesjach fotograficznych i pokazach mody. Jednak pewnego dnia jeden telefon diametralnie zmieni jej życie. Siostra i szwagier Helen giną w wypadku samochodowym. Z pozostawionego przez nich testamentu jasno wynika, że Helen w razie ich śmierci ma zaopiekować się dziećmi…
00:50 Gra o wszystko - film Chiny, Kanada, USA, 2017
03:45 Zjedz Alaskę
04:15 Kabaretowa Ekstraklasa
04:40 Disco Gramy

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:30 Eureka biblioteka - cykl reportaży
07:55 Niedziela z... Romanem Lasockim
08:50 Życie nie jest łatwe - komedia, prod. Włochy
11:00 Dom - serial TVP
12:35 Chaplin na Bali - film dokumentalny
13:45 Informacje kulturalne
14:40 Pan Hulot wśród samochodów - komedia, prod. Francja, 1971, reż. Jacques Tati, wyk. Jacques Tati, Marcel Fraval, Honore Bostel
16:30 Przeciwieństwa i pary: Legendarne hollywoodzkie pary - Judy Garland i Vincente Minnelli - cykl dok.
17:35 Co dalej? - program publicystyczny
18:10 Benefis - Zbigniewa Buczkowskiego

20:05 Czwartkowy klub filmowy - 2046 - film fabularny, prod. Hongkong, Chiny, Francja, Niemcy, 2004, reż. Kar Wai Wong
22:20 Informacje kulturalne
22:45 Stepowanie po amerykańsku - film dokumentalny
24:00 Na wschód od Hollywood - Kobieta idzie na wojnę - film fabularny, prod. Francja, Ukraina, Islandia, 2018, reż. Benedikt Erlingsson
01:50 Kino nocne - Słoneczny zegar - dramat, reż. Andrzej Kondratiuk
03:55 Co dalej? - program publicystyczny
04:30 Informacje kulturalne
05:00 Teledyski

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów
13:00 Lekarze na start - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
17:00 Lekarze na start - serial fabularny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy „Lombard. Życie pod zastaw" to hitowa produkcja Telewizji Puls i Studia A ze Zbigniewem Buczkowskim w roli głównej.
20:00 Telekamery Tele Tygodnia 2023

22:00 Pan i pani Smith - akcja, USA, 2005, reż. Doug Liman John i Jane Smith są z pozoru zwyczajnym małżeństwem ze sporym stażem, wiodącym ustabilizowane życie w uroczym domu na przedmieściach. Jednak nie da się ukryć, że codzienna rutyna obojgu za bardzo nie służy. Okazuje się jednak, że John i Jane Smith są płatnymi zabójcami, których skuteczność i profesjonalizm są szeroko doceniane i wysoko opłacane…
00:15 Dzielnica strachu - fabularny, Polska, 2022
01:15 Lombard. Życie pod zastaw

TVN 7

06:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obyczajowy
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:45 Sąd rodzinny - program sądowy
14:45 Tajemnice miłości - program
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise All Stars - program rozrywkowy

21:00 Nico: Ponad prawem - film sensacyjny, USA, 1988. Policjant Nico Toscani (Steven Seagal) jest byłym agentem CIA i weteranem wojny w Wietnamie. Przypadkiem trafia na ślad międzynarodowej organizacji prowadzącej nielegalny handel bronią. W sprawę zamieszani są wpływowi politycy i biznesmeni. Domagają się oni, by Nico został odsunięty od śledztwa. Ten odmawia i w rezultacie zostaje wyrzucony z policji.
23:10 Wzgórze krwi - film horror, USA, Kanada, 2015
01:40 Pacific Rim: Rebelia - film, 2018
03:55 Mój sąsiad morderca

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Policjantki i Policjanci **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka
15:55 Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Farma
22:00 Królestwo. W ataku przeprowadzonym na osiedle mieszkaniowe w stolicy Arabii Saudyjskiej, przez zamachowców - samobójców zginęło ponad 100 i ranionych zostało około 200 pracowników kompanii naftowej i ich rodzin.
00:30 Underworld 2: Ewolucja **02:40** Śmierć na 1000 sposobów **03:05** Interwencja

TV Trwam

12:00 Regina Coeli **12:03** Informacje dnia **12:20** Sanktuarium Betharram **13:20** Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela" **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Lubieszów **15:00** Sybiraczka **15:50** Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia **16:10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat **16:35** Zew natury **17:05** Akademia pro-life **17:15** Muzyczne chwile **17:30** Odpowiedzialni za Kościół **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Przyjaciele i bohaterowie **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Głos Polski **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Informacje dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

eprasa.pl 3a43819d3c

19 MAJA

Akcja honorowego krwiodawstwa – Oddaj Krew z Leśnikiem

Kudypy

W odpowiedzi na apele centrów krwiodawstwa oraz w trosce o zaspokojenie potrzeb na krew, Oddział Leśnik Klubu Honorowych Dawców Krwi Legion przy współpracy z Nadleśnictwem Kudypy organizuje mobilną akcję poboru krwi. W związku z powyższym zapraszamy wszystkich chętnych do wspólnego udziału w akcji i podzielenia się tym bezcennym lekiem. Przypominamy również o odpowiednim przygotowaniu się do oddania krwi.

Godz: 08.00, Parking przy Leśnym Arboretum Warmii i Mazur w Kudypach.

19 MAJA

Koncert symfoniczny

Olsztyn

Anna Sułkowska-Migoń – dyrygent, Monika Dondalska – skrzypce, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej | W programie: Georges Bizet – Uwertura do opery „Carmen", Édouard Lalo – Symfonia hiszpańska na skrzypce i orkiestrę d-moll op. 21, Gabriel Fauré – Suita Pelléas et Mélisande op. 80, Maurice Ravel – Rapsodia hiszpańska.

Godz. 19:00 sala koncertowa Filharmonii.

19 MAJA

PATRYCJA RANC: PATOSZTUKA. NIE WCHODŹ

Olsztyn

Wystawa odwołuje się do wpływu systemu na jednostkę. Ograniczania indywidualności, kreatywności i wolności człowieka. Zagłuszania nowych myśli. Wchodzisz na własną odpowiedzialność.

Godz. 18:00, Galeria Dobro, ul. Stare Miasto 24/25.

19 MAJA

Koncert The Painkillers

Olsztyn

Usłyszymy zarówno mocne brzmienia, jak i liryczne nuty - te do tańca, i te do kołysania. Skład zespołu Painkillers to utalentowani ludzie pełni muzycznej pasji, pochodzący z Warmii i Mazur. Grupa wykonuje muzykę z lat 80. i 90., ale sięga też po nowsze utwory. „Tam, gdzie kończą się słowa, zaczyna się muzyka" - mawiał Heinrich Heine, nieświadomy, że to zdanie będzie żyło znacznie dłużej niż on. Tegoroczny walentynkowy czas przywitajmy w rytmie melodii bliskich naszemu sercu, jednocząc się w duchu uważności na siebie i wzajemnej życzliwości ponad podziałami, ponad granicami.

Godz. 20.00, Scena Zgrzyt, ul. Nowowiejskiego 15.

20 MAJA

Transmisja z Metropolitan Opera – Mozart „Don Giovanni"

Olsztyn

Laureat nagrody Tony, reżyser Ivo van Hove debiutuje w Met nową inscenizacją tragikomedii Mozarta. „Don Giovanni" to opowieść o oszustwie i potępieniu, która rozgrywa się w abstrakcyjnym krajobrazie architektonicznym oddającym mroczne strony historii i jej bohaterów. Jest to również debiut dyrygentki Nathalie Stutzmann w Met.

Godz. 18.55, sala koncertowa Filharmonii.

20 MAJA

Cuda Rusi - rodzinna gra terenowa

Stawiguda

Gra terenowa i spotkanie rodzinne dla mieszkańców Rusi. Spotkanie ma charakter edukacyjny, integracyjny, krajoznawczy. Udział w imprezie jest nieodpłatny.

W programie: 11.00-14.00 Czas na grę terenową (zapisy); 14.00-16.00 Czas na biesiadowanie przy ognisku (wstęp otwarty).

20 MAJA

Musical Kopernik

Frombork

Dokładnie w niedzielę 21 maja przypada 480. rocznica śmierci Mikołaja Kopernika. Z tej okazji na wzgórzu katedralnym we Fromborku, już dzień wcześniej odbędzie się światowa prapremiera musicalu „Kopernik". Jak brzmiało życie i dokonania wielkiego astronoma?

Prapremierowe przedstawienia odbędą się 20 i 21 maja o godz. 20 na Wzgórzu Katedralnym przed Bazyliką Archikatedralną Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Andrzeja we Fromborku.

20 MAJA

Noc Muzeów w Noc Muzeów w Muzeum Warmii i Mazur

Olsztyn

- Obóz rycerski na dziedzińcu: gry i zabawy. Pokazy walk rycerskich, tańców i konkursy o godz.: 19.20, 20.20, 21.20
- Koncert zespołu FLORIPARI – godz. 22.15-23.00 – Refektarz
- Wystawy: „Copernici tempus et studium. Czas i praca Kopernika", „Mikołaj Kopernik - mieszkaniec olsztyńskiego zamku", „W damskiej gotowalni. Akcesoria toaletowe z XIX i XX w.", „Wnętrza stylowe – od baroku do secesji", „Portret holenderski XVII wieku z galerii rodu zu Dohna", „Utkana opowieść. Warmińskie i Mazurskie tkaniny ludowe ze zbiorów MWiM", „Olsztyn filmowy".
- Warsztaty plastyczne – godz. 19.00-21.45 – Refektarz
- Bicie Monety (koszt 5 zł) w godz. 19.00-22.00 - Dziedziniec
- Przebieralnia – godz. 19.00-22.30 – Górny Hol
- Wejście na wieżę – ostatnia grupa o godz. 22.45

Godz. 19.00, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

REKLAMA

ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. KONSTYTUCJI 3 MAJA W IŁAWIE

Jesteśmy otwarci i przyjaźni.
Dajemy Wam wiedzę i perspektywy zawodowe na przyszłość.

KIERUNKI KSZTAŁCENIA 2023/2024

- TECHNIK TECHNOLOGII ŻYWNOŚCI
- TECHNIK ŻYWIENIA I USŁUG GASTRONOMICZNYCH
- TECHNIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH
- TECHNIK REKLAMY
- TECHNIK HANDLOWIEC
- TECHNIK HOTELARSTWA
- BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

Ślusarz•Mechanik pojazdów samochodowych •Kucharz•Fryzjer•Sprzedawca•i inne

ul. Mierosławskiego 10, 14-200 Iława 89 648 20 61 zsilawa@poczta.onet.pl www.zs-ilawa.pl zskonstytucji

59823otbr-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

WEEKENDOWY REPERTUAR HELIOS

Centrum Handlowe Aura, Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

HELIOS
tel. 89 535 20 30
108422otbr-a-M

PIĄTEK 19 MAJA
SZYBCY I WŚCIEKLI 10 / napisy: 12:30, 13:00, 14:30, 15:30, 16:00, 17:30, 18:30, 19:00, 19:45, 20:30, 21:15, 21:45
BOOK CLUB. Następny rozdział / napisy: 13:15, 15:50, 18:15
RYCERZE ZODIAKU / napisy: 15:00, 18:45, 20:45
ERNEST i CELESTYNA: Misja muzyka / familijny / od 4 lat / dubbing: 12:45, 14:45, 17:45
TRZEJ MUSZKIETEROWIE: D'Artagnan / napisy: 13:45, 16:30, 19:15
STRAŻNICY GALAKTYKI: Volume 3 / dubbing: 12:15, 17:00
STRAŻNICY GALAKTYKI: Volume 3 / napisy: 15:40, 20:15
KICIA KOCIA mówi: Dzień dobry! / dubbing: 12:00, 13:30

SOBOTA 20 MAJA
SZYBCY I WŚCIEKLI 10 / napisy: 10:40, 12:30, 13:00, 14:30, 15:30, 16:00, 17:30, 18:30, 19:00, 19:30, 20:30, 21:15, 21:45
BOOK CLUB. Następny rozdział / napisy: 11:45, 15:50, 18:15
RYCERZE ZODIAKU / napisy: 18:45, 20:45
ERNEST i CELESTYNA: Misja muzyka / familijny / od 4 lat / dubbing: 10:20, 12:45, 14:45
TRZEJ MUSZKIETEROWIE: D'Artagnan / napisy: 13:45, 16:30, 19:15
STRAŻNICY GALAKTYKI: Volume 3 / dubbing: 11:30, 12:20, 17:00
STRAŻNICY GALAKTYKI: Volume 3 / napisy: 15:40, 20:15
KICIA KOCIA mówi: Dzień dobry! / dubbing: 10:00, 11:20, 14:15

NIEDZIELA 21 MAJA
SZYBCY I WŚCIEKLI 10 / napisy: 10:40, 12:30, 13:00, 14:30, 15:30, 16:00, 17:30, 18:30, 19:00, 19:30, 20:30
BOOK CLUB. Następny rozdział / napisy: 11:45, 15:50, 18:15
RYCERZE ZODIAKU / napisy: 18:45, 20:45
ERNEST i CELESTYNA: Misja muzyka / familijny / od 4 lat / dubbing: 10:15, 12:45, 14:45
TRZEJ MUSZKIETEROWIE: D'Artagnan / napisy: 13:45, 16:30, 19:15
STRAŻNICY GALAKTYKI: Volume 3 / dubbing: 11:30, 12:20, 17:00
STRAŻNICY GALAKTYKI: Volume 3 / napisy: 15:40, 20:15
KICIA KOCIA mówi: Dzień dobry! / dubbing: 11:00, 14:15

WEEKENDOWY REPERTUAR KINA AWANGARDA W OLSZTYNIE

PIĄTEK 19 MAJA
„Trzej muszkieterowie: D'Artagnan" - prod. Francja : godz. 17.45 sala klubowa
„Bliscy" - prod. Polska, Czechy : godz. 18.00 sala studyjna
Weekend z Millennium DOCs Against Gravity : godz. 18.00 sala arte
„Daliland" - prod. USA, Francja, Wielka Brytania : godz. 19.30 sala studyjna
Weekend z Millennium DOCs Against Gravity : godz. 19.45 sala arte
„Prześwietlenie" - prod. Rumunia, Francja, Belgia : godz. 20.00 sala klubowa

SOBOTA 20 MAJA
„Vermeer. Blisko mistrza" - prod. Holandia : godz. 16.00 sala klubowa- pokaz specjalny
„Ryś. Król puszczy" - prod. Francja, Szwajcaria : godz. 16.30 sala arte
„Niebo nie może czekać. Historia Carlo Acutisa" - prod. Hiszpania : godz. 17.00 sala studyjna
„Trzej muszkieterowie: D'Artagnan" - prod. Francja : godz. 17.45 sala klubowa
Weekend z Millennium DOCs Against Gravity : godz. 18.00 sala arte
„Bliscy" - prod. Polska, Czechy : godz. 18.30 sala studyjna
„Daliland" - prod. USA, Francja, Wielka Brytania : godz. 19.30 sala studyjna
Weekend z Millennium DOCs Against Gravity : godz. 19.45 sala arte
„Prześwietlenie" - prod. Rumunia, Francja, Belgia : godz. 20.00 sala klubowa

NIEDZIELA 21 MAJA
„Vermeer. Blisko mistrza" - prod. Holandia : godz. 16.00 sala klubowa- pokaz specjalny
„Ryś. Król puszczy" - prod. Francja, Szwajcaria : godz. 16.30 sala arte
„Niebo nie może czekać. Historia Carlo Acutisa" - prod. Hiszpania : godz. 17.00 sala studyjna
„Trzej muszkieterowie: D'Artagnan" - prod. Francja : godz. 17.45 sala klubowa
Weekend z Millennium DOCs Against Gravity : godz. 18.00 sala arte
„Bliscy" - prod. Polska, Czechy : godz. 18.30 sala studyjna
„Daliland" - prod. USA, Francja, Wielka Brytania : godz. 19.30 sala studyjna
Weekend z Millennium DOCs Against Gravity : godz. 19.45 sala arte
„Prześwietlenie" - prod. Rumunia, Francja, Belgia : godz. 20.00 sala

21 MAJA

ARTur Moon Koncert w Ciemności

Olsztyn
Po sukcesie międzynarodowej trasy, ARTur Moon zaprasza na niespotykane wydarzenie muzyczne: „Koncert w Ciemności. To unikalny performance
łączący widowisko, muzykoterapię i artystyczny przekaz, zbierający już tysiące wielbicieli na świecie. Artysta zagra na koncertowym fortepianie z dodatkiem gongu; pierwszy raz w Olsztynie w ramach swojej trasy koncertowej z tym projektem w Polsce. Autorski projekt awangardowego kompozytora młodej generacji to twórczość, jakiej wielu widzów nie miało jeszcze okazji poznać. Jest to wydarzenie wielowymiarowe, które angażuje wszystkie zmysły swoich odbiorców. Stwarzana jest przestrzeń, która umożliwia smakowanie dźwięków, widzenie emocji, a także doznania zagłębienia się we własny, niezwykle obfity świat emocji i uczuć.
Godz.19.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska im. Feliksa Nowowiejskiego.

24 MAJA

EKSPONAT MIESIĄCA: ZALEPKA SZKOŁY ŻANDARMÓW W OLSZTYNIE

Olsztyn
Przedstawienie historii koszar przy ul. Pstrowskiego, w latach dwudziestych ubiegłego wieku – i obecnie – związanych z formacjami policyjnymi.
Godz. 17.00, Zajezdnia trolejbusowa, ul. Knosały.

26 MAJA

Koncert symfoniczny

Olsztyn
Giancarlo De Lorenzo (Włochy) – dyrygent, Małgorzata Wygoda – fagot, Karolina Mętrak – fagot, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej | W programie: Wolfgang Amadeus Mozart – Symfonia nr 10 G-dur KV 74, Antonio Vivaldi – Koncert na dwie wiolonczele g-moll RV 531 w transkrypcji na dwa fagoty, Joseph Haydn – Symfonia „Londyńska" nr 103 „Rullo di timpani".
Godz. 19:00, sala koncertowa Filharmonii.

26 MAJA

Spektakl „Oszuści"

Olsztyn
Trzy związki: dwa małżeństwa i młodzi kochankowie stojący przed decyzją – ślub czy rozstanie? „Oszuści" to wspaniała komedia zbudowana na sieci małych i dużych kłamstw.
Godz. 17.30, Aula im. A. Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

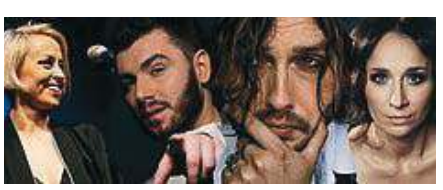
26 MAJA

Krakowskie klimaty

Olsztyn
Niepowtarzalny, magiczny wieczór z muzyką krakowskich kompozytorów. Beata Rybotycka i Jacek Wójcik przez lata byli filarami Piwnicy pod Baranami, a teraz przygotowali dla nas muzyczny spektakl.
Godz. 19.00, Aula im. Anny Wasilewskiej.

26 MAJA

Era śpiewu. Warmia Mazury - Gwiazdy i Chóry

Ostróda
Era śpiewu. Warmia Mazury - Gwiazdy i Chóry to absolutnie wyjątkowe wydarzenie artystyczne. Niezwykły efekt zderzenia światów muzyki chóralnej i rozrywkowej.
Artyści tacy jak Piotr Cugowski, Kamil Bednarek, Renata Przemyk, Natalia Przybysz wykonają przeboje przy akompaniamencie chórzystów. Niepowtarzalne i zaskakujące aranżacje bez instrumentów. To po prostu trzeba usłyszeć i trzeba zobaczyć.
Godz. 19.00, Amfiteatr w Ostródzie.

28 MAJA

PIOSENKI DLA MAMY, GDY MAMY DZIEŃ MAMY

Olsztyn
Koncert Zespołu Wokalnego Moderato.
Godz. 17:00, Kamienica Naujacka, ul. Dąbrowszczaków 3.

2 CZERWCA

Zakończenie 77. sezonu artystycznego Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii

Olsztyn
Piotr Sułkowski – dyrygent, Roman Simović (Czarnogóra/Wielka Brytania) – skrzypce, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Janusz Ciepliński – prowadzenie koncertu | W programie: Ludwig van Beethoven – Koncert skrzypcowy D-dur op. 61, Gustav Holst – Planety op. 32 .
Godz. 19:00, sala koncertowa Filharmonii.

3 CZERWCA

Koncert rodzinny ze Smokiem Kwintusiem i Fermatką – Dzień Dziecka

Olsztyn
Mała Orkiestra Kameralna, prowadzenie koncertu: Katarzyna Kropidłowska – Fermatka, Marcin Młynarczyk – smok Kwintuś | W programie tematy z bajek i filmów m.in.: Piękna i Bestia, Jak wytresować smoka, Mała Syrenka, Kraina Lodu, The Addams Family, The Avengers.
Godz. 11:00 sala koncertowa Filharmonii.

4 CZERWCA

Retransmisja z Metropolitan Opera – Mozart „Czarodziejski flet"

Olsztyn
Nathalie Stutzmann poprowadzi orkiestrę Met po raz drugi w tym sezonie w tej nowej inscenizacji Czarodziejskiego fletu Mozarta, którą reżyseruje debiutujący w nowojorskiej Met, Simon McBurney. Produkcja wzbogacona zostanie o efekty dźwiękowe, projekcje wideo i akrobacje, idealnie komponujące się z charakterem i przesłaniem mozartowskiej baśni. W znakomitej obsadzie znaleźli się m.in. sopranistka Erin Morley jako Pamina, tenor Lawrence Brownlee jako Tamino, baryton Thomas Oliemans, debiutujący w Met jako Papageno, sopranistka Kathryn Lewek jako Królowa Nocy i bas Stephen Milling jako Sarastro.
Godz. 17:00 sala koncertowa Filharmonii.

4 CZERWCA

MARTA ANDRZEJCZYK: ŚPIEW KORZENI

Olsztyn
Muzyczna podróż przez poezję i prozę dziecięcą i młodzieżową.
Godz. godz. 17:00, Kamienica Naujacka, ul. Dąbrowszczaków 3.

6 CZERWCA

Stand-up: Rafał Banaś

Olsztyn
"Szakal 3 lub 4 - Nie ze mną te numery"
To najnowszy program Rafała, w którym po raz kolejny z nutką fantazji i odrobiną komediowego science fiction opowiada o swoich obserwacjach współczesnego świata. Nie zabraknie prawdziwych historii, w których szczerość i życiowe nauczki przeplatają się z abstrakcyjnymi anegdotami i barwnymi postaciami, które Rafał odgrywa z oscarową sprawnością. Podczas występów Szakal bez problemu nawiązuje kontakt z publicznością i swoimi historiami przenosi widownię do własnego świata, w którym każdy z łatwością znajduje coś dla siebie.
Godz. 19.00, Scena Zgrzyt, ul. Nowowiejskiego 15.

eprasa.pl 3a43819d3c

ZAĆMIENIE EUROPY

DO OPUBLIKOWANIA TEGO TEKSTU SKŁONIŁA MNIE KONFERENCJA (17 MAJA 2023 R.), JAKA ODBYŁA SIĘ W DOBRYM MIEŚCIE W RAMACH KONGRESU POLSKA WIELKI PROJEKT, KTÓRY, JAK MÓWI GRZEGORZ GÓRNY – PREZES FUNDACJI O TEJ SAMEJ NAZWIE, „JEST PEWNYM LABORATORIUM MYŚLI, MIEJSCEM NAMYSŁU NAD NASZĄ RZECZYWISTOŚCIĄ, NAD POLSKĄ W RÓŻNYCH WYMIARACH – POLITYCZNYM, SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, KULTUROWYM". PONIEWAŻ BRAŁAM UDZIAŁ W JEDNYM Z PANELI TEJ KONFERENCJI PT. „UPADEK WARTOŚCI KOŃCEM TOŻSAMOŚCI", TO STĄD ZRODZIŁO SIĘ KILKA REFLEKSJI NA TEN TEMAT.

Tytuł mojego artykułu nawiązuje do sformułowania Martina Bubera, który pisał o „zaćmieniu Boga". Zaćmienie Boga oznacza brak dyspozycji duchowej współczesnego człowieka, która umożliwiłaby mu ponowne odkrycie Boga.

Używając tejże metafory zaćmienia, chcę powiedzieć, że dziś w Europie mamy do czynienia ze zjawiskiem, które nazywam „zaćmieniem aksjologicznym". Owszem istnieje nadal świat wartości uniwersalnych, ewangelicznych, ponadczasowych, które św. Jan Paweł II nazywał „chrześcijańskimi korzeniami Europy", ale przecież dziś na te wartości rzuca się długi cień innego systemu aksjologicznego, który przyćmiewa te korzenie. Czym charakteryzuje się owo zaćmienie aksjologiczne we współczesnej Europie?

Po pierwsze błędną koncepcją człowieka, która w Europie, chyba jak w żadnym innym miejscu, rozprzestrzenia się na niebywałą skalę, po drugie poważnym kryzysem europejskiej kultury, po trzecie sekularyzacją, widoczną w Europie jak w żadnym innym miejscu. Pokrótce omówię te zjawiska.

Błędna koncepcja człowieka

Fałszywą koncepcję człowieka Jan Paweł II nazywał błędem antropologicznym. Istota błędu antropologicznego polega na zafałszowanym rozumieniu tego, kim jest człowiek. Ten błąd ma swoje poważne konsekwencje, a najpoważniejsza z nich to zmiana definicji osoby ludzkiej, co oznacza próbę wykluczania niektórych ludzi ze zbioru osób i odmawia im przysługujących osobie praw. Wiem, że to brzmi dość dziwnie, ale właśnie tak jest! To błędne rozumienie osoby wyraża się przede wszystkim w odejściu od ujęć metafizycznych, wiążących pojęcie osoby z aktem istnienia na rzecz ujęć deskryptywnych, które przyjmują, że kryterium bycia osobą jest aktualne posiadanie określonych cech. Europejscy i amerykańscy uczeni – filozofowie, teologowie, etycy, bioetycy – określają nawet kryteria bycia osobą. Na przykład według nieżyjącej już Mary Ann Warren, amerykańskiej filozof, bycie osobą wymaga spełniania jednego spośród następujących kryteriów. Są to: świadomość, a szczególnie zdolność odczuwania bólu; rozwinięta zdolność rozumowania; zdolność do uzasadnionego postępowania; zdolność do komunikowania się z innymi; posiadanie własnych pojęć. Schemat argumentacji w ramach tychże deskryptywnych koncepcji osoby można ująć następująco: status bycia osobą zależy od aktualnego posiadania konkretnych własności, dostępnych w poznaniu zmysłowym. Jeśli stwierdzamy istnienie tych własności – mamy do czynienia z osobą, jeśli tych własności nie ma – nie istnieje również osoba. W życiu człowieka istnieją okresy, w których, w wyniku np. choroby lub z powodu pozostawania na określonym etapie rozwoju, własności takich jak: świadomość, samoświadomość, używanie rozumu, kontakt werbalny itd. nie obserwujemy, a zatem w tych okresach człowiek nie jest osobą, a co za tym idzie status bycia osobą nie jest stały. Czyż nie jest to zatem łatwe otwarcie drzwi dla usprawiedliwiania in vitro, aborcji, eutanazji?

To błędne spojrzenie na wartość ludzkiego życia wprowadza zasadę jakości życia w miejsce zasady jego godności czy świętości. Życie ludzkie przestaje być wartością samo w sobie. Owszem, może być uznane za wartościowe, o ile spełni określone warunki. Jeśli ich nie spełnia – trzeba „obliczyć", czy korzystniej jest żyć, czy w obliczu cierpienia dotykającego osobę zainteresowaną i jej rodzinę „korzystniej" jest umrzeć. Błędne rozumienie człowieka niesie także za sobą także konsekwencje w innych dziedzinach: w rozumieniu, czym jest rodzina, kto ją tworzy, jak rozpoznawać własną tożsamość, ile w istocie mamy płci. W tym miejscu jeszcze jedna ważna uwaga: dekonstrukcja człowieka najlepiej udaje się przez dekonstrukcję ludzkiej płciowości. Litera „q" w skrócie LGBTQ oznacza questionable, czyli wątpliwy, sporny, niejasny status orientacji gender.

Kryzys kultury

Kultura ogarnia wszystkie formy zachowania swoiście ludzkiego, przeżywa jednak kryzys. Burzy się jej podstawy, rewiduje paradygmat, wedle którego określone wartości są wyższe, a inne – niższe. W ten kryzys wartości wplata się upadek autorytetów, niekwestionowanych do niedawna. Ów kryzys wyraża się też poprzez dezintegrację dotychczasowych elit kulturalnych, załamanie się poczucia misji społecznej inteligencji. Inteligencja na przykład nie chce brać odpowiedzialności za pozostałe warstwy społeczne, uchyla się np. od kandydowania w wyborach.

Sekularyzacja, czyli zaćmienie horyzontu teistycznego

Wraz z oświeceniową nowoczesnością i modernizacją społeczną pojawiła się w Europie – jakby nieuchronnie

> SEKULARYZACJA JAKO PROCES SPOŁECZNO-KULTUROWY DOKONUJE SIĘ ZARÓWNO NA PŁASZCZYŹNIE INSTYTUCJI I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH, JAK I NA PŁASZCZYŹNIE LUDZKIEJ ŚWIADOMOŚCI. SACRUM JEST WIĘC ELIMINOWANE Z ŻYCIA PUBLICZNEGO.

– sekularyzacja, rozumiana zarówno jako utrata przez instytucje religijno-kościelne wpływu na społeczeństwo, jak i jako zmniejszenie wiarygodności religijnych wyjaśnień i interpretacji. Sekularyzację określa się często jako „odkościelnienie", osłabienie wiary chrześcijańskiej, zanikanie znaczenia religijności dla życia codziennego. Co ciekawe, sekularyzacja nie obejmuje całego świata. Generalnie można dzisiaj mówić o wiośnie różnych religii. Socjologowie twierdzą, że od 20 lat żyjemy w epoce desekularyzacji. Z wyjątkiem Europy, Australii i Ameryki Północnej na pozostałych kontynentach religie mają się świetnie. Niestety nie można tego powiedzieć o katolicyzmie w tej formie, jaką znaliśmy na przestrzeni ostatnich stuleci.

Niewątpliwie przemiany życia w Europie, wzrost dobrobytu oraz konsumpcjonizmu sprawiają, że ludzie stali się bardziej samowystarczalni oraz wolni od różnego rodzaju egzystencjalnych lęków. W takim systemie nie potrzeba odniesienia do Boga. Sekularyzacja jako proces społeczno-kulturowy dokonuje się zarówno na płaszczyźnie instytucji i organizacji społecznych, jak i na płaszczyźnie ludzkiej świadomości. Sacrum jest więc eliminowane z życia publicznego.

Sekularyzacja prowadzi nie tylko do kryzysu religii, ale i do kryzysu Boga, o czym pisał Buber w „Zaćmieniu Boga". W warunkach sekularyzacji w wielu społeczeństwach odniesienie się do Boga jest mocno osłabione, a wiara religijna nie jest podzielana na poziomie społecznym. Europejska kultura sprawia wrażenie milczącej apostazji człowieka, który żyje tak, jakby Bóg nie istniał. Sekularyzacyjny trend współczesnego życia społecznego oznacza też rezygnację z prawd i wartości religijnych na rzecz nieograniczonej niczym i przez nikogo wolności. Tego rodzaju procesy prowadzą do utraty sensu życia, moralnej autodestrukcji, a nawet załamań psychicznych. Obecne pokolenia są o wiele bardziej zsekularyzowane niż poprzednie.

Źródła zaćmienia

Powstaje jednak pytanie, z czego wynika to zaćmienie aksjologiczne. Są z pewnością przynajmniej dwa powody tego: kryzys Unii Europejskiej i kryzys w Kościele katolickim.

Nie ulega wątpliwości, że UE od kilku lat znajduje się w fazie dezintegracji. Przyczyną tego stanu jest współwystępowanie wielu kryzysów i małe efekty podejmowanych działań zmierzających do ich rozwiązania. Jest to kryzys w strefie euro; kryzys Wspólnej Polityki Zagranicznej, Bezpieczeństwa i Obrony; kryzys uchodźczo-migracyjny; kryzys związany ze wzrostem tendencji eurosceptycznych; kryzys unijnego przywództwa, wzrost zagrożenia atakami terrorystycznymi wielu państw członkowskich UE. Na to nakłada się charakter tworzonego prawa i unijnych dyrektyw, często absurdalne, śmieszne, nielogiczne, niebezpieczne, które sprzyjają laicyzacji i pogłębiają załamanie antropologiczne i aksjologiczne.

A obok tego kryzysu mamy niestety jeszcze wspomniany poważny kryzys w instytucji, jaką jest Kościół katolicki. Papież Benedykt mówił o tym zjawisku jako o przerwaniu ciągłości wiary. Dziś ten kryzys jest widoczny gołym okiem. Jak się on przejawia? Po pierwsze w decentralizowaniu się Kościoła. Do Soboru Watykańskiego II (1962-1965) Kościół katolicki był scentralizowany. Najważniejsze kwestie doktrynalne były rozstrzygane w Rzymie. Katolicy na całym świecie poznawali swoją religię zasadniczo z tych samych książek i podręczników. Sakramenty święte były sprawowane w ten sam sposób na wszystkich kontynentach. Dzisiaj na naszych oczach ten świat odchodzi do przeszłości. Przykłady? Prawie wszyscy katolicy w Niemczech, Holandii czy Austrii od ponad 40 lat nie praktykują spowiedzi świętej. Wielu katolików w Australii czy Szwajcarii przyjęło protestanckie rozumienie obecności Jezusa Chrystusa w sakramencie Eucharystii. Część katolików w Belgii, Australii, USA czy Kanadzie domaga się błogosławienia związków homoseksualnych w swoich świątyniach. To, co jest traktowane nad Wisłą jako grzech, jest często uznawane za dobre moralnie w kraju nad Renem.

Po drugie Kościół i jego autorytet niszczą skandale związane z pedofilią i homoseksualnym lobby w Kościele, nawet jeśli ich procent jest dość nikły. Po trzecie rujnują Kościół i jego znaczenie wypowiedzi wielu różnych ważnych duchownych np. taka jak o. J. Martina SJ, propagatora rozmiękczania katolickiej nauki o homoseksualizmie, który powiedział: „Mam nadzieję, że w ciągu 10 lat będziesz mógł pocałować w kościele swojego partnera lub wkrótce twojego męża". Do skali tych i innych problemów w Kościele odniósł się kard. Burke: „Zderzamy się z wielkim kryzysem, dotykającym samego serca Kościoła Świętego (...) Nastąpił ogromny spadek zaufania do naszych pasterzy, które musi zostać przywrócone. Jest to podstawowe zadanie dla dzisiejszego Kościoła".

Konkludując: aksjologiczny obraz Europy, który jest w poważnym stopniu, używając metafory Bubera, „zaćmiony", powinien skłaniać wszystkich zainteresowanych przyszłością Europy do pogłębionej refleksji i uczciwej odpowiedzi na pytanie: „Quo vadis Europae?" (Dokąd zmierzasz, Europo?).

ZDZISŁAWA KOBYLIŃSKA

eprasa.pl 3a43819d3c

KWIATY NIE TYLKO DO WĄCHANIA

KWIATY KOCHAM OD ZAWSZE! ZBIERAĆ, FOTOGRAFOWAĆ, SIAĆ, HODOWAĆ I WĄCHAĆ. KAŻDY WSCHODZĄCY W MOJEJ SKRZYNCE KROKUS, NAGIETEK — WYWOŁUJĄ U MNIE STANY BLISKIE EUFORII. ALE ŻEBY KWIATY JEŚĆ...?!!!

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Pierwszy raz o jadalności nagietka usłyszałam już jakiś czas temu w „Kuchennych rewolucjach" Magdy Gessler — i zaczęłam drążyć temat. Rzeczywiście: wiele odmian kwiatów może cieszyć nasze oczy, nosy, a także podniebienia. Co więcej, w wielu krajach, m.in. we Francji nad Morzem Śródziemnym, także w Chinach i Japonii, spożywanie kwiatów lub ich pąków jest bardzo popularne. W Polsce natomiast zwyczaj jest wciąż jeszcze rzadko spotykany, choć ostatnio daje się wyczuć większe zainteresowanie tematem. Dodatkowo, barwne płatki kwiatowe mogą urozmaicić jadłospis nie tylko dorosłych, ale również dzieci i zachęcić niejadki do częstszego spożywania posiłków.

Jadalne kwiaty, poza walorami smakowymi, mają również właściwości odżywcze i lecznicze. W ich składzie mogą występować białka, cukry, witaminy, m.in. C, mikroelementy, flawonoidy, antocyjany i karotenoidy oraz olejki eteryczne.

Oczywiście nie wszystkie kwiaty do jedzenia się nadają i zanim przystąpimy do konsumpcji — proszę przeczytać mój oraz co najmniej sto innych artykułów na ten temat i to do samego końca! Jadalnych kwiatów jest bowiem mniej niż tych trujących i trzeba mieć 100 proc. pewności co do braku ewentualnych skutków ubocznych — nim upichcimy z nich sałatkę lub użyjemy jako posypki na torcie.

Konkretne zasady są następujące:

Przede wszystkim, nie namawiam do jedzenia kwiatków, nawet tych najbardziej jadalnych, w zbyt dużych ilościach, w szczególności na początku naszych doświadczeń. Używajmy ich raczej jak przypraw — symbolicznie, po kilka sztuk, na zasadzie doprawienia i tak już nieziemsko pysznej sałatki, dla urozmaicenia smaku i wyglądu. Po drugie, jemy tylko te kwiatki, które wszystkie możliwe poradniki podają jako jadalne i mając pewność, że nie pomyliliśmy ich z innym gatunkiem — bo wtedy kłopoty żołądkowe gwarantowane!

Następnie — najbezpieczniej jest jeść rośliny z własnego ogrodu, a najgorzej te z kwiaciarni. Nigdy bowiem nie możemy mieć pewności, czym jakiś, najpiękniejszy nawet kwiatek był nawożony i w jakich warunkach go hodowano, a chemikalia mogą doprowadzić nawet do śmierci. Jeśli na hodowlę nie możemy sobie pozwolić — płatki kwiatów należy zbierać w rejonach położonych z dala od ruchliwych dróg i na obszarach nietraktowanych pestycydami.

Freepik

Delikatne jadalne kwiaty nie nadają się do przechowywania i z tego względu należy zebrać je bezpośrednio przed przygotowaniem potraw i ich nie myć — ewentualnie tylko lekko opłukać. Trzeba też zwrócić uwagę, czy wewnątrz kielichów kwiatowych nie schowały się drobne owady.

JEMY WYŁĄCZNIE PŁATKI! Przed dodaniem ich do dania usuwamy więc pyłek i inne części kwiatu, bo nawet jeśli płatki nie trują — truć może łodyga lub liść. Posiadacze wszelkich alergii roślinnych muszą, niestety, obejść się smakiem. Z dużym prawdopodobieństwem skutki zjedzenia nawet najbardziej jadalnego kwiatka nie będą przyjemne.

Ale, kto odważny — do dzieła!

Róża

O jadalnych właściwościach róży wiem właściwie od dziecka — zasadniczo od pierwszych wakacji w Złotych Piaskach, gdzieś z połowy lat 80-tych. Bułgarzy od wieków przyrządzają z róż pyszne, bardzo słodkie konfitury, które — niech pęknę! — intensywnie i obezwładniająco pachną różą i wakacjami właśnie. Prócz konfitur z płatków róży można uczynić dodatek do sałatek i deserów, choćby jako nadzienie pączków i rogalików, a także by nadać smak zwyczajnej czarnej herbacie. Świetne z róż są też wina i nalewki. Ze wszystkich gatunków najlepsza do jedzenia jest róża pomarszczona — ta sama, którą tak chętnie obsadzamy ogrodzenia, żywopłoty i parkany.

Lawenda

Od lata nosi łatkę cennego składnika kosmetyków i jako straszak na mole. Ale to także idealny dodatek do ciast i deserów. Świetnie komponuje się ze smakiem miodu oraz serów. Fioletowe kwiaty lawendy można dodać też do napojów i słodkich wypieków.

Nagietek

Płatki nagietka, barwy żółto-pomarańczowej, zarówno świeże, jak i wysuszone, dodaje się do wielu potraw ze względu na obecność w nich naturalnych barwników, karotenoidów. Tak, tych samych, co w korzeniu marchewki. Mają bardzo nietypowy, lekko pikantny smak, dzięki czemu podkreślają i ożywiają smak wielu potraw. Sprawdzają się także jako przyprawa do masła, serów i omletów, sałatek, zup i sosów. Dodaje się je do ryżu i ciasta zamiast szafranu. Często spotykane są również w mieszankach liściastych herbat. A jak się prezentują... Złocisty kolor nagietka rozświetli każdą sałatkę!

Rumianek

Ten niepozorny kwiatek nie od dziś króluje w medycynie, farmacji, ziołolecznictwie i kosmetyce. Ma specyficzny posmak, ale polecam go z serca — doda ognia niejednej potrawie...!

Chryzantema

Wypisz-wymaluj jakby kwiatowy czosnek. Znaczy smaczna, ale w bardzo skąpych ilościach.

Koniczyna

Że uwielbiają je króliki — to wiadomo. Jednak gatunek homo sapiens też go może spożywać.

Bratek ogrodowy

Poczciwy bratek z rabat miejskich świetnie komponuje się z różnego rodzaju serami i idealnie pasuje do sałatek. Dobrze komponuje się w daniach warzywnych, zupach, może być również zatopiony w kostkach lodu i podany do napoju. Warto go dodawać także do deserów: nie tylko dobrze smakuje, ale również efektownie wygląda. Tort ozdobiony bratkami przykuje uwagę wszystkich, nawet najbardziej wybrednych gości.

Nasturcja

Te żółte, pomarańczowe lub czerwone kwiaty mogą być składnikiem sałatki. Mają bardzo wyrazisty, pikantny smak. Dobrze komponuje się z zieloną sałatą i świeżym szpinakiem oraz twarogiem i jajkami na kanapce. Uważajmy jednak, by nie przesadzić z ich ilością: pikantny posmak nasturcji mnie kojarzy się odrobinę z rzeżuchą, więc zbyt duża ilość płatków może całkowicie zmienić smak potrawy. Marynowane, niedojrzałe owoce nasturcji stanowią natomiast tańszy zamiennik kaparów.

Bez

Znany też jako lilak, bez barwy fioletowej pięknie wygląda, a jego obezwładniający zapach przywodzi na myśl majowe wieczory. Z kolei smak bzu można opisać jako lekko cytrusowy — świetnie pasuje do dekoracji deserów i da się z niego przyrządzać aromatyczny, orzeźwiający napój. O ile jednak żadnych kwiatów nie polecam spożywać w zbyt dużych ilościach — o tyle w przypadku bzu dajemy połowę tego mało!

Słonecznik

Pestki słonecznika na mur-beton jadł każdy choć jeden raz w życiu. A płatki? W smaku lekko podobne do karczocha — do letniej sałatki warzywnej jak znalazł!

Malwa

Gatunek ten, zwany też ślazem, charakteryzuje się zróżnicowanym zabarwieniem płatków kwiatowych. Najcenniejszymi są te ciemnofioletowe. Ze względu na dużą zawartość barwników antocyjanowych i słodkawy smak dodaje się je do sałatek z warzyw liściowych, galaretek owocowych, dżemów i napojów.

W maju na nasze stoły polecają się takie jadalne kwiaty: mniszek, kurdybanek, koniczyna, fiołki rogate, fiołki polne i leśne, stokrotki, bratki, bzy... Kwitnąć zaczyna też dziki bez, jeden z najsmaczniejszych kwiatów. Pamiętajcie tylko, że nie wolno zrywać kwiatów do jedzenia na terenach zanieczyszczonych i w pobliżu dróg. Do jedzenia nie nadają się kwiaty z kwiaciarni i sklepów ogrodniczych. Nie jedzcie kwiatów, które mogły mieć kontakt ze zwierzęcymi odchodami, ani kwiatów roślin trujących!

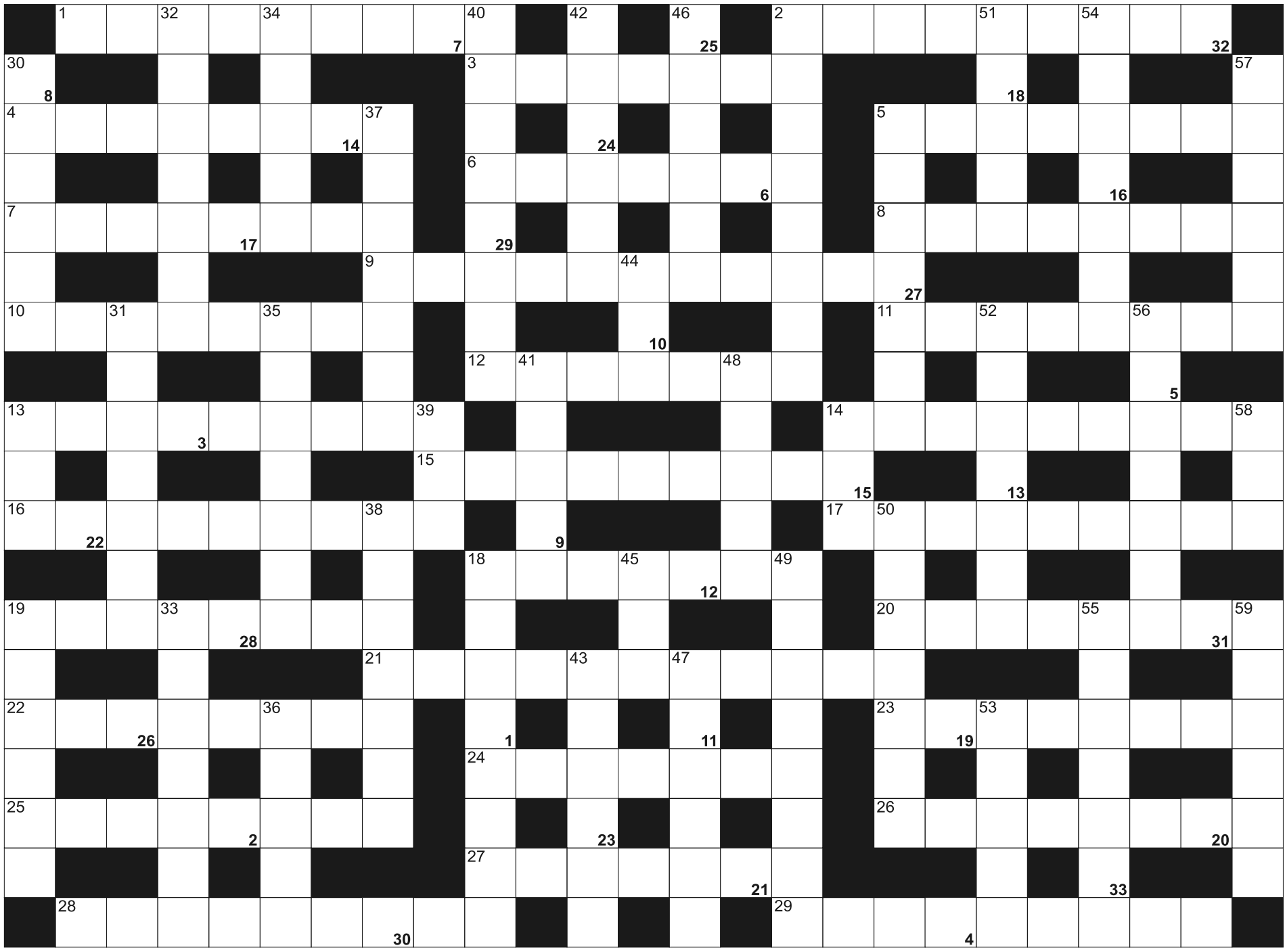
REKLAMA

Dr n. med.
JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej
PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30
REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33
Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)
33723otbr-b-P

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog
poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00
Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00
Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED
33723otbr-a -P

eprasa.pl 3a43819d3c

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 33, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13	14		15	16	17	18	19	20		21	22
23	24	25		26	27		28	29	30	31	32	33												

POZIOMO: 1) sąsiad Anglika; 2) Edward, autor "Konopielki"; 3) żona Tezeusza; 4) nazwisko hrabiego z "Pana Tadeusza"; 5) wigilijna msza; 6) żona Bolesława Pobożnego; 7) Laburnum dla botanika; 8) ulena, śliwa domowa; 9) drukowana wersja znanego obrazu; 10) mieszkanka stolicy Bahamów; 11) modlitewnik z psalmami inaczej; 12) stan USA ze stolicą w Montgomery; 13) rozdawanie, dostarczanie gazet; 14) nalepka na butelce; 15) przeciwnik w dyskusji; 16) żołnierz od budowy mostów; 17) farmaceutka za ladą; 18) inaczej kolonista, kolonizator; 19) urywek filmu lub książki; 20) obrotowy do nawadniania ogrodu; 21) redukcja nadwagi; 22) Astrid, autorka "Dzieci z Bullerbyn"; 23) rzymska bogini zwycięstwa; 24) włoskie góry z Corno Grande; 25) bukietnica Arnolda inaczej; 26) pełnoletnia, dorosła; 27) podrzuca jaja do innych gniazd; 28) grają na kortach; 29) tkaniny i wyroby włókiennicze. **PIONOWO:** 2) zespół pracowników gazety; 5) wystaje spod okna; 13) waluta w Laosie; 14) pętla bakteriologiczna krócej; 18) niemieckie lub szkockie, psy; 19) pionowe podpory mostu; 30) ostry składnik ćwikły; 31) komfortowy wagon kolejowy; 32) brat Ofelii u Szekspira; 33) Gd dla chemika; 34) angielski i niemiecki w szkole; 35) kombinezon lub garnitur; 36) makak królewski inaczej; 37) "... posłów greckich" Jana Kochanowskiego; 38) kraj z Tallinem; 39) latem leje się z nieba; 40) królowa, matka Andromedy; 41) autor cyklu "Opowieści z Narnii"; 42) mąż Desdemony u Szekspira; 43) przepływa przez Chełm; 44) drzewo z żołędziami; 45) tata dla Anglika; 46) igłozwierz, jeżownica; 47) tumult, wrzawa, harmider; 48) wyspa Mohéli inaczej; 49) osoba startująca w wyborach; 50) elektryczny w ścianie; 51) Henrik, autor "Dzikiej kaczki"; 52) anonimowy formularz z pytaniami; 53) wilk preriowy; 54) inaczej czeczuga, ryba; 55) gangrena; 56) warzywnia jadalna, roślina; 57) Kossak lub Malczewski; 58) ropucha olbrzymia, kururu; 59) schwytać, ująć złodzieja.

SUDOKU

			6		3			9
		3		9		1	8	5
		2					7	
	5		1	7				
	9						6	
		7			4	9	2	
5	3	1		8				
	4		2	5	6			3
							5	

899

				4				
			6	8				
	6	3			2	1	7	8
2				9	5	4		6
8								9
9					6	8	3	
				2	8	3		4
5	1				9	6		7
	8				7	2		

900

2			5	4	3			
						2		1
					7	5		
		6				3		
	7					6	1	4
1	2				4			5
	9			3	5			
3	1		8			4		6
8	6							9

901

eprasa.pl 3a43819d3c

#rzetelnaGO
RZETELNE
DZIENNIKARSTWO

JESTEŚMY ZORIENTOWANI NA REGION!

137 LAT
1886 2023

BĄDŹ NA BIEŻĄCO!

ZWIERZĘTA

sprzedam

OWCZARKI NIEMIECKIE, po rodzicach z rodowodem. Tel.534-556-190

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIHOLENDERSKIE.EU, 503-103-703

kupię

DZIAŁKĘ, siedlisko, tel. 515-680-820

zamienię

ZAMIANY mieszkań , domów"AS" tel.603-584-180

do wynajęcia

MANHATTAN 30m2, 796-633-448

Konstal PRODUCENT
GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów
Najniższe CENY
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż GRATIS
Dogodne RATY
GARAŻE WZMOCNIONE
AUTOMATYKA DO BRAM
89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl
2823otbr-a-G

AUTO-MOTO

sprzedam

SKUP aut, 502-180-869

kupię

SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

budowa | remont

MALOWANIE, szpachlowanie, 886-935-349

OGÓLNOBUDOWLANE, 502-811-658

POLBRUK, 502-811-658

SZALÓWKA, podłoga, boazeria, sztacheta, taras; Tartak Żarnowo k. Augustowa, 693-491-205.

inne

SPRZĄTANIE biur, mieszkań Olsztyn okolice, 793-164-163

PRACA

dam pracę

KIEROWCA CE, 503-103-703

MURARZA, pracownika budowlanego, 501-481-210

POMOCNIK,ZAKWATEROWANIE,WYŻYWIENIE.TEL.505-114-392

POMOCNIKA remonty, 602-172-613

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

RÓŻNE

sprzedam

DREWNO kominkowe, opałowe (jesion, dąb, grab) transport gratis, 576-935-573, 794-630-121.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

inne

SKUP bydła, 451-521-555

GAZETA OLSZTYŃSKA.
(89) 539-74-46,
reklama@wm.pl

Warmiński
ZAKŁAD POGRZEBOWY
dawniej market
OLSZTYN 895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20 602 327 277
BISKUPIEC 897 152 093
ul. Armii Krajowej 4 608 680 642
POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09
Pomożemy Ci godnie pożegnać
614219opb1-g-M

SACRUM
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
89 67 77 100, kom. 530 308 308
GODNIE – SOLIDNIE – Z SZACUNKIEM
Całodobowy przewóz zmarłych
320520opb1-d-M

ARKA
USŁUGI POGRZEBOWE
ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska
OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
89 534 72 42, 605 635 908
OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka")
89 526 66 01, 605 665 909
www.arkaolsztyn.pl
Całodobowy przewóz zmarłych
614619opb1-i-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 17 maja 2023 r. odszedł od nas w wieku 76 lat nasz Drogi Mąż i Tata

ś. † p. Marian Zygmanowski

Uroczystość pogrzebowa rozpocznie się 20 maja 2023 r. o godz. 16.00 Mszą Świętą Żałobną w kościele św. Józefa przy ul. Jagiellońskiej, skąd nastąpi wyprowadzenie na cmentarz komunalny w Dywitach.

Pogrążona w smutku rodzina

H-19.05-M

pozegnania.net
Wyraź swój żal i zapal wirtualną świeczkę
GAZETA OLSZTYŃSKA
380-31419opb1-b-M

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ" I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM"

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, OLSZTYN, **plac Józefa Bema 5**
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35**
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00
380-28919opb1-C-M

eprasa.pl 3a43819d3c

STOMILANKI WCIĄŻ MAJĄ O CO GRAĆ

PIŁKA NOŻNA\\\ W niedzielę o g. 13 na stadionie miejskim w Olsztynie Stomilanki przypieczętują awans do Ekstraligi. W zaległym meczu z 21. kolejki podopieczne trenera Dariusza Maleszewskiego podejmą Marcusa, z którym w Gdyni zremisowały.

Olsztynianki awans zapewniły sobie już w poprzedniej kolejce, która odbyła się na początku maja. Stomilanki na wyjeździe wygrały wtedy 1:0 z Bielawianką Bielawa, dzięki czemu po ostatnim gwizdku sędziego mogły świętować awans do Ekstraligi. Teraz przed nimi ostatnie spotkanie, które ze względu na remont boiska na Dajtkach zostanie rozegrane na stadionie przy al. Piłsudskiego 69a. Stomilanki będą mogły w dogodnych warunkach pożegnać się z rozgrywkami I ligi i przywitać z Ekstraligą. Do Olsztyna przyjedzie Marcus, który w Gdyni pod koniec rundy jesiennej niespodziewanie ze Stomilankami zremisował 2:2.

Podopieczne Dariusza Maleszewskiego najważniejszy cel już zrealizowały, ale chcą jeszcze zakończyć sezon z przytupem, zajmując pierwsze miejsce. By tak się stało, to w niedzielę trzy punkty muszą zostać w Olsztynie, a Rekord Bielsko-Biała w dwóch spotkaniach przynajmniej raz musi zremisować.

- Chcemy miłym akcentem zakończyć rywalizację w I lidze - przyznaje Dariusz Maleszewski. - Na pewno nie będę musiał specjalnie motywować moich zawodniczek do tego meczu.

WYWALCZENIE PIERWSZEGO MIEJSCA TO NIE TYLKO PRESTIŻ, ALE I KONKRETNE PIENIĄDZE, BOWIEM ZA WYGRANIE I LIGI PZPN PŁACI 40 TYSIĘCY, A ZA ZAJĘCIE DRUGIEGO MIEJSCA - 30 TYSIĘCY ZŁOTYCH. OPRÓCZ TEGO W TYM SEZONIE DZIĘKI UMOWIE SPONSORSKIEJ PZPN Z ORLENEM NA KONTO KAŻDEGO KLUBU I LIGI TRAFIŁO PO 50 TYSIĘCY ZŁOTYCH.

W Ekstralidze premia od Orlenu jest dwa razy większa, więc w nowym sezonie olsztynianki już mogą liczyć na 130 lub 140 tysięcy.

Fot. facebook

Stomilanki na olsztyńskiej plaży rozmyślają o przyszłym sezonie w Ekstralidze

Poza tym Stomilanki czekają jeszcze na rozstrzygnięcia Komisji ds. Licencji Polskiego Związku Piłki Nożnej. Olsztyński klub musiał zgłosić dwa boiska - pierwsze to Stadion Miejski przy al. Piłsudskiego 69a, gdzie na co dzień grają piłkarze Stomilu, a drugie to Dajtki, gdzie obecnie trwa modernizacja obiektu ze sztuczną nawierzchnią. Beniaminek z Olsztyna nie powinien mieć mieć żadnych problemów z uzyskaniem licencji na grę w najwyższej klasie rozgrywkowej. Klub na pewno czeka jednak wiele zmian organizacyjnych - na przykład podczas meczu musi być spiker oraz odpowiednia liczba ochroniarzy.

• **Inne mecze, piątek:** Skra Częstochowa - SWD Wodzisław Śląski (awansem z 22. kolejki); **niedziela:** Ząbkovia Ząbki - Rekord Bielsko-Biała (zaległy z 16. kolejki).

EM, DRYH

I LIGA

1. Stomilanki	**46**	**60:16**
2. Rekord*	45	48:18
3. Skra	38	38:31
4. SWD	31	36:34
5. Resovia	28	36:24
6. Polonia	28	29:33
7. Marcus*	19	29:42
8. Ząbkovia*	16	51:55
9. Trójka	15	51:54
10. Bielawianka	15	21:55
11. SMS II	15	31:68

* mecz mniej

O PIŁCE

III LIGA\\\ Runda wiosenna Sokoła Ostróda to jeden wielki dramat - 3:4 z Bronią, 0:5 ze Świtem, 1:4 z Mławianką, 0:0 z Legią II, 0:4 z Wartą, 0:1 z Pilicą, 2:3 z Olimpią, 0:2 z Concordią, 0:2 z ŁKS II, 0:2 z Unią i 1:2 z Legionovią. Uff, aż się w głowie kręci od tych porażek, w efekcie w Ostródzie dwukrotnie już doszło do zmiany trenera, jednak jak na razie Wojciech Tarnowski nie odmienił zespołu. Z kolejki na kolejkę Sokół obsuwał się w ligowej tabeli, ale wciąż nie jest jeszcze w strefie spadkowej. Jednak po weekendzie może się to zmienić - jeśli podopieczni Tarnowskiego w niedzielę na wyjeździe przegrają z rezerwami Jagiellonii Białystok, a Concordia Elbląg i Warta Sieradz zdobędą komplet punktów, wtedy Sokół spadnie na 16. miejsce.

- Nie składamy broni, bo zostało sześć spotkań do końca - stwierdza trener Tarnowski. - Zrobimy wszystko, żeby w III lidze się utrzymać. Szkoda mi chłopaków, bo bardzo mocno to przeżywają, ale naszą rolą jest zrobić wszystko, by podnieść ich na duchu i pojechać do Białegostoku po zwycięstwo. Przygotowanie motoryczne jest na właściwym poziomie, problem siedzi w głowach piłkarzy.

Wszystko wskazuje na to, że do końca sezonu Sokół będzie musiał sobie radzić bez doświadczonego Michała Kiełtyki. Jest to spora strata, tym bardziej że od wiosny ostródzki zespół gra bez Błażeja Klimka, który jesienią był podporą obrony. Od najbliższego meczu do dyspozycji trenera ma być natomiast Michał Leszczyński, doświadczony bramkarz. Początek niedzielnego pojedynku o godzinie 12.

• **Inne mecze 29. kolejki, piątek:** Pogoń Grodzisk Maz. - Lechia Tomaszów Maz. (18); **sobota:** Legionovia Legionowo - Ursus Warszawa (17), Unia Skierniewice - Broń Radom (14), ŁKS II Łódź - Świt Nowy Dwór Maz. (13), Concordia Elbląg - Mławianka Mława (17), Olimpia Zambrów - Legia II Warszawa (17), Pilica Białobrzegi - Warta Sieradz (17); **niedziela:** Pelikan Łowicz - Błonianka Błonie (12).

PO 28 KOLEJKACH

1. ŁKS II	54	63:35
2. Świt	53	53:32
3. Pogoń	52	51:31
4. Legionovia	51	57:35
5. Legia II	48	56:41
6. Lechia	48	41:32
7. Unia	48	31:25
8. Mławianka	47	68:52
9. Jagiellonia II	41	54:39
10. Pilica	37	40:47
11. Pelikan	32	39:43
12. Broń	31	52:61
13. Olimpia	31	34:55
14. Sokół	**28**	**40:61**
15. Warta	25	33:48
16. Concordia	**25**	**32:51**
17. Błonianka	23	25:52
18. Ursus	20	35:64

IV LIGA\\\ W sobotę w Wikielcu mogą wystrzelić szampany z okazji awansu GKS do III ligi. Wystarczy, że podopieczni Damiana Jarzembowskiego zremisują z Mamrami Giżycko - będą wtedy mieli 12 punktów przewagi nad Polonią Lidzbark Warmiński, jeśli ta jednocześnie ogra Jezioraka. Jeśli jednak w Lidzbarku gospodarze stracą punkty, wtedy Wikielec nawet może przegrać, a i tak awansuje. Tylko że jest to scenariusz raczej nierealny, bo zespół z Wikielca przed własną publicznością w tym sezonie jeszcze ani razu nie stracił punktów.

Natomiast cały czas kotłuje się w dolnej części tabeli, bo sporo drużyn jest zamieszanych w walkę o utrzymanie. Wciąż nie wiadomo, ile zespołów zleci do ligi okręgowej, bo jest to uzależnione od rozstrzygnięć w III lidze. Jeśli spełni się czarny scenariusz, czyli spadną Sokół Ostróda i Concordia Elbląg, wtedy z IV ligą pożegnają się cztery ostatnie ekipy. W tej chwili to: Motor Lubawa, Huragan Morąg, Pisa Barczewo i Olimpia Olsztynek. Do tego dwa zespoły - w tej chwili to Polonia Iłowo i DKS Dobre Miasto - zagrają w barażach z wicemistrzami okręgówki.

Od przyszłego sezonu w IV lidze będą grały rezerwy Stomilu. Przepisy związkowe pozwalają na zgłoszenie drugiej drużyny klubowi, który gra na szczeblu centralnym. Może ją zgłosić do wybranej przez siebie ligi, ale wiadomo, że poniżej czwartej nie ma to sensu. Wiadomo już, że rezerwy poprowadzi Paweł Radziwon, który wcześniej pracował m.in. w Pisie Barczewo i MKS Jeziorany, a obecnie szkoli juniorów młodszych Stomilu.

• **26. kolejka, sobota:** GKS Wikielec - Mamry Giżycko (17), Rominta Gołdap - Olimpia Olsztynek (16), Znicz Biała Piska - Pisa Barczewo (15), Tęcza Biskupiec - Motor Lubawa (16), Polonia Lidzbark Warmiński - Jeziorak Iława (18), Granica Kętrzyn - Huragan Morąg 1(7), DKS Dobre Miasto - Mrągowia Mrągowo (13); **niedziela:** Polonia Iłowo - Olimpia II Elbląg (17).

EM, DRYH

PO 25 KOLEJKACH

1. Wikielec	64	76:21
2. Polonia LW.	50	76:31
3. Jeziorak	48	65:38
4. Mamry	44	55:42
5. Mrągowia	44	65:54
6. Znicz	40	49:42
7. Granica	40	41:32
8. Tęcza	38	44:49
9. Olimpia II	36	59:45
10. Rominta	36	41:52
11. DKS	27	43:49
12. Polonia Ił.	26	40:75
13. Motor	22	35:54
14. Huragan	19	33:66
15. Pisa	18	31:72
16. Olimpia O.	18	24:55

eprasa.pl 3a43819d3c

RAJDOWA STOLICA? MIKOŁAJKI!

SPORTY MOTOROWE\\\ Od piątku do niedzieli na szutrowych trasach w rejonie Mikołajek zostanie rozegrany 79. Rajd Polski, trzecia runda mistrzostw Europy oraz druga runda mistrzostw Polski. Na liście zgłoszeń są 83 załogi z 25 państw.

Z wycięzców rajdu wyłoni 16 szutrowych oesów o łącznej długości 182,6 km. Zawody rozpoczną się dzisiaj od odcinka kwalifikacyjnego Baranowo (3,46 km), następnie załogi spotkają się na ceremonii startu na rynku w Mikołajkach, a wieczorem zmierzą się na torze Mikołajki Arena (2,5 km).

W poprzedniej edycji Rajdu Polski zwyciężył Mikołaj Marczyk (Skoda Fabia RS Rally2), który stanie na starcie także w tym roku. Obok Polaka, który w sezonie 2023 rywalizuje także w mistrzostwach świata w kategorii WRC2, w Mikołajkach start awizują wszyscy czołowi kierowcy Europy.

Po dwóch rundach liderem cyklu jest Nowozelandczyk Hayden Paddon (Hyundai I20 Rally2), który ma już na koncie 58 pkt. Drugi jest Francuz Yoann Bonato (Citroen C3 Rally2) - 47 pkt, a trzeci obrońca tytułu Hiszpan Efren Llarena (Skoda Fabia RS Rally2) - 34 pkt.

W Mikołajkach 47 załóg będzie dysonowało samochodami z napędem na cztery koła, z czego 35 to najszybsze i najbardziej zaawansowane rajdówki klasy Rally2/R5.

Fot. Tomasz Filipiak

Załoga Mikołaj Marczyk-Szymon Gospodarczyk na trasie ubiegłorocznego Rajdu Polski

W sumie 64 załogi powalczą o punkty w ramach rundy mistrzostw Europy. Orlen 79. Rajd Polski jest także rundą mistrzostw Polski, w której o punkty będzie walczyło ponad 30 kierowców. Wśród nich jest mistrz Polski z sezonu 2022 Szwed Tom Kristensson (Citroen C3 Rally2). Rok temu był drugi, przegrał tylko z Marczykiem.

Kandydatów do miejsc na podium, oprócz czołowej trójki klasyfikacji ME, jest jeszcze kilku. To startujący ze szwedzką licencją doświadczony Norweg Mads Oestberg (Citroen C3 Rally2), aktualny mistrz Finlandii Mikko Heikkila (Skoda Fabia Rally2 Evo), Osian Pryce - triumfator mistrzostw Wielkiej Brytanii w sezonie 2022 (Skoda Fabia Rally2 Evo), oraz Szwed Pontus Tidemand (Ford Fiesta Rally2).

W rajdzie pojedzie także Kajetan Kajetanowicz, zwycięzca w latach 2010, 2011 i 2013 . Tym razem będzie prowadził samochód „0", jego zadaniem będzie m.in. sprawdzenie trasy pod względem bezpieczeństwa.

- Z tym rajdem mam dobre wspomnienia, wygrywaliśmy go wielokrotnie różnymi samochodami - przyznał Kajetanowicz. - Mazurskie szutrowe odcinki specjalne są jednymi z najpiękniejszych na świecie. Mam nadzieję, że będziemy jechać w miarę szybko, ale oczywiście zdaję sobie sprawę z tego, jaką będziemy mieć rolę. Pojedziemy jako załoga funkcyjna, a więc duża odpowiedzialność przed nami.

W Mikołajkach w tym roku na starcie pojawi się Maciej Wisławski, legendarny pilot Krzysztofa Hołowczyca (obaj dwukrotnie triumfowali w tej imprezie. Dla „Wiślaka" będzie to już 29. start w Rajdzie Polski!

Harmonogram soboty składa się z czterech odcinków, z czego trzy będą pokonywane dwukrotnie. Pętlę otworzy najdłuższy w rajdzie OS Świętajno (18,54 km). Następnie załogi pojadą na zmodyfikowane warianty oesów Markowskie (13,53 km) i Wieliczki (17,35 km). Etap zakończą na torze Mikołajki Arena.

W NIEDZIELĘ RYWALIZACJA PRZENIESIE SIĘ NA ZACHÓD OD MIKOŁAJEK. PRZYGOTOWANO CZTERY PRÓBY, NA KTÓRYCH ZAŁOGI POJAWIĄ SIĘ PO DWA RAZY: BARCZEWO (10,73 KM), BISKUPIEC (12,3 KM), GMINA MRĄGOWO (9,4 KM) ORAZ MIKOŁAJKI (6,68 KM).

Finałową pętlę rajdu zakończy Power Stage Gmina Mrągowo. Ceremonia zakończenia zawodów i rozdanie pucharów – od godz. 18.15 na rynku w Mikołajkach.

Do zdobycia jest maksymalnie 35 pkt do klasyfikacji ME. Z tego 30 pkt za zwycięstwo w rajdzie i pięć dodatkowych za wygranie finałowego Power Stage.

DRYH

Klasyfikacja generalna ME
1. Paddon/Kennard - 58 pkt
2. Bonato/Bouloud - 47
3. Llarena/Fernandez - 34
4. Ostberg/Barth - 24
5. Linnamae/Morgan - 24
6. Wagner/Winter - 21
7. Breen/Fulton - 20
8. Marczyk/Gospodarczyk - 19
9. Ares/Pintor Bouzas - 19
10. Franceschi/Escartefigue - 17.

Harmonogram Rajdu Polski
• **Piątek**, g. 12.30 - odcinek kwalifikacyjny Baranowo; g. 18.30 - OS 1 Mikołajki Arena 1
• **Sobota**, g. 8.45 - OS 2 Świętajno 1; g. 9.45 - OS 3 Markowskie 1; g. 10.35 - OS 4 Wieliczki 1; g. 14.35 - OS 5 Świętajno 2; g. 15.35 - OS 6 Markowskie 2; g. 16.25 - OS 7 Wieliczki 2; g. 18.30 - OS 8 Mikołajki Arena 2
• **Niedziela**, g. 8.05 - OS 9 Barczewo 1; g. 8.55 - OS 10 Biskupiec 1; g. 10.05 - OS 11 Gmina Mrągowo 1; g. 10.55 - OS 12 Mikołajki 1; g. 13.20 - OS 13 Barczewo 2; g. 14.10 - OS 14 Biskupiec 2; g. 15.40 - OS 15 Mikołajki 2; g. 17.05 - OS 16 Gmina Mrągowo 2; g. 17:05 - Power Stage

SPRINTEM

PIŁKA NOŻNA\\\ Perfekcyjny mecz Manchesteru City, który w najtrudniejszym - jak się wydawało meczu na drodze do potrójnej korony - zmiażdżył Real Madryt - tak brytyjskie gazety opisały zwycięstwo mistrzów Anglii nad Realem Madryt (4:0) w rewanżowym półfinale Ligi Mistrzów.
„Pep Guardiola powiedział niedawno, że perfekcja w piłce nożnej nie istnieje. A potem Manchester City pokazuje występ taki jak ten, nie tylko pokonując, ale unicestwiając 14-krotnych mistrzów Europy, behemota, jakim jest Real Madryt, docierając do finału Ligi Mistrzów" - czytamy w „Daily Telegraph". Gazeta uważa, że sprawa potrójnej korony dla City jest nie tylko otwarta, ale byłoby wielkim szokiem, gdyby „Obywatele" jej nie zdobyli. Wskazuje, że to był najtrudniejszy test dla tego zespołu, prawdopodobnie największy mecz, jaki rozegrali od czasu przeprowadzki na stadion Etihad, i okazali się „majestatyczni".
„To jest futbol na innej płaszczyźnie. To futbol z innej planety, zwłaszcza w pierwszej połowie, kiedy żadna drużyna na świecie nie mogłaby sobie z nimi poradzić. Real został rozerwany na strzępy i nawet z ich niesamowitą mocą powracania do życia wiedzieli, że gra się skończyła" - ocenił „Daily Telegraph".
W równie entuzjastycznym tonie środowy mecz opisał „The Times": „To był magiczny wieczór, w którym Manchester City wyglądał królewsko, a Real Madryt wyglądał na pretendentów, upadłych mistrzów, prawie niedzisiejszych graczy. Dwukrotnie Bernardo Silva, gol samobójczy Edera Militao i trafienie Juliana Alvareza na koniec dokonały spustoszenia, ale wynik mógł być jeszcze wyższy. City kompletnie ograło Real, awansując do finału Ligi Mistrzów przeciwko Interowi Mediolan 10 czerwca. (...) Momentami w tym zdumiewającym pierwszym okresie, gdy City siedziało na połowie Realu ze statystykami 83 procent posiadania piłki, wydawało się, że boisko może się przechylić, tak wielu (piłkarzy) było na jednym jego końcu. Czuło się niedopasowanie, zmianę dynastii. A przecież Real przyjechał jako mistrz Europy, jako drużyna Viníciusa Juniora i Luki Modrica, Karima Benzemy, posiadacza Złotej Piłki, i Thibauta Courtoisa, właściciela jej bramkarskiego odpowiednika".

FUTSAL\\\ W pierwszym meczu półfinałowym Ekstraklasy Constract na wyjeździe wygrał z Piastem.

• Piast Gliwice - Constract Lubawa 1:2 (1:2)
0:1 - Lopes (4), **1:1** - Graca (6), **1:2** - Lopes (8)

W sobotę w Lubawie rewanż o g. 18. W razie zwycięstwa Constract awansuje do finału, a jeśli przegra, wtedy o awansie zadecyduje trzeci mecz, także w Iławie (początek o g. 16).

SZERMIERKA\\\ Rosyjscy szermierze nie wezmą udziału w kolejnych dwóch zawodach Pucharu Świata (19-21 maja) - w szpadzie mężczyzn w Stambule oraz w Grand Prix we florecie w Szanghaju.
Co prawda Międzynarodowa Federacja Szermiercza (FIE) w marcu dopuściła Rosjan i Białorusinów do międzynarodowej rywalizacji, ale dopiero po spełnieniu kryteriów neutralności i zaleceń MKOl. Powołała też specjalną komisję, która ma weryfikować poszczególnych szermierzy z tych krajów. Do tej pory jednak nie wzięli oni udziału w żadnych zawodach, choć mieli już kilka okazji.
I tak 11 maja FIE nie dopuściła do występu 13 z 24 rosyjskich szermierzy, w tym mających w dorobku złote medale olimpijskie szablistek Sofii Pozdniakowej, Sofii Wielikiej i Jany Jegorjan. Pierwsza z nich jest córką Stanisława Pozdniakowa, czterokrotnego mistrza igrzysk w szabli, a obecnie prezesa Rosyjskiego Komitetu Olimpijskiego.
28 marca Komitet Wykonawczy MKOl zalecił, aby Rosjanie i Białorusini mogli brać udział w międzynarodowych zawodach jedynie jako neutralni sportowcy i tylko ci, którzy nie wypowiadali się publicznie na temat inwazji wojskowej na Ukrainie i nie są związani z siłami zbrojnymi lub klubami resortów siłowych.

DRYH, PAP

eprasa.pl 3a43819d3c

ZAPOMNIEĆ O WIŚLE I ZWYCIĘŻYĆ

PIŁKA NOŻNA\\\ W niedzielę Stomil zagra w Krakowie z Hutnikiem, ale wydarzeniem 32. kolejki II ligi będzie jednak piątkowy mecz w Kołobrzegu, gdzie będąca na drugim miejscu w tabeli Kotwica podejmie Motor, najlepszy zespół rundy wiosennej.

Dwie porażki z Wisłą spięły klamrą bardzo dobry okres olsztyńskiego drugoligowca - przypomnijmy, że po jesiennej porażce w Puławach Stomil punktował w 16 kolejkach z rzędu (dziesięć zwycięstw i sześć remisów). Niestety, dobra passa zakończyła się w sobotę w Olsztynie - znowu za sprawą Wisły, która ambitnie walczy o miejsce barażowe. Porażka wielce rozczarowała ponad 2600 kibiców, którzy przyszli na „reprezentacyjny" stadion stolicy regionu.

Stomil przegrał 0:3, a wszystkie bramki stracił w pierwszych 20 minutach! Porażka sprawiła, że olsztyński zespół spadł z drugiego na trzecie miejsce, więc teraz już nie wszystko zależy od jego dyspozycji. Stomilowcy mogą wygrać wszystkie pozostałe mecze, a i tak automatycznie nie awansują, jeśli w podobnym stylu będzie punktować Kotwica (awans Polonii jest raczej przesądzony).

Po tym weekendzie jest jednak spora szansa nawet na odzyskanie fotela wicelidera, bo Stomil w niedzielę zagra w Krakowie z niezbyt mocnym Hutnikiem (g. 12.30, relacja w TVP Sport), natomiast już dzisiaj chimeryczna wiosną Kotwica podejmie Motor Lublin, który myśli nie tylko o I lidze, ale nawet o Ekstraklasie.

Oto wiosenne wyniki Kotwicy w Kołobrzegu: 3:1 z rezerwami Lecha, 0:0 z Hutnikiem, 1:2 z Radunią, 1:2 z Polonią i 2:0 z Olimpią. A tak na wyjeździe w rundzie rewanżowej spisuje się Motor: 1:0 z Kaliszem, 1:2 ze Stomilem, 2:1 ze Zniczem, 0:1 z Wisła, 2:0 z Siarką.

Tak wygląda tabela uwzględniająca jedynie ostatnie 17 kolejek:

PO 17 KOLEJKACH

1. Motor	38	(12-2-3)
2. Stomil	**36**	**(10-6-1)**
Polonia	36	(11-3-3)
4. Znicz	29	(9-2-6)
Pogoń	29	(8-5-4)
6. Lech II	28	(8-4-5)
7. Hutnik	27	(7-6-4)
8. Wisła	26	(7-5-6)
Wisła	26	(7-5-6)
10. Kalisz	25	(7-4-6)
11. Olimpia	22	(6-4-7)
Kotwica	22	(6-4-7)
13. Radunia	18	(5-3-9)
Górnik	18	(5-3-9)
15. Siarka	16	(4-4-9)
16. Garbarnia	14	(4-2-11)
Śląsk	14	(4-2-11)
18. Zagłębie II	12	(3-3-11)

Przyczyną ostatniej porażki Stomilu była słaba postawa obrony. Przy pierwszej straconej bramce praktycznie wszyscy zawodnicy przyglądali się jedynie, jak Wisła rozgrywa piłkę. Przy drugim trafieniu błąd popełnił bramkarz Jakub Mądrzyk, a przy trzecim golu nie udała się pułapka ofsajdowa. Mimo słabszego występu olsztyński bramkarz na pewno nie straci miejsca w podstawowej jedenastce, nie można przecież zapomnieć, że w tym sezonie już 14 razy zachował czyste konto. Dojdzie natomiast do roszad w polu. Jedna zmiana jest wymuszona, bo do Krakowa nie pojedzie Hubert Sadowski, który będzie musiał odcierpieć karę za cztery żółte kartki. Od pierwszej minuty zapewne zobaczymy Lukasa Kubana, a na środek obrony może zostać przesunięty Bartosz Waleńcik. W obwodzie jest jeszcze młodzieżowiec Filip Szabaciuk, który dotychczas grał na wahadle.

Jeśli Stomil wygra z Hutnikiem, a Motor ogra Kotwicę, wtedy olsztynianie powrócą na drugie miejsce w tabeli

Fot. Łukasz Kozłowski

Trener Szymon Grabowski będzie musiał także szukać nowych rozwiązań w pozostałych formacjach, szczególnie w środku pola. W ostatnim meczu zawiódł na przykład Maciej Spychała, który z boiska zszedł już w przerwie. Od pierwszej minuty możemy zatem zobaczyć Marcina Stromeckiego, który zimą do Olsztyna przychodził właśnie po to, żeby brać na swoje barki odpowiedzialność za zespół. W trudnych momentach trudno wskazać w tej drużynie typowego lidera, takiego jakimi w czasach I ligi byli m.in. Grzegorz Lech, Janusz Bucholc czy Piotr Skiba.

A skoro już jesteśmy przy Lechu, to w ostatnim meczu został ukarany czerwoną kartką, więc nie będzie mógł zasiąść na ławce rezerwowych w roli asystenta trenera Grabowskiego. W tej rundzie taką samą karą wcześniej ukarany był trener bramkarzy Zbigniew Małkowski. W spotkaniach II ligi bardzo często żółtymi kartkami karany jest trener Szymon Grabowski, ale na tym poziomie rozgrywkowych (w przeciwieństwie do Ekstraklasy) nie sumuje się żółtych kartek, więc za karę trener nie musi zasiadać na trybunach.

• **Inne mecze 32. kolejki, piątek:** GKS Jastrzębie - Garbarnia Kraków (17:30), Kotwica Kołobrzeg - Motor Lublin (18); **sobota:** Zagłębie II Lubin - Górnik Polkowice (15), Siarka Tarnobrzeg - Pogoń Siedlce (17), Polonia Warszawa - Olimpia Elbląg (19:11); **niedziela:** Lech II Poznań - Znicz Pruszków (13), Radunia Stężyca - KKS 1925 Kalisz (17), Wisła Puławy - Śląsk II Wrocław (18).

EM, DRYH

PO 31 KOLEJKACH

1. Polonia	61	54:33
2. Kotwica	57	43:28
3. Stomil	**54**	**49:30**
4. Znicz	52	45:35
5. Wisła	50	49:36
6. Kalisz	50	56:40
7. Motor	50	49:36
8. Olimpia	44	37:31
9. Pogoń	44	38:39
10. Jastrzębie	40	36:43
11. Lech II	40	41:54
12. Hutnik	38	40:46
13. Zagłębie II	34	39:62
14. Radunia	34	46:57
15. Górnik	33	42:48
16. Śląsk II	30	38:52
17. Siarka	29	34:54
18. Garbarnia	29	46:58

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\\ W sobotę w Turynie odbędzie się finałowy mecz Ligi Mistrzów, w którym ZAKSA Kędzierzyn-Koźle, obrońca tytułu, zagra z Jastrzębskim Węglem, z którym niedawno gładko przegrała w finale PlusLigi.
- Musimy narzucić presję na rywala, oczywiście grając lepiej niż ostatnio. Wówczas poszczególne sety będą inaczej się układać - powiedział Marcin Janusz, rozgrywający ZAKSY. - Po przegranym finale mistrzostw Polski było kilka dni wolnego. Każdy z nas miał czas, aby odciąć się od tego, co było, ale też wyciągnąć wnioski.
Pod koniec maja 2022 r. siatkarze ZAKSY pokonali Itas Trentino 3:0 (25:22, 25:20, 32:30) w finale Ligi Mistrzów i obronili trofeum, które zdobyli w 2021 roku.
Sobotni mecz w Turynie rozpocznie się o godz. 20.30 (transmisja w Polsacie i Polsacie Sport).

TENIS\\\ Iga Świątek z powodu kontuzji skreczowała w meczu z Kazaszką Jeleną Rybakiną w ćwierćfinale turnieju WTA w Rzymie. Polska tenisistka zeszła z kortu przy stanie 2:2 w trzecim secie. Pierwszego wygrała 6:2, a w drugim uległa 6:7 (3-7).
Po drugim secie Świątek poprosiła o przerwę medyczną i na kort wróciła z zabandażowanym udem. Początkowo wydawało się, że wszystko jest w porządku, ale po kilkunastu minutach trzeciego seta zdecydowała się zrezygnować z gry.
To było czwarte spotkanie tych tenisistek i trzecia w tym roku porażka podopiecznej trenera Tomasza Wiktorowskiego.
Poprzednie miały miejsce w 1/8 finału Australian Open i w półfinale w Indian Wells.
Świątek walczyła w Rzymie o trzeci tytuł z rzędu. 28 maja rozpocznie się wielkoszlemowy French Open. W ubiegłym roku w Paryżu Polka była najlepsza.

ALPINIZM\\\ W lawinie w szwajcarskich Alpach zginął 38-letni Kacper Tekieli, mąż Justyny Kowalczyk-Tekieli, mistrzyni olimpijskiej w biegach narciarskich. Tekieli był uczestnikiem programu Polski Himalaizm Zimowy (2010-15) i w ramach projektu brał udział w wyprawach na Makalu oraz Broad Peak Middle. W 2016 roku uczestniczył z Pawłem Karczmarczykiem w akcji ratunkowej na Shivling w indyjskich Himalajach (6543 m).
W Tatrach przeszedł około 300 dróg wspinaczkowych, często samotnie, pokonując najważniejsze ściany polskich i słowackich szczytów. Wspinał się także w Alpach (słynna „trylogia alpejska" północnych ścian: Eiger, Matternhorn, Grandes Jorases), na Alasce, na Kaukazie, w Norwegii.
Kacper Tekieli poślubił Justynę Kowalczyk 24 września 2020 roku. 2 września 2021 roku urodził się ich syn Hugo.

DRYH

eprasa.pl 3a43819d3c

ORGANIZATORZY

KONGRES PRZYSZŁOŚCI · GAZETA OLSZTYŃSKA · DZIENNIK ELBLĄSKI · GRUPA WM

FLOTA KONGRESU

VOLVO

NORD AUTO

PARTNERZY STRATEGICZNI

PGZ · PKO Bank Polski · Lasy Państwowe · Warmia Mazury

PARTNERZY

Polska Strefa Inwestycji · Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna · BGK Bank Gospodarstwa Krajowego · Polcar · automotto · Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie · enterprise europe network · EUROPE DIRECT Warmia i Mazury · TOTAL-EKO Organizacja Odzysku Opakowań S.A. · ZIEMAR Szwarcenowo · POLMLEK Grupa Polmlek · arp Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. · Fundacja Wsparcia Nauki i Biznesu

NFZ Narodowy Fundusz Zdrowia · PGK Komunalnik Sp. z o.o. · Leroy Merlin · Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy · PTG Polskie Towarzystwo Gospodarcze · Atlantic Swiss Made Watches Since 1888 · Projekt Arché Fundacja · Szabelski 1987 Piekarnia Cukiernia · KOMEC · Międzynarodowe Forum Kobiet · Powiat Kętrzyński · KLER Estd 1973 · Polka · Olsztyn O!Gród z Natury · Powiat Olsztyński · Miasto Ełk · Starosta Działdowski Paweł Cieśliński · Powiat Nidzicki · Kętrzyn · Gmina Miejska Lidzbark Warmiński · Gmina Barciany · Wojewoda Warmińsko-Mazurski Artur Chojecki · Ministerstwo Edukacji i Nauki · MEiN Tech · gt · IBE Instytut Badań Edukacyjnych · ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji · weagree

PATRONI HONOROWI

Mariusz Błaszczak Wicepremier Minister Obrony Narodowej · Ministerstwo Aktywów Państwowych · Minister Spraw Zagranicznych · Minister Infrastruktury · Ministerstwo Finansów · Wojewoda Warmińsko-Mazurski Artur Chojecki · Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezin · Starosta Olsztyński Andrzej Abako

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi · Minister Edukacji i Nauki · Ministerstwo Klimatu i Środowiska · Ministerstwo Rozwoju i Technologii · Patronat Honorowy Prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz · Patronat Honorowy Witold Wróblewski Prezydent Elbląga · Prezydent Miasta Ełku Tomasz Andrukiewicz · Patronat Honorowy Jm Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Jerzy A. Przyborowski

PATRONI MEDIALNI

Gazeta Olsztyńska · Dziennik Elbląski · GO TV · Biznes Warmii i Mazur · iWiM Inwestycje Warmii i Mazur

623otbp-O-K

eprasa.pl 3a43819d3c

PIĄTEK |19|05|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA. | DZIENNIK ELBLĄSKI.

PANOPTIKUM 2023 SAMORZĄDÓW

PRZYSZŁOŚĆ WARMII I MAZUR

Fot. Janusz Lipiński - stock.adobe.com

eprasa.pl 3a43819d3c

33 lata od reaktywowania w Polsce samorządu terytorialnego z całą pewnością możemy stwierdzić, że stał się on niezwykle istotnym elementem polskiego życia społeczno-politycznego. Trudno przecież wyobrazić sobie współczesną Polskę pozbawioną roli i znaczenia samorządów terytorialnych, które stanowią nieodzowny element systemu polityczno-ustrojowego naszego kraju, będąc jednocześnie instytucją, która podlega ciągłym zmianom i wyzwaniom. Warto też podkreślić, że samorządy lokalne kształtowały się nad Wisłą równolegle z organizacjami społecznymi, jak również społeczeństwem obywatelskim. Samorządność jest zatem jednym z filarów demokracji oraz przemian, jakie nastąpiły w Polsce po 1989 roku. Niejako na marginesie pamiętajmy również, że pierwszymi w pełni demokratycznymi wyborami w III RP były właśnie wybory do rad miast i gmin z 1990 roku.

Skądinąd już w 1981 roku podczas I Zjazdu NSZZ Solidarność powstał program Samorządna Rzeczpospolita. Naturalnie samorządność nie sprawdziłaby się i nie odniosła zamierzonego skutku bez wymiernego udziału społeczeństwa.

Jednostki samorządu odpowiadają za dostarczanie ogromnej ilość usług publicznych, a ich sprawność w oczywisty sposób przekłada się na jakość życia Polaków. Wszak to na poziomie miast i gmin podejmowane są przez mieszkańców najróżniejsze inicjatywy społeczne, kulturalne i sportowe. To właśnie tu rozwija się aktywność gospodarcza małych i średnich przedsiębiorstw, które są swoistym kołem napędowych rodzimej gospodarki. To wielka wartość, o której zawsze powinniśmy pamiętać.

Swoją siłę samorządy pokazały też podczas trwającej od 24 lutego ubiegłego roku pełnoskalowej wojny na Ukrainie, dając schronienie naszym sąsiadom zaatakowanym przez autorytarny reżim ze stolicą w Moskwie.

Naturalnie samorządy i samorządowcy mają swoje problemy, ale podchodząc do sprawy na chłodno, myślę, że niejeden z nas podpisałby się pod słowami, że rozwój samorządu terytorialnego jest jednym z największych sukcesów wolnej Polski.

Kętrzyn

Olsztynek

Powiat Lidzbarski

Gmina Dubienniki

SPIS TREŚCI

Powiat Bartoszycki 8
Powiat Braniewski 12
Powiat Elbląski 13
Powiat Ełcki 16
Powiat Gołdapski 17
Powiat Iławski 19
Powiat Kętrzyński 21
Powiat Lidzbarski 28
Powiat Mrągowski 30
Powiat Nidzicki 31
Powiat Olsztyński 32
Powiat Ostródzki 40
Powiat Piski 43
Powiat Szczycieński 44

WYDAWCA Grupa WM Sp. z o.o. ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn
PREZES: Maciej Matera

ŁAMANIE: Jakub Cyrana
REKLAMA: Irena Serowik
tel. 509 712 242 | i.serowik@gazetaolsztynska.pl

eprasa.pl 3a43819d3c

SAMORZĄD TO PODSTAWA DEMOKRACJI

OD 1989 R. OBCHODZIMY 27 MAJA DZIEŃ SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO. DLACZEGO AKURAT WTEDY? TO NA PAMIĄTKĘ PIERWSZYCH DEMOKRATYCZNYCH WYBORÓW SAMORZĄDOWYCH Z 1990 R. O USTANOWIENIU TEGO ŚWIĘTA ZDECYDOWAŁ 29 CZERWCA 2000 R. SEJM W SPECJALNEJ UCHWALE NA 10-LECIE ODRODZENIA POLSKIEGO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

Fot. Janusz Lipiński - stock.adobe.com

Ustanawiając Dzień Samorządu Terytorialnego, Sejm podkreślił znaczenie samorządów dla tworzenia lokalnych więzi i budowy silnego państwa. „Dziś w działalności samorządu terytorialnego ma swój bezpośredni i pośredni udział wiele tysięcy obywateli, co jest podstawą demokratycznego państwa i społeczeństwa obywatelskiego” — czytamy we wspomnianej uchwale.

To jak to było?

Są tacy naukowcy, którzy korzeni samorządu szukają wręcz w czasach starożytnych. To nie do końca prawda — już prędzej to średniowieczne samorządy stanowe odegrały w kształtowaniu samorządu terytorialnego istotną rolę. A jednak nie sprawowały one władzy publicznej. Na przestrzeni wieków definicja samorządu terytorialnego ulegała zmianie. Przyjmuje się, że samorząd terytorialny powstał, kiedy w monarchii absolutnej zmianie uległ stosunek panującego do poddanych — czyli wtedy, gdy ci nabyli prawa publiczne, gdy — jak podaje J. Panejko — „powstające państwo konstytucyjne i praworządne na mocy swej ustawodawczej władzy zorganizowało związki gminne dla swych celów i włączyło je jako jednostki publiczno-prawne w swój organizm”.

Pierwsza wieś

Wieś za sprawą rozwoju rolnictwa jest najstarszą formą osiadłego trybu życia człowieka. Wraz z wyodrębnianiem się grup Słowian na przełomie V i VI wieku tworzyły się wspólnoty rodowe. To opole (nie mylić z Opolem!) było pierwotną wspólnotą terytorialno-osadniczą, z której z czasem powstała słowiańska wieś. Okres pierwszych Piastów to z kolei proces przekształcania się struktury rodowo-plemiennej w system prowincjonalny: powstawały okręgi grodowe z komesami grodowymi na czele, a opola utrzymywane były przez władze centralne jako jednostki pomocnicze. Potem opola zastąpiły organizacje kasztelańskie — sami kasztelani byli urzędnikami mianowanymi i pozostawali najważniejszymi przedstawicielami władzy książęcej.

Starosta znaczy naczelnik

We wczesnym średniowieczu starostą nazywany był naczelnik, inaczej starszy wspólnoty terytorialnej Słowian. Na przełomie XIII i XIV wieku był to urzędnik mianowany i odwoływany przez monarchę — występował jako namiestnik prowincji lub ziemi, sprawował pełnię władzy państwowej. Jego urząd był ważnym czynnikiem centralizacji i umacniania władzy państwowej. W połowie XIV w. pojawili się i stopniowo upowszechnili starostowie grodowi: zarządcy zamków i przylegających doń królewszczyzn, z uprawnieniami sądowymi wobec osób wszystkich stanów. W XVI w. urząd starosty zaczął tracić kompetencje na rzecz urzędników ziemskich. Starosta był reprezentantem króla w powiecie, odpowiadał za bezpieczeństwo i nadzorował administrację grodzką.

Kto rządził w mieście?

Społeczność miejska funkcjonowała zgodnie z zasadami prawa, które nadawano średniowiecznym miastom. Mieszkańcy wybierali władze miejskie. Była to rada miejska z burmistrzem na czele oraz ława sądowa. Członkowie rady, nazywani rajcami, decydowali o najważniejszych dla miasta sprawach: ustalali prawa i wysokość podatków, stanowili o sprawach handlu. Najważniejszym urzędnikiem w mieście był burmistrz, czyli przewodniczący rady miejskiej, wybierany zwykle co kwartał spośród rajców. Pilnował, by przestrzegane były miejskie prawa. Miejscy ławnicy sądzili przestępców schwytanych w mieście. Summa summarum to zatem mieszczanie sami decydowali o losie swoim i swojego miasta.

Samorządność jako zasada

Zasada samorządności należy do naczelnych zasad ustrojowych państwa polskiego. Samorządowi terytorialnemu jest poświęcony przede wszystkim rozdział VII Konstytucji RP. Od 1 stycznia 1999 r. mamy trzy szczeble samorządu terytorialnego: gminy, powiaty i samorządy województw. Reforma administracji publicznej, w tym samorządu terytorialnego, stanowiła jedno z najistotniejszych zadań kolejnych rządów, od gabinetu Tadeusza Mazowieckiego poczynając. Pierwszy etap reformy udało się przeprowadzić jeszcze w 1990 r., gdy utworzono samorząd terytorialny na szczeblu gminy. Kolejna poważna reforma dokonała się w 1998 r., gdy koalicja AWS-UW uchwaliła trójszczeblowy samorząd terytorialny, wprowadzając powiaty i znacząco zmniejszając liczbę województw.

Polski samorząd po roku 1989

Na senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego, której przewodniczącym został Jerzy Regulski, i jej zapleczu eksperckiemu, składającemu się w znacznej mierze z osób wchodzących w skład Społecznej Rady Legislacyjnej przy NSZZ „Solidarność”, spoczął cały ciężar prac. Ich efektem było wytyczenie fundamentalnych zasad, na których powinien oprzeć się konstruowany samorząd — czyli:

- szczeble samorządu terytorialnego muszą być oddzielone od władzy rządowej, zarówno w formie uchwałodawczej, jak i wykonawczej,
- kontrola państwowa ma dotyczyć tylko sfery legalności działań organów samorządu, a nie celowości. Organem kontroli ma zostać wojewoda. Na jego decyzję będą przysługiwały odwołanie i skarga do sądu,
- ochrona prawna samorządu,
- prawo do zrzeszania się w związki gmin i miast,
- wolne i demokratyczne wybory do samorządów, na szczeblu gminy bezpośrednie, a województwa pośrednie.

Magdalena Maria Bukowiecka

Tegoroczni zwycięzcy Plebiscytu na Samorządowca Warmii i Mazur według kategorii:

Starosta
I miejsce: Jan Harhaj, starosta lidzbarski
II miejsce: Marcin Paliński, starosta nidzicki
III miejsce: Paweł Cieśliński, starosta działdowski

Burmistrz i prezydent
I miejsce: Wiesław Śniecikowski, burmistrz Pasłęka
II miejsce: Józef Blank, burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego
III miejsce: Piotr Petrykowski, burmistrz Bartoszyc

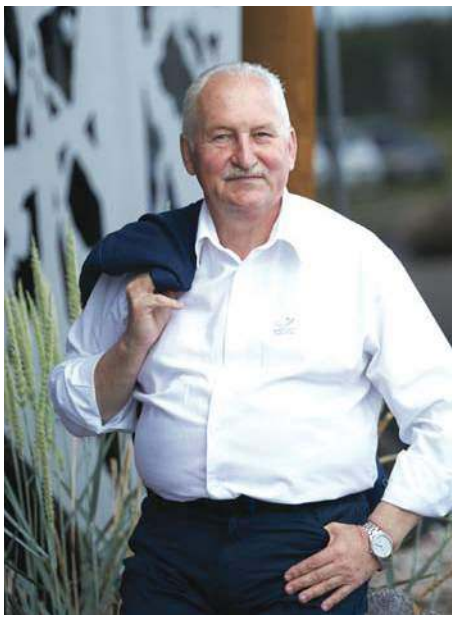
Wójt
I miejsce: Krzysztof Szumała, wójt Milejewa
II miejsce: Zygmunt Tucholski, wójt Elbląga
III miejsce: Wiesław Tkaczuk, wójt Kiwit

Wyróżnienia kapituły Plebiscytu otrzymali:
Andrzej Wiczkowski, starosta ostródzki
Marcin Paliński, starosta nidzicki
Maciej Romanowski, starosta elbląski

eprasa.pl 3a43819d3c

WARMIA I MAZURY OCZAMI MARSZAŁKA

Z lotu ptaka wygląda jak kraina nieprzebranych lasów i jezior. Kto do niej trafi, przekona się, że cudami natury Warmii i Mazur są również ludzie, prowadzone przez nich firmy i stworzone tu dzieła. Oraz idee. Wyśnione i – co ważniejsze – wprowadzone w życie.

Gustaw Marek Brzezin
marszałek województwa

Liczne jeziora są mekką dla miłośników żeglarstwa

Kraina Tysiąca Jezior

Z czym innym najsilniej kojarzone są Warmia i Mazury? Nazywane Krainą Tysiąca Jezior, od wiosny do końca pogodnej jesieni przyciągają pasjonatów jachtów, żaglówek czy kajaków. Jeśli do wód dodać wszechobecne lasy, to już wiadomo, dlaczego warmińskie i mazurskie miejscowości wyglądają z lotu ptaka, jakby z trudem wynurzały się z okalającej je przyrody. Z tego potencjału czerpią więc żyjące tu zwierzęta, w tym właśnie ptaki. Czaple siwe oraz sowy puszczyki z warmińskiego Dobrocina mają nawet własny reality show. Transmisje z kamer zainstalowanych na drzewach przy tak zwanym czaplińcu oraz w sowiej dziupli codziennie oglądają tysiące internautów. Z natury czerpią więc i ludzie. Najdosłowniejszym tego przykładem jest otwarty na początku 2016 roku Port Lotniczy Olsztyn-Mazury. Usytuowany w centrum hiperekologicznej Natury 2000, okazał się fenomenem, który w zgodnym uścisku zespolił dwa przeciwne bieguny: przyrodę i cywilizację. Zadbał o otaczającą go florę oraz faunę, a wysmakowaną, wpisaną w region architekturą zdobył serca miłośników dizajnu. Malowniczemu krajobrazowi regionu można przyjrzeć się z perspektywy ptaka, ryby, ale i... roweru. Nawet przez 400 kilometrów, dzięki wiodącemu przez województwo nowoczesnemu Wschodniemu Szlakowi Rowerowemu Green Velo. Na admiratorów rejsów czeka odrestaurowany Kanał Elbląski, ewenement inżynierski na skalę światową, który już trzeci wiek łączy kilka zachodniomazurskich jezior z Zalewem Wiślanym. Dzięki oryginalnym urządzeniom hydrotechnicznym pozwala pływać po wodzie oraz... trawie. I jest też coś dla tych, których kręcą alternatywne sposoby podróżowania. Zainspirować ich może Stowarzyszenie Warmińskich Chłopów Bosych, którego członkowie nieobutymi stopami wydeptują w regionie ścieżki bosej ekologii – niezależnie od pory roku! Bo tu nie bywa się jedynie latem. Wystarczy wejść na Wzgórza Dylewskie – najwyższe wzniesienia w północno-wschodniej Polsce – lub przejechać łącznie trzema tysiącami metrów tras narciarskich i snowboardowych ośrodka Kurza Góra, by na Mazurach poczuć się jak w górach. Nawet tych najbardziej dzikich, bo i łosia można tu spotkać. W tak sielskich warunkach salony odnowy biologicznej, luksusowe hotele i swojskie gospodarstwa agroturystyczne wyrastają równie gęsto jak grzyby w tutejszych lasach. Relaks w wannie na środku rozśpiewanej polany czy w SPA w hotelu wielogwiazdkowym, butikowym albo na oldskulowym kempingu, w prężnie rozwijającym się mieście, w jednym z 20 cittaslow, czy w wioseczce na końcu świata – można wybrać lub spróbować wszystkiego. Tu należy wspomnieć o partii naszej opery, która wygrywana jest na rondlach i patelniach. Regionalna kuchnia to słynne kartacze, farszynki warmińskie, dzyndzałki z hreczką i kozie sery od trzód z wolnego wypasu czy miody z licznych pasiek. No i ryby. Stali bywalcy regionu potrafią przejechać setki kilometrów, by choć na obiad wpaść tu do ulubionej restauracji, a w drodze powrotnej planować już kolejny wypad. Nic dziwnego – regionalni restauratorzy umiejętnie łączą sprawdzone od pokoleń przepisy ze światową, nowoczesną kuchnią. Powstały fusion kusi, oj, kusi…

Kulturalnie i wyczynowo

Lecz Warmia i Mazury to nie tylko przyroda oraz turystyka. Kolejny głos libretta oddać trzeba kulturze. Nominowanemu do Oscara i nagrodzonemu Złotym Lwem w Wenecji Jerzemu Skolimowskiemu (reżyser od lat mieszka na Mazurach) czy „Excentrykom, czyli po słonecznej stronie ulicy", obrazowi, który zdobył Srebrne Lwy na festiwalu filmowym w Gdyni 2015, a powstał na podstawie powieści oraz scenariusza olsztyńskiego pisarza Włodzimierza Kowalewskiego. W 2016 roku owacje dla kinematografii z regionem w tle wybrzmiały także podczas festiwali w Stanach Zjednoczonych. Nagrody publiczności otrzymały filmy „Sprawiedliwy" w reż. Michała Szczerbica (New York Polish Film Festival) oraz „Niewinne" Anne Fontaine (Colcoa French Film Festival). W 2017 roku film fabularny „Cicha noc" Piotra Domalewskiego otrzymał łącznie siedem nagród na 42. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. W konkursie głównym otrzymał nagrodę dla najlepszego filmu (Złote Lwy). Film otrzymał dziesięć nagród Polskiej Akademii Filmowej w 2018 roku. Na Warmii i Mazurach można szukać miejsc akcji „Noża w wodzie" Romana Polańskiego, „Róży" Wojciecha Smarzowskiego, „Gniewu" Zygmunta Miłoszewskiego, „Czwartego nieba" Mariusza Sieniewicza czy kultowej „Stawki większej niż życie". Albo podążać śladami różnorodnej galerii postaci: od mieszkającego tu przez 40 lat Mikołaja Kopernika, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego – który tworzył w mazurskiej leśniczówce Pranie – po Napoleona (co w tutejszych zamkach oraz pałacach odpoczywał i... romansował) oraz rycerzy zakonu krzyżackiego, którzy owe zamki po sobie zostawili. Na polach Grunwaldu podczas jednej z największych inscenizacji historycznych na świecie można przenieść się w czasie, w Olsztynie także w przestrzeni, gdy trwają znane festiwale teatralne. W Ostródzie wyluzujemy się na kultowym Reggae Festival oraz podczas Koncertu Muzyki Filmowej Arena Festiwal, w Lidzbarku Warmińskim pośmiejemy się w czasie Wieczorów Humoru i Satyry, najstarszego festiwalu kabaretowego w Polsce (nad którym sprawuje pieczę wychowany tu Radek Bielecki z kabaretu Neo-Nówka), a w Olsztynie posłuchamy naprawdę dobrej muzyki podczas trzydniowego Olsztyn Green Festival. Na Warmię i Mazury sportowcy przyjeżdżają, by się zmierzyć, ale i z nich wyruszają: Krzysztof Hołowczyc pędził stąd na Dakar, Joanna Jędrzejczyk i Mamed Chalidow po pasy MMA, Marcin Możdżonek po złoto z mistrzostw świata w siatkówce, a Dariusz Morsztyn „Biegnący Wilk" na najtrudniejsze na świecie wyścigi psich zaprzęgów w Norwegii. Na ziemię dawnych Prusów wracają z laurami polscy olimpijczycy: mieszkający w Olsztynie, a pochodzący z Bartoszyc złoty siatkarz 1976 Zbigniew Lubiejewski, srebrny lekkoatleta mistrzostw Europy 2016 – Kacper Kozłowski z Olsztyna czy Konrad Bukowiecki, uzdolniony lekkoatleta ze Szczytna, mistrz świata juniorów w pchnięciu kulą. Wielu zaczyna swoją przygodę ze sportem na jeziorach regionu. Stąd pochodzą zdobywający najwyższe podia bojerowcy, jak np. Karol Jabłoński, mistrzowie świata w klasie Skud 18 i wpisani do Księgi rekordów Guinnessa podróżnicy. Szymon Kuczyński na początku 2016 roku ukończył rejs jachtem dookoła świata, a kapitan Tomasz Cichocki wciąż nie ustaje w próbach samotnego opłynięcia globu bez zawijania do portu. Niemożliwe – zdawałoby się – próby podejmują też warmińsko-mazurskie firmy. Ich głos w tej regionalnej operze brzmi coraz mocniej. Dają rozwiązania technologiczne, które stają się sensacją na skalę światową i zbliżają Krainę Tysiąca Jezior do Doliny Krzemowej. Zostają liderami na europejskim rynku dzięki innowacyjnym metodom, a przedmioty wyprodukowane w warmińsko-mazurskich halach trafiają nawet na wielki ekran, np. za sprawą Bonda i filmu „Spectre". I choć to koniec tego, wyśpiewanego na jednym wdechu, libretta, to można mieć pewność, że aktów oraz scen Warmiacy i Mazurzy jeszcze wiele dopiszą…

Szlak Green Velo

Nie tylko jeziora

Finał w ogólnoświatowym konkursie 7 Nowych Cudów Natury to najlepsza rekomendacja dla krajobrazu Warmii i Mazur. Ale miłośnicy historii, dobrej kuchni, wydarzeń kulturalnych i aktywnego wypoczynku są niezmiennie zachwyceni walorami regionu.

Kraina Tysiąca Jezior to tylko umowna nazwa. Tak naprawdę zbiorników wodnych jest tu znacznie więcej – tych o powierzchni przynajmniej hektara ponad 3 tysiące, w tym Śniardwy i Mamry, największe akweny w Polsce. Do tego ponad 2,5 tysiąca pomników przyrody, jak 700-letni dąb im. Jana Bażyńskiego w Kadynach nad Zalewem Wiślanym czy olbrzymi głaz narzutowy Diabelski Kamień w Bisztynku o obwodzie 28 metrów. Ponad 100 rezerwatów przyrody, pięć parków krajobrazowych w regionie i trzy w jego części. Największy to Mazurski Park Krajobrazowy, obejmujący m.in. jezioro Śniardwy i duże połacie Puszczy Piskiej. Region zamieszkuje 300 gatunków ptaków, m.in. bieliki, żurawie i bociany, które w samej wsi Żywkowo założyły ponad 50 gniazd.

573230TBR-A-G

eprasa.pl 3a43819d3c

Kurza Góra

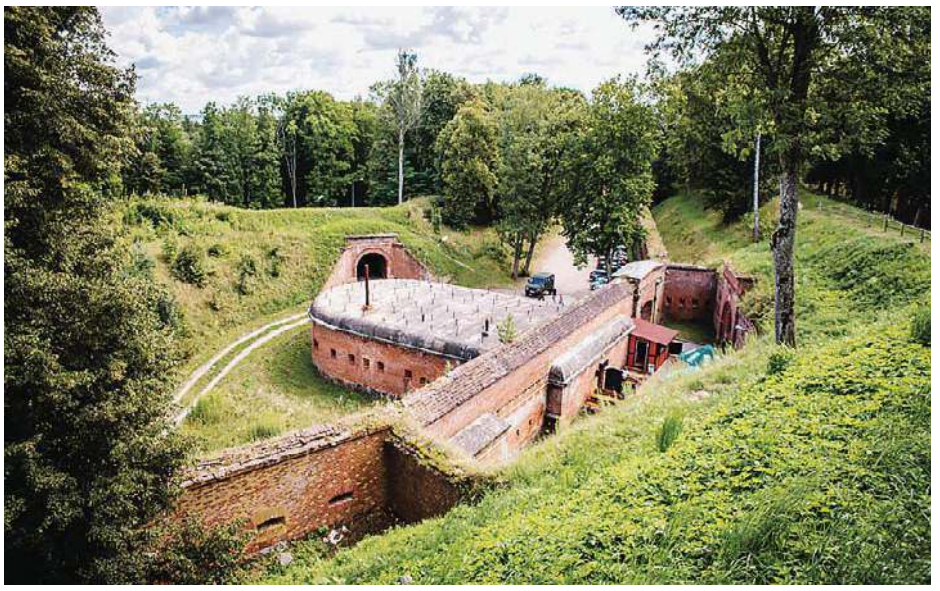
Na terenach Warmii, Mazur i Powiśla przez wieki ścierały się wpływy różnych krajów i narodów. Zasiedloną przez Prusów krainę w XIII wieku podbił zakon krzyżacki. Kolejne stulecia zostały naznaczone przez konflikty rycerzy zakonnych z Polską i Litwą, potem swoje piętno odcisnęły na regionie m.in. najazd szwedzki, wojny napoleońskie i obydwie światowe. Pagórkowaty teren i naturalne przeszkody wodne od wieków sprzyjały powstawaniu staropruskich grodzisk, średniowiecznych zamków, murów obronnych, wiaduktów, śluz czy fortyfikacji. Połączył je samochodowy Szlak Fortyfikacji Mazurskich, zachęcający turystów do odwiedzenia zamków krzyżackich m.in. w Kętrzynie, Rynie, Ełku, Giżycku, Węgorzewie, Nidzicy czy zamku biskupów warmińskich w Reszlu. Wraz z rozwojem artylerii ich mury traciły na znaczeniu, nastała era twierdz, choćby 100-hektarowej twierdzy Boyen w Giżycku. Sytuacja polityczna na przełomie XIX i XX wieku skłoniła do rozbudowy umocnień w regionie. Powstały punkty oporu w pobliżu mostów na kanałach i przesmyków pomiędzy

Pola Grunwaldzkie

jeziorami, m.in. w Mikołajkach, Rucianem-Nidzie, i kilkaset obiektów fortyfikacyjnych, choćby w rejonie Giżycka. Podczas II wojny światowej na Mazurach wybudowano siedem niemieckich kwater dowodzenia, jak Wilczy Szaniec w Gierłoży i Kwatera Wojsk Lądowych w Mamerkach – 30 niezniszczonych żelbetowych schronów. Szlak fortyfikacji częściowo pokrywa się ze Szlakiem Frontu Wschodniego I Wojny Światowej, która na Warmii i Mazurach kojarzona jest głównie z bitwą pod Tannenbergiem w 1914 roku i bitwą zimową w 1915 roku. Co roku w połowie lipca kilka tysięcy rekonstruktorów zamienia Pola Grunwaldzkie w średniowieczne miasteczko. To gratka dla miłośników epoki, których przyciąga nie tylko inscenizacja bitwy pod Grunwaldem z 1410 roku, ale też okoliczne zamki, kościoły i muzea związane z zakonem krzyżackim. Prowadzi przez nie Szlak Pętli Grunwaldzkiej, zachęcający m.in. do poznania Interaktywnego Muzeum Państwa Krzyżackiego, działającego w Działdowie. Wśród jego atrakcji symulator machin oblężniczych w 3D i rekonstrukcja bitwy pod Grunwaldem w formie gry strategicznej. W muzeum, które dwa lata temu zostało jednym z siedmiu cudów Polski w plebiscycie miesięcznika „National Geographic Traveler", można prześledzić dzieje zakonów rycerskich od powstania po czasy współczesne. 230-kilometrowy warmiński Szlak Kopernikowski wiedzie przez 40 lat życia i działalności wybitnego polskiego uczonego. Otwiera go olsztyński zamek, do którego Mikołaj Kopernik przybył 500 lat temu, aby objąć funkcję administratora dóbr kapituły warmińskiej. W Lidzbarku Warmińskim przebywał na dworze wuja biskupa Łukasza Watzenrodego, a na jedynym na świecie tak dobrze zachowanym warownym Wzgórzu Katedralnym we Fromborku spędził blisko 30 lat. Zabytkowe świątynie na Warmii i Mazurach są nie tylko świadectwem wiary, ale i wysokiego poziomu dawnej sztuki budowlanej. Monumentalne gotyckie kościoły we Fromborku, Elblągu, Olsztynie, Dobrym Mieście, barokowe kompleksy sanktuariów w Świętej Lipce, Krośnie i Stoczku Klasztornym, mazurskie świątynie protestanckie, byłe synagogi żydowskie i molenna starowierców w Wojnowie to najbardziej znane przykłady architektury sakralnej. Drogowy Szlak Kanału Elbląskiego, liczący 278 km, otwiera Ostróda z zamkiem krzyżackim, skąd w roku 1806 Napoleon dowodził wojskami w Europie. W Lidzbarku Warmińskim w czerwcu odbywa się inscenizacja bitwy pod Heilsbergiem – starcie wojsk napoleońskich z koalicją rosyjsko-pruską, a wiosną w Jonkowie pod Olsztynem Napoleoniada – historyczne widowisko również inspirowane kampanią z 1807 roku. Zbiory związane z historią regionu i jego postaciami można oglądać w oddziałach Muzeum Warmii i Mazur: w Olsztynie, Lidzbarku Warmińskim, Reszlu, Morągu, Szczytnie i Mrągowie. Park etnograficzny w Olsztynku od środka wygląda jak duża wieś. Wśród obiektów architektury wiejskiej z Warmii, Mazur, Powiśla i Małej Litwy są budynki mieszkalne, sakralne, zabudowania gospodarcze i przemysłowe, a pomiędzy nimi cieszą oko kwiatowe łąki i leniwie pasące się zwierzęta gospodarskie. Warmia i Mazury oferują niezapomniane wrażenia kulturalne. Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie przyciąga miłośników muzyki klasycznej i rozrywkowej mistrzowskimi recitalami fortepianowymi, muzyką jazzową, spektaklami operowymi i muzycznymi. Dwa teatry w Olsztynie i jeden w Elblągu grają spektakle z codziennego repertuaru i są miejscami festiwali teatralnych o międzynarodowym zasięgu. Przez cały rok w regionie odbywają się imprezy kulturalne – koncerty, wystawy, przedstawienia, festiwale, przeglądy artystyczne.

Przygoda pod żaglami to główny motyw letniej turystyki w regionie. Czarter jachtów oferują wypożyczalnie sprzętu, z których większość działa wokół Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. W portach do dyspozycji jest sieć nowoczesnych ekomarin w Węgorzewie, Wilkasach, Mikołajkach, Piszu, Mrągowie, Zalewie, Siemianach, Iławie, Rynie, Giżycku, w PTTK w Kamieniu nad jeziorem Bełdany i w Piaskach pod Rucianem-Nidą. W Ostródzie miłośnicy nart wodnych mają do dyspozycji 800-metrowy wyciąg. Na amatorów wycieczek na dwóch kółkach czeka odcinek przebiegającego przez pięć województw Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. 400-kilometrową trasę podzielono na trzy odcinki: „Nad Zalewem Wiślanym", „Warmia i okolice" i „Północne Mazury". Na pasjonatów golfa czekają profesjonalne pola w Naterkach pod Olsztynem i w Pasłęku. Zimą w regionie działają stoki zjazdowe z wyciągami i wypożyczalniami sprzętu narciarskiego w Mrągowie, Elblągu, Kurzętniku, Rusi i jedynym uzdrowisku na Warmii i Mazurach, czyli w Gołdapi. Oprócz kolei linowo-krzesełkowej na Pięknej Górze warto tu odwiedzić Pijalnię Wód Mineralnych i Leczniczych czy Mazurskie Tężnie Solankowe. Kuchnia regionalna wykorzystuje przede wszystkim łatwo dostępne ryby, produkty leśne, rolnicze. Serwują je m.in. lokale zrzeszone i oznaczone logo Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Warmia, Mazury, Powiśle. W ich menu np. zupa z ryb, karmuszka – zupa warzywno-mięsna, półgęsek, dziczyzna, ziemniaczane farszynki, dzyndzałki warmińskie, babka ziemniaczana, plińce z pomocką, a także nalewki z owoców, ziół i miodu, jak legendarna niedźwiedziówka. Renesans w lokalnej kuchni przeżywają także zapomniane warzywa i zioła, jak pokrzywa, topinambur, mniszek, skorzonera, pasternak, głóg czy jarmuż. Bo często wraca się do miejsc właśnie za smakiem.

Twierdza Boyen w Giżycku

Warmia i Mazury to biznes

Można znaleźć przynajmniej jedną wspólną cechę dla słynnej dzielnicy biznesowej City of London, nowojorskiego Manhattanu, Finance Street w Pekinie oraz Warmii i Mazur. Trzy pierwsze z pewnością należą do najważniejszych i najdroższych miejsc biznesowych świata. Z ludźmi pochłoniętymi pracą, szklanymi wieżowcami i wiecznym pośpiechem. W czwartym natomiast znajdziesz firmy, które odnoszą światowe sukcesy, ale za oknem zamiast zgiełku mają relaksujący widok jeziora i lasu. Wszystko, poza ich rozwojem, dzieje się tu jakby wolniej. Równie dobrze mogłyby przenieść swoje siedziby do wielkich biznesowych centrów, ale pozostały na Warmii i Mazurach. Dlaczego?

„Jesteśmy lokalnymi patriotami. Nawet jak podbijemy świat, a taki mamy plan, to siedziba zostanie w Olsztynie. Chcemy tutaj rozwijać technologie i tworzyć małą Dolinę Krzemową. My zasialiśmy ziarno. Teraz czas, by wyrosły tu inne nowoczesne firmy" – za te słowa Rafał Tomasiak z Zortraxu dostał porządne brawa podczas odbierania statuetki w konkursie Najlepszy Produkt i Usługa Warmii i Mazur.

Produkcja w świecie, biuro w Olsztynie

Tak, to produkuje się u nas: opakowania dla marek Giorgio Armani, Gucci czy Hugo Boss, ekskluzywny kawior ze ślimaków, końcówki kabli do boeinga, deski do kitesurfingu, na których pływa światowa czołówka, luksusowe jachty cumowane w portach całego globu, meble zdobiące europejskie hotele, drukarki 3D, których technologia wyprzedziła swoje czasy... To tylko część produkcji firm z Warmii i Mazur, które mają na koncie światowe sukcesy i nierzadko imponujący udział w światowych rynkach.

W siedzibie Zortraxu, na mapie świata wiszącej w sali konferencyjnej widnieje 12 stref podbi-

eprasa.pl 3a43819d3c

tych przez firmę. To dowód, że słowa Rafała Tomasiaka nie są płaskimi deklaracjami, a realnymi planami. W 3D. Swoimi działaniami chcą pokazać, że nasze tereny, chociaż niekojarzone z inwestycjami, mogą się rozwijać, nie tylko software'owo. „My nie robimy aplikacji do liczenia włosów na głowie, tylko prawdziwy sprzęt. Niepotrzebne są do tego fabryki. Produkcję precyzyjnych drukarek 3D mamy w Chinach, a biuro tutaj, w centrum zielonych płuc Polski" – podkreśla Tomasiak. Mówią: „W Olsztynie mamy wszystko, bo w dobie Internetu biznes można prowadzić z każdego miejsca". Owszem, czasem jadą do stolicy, ale wracając, cieszą się, że na co dzień nie muszą cisnąć się w korkach i korporacyjnym wyścigu. A to, gdzie się pracuje, przekłada się na to, jak się pracuje. „Tu jest zupełnie inny rytm życia, nie ma pędu, zmęczenia, a jest miejsce na rozwój i edukację. I czas, by usiąść i pomyśleć, jak coś usprawnić" – argumentuje Karolina Bołądź, Chief Operations Officer w firmie Zortrax.

Zamek w Olsztynie

Dekorglass z Działdowa to jedna z najprężniej rozwijających się firm w swojej branży w Europie. Jej prezes i założyciel Gabriel Chojak odsłonił przepis na sukces, opowiadając historię o szkockiej whisky: „Butelki limitowanych wersji Johnnie Walkera powstają w hucie szkła w Szkocji. Potem są pakowane na statek, płyną do portu w Gdyni, skąd przywozimy je do Działdowa i tu zdobimy. Później pakujemy je do kontenera i odsyłamy. Koszty takiej operacji można tylko sobie wyobrazić, a mimo to Szkoci decydują się na to. Dlaczego? Stawiamy na chirurgiczną precyzję zdobień, najwyższą jakość, terminowość i – najważniejsze – ciągły rozwój innowacyjnych technik zdobienia szkła. Aby klienci z całego świata decydowali się na współpracę, musimy być zawsze o krok przed tym światem. Przez 20 lat udało nam się stworzyć firmę, która produkuje dla tak wielkich marek jak Dior, Giorgio Armani, Absolut, Dolce & Gabbana, Gucci, Johnnie Walker, Chivas Regal, Martell, Baileys czy Lacoste".

Produkty Delphia Yachts z Olecka też można spotkać w najdalszych zakątkach świata. Przez 25 lat działalności firma zwodowała ponad 20 tys. jachtów. A w nich nowoczesne systemy multimedialne, nawigacyjne, samostery wiatrowe, oprzyrządowanie dla nurków, sprzęt kuchenny czy... grill na rufie – komfort, jakość, dizajn i bezpieczeństwo. Dzięki temu połączeniu firma z Olecka, którą na bazie stolarni rozwinęli bracia Piotr i Wojciech Kotowie, wypłynęła na oceany. Dzisiaj stocznia w Olecku – od 2003 roku działająca pod marką Delphia Yachts – jest największym producentem jachtów żaglowych i motorowych w Polsce. Sieć dilerską rozszerzyła na skalę światową: ma przedstawicieli w Europie i Rosji, w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Japonii, Brazylii, Australii, Nowej Zelandii i Chinach.

Region jest zagłębiem na skalę europejską w produkcji meblarskiej. Świat podbijają dwie wiodące na rynku firmy: Szynaka Meble i Meble Wójcik. Obydwie marki wyrosły z niewielkich rodzinnych biznesów. Dzisiaj mieszkania i biura urządza się ich meblami w kilkudziesięciu krajach. Firmy nie tylko w dynamicznym tempie rozwijają się, ale przede wszystkim inwestują w edukację młodych ludzi, którym następnie dają zatrudnienie. Światowych sukcesów nie brakuje i w zaskakujących biznesach. Na arenę międzynarodową wypełzła – co za chwilę zdradzi rodzaj jej działalności – firma Snails Garden z Krasina. To polski lider produkcji ślimaków, kawioru ze ślimaków i kosmetyków ze śluzem ślimaka. W Jonkowie pod Olsztynem mieści się rodzinna spółka ERKO, jeden z wiodących producentów końcówek i złączek kablowych. Znajdziemy je w samolotach, m.in. Boeinga. Wśród firm, które rozpoczęły podbój światowych rynków, najbardziej spektakularny sukces w ostatnim czasie odniosła SU-2 (od podolsztyneckiej miejscowości Sudwa). To producent desek do kitesurfingu, na których pływa światowa czołówka. O sukcesie SU-2 Kiteboards zadecydowała niezawodność, zaawansowane technologicznie rozwiązania, ale i niepowtarzalny dizajn, inspirowany naturą typową dla Warmii i Mazur – deski zdobią motywy ptaków z naszego regionu. Twórcy tego sukcesu zgodnie podkreślają, że dzięki pasji i pracy nawet na małej mazurskiej wsi można stworzyć markę, która odniesie globalny sukces. Olsztyński Corab Sp. z o.o. to firma z 30-letnią tradycją w biznesie, która zaczynała od anten satelitarnych, a od ponad 10 lat działa w branży fotowoltaicznej w Polsce jako producent i realizator systemów fotowoltaicznych, przebojem zdobywając rynki europejskie i światowe. Systemy fotowoltaiczne Corab powstają w nowoczesnej i w pełni zautomatyzowanej fabryce w Bartoszycach, skąd są wysyłane do 18 krajów na świecie.

Interaktywne Muzeum Państwa Krzyżackiego w Działdowie

W tym jesteśmy ekstramocni

Żagle, którymi Warmia i Mazury wytyczają swój rozwój, nastawione są na trzy kierunki. Koncentrując wsparcie unijne, naukowo-badawcze oraz kapitał tkwiący w tradycji tych branż, mamy szansę jako region być w nich liderem nie tylko w kraju, ale i na rynkach zagranicznych. Oto obrany kurs w strategii rozwoju regionu do roku 2025: żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo oraz szeroko pojęta ekonomia wody, a to jeszcze nie wszystko...

Dobrych rzeczy nie trzeba specjalnie reklamować. One reklamują się same. Można np. pokusić się o reklamowanie jachtu w najlepszych branżowych magazynach świata. A można też dać taki jacht kapitanowi Tomaszowi Cichockiemu z Olsztyna, który opłynie nim świat z założeniem, że nie zawinie do portu. Klasa maszyny, która pokona trzy oceany, jest tak oczywista jak to, że Ziemia jest okrągła. Na największych na świecie targach żywności w Berlinie wędliny z Warmii i Mazur czy pierogi z gęsiną robią taką furorę, że kontrakty podpisywane są już nawet z pozaeuropejskimi kontrahentami. Z pewnością wielu z nich umowy trzyma potem w swoich biurach w meblach z Lubawy albo Elbląga. Bo meble z Warmii i Mazur to kolejny obieżyświat. Trudno na bazie takich sukcesów nie budować strategii rozwoju regionu. Kraina lasów, właśnie ze względu na dostęp do surowca i tradycję w branży, stała się zagłębiem meblarskim Europy. Usiane pojezierzami Warmia i Mazury w naturalny sposób ukształtowały umiejętność korzystania z tej wody, od wypoczynku nad nią po budowanie jachtów. Z kolei fenomen żywności to już składowa i tradycji kulinarnej, i czystego regionu. Bo przepis to jedno, ale nie ma to jak mieć dobry składnik. To podstawa szanującej się kuchni. Województwo warmińsko-mazurskie na swoje inteligentne specjalizacje – które stymulują rozwój regionu – wybrało dziedziny już dobrze tu ugruntowane i wynikające z walorów krajobrazowych regionu. To wspomniane ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości. Te specjalizacje wybrano po wieloetapowych konsultacjach z naukowcami, samorządowcami i przedstawicielami biznesu oraz powołanymi w tym celu zespołami roboczymi. Argumenty „za" to – prócz tradycji w tych branżach i bogatych zasobów naturalnych – dostęp do specjalistów oraz sieć szkolnictwa, która kształci kadry we wszystkich tych gałęziach przemysłu..

Zamek biskupów warmińskich w Lidzbarku Warmińskim

eprasa.pl 3a43819d3c

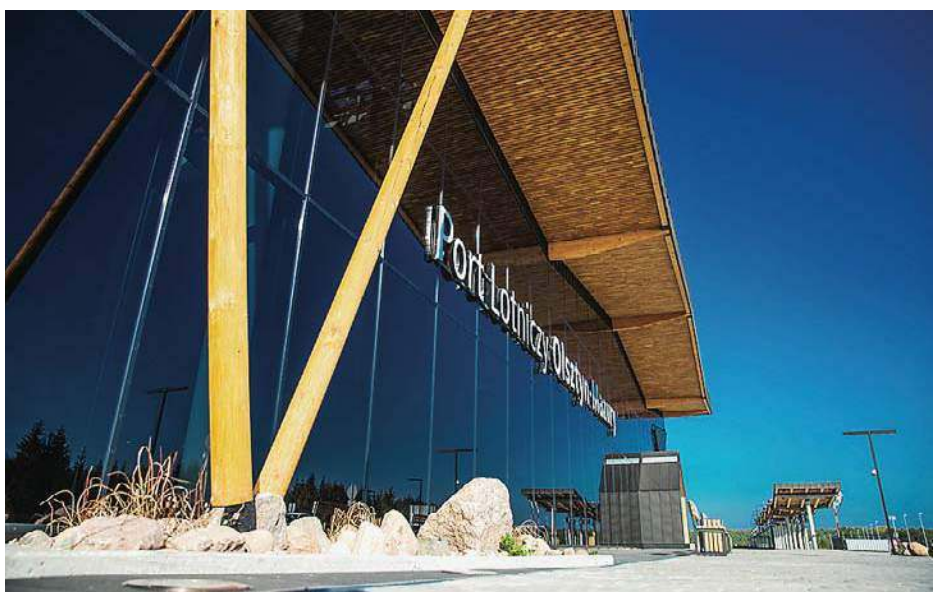
Kanał Ostródzko-Elbląski

W praktyce działalność gospodarcza objęta którąś z inteligentnych specjalizacji ma uprzywilejowaną pozycję w pozyskiwaniu dotacji. Aktualna strategia rozwoju regionu, kontynuująca założenia poprzedniej, ale sięgająca dalej, do 2030 roku, przewiduje powołanie kolejnych inteligentnych specjalizacji, jedną z nich jest zdrowe życie – co wpisuje się w globalne trendy zainteresowania turystyką prozdrowotną, związane z szybkim tempem i aktywnym stylem życia, uwarunkowaniami demograficznymi, starzeniem się społeczeństwa. To także przestrzeń dla wykorzystania wykwalifikowanych w tym obszarze kadr w regionie i rozwoju nowoczesnych technologii prozdrowotnych.

Moje miejsce na biznes

Warmia i Mazury mogą być płodną ziemią do prowadzenia działalności. Zwłaszcza jeśli ma się tak przygotowany grunt. Co sprawia, że biznes tu rozkwita?

Można tu zdrowo żyć i czerpać z tego korzyści. Przyjezdni zazdroszczą mieszkańcom Warmii i Mazur, że mieszkają w miejscu, do którego oni przyjeżdżają odpoczywać. Ale nasz region coraz częściej dostrzegają też

Port lotniczy Olsztyn-Mazury w Szymanach

i ci, którzy chcą tu funkcjonować biznesowo. Działania samorządu województwa warmińsko-mazurskiego skierowane są w stronę rozwoju i współpracy z inwestorami. Wraz z turystycznym wizerunkiem Warmii i Mazur umacniany jest więc wizerunek regionu sprzyjającego biznesowi. Wystarczy choćby spojrzeć na zmieniającą się infrastrukturę. Port Lotniczy Olsztyn-Mazury skomunikował nas ze światem jak nic wcześniej. Już są plany rozbudowy i poszerzenia usług na terenach przylotniskowych, ukierunkowując się chociażby na obsługę turystyki medycznej. Szybka komunikacja z Warmią i Mazurami to atut nie tylko dla branży turystycznej, ale i dla przedsiębiorczości – zachęta dla potencjalnych inwestorów, którzy chcieliby tutaj sprawnie rozwijać swój biznes. Imponującego tempa robót nabrały inwestycje drogowe ze sztandarową siódemką na czele, która stanowi główną oś tranzytową regionu – za chwilę w pełni ekspresową. Smaczkiem jest unikatowa na skalę inżynierii drogowej obwodnica Ostródy. By nie zubażać pięknego polodowcowego terenu, zdecydowano się na kosztowne mosty z najdłuższymi tego typu przęsłami w Europie. Sam Olsztyn posiada już obwodnicę, która drogą ekspresową łączy się z Warszawą.

Dzięki unijnemu dofinansowaniu rekordy popularności bije infrastruktura sportowo-rekreacyjna nad Jeziorem Krzywym w Olsztynie – obsypana nagrodami, zaprojektowana i wykonana na poziomie europejskich kurortów. Z funduszy regionalnego programu operacyjnego zbudowano też nową siedzibę Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie. Skalę przedsięwzięć z działań RPO na lata 2007–2013 obrazują liczby: niemal 2,5 tys. podpisanych umów i prawie 7 tys. nowych miejsc pracy. Rozdanie na lata 2014–2020 to budżet rzędu 1,7 mld euro w regionie; już w pełni wykorzystane. Osobom, które planują otworzyć własną działalność przy wsparciu środków z funduszy europejskich, pomagają pracownicy Warmińsko-Mazurskiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów oraz punktów informacji funduszy europejskich, które działają przy Urzędzie Marszałkowskim.

Rozwój biznesu w regionie wspomagają dobrze funkcjonujące specjalne strefy ekonomiczne: Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna. Każda z nich dysponuje przygotowanymi pod otwarcie biznesu atrakcyjnymi terenami. Ale przede wszystkim magnesem dla firm są wymierne korzyści finansowe, wynikające z prowadzenia działalności w strefie – uzyskuje się bowiem zwolnienie z podatku dochodowego. Mamy najwyższą w skali kraju pomoc publiczną udzielaną przedsiębiorcom i jest to jeden z ważniejszych argumentów zachęcających do inwestowania w regionie. Przekonało to już

Tężnie solankowe Mazurski Zdrój w Gołdapi

wiele firm – np. z okręgu trójmiejskiego – by ulokować swój biznes w podstrefie elbląskiej. Dla Warmii i Mazur zakłada się pozyskiwanie do stref inwestorów z branży drzewnej, maszynowej, elektronicznej oraz biotechnologii. Gwarantują one tworzenie miejsc pracy w dziedzinach, w których województwo dysponuje dużym potencjałem kadrowym oraz zapleczem okołobiznesowym i naukowym. Dzięki funkcjonowaniu Warmińsko-Mazurskiej SSE szansę rozwoju otrzymało w regionie 145 przedsiębiorstw, które łącznie zatrudniły ponad 22 tys. pracowników i zainwestowały ponad 7,5 mld zł. Wśród nich są światowi giganci jak Michelin, LG, Philips, IKEA, Egger czy Heinz-Glas. Ale wsparcie dla biznesu na Warmii i Mazurach to nie tylko kuszenie korzyściami finansowymi. Ważne jest zaplecze, które oferuje pomoc merytoryczną. Niosą ją m.in. parki naukowo-technologiczne w Olsztynie, Elblągu i Ełku. Powstały one z potrzeby stworzenia nowatorskich rozwiązań, które powinny sprzyjać transferowi osiągnięć nauki i techniki ze sfery badawczo-rozwojowej do praktyki przemysłowej. Te nowoczesne kompleksy zapewniają przedsiębiorcom możliwość dzierżawy wolnych obszarów i powierzchni biurowych, a także korzystania z infrastruktury, profesjonalnych usług doradczych oraz pomocy w pozyskaniu środków finansowych, w tym funduszy unijnych. Przykładowo w Olsztyńskim Parku Naukowo-Technologicznym swoją siedzibę ma około 60 firm, które działają głównie w branżach informatycznej, geoinformatycznej i biotechnologicznej. Parki technologiczne z województwa warmińsko-mazurskiego współpracują nie tylko ze sobą, ale również z innymi jednostkami w całym kraju. Dzięki takiej współpracy powstają platformy startowe dla nowych pomysłów biznesowych. To programy rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw typu star-tup, dzięki którym pomysły biznesowe przekształcane są w gotowe do komercjalizacji produkty czy usługi. Wsparciem i polem do współpracy z biznesem jest zaplecze naukowe. Kształcący na 17 wydziałach (i przy okazji na najpiękniejszym kampusie w kraju) Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (z renomowanymi weterynarią, geodezją i medycyną) oraz prywatne uczelnie wyższe przygotowują kadry dla działających tu branż. Funkcjonujące przy uniwersytecie Centrum Innowacji i Transferu Technologii służy lepszemu wykorzystaniu potencjału intelektualnego i technicznego uczelni oraz transferowi do sektora przedsiębiorczości wyników badań i prac rozwojowych. Upowszechnianie dobrych praktyk realizowanych w przedsiębiorstwach z regionu to jedno z zadań, które samorząd województwa realizuje poprzez konkursy dla firm i przedsiębiorców. Promują one pracodawców i inicjatywy, które wyróżniają się jakością prowadzonego biznesu, wdrażają działania propracownicze, wspierają społeczność lokalną, dbają o środowisko naturalne, szanują klientów, dostawców, podwykonawców czy kooperantów. Wzmacniana jest też identyfikacja regionu i jego marek poprzez promocję regionalnych produktów, usług i wydarzeń. Przedsiębiorcy, którzy spełnią wymagane warunki, mogą je firmować znakiem Żagle Warmii i Mazur lub Produkt Warmia, Mazury. To ważny argument przy kształtowaniu postaw patriotyzmu konsumenckiego.

Codziennie na urlopie

Warmia i Mazury to jedno z nielicznych miejsc na świecie gwarantujących idealny work-life balance. Bogactwo wszechobecnej natury pozwala nie tylko na podziwianie soczystej zieleni za oknem biura, ale także na zasłużony relaks już chwilę po jego opuszczeniu, ze stopami zanurzonymi w jeziorze i ożywczym napojem w dłoni. Nie zawsze doceniana przez tych, którzy się tu urodzili, specyfika regionu jest silnym magnesem dla wielu innych, porzucających intratne biznesy i posady w wielkich miastach, by tu osiąść i w sprzyjających warunkach rozwijać biznes i… siebie. Bo Warmia i Mazury dają swobodę życia, myślenia, tworzenia. Pozwalają ciężko pracować, odnosić sukcesy, ale także codziennie cieszyć się życiem, mieć czas dla siebie i dla rodziny. Nie wierzycie? Zapytajcie tych, którzy wybrali ten region na swoje miejsce do życia, tych, którzy tu przyjechali, i tych, którzy wyjechali, by ostatecznie wrócić, bo #genwarmiiimazur tak działa!

eprasa.pl 3a43819d3c

BOGACTWO POGRANICZA

fot. Paweł Ulaniuk

fot. Paweł Ulaniuk

Nadleśnictwo Bartoszyce nie imponuje ani powierzchnią leśną (około 15 tys. ha), ani tym bardziej lesistością (około 17%). Nasze niewielkie, rozrzucone wśród pól uprawnych i miejscowości kompleksy leśne już kilkaset lat temu utraciły puszczański charakter. Cóż jest więc takiego w tej przyrodzie, że w drobnych, nawet kilkuhektarowych „laskach" występuje nawet kilkanaście gatunków drzew i krzewów, kilkadziesiąt gatunków roślin runa (z liczną reprezentacją tych chronionych), że stanowią one ostoję dla ponad setki gatunków ptaków, w tym tych największych, jak bielik, orlik krzykliwy, żuraw czy bocian czarny, i tych rzadkich — chronionych w ramach sieci Natura 2000. Gdzie drzemie ten potencjał ekologiczny, który pozwala utrzymać się licznym (czasem zbyt licznym) populacjom ssaków kopytnych, zapewnia dogodne (czasem zbyt dogodne) warunki bytowania bobrom, daje schronienie płazom i gadom?

Poza wyjątkowym bogactwem siedlisk (ponad 90% to bardzo żyzne siedliska lasowe) i dostatkiem wody gromadzącej się w niewielkich, ale bardzo licznych zbiornikach, bagnach i torfowiskach przyczyn tego nadzwyczajnego bogactwa należy szukać w zjawisku znanym ekologom jako „efekt styku", czyli tendencji do wzrostu różnorodności gatunkowej i zagęszczenia organizmów na obszarze ekotonu. Ekotonu rozumianego jako pogranicze środowisk lub biocenoz. To właśnie dzięki mozaice biotopów polnych, leśnych, wodnych i kulturowych ekoton osiąga u nas rozmiary zapewniające doskonałe warunki dla wzrostu i rozwoju wszystkim występującym tu gatunkom flory i fauny. Pomimo silnego rozdrobnienia kompleksów leśnych istnieje komunikacja pomiędzy poszczególnymi populacjami. Dzieje się tak za sprawą licznych rzek, rzeczek i innych cieków, które wraz ze swoim otoczeniem tworzą naturalne korytarze ekologiczne. Najważniejszy taki korytarz stanowi dolina rzeki Łyny. Te szczególne walory nadleśnictwa dostrzeżono, czego efektem było objęcie ponad połowy jego powierzchni leśnej różnymi kategoriami ochronności.

fot. Paweł Ulaniuk

Nie da się ukryć, że prowadzenie gospodarki leśnej na tym terenie do łatwych nie należy – setki lat użytkowania rolniczego ograniczyły tereny leśne do miejsc, w których absolutnie nie dało się praktykować żadnej innej działalności ludzkiej. Glina, która jeszcze wczoraj wyschła na słońcu do konsystencji pasa startowego, po lekkim deszczyku ślizga się i lepi do wszystkiego, skutecznie eliminując wszystkie słabsze technologie. Jednocześnie bogactwo gatunków to większa odporność na choroby i szkodniki, a ogień (z wyjątkiem wczesnej wiosny, nim zazieleni się pokrywa gleby) też specjalnie nam nie doskwiera. Co do hodowli lasu, to niegdyś na jednym ze szkoleń skwitowała to znakomicie pewna pani inżynier: „U was jak robotnik zapomni po sadzeniu szpadla, to na drugi rok trzonek pędy puszcza". Coś w tym jest. No i jeszcze mamy coś, co uczeni ekonomiści nazywają dywersyfikacją rynków zbytu. Pozyskując ponad dziesięć gatunków drewna użytkowego i współpracując z blisko setką odbiorców surowca, mamy dosyć wysokie bezpieczeństwo finansowe firmy, zwłaszcza że jesteśmy jednym z większych w regionie producentów drewna cennego. Mieszkańcom licznych na naszym terenie miejscowości staramy się zapewnić niezbędny surowiec opałowy oraz użytkowy w ramach sprzedaży detalicznej. Chcącym zdobyć tańszy, ale również pełnowartościowy surowiec do celów grzewczych udostępniamy powierzchnie leśne do samodzielnego pozyskania opału. Ostatnio wprowadzony system płatności bezgotówkowych pozwala wygodnie i bezpiecznie realizować zapłatę za drewno w każdej z naszych jedenastu leśniczówek.

Co się tyczy turystyki, to podstawowym walorem jest jej niewielka intensywność, ale wytrawni włóczykije z pewnością nie będą zawiedzeni. Dla cyklistów mamy część Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo – najdłuższego, spójnie oznakowanego szlaku rowerowego w Polsce. Dla kajakarzy – spływ dolnym odcinkiem rzeki Łyny niemal do samej granicy państwa. Dla pasjonatów historii – interesujące, choć mało popularne obiekty, ukryte gdzieś w wioskach i miasteczkach. Dla wszystkich – niespotykane pejzaże pogranicza historycznej Warmii i Prus. Ci, którzy nie boją się bezpośredniego kontaktu z naturą, mogą, zupełnie za darmo, spędzić noc w hamaku lub pod namiotem na specjalnie wyznaczonym obszarze rozproszonego biwakowania w ramach akcji Lasów Państwowych pod hasłem „Zanocuj w lesie". Po szczegóły zapraszamy na naszą stronę internetową.

fot. Paweł Ulaniuk

Nadleśnictwo Bartoszyce jest przykładem na to, że krajobraz kulturowy nie oznacza wcale zubożenia przyrodniczego i jest dowodem, że prowadzenie gospodarki leśnej może wpływać pozytywnie na przyrodę pod warunkiem zachowania status quo pomiędzy poszczególnymi funkcjami lasu oraz lasu i jego otoczenia.

LASY PAŃSTWOWE
Nadleśnictwo Bartoszyce
59323OTBR-A

eprasa.pl 3a43819d3c

POWIAT BARTOSZYCKI
NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE

Co słychać w Bartoszycach?

Na chwilę obecną myślę, że można powiedzieć o tzw. boomie projektowo-inwestycyjnym na poziomie Powiatu Bartoszyckiego jako beneficjenta projektowego. Aktualnie kończymy rozliczać sztandarową inwestycję w powiecie, która w moich zamysłach pojawiła się już 16 lat temu. Mówię tutaj o "Termomodernizacji budynku użyteczności publicznej przy ulicy Lipowej 1 w Bartoszycach", projekcie, na realizację którego pozyskaliśmy środki z programu RPO Warmia i Mazury na lata 2014-2022 w ramach poddziałania Efektywność energetyczna, będącej składową dużego projektu pn. "Adaptacja budynku użyteczności publicznej przy ulicy Lipowej 1 w Bartoszycach", sfinansowanego w części ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Łączny koszt inwestycji to kwota 4 363 804,81 zł.

Kolejny projekt realizowany przez Powiat Bartoszycki to „Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej, polegający na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnego, międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin" (okres realizacji: 1.09.2022 r.-31.08.2023 r.). Ponad 420 dzieci, 210 uczniów w każdej kategorii wiekowej, weźmie udział w projekcie. Celem projektu jest przeprowadzenie badań do diagnozy funkcjonalnej. Badane będą narzędzia do diagnozy funkcjonalnej wśród grupy docelowej (np. ankiety), aby w odpowiednim stopniu udzielić w przyszłości wsparcia beneficjentom projektu. Projekt opiewa na kwotę w wysokości 199 875,00 zł.

Kolejny projekt to "Dostępny samorząd powiatu bartoszyckiego", dofinansowany ze środków PFRON w ramach programu operacyjnego Wiedza – Edukacja – Rozwój na lata 2014-2020. Projekt skierowany jest do osób ze szczególnymi potrzebami oraz ma na celu stworzenie warunków do bardziej samodzielnego i komfortowego korzystania z budynków i usług administracji publicznej i innych podmiotów publicznych na terenie miasta powiatowego. Pozyskana kwota to 100 000,00 zł.

Następna inwestycja powiatowa to "Budowa boiska wielofunkcyjnego oraz budynku zaplecza socjalnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy LO im. S. Żeromskiego w Bartoszycach" (okres realizacji wraz z rozliczeniem finansowym: listopad 2023 r.). Projekt jest współfinansowany ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Kwota inwestycji to 1 956 237,28 zł. W ramach inwestycji planujemy wykonanie boiska wielofunkcyjnego, wybudowanie parterowego budynku zaplecza socjalnego, budowę ogrodzenia z furtkami, wykonanie schodów i ciągów pieszych, wykonanie odwodnienia do miejskiej sieci deszczowej, wykonanie przyłączy i instalacji.

Kolejna inwestycja to "Rozbudowa i przebudowa budynku magazynowego z przeznaczeniem na halę sportową dla SOSW w Bartoszycach". Projekt jest również dofinansowany w 90% ze środków Polskiego Ładu: Programu Inwestycji Strategicznych. Kwota inwestycji wynosi 11 540 717,77 zł. Projekt obejmuje adaptację istniejącego budynku magazynowego o pow. 968,30 m2 na halę sportową przeznaczoną do uprawiania sportów: piłki ręcznej, siatkówki, tenisa ziemnego i koszykówki. Dodatkowo obejmuje budowę węzła szatniowego. Budynek dawnej ujeżdżalni znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Projekt skierowany do wychowanków SOSW, głównie podopiecznych o różnym stopniu niepełnosprawności ruchowej.

Następny projekt to "Wyposażenie w pomoce dydaktyczne szkół ogólnokształcących w powiecie bartoszyckim" (okres realizacji: 03.2022 r.-30.06.2023 r.). Projekt jest realizowany w ramach poddziałania RPWM.09.03.04. Infrastruktura edukacji ogólnokształcącej. Łączna kwota projektu: 218.032,83 zł. Realizacja projektu obejmie wyposażenie trzech liceów: a) LO im. S. Żeromskiego – stworzenie pracowni informatycznej, b) ZSP nr 2 im. E. Orzeszkowej – wyposażenie pracowni języków obcych, c) Zespołu Szkół w Górowie Iławeckim – wyposażenie pracowni informatycznej.

Kolejnym projektem realizowanym przez Powiat Bartoszycki jest "Cyfrowy powiat" (okres realizacji: 2022-2023.). Kwota projektu: 169.686,00 zł. Projekt jest realizowany w ramach konkursu grantowego programu operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, osi V. Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia – React-EU, działania 5.1. Rozwój cyfrowy JST. Główne cele projektu:

a) zapewnienie cyberbezpieczeństwa samorządowych systemów informatycznych,

b) stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju cyfryzacji urzędu,

c) ułatwienie kontaktu z klientami,

d) usprawnienie wewnętrznego procesu zarządzania w powiecie.

Ponadto wciąż realizujemy projekt pn. „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Górowie Iławeckim", dofinansowany ze środków UE (RPO Warmia i Mazury na lata 2014-2020), mający na celu ocieplenie stropodachu budynku sali ruchowej Młodzieżowego Domu Kultury, na kwotę 572 521,88 zł.

Kilka tygodni temu został rozstrzygnięty konkurs szkolny pn. "Zdrowe i czyste powietrze – jesteśmy na tak!" Jak w Państwa powiecie dba się o klimat i środowisko, jakie działania proekologiczne prowadzicie?

Powiat Bartoszycki stale realizuje zadania z zakresu edukacji ekologicznej. W latach ubiegłych były to konkursy ekologiczne organizowane przez Starostę Bartoszyckiego dla dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół. Biorąc udział w tego rodzaju przedsięwzięciach, dzieci oraz młodzież z terenu naszego powiatu przyswajali wiedzę z zakresu biologii, geografii, fizyki i przyrody, kształtując swoją wrażliwość oraz świadomość ekologiczną. Czas pandemii przerwał coroczne działania w dotychczasowej formie. Postanowiono o kontynuowaniu działań związanych z edukacją ekologiczną poprzez zlecanie zadań organizacjom pozarządowym. Dodatkowo działania wspierane są lekcjami w terenie i konkursami organizowanymi na terenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Przykładem takiego przedsięwzięcia jest konkurs zorganizowany 13.04.2023 r. w ZSP nr 1 w Bartoszycach pod hasłem „Zdrowe i czyste powietrze – jesteśmy na tak!". W tej edycji organizatorzy poruszyli problematykę jakości powietrza atmosferycznego, która ma wpływ bezpośrednio na nasze zdrowie. Konkurs miał na celu poszerzenie wiedzy ekologicznej młodzieży, ale też kształtowanie postawy proekologicznej, uświadomienie, że na poprawę jakości powietrza atmosferycznego możemy wpłynąć my sami, zamieniając na przykład samochód na rower, korzystając z komunikacji miejskiej, nie spalając w piecach śmieci, korzystając z odnawialnych źródeł energii czy zmieniając kopciuchy na bardziej nowoczesne piece, emitujące do atmosfery znacznie mniej zanieczyszczeń. Nagrody w konkursie ufundowali Starosta Bartoszycki J. Zbigniew Nadolny oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Bartoszyce.

Ponadto w maju 2023 r. ZSP nr 2 w Bartoszycach przygotowuje się do trzydniowych warsztatów terenowych pod hasłem „Szkiełko i oko", które są formą edukacji umożliwiającą poznanie świata praktycznie, doświadczalnie i w warunkach naturalnych. Projekt zakłada trzydniowe warsztaty terenowe w Mazurskim Parku Krajobrazowym, podczas których przekazane zostaną treści związane z formami ochrony środowiska. Starosta Bartoszycki udzielił wsparcia finansowego na zorganizowanie edukacji ekologicznej w tak nowatorskiej formie. W ramach określonych możliwości finansowych Starosta Bartoszycki wspierał i stale wspiera każdą inicjatywę realizującą program edukacji ekologicznej, podnoszącą świadomość i kształtującą właściwe postawy proekologiczne dzieci i młodzieży z terenu powiatu bartoszyckiego.

Stale wspierają Państwo organizacje pozarządowe...

To prawda. Organizacje pozarządowe są dla nas bardzo ważne, gdyż jako trzeci sektor są dla samorządu naturalnym partnerem, czyli jesteśmy sobie wzajemnie potrzebni. NGO realizują zadania własne samorządu, a my ogłaszamy konkursy dotacyjne, zapraszając i zachęcając wspomniane podmioty do aplikowania o środki. Organizacje pozarządowe realizują zadania własne JST, kreują opinię publiczną, integrują i budują kapitał społeczny. Współpraca samorządu powiatowego z NGO nie ogranicza się jedynie do ogłaszanych konkursów. Organizujemy dla nich szkolenia, konsultujemy dokumenty strategiczne, tworzymy zespoły o charakterze doradczym, inicjatywnym czy w końcu zapraszamy na spotkania, gdzie ważą się kluczowe decyzje na szczeblu powiatu. Skala zadań powierzanych przez samorząd powiatowy organizacjom pozarządowym nie jest duża ze względu na ograniczoność środków w budżecie. Mamy jednak świadomość, że wypracowanie wspólnego języka z trzecim sektorem jest niezwykle ważne w kreowaniu demokracji na lokalnym poziomie.

A jak ze zdrowiem mieszkańców powiatu?

Zadania z zakresu ochrony zdrowia należą do zadań własnych powiatu. Podstawową jednostką realizującą w ochronie zdrowia jest Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Bartoszycach. Dużym osiągnięciem jest budowa oddziału neurologicznego, modernizacja oddziału nefrologicznego i stacji dializ, modernizacja oddziałów chirurgii i chorób dziecięcych, pracowni diagnostyki obrazowej wraz z pracownią tomografii komputerowej. Ponadto szpital zorganizował i utrzymuje dział żywienia pacjentów, bufet, przywrócił i utrzymuje dział czystości, zwiększając tym samym jakość działania w tym zakresie. Pomimo trudności związanych z COVID-19 szpital wykonał kontrakt z NFZ w 100%. Wymagało to elastyczności, szybkiej reakcji na zmiany oraz zaangażowania zarówno kadry zarządzającej, jak i pozostałego zespołu.

A co w planach ma Starostwo? Jakich inwestycji i projektów mieszkańcy powiatu mogą się spodziewać w najbliższej przyszłości?

Do 30 marca br. Powiat Bartoszycki złożył 3 wnioski aplikacyjne do Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Projekty złożone: 1) „Remont dachu z wymianą dachówki budynku głównego i sali gimnastycznej Liceum Ogólnokształcącego im. S. Żeromskiego w Bartoszycach wraz z remontem elewacji" na kwotę 3 119 088,44 zł, 2) „Remont kapitalny dachu na budynku Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 im. E. Orzeszkowej w Bartoszycach" na kwotę 1 644 287,24 zł, 3) „Remont stropodachu na budynku sali ruchowej Młodzieżowego Domu Kultury" na kwotę 572 521,88 zł. Czekamy na rozstrzygnięcie ww. wniosków! Inwestujemy w edukację, dlatego realizacja tych zadań będzie dla nas kluczowa.

Kierunki działań Powiatu Bartoszyckiego wyznaczyła przyjęta w ubiegłym roku Strategia rozwoju powiatu bartoszyckiego na lata 2022-2030. Zidentyfikowane kluczowe problemy, ale też i mocne strony na obszarze powiatu stanowić będą podstawę rozwoju w takich sferach jak ochrona zdrowia – poprzez dostosowanie jakości świadczonych usług zdrowotnych do potrzeb społeczności lokalnej, pomoc społeczna – poprzez systematyczne wsparcie osób dotkniętych ciężką sytuacją życiową, rozumienie potrzeb oraz wzmacnianie pomocy osobom z niepełnosprawnościami oraz seniorom, spędzanie wolnego czasu – poprzez zwiększanie dostępu do kultury i rekreacji, rozwijanie pasji oraz zainteresowań lokalnej społeczności, bezpieczeństwo – poprzez systematyczne zwiększanie bezpieczeństwa w powiecie, aktywność obywatelska – poprzez wzmacnianie więzi społecznych oraz zwiększanie zainteresowania mieszkańców podejmowaniem ważnych dla rozwoju powiatu decyzji.

eprasa.pl 3a43819d3c

INWESTYCJE PROWADZONE W GMINIE BARTOSZYCE W 2022 R.

Andrzej Dycha – Wójt Gminy Bartoszyce

Szanowni Państwo

W minionym roku kontynuowałem poprawę bezpieczeństwa i warunków życia w środowisku wiejskim. W tym celu starałem się pozyskać jak najwięcej środków pozabudżetowych z przeznaczeniem na dalsze przedsięwzięcia w różnych obszarach codziennego życia. Dzięki temu z sukcesem udało nam się zakończyć wcześniej rozpoczęte zadania i zaplanować kolejne, czego przykładem są inwestycje prowadzone w dziedzinie oświaty i kultury. W tym obszarze zostało oddane do użytku nowoczesne Przedszkole z Oddziałem Żłobkowym w Tolko, wykonano remont dachu i sanitariatów w budynku Szkoły Podstawowej w Żydowie, przeprowadzono termomodernizację budynku dydaktycznego Szkoły Podstawowej w Kinkajmach, a ponadto w marcu br. zakończono tam budowę przyszkolnej hali sportowej, której brakowało od lat. Oprócz powyższego wyremontowano świetlice wiejskie w Kromarkach, Nalikajmach i Dąbrowie, utworzono świetlicę wiejską w Tolku w zakupionym przez nas budynku, unowocześniono salę koncertową i studio nagrań w Centrum Kultury w Bezledach oraz rozpoczęto kompleksowy remont Domu Kultury w Wojciechach. W dalszym ciągu rozbudowywana jest infrastruktura drogowa, przestrzeń publiczna oraz gospodarka ściekowa.

INWESTYCJE OŚWIATOWE

1. Przebudowa byłego GOK na Przedszkole Gminne z Oddz. Żłobkowym w Tolku

Gmina jest beneficjentem, który sukcesywnie pozyskuje środki pozabudżetowe na poprawę życia w środowisku wiejskim. Dzięki temu w ostatnich latach nastąpił znaczny wzrost realizowanych inwestycji i przedsięwzięć. Częściowo została rozbudowana gospodarka wodno-ściekowa, infrastruktura drogowa oraz odnowiono obiekty użyteczności publicznej.

Ponadto na terenie gminy powstają nowe placówki oświatowe, czego przykładem jest nowo utworzone Gminne Przedszkole z Oddziałem Żłobkowym w Tolku. Placówka została kompleksowo przebudowana z siedziby byłego Gminnego Ośrodka Kultury i wyposażona w nowoczesny sprzęt, plac zabaw oraz środki dydaktyczne. Uzyskano nowy układ funkcjonalno-użytkowy i wykonano szereg robót budowlanych. Przedszkole rozpoczęło swoją działalność z dniem 1 września 2022 r. Obecnie uczęszcza, 54 dzieci, w tym 4 w oddziale żłobkowym.

Całkowita wartość inwestycji wyniosła **1.932 267,75 zł,** w tym pozyskano kwotę **796.975 zł** z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Budynek dydaktyczny Szkoły Podstawowej w Kinkajmach wraz z nowo wybudowaną halą sportową.

Wnętrze hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Kinkajmach

2. Odnowienie Przedszkola Gminnego nr 1 w Bartoszycach

W Gminnym Przedszkolu nr 1 w Bartoszycach w roku 2022 została odnowiona elewacja budynku, wymieniono ogrodzenie obiektu oraz unowocześniono plac zabaw, doposażając go w nowoczesny sprzęt.

Powyższe prace zostały wykonane ze środków własnych z budżetu gminy w wysokości 127.240 zł.

3. Budowa przyszkolnej sali gimnastycznej wraz z termomodernizacją budynku dydaktycznego w Kinkajmach

Innym przykładem jest termomodernizacja budynku szkolnego w Kinkajmach wraz z budową hali sportowej, która w marcu 2023 r. została zakończona.

W roku 2022 wykonano termomodernizację budynku dydaktycznego oraz rozpoczęto budowę przyszkolnej hali gimnastycznej wraz z łącznikiem.

Nowoczesna hala gimnastyczna dysponuje salą gimnastyczną o wymiarach 15,00 m x 27,00 m i wysokości 7,00 m, 2 korytarzami, magazynem sprzętu sportowego, wiatrołapem, holem, pomieszczeniem gospodarczym, pokojem trenera, 4 pomieszczeniami na szatnie, 2 WC oraz 2 natryskami (dla dziewcząt i chłopców). Uwzględnia pełnowymiarowe pole do gry w piłkę halową, koszykową, siatkową oraz tenisa ziemnego. Na piętrze znajduje się antresola widokowa o powierzchni 191,80 m^2.

Łączna powierzchnia użytkowa wynosi 619,67 m^2.

Oprócz termomodernizacji budynku dydaktycznego i budowy hali sportowej wymieniono systemy grzewcze w budynku dydaktycznym oraz wykonano parking na 15 miejsc postojowych dla samochodów osobowych.

Całkowity koszt inwestycji wynosi **7.540.067 zł,** w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych: **2.000 000 zł** i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej: **1.989 387,73 zł.**

4. Modernizacja dachu i łazienek w Szkole Podstawowej w Żydowie

Inwestycja polegała na modernizacji dachu szkoły i przebudowie łazienek.

W ramach tego zadania wykonano m.in.:

- wymianę dachówek, rynien, rur spustowych,
- nową obróbkę blacharską, docieplenie, wymianę instalacji odgromowej oraz instalacji elektrycznej w pomieszczeniach na I piętrze wraz z osprzetem,
- remont podłóg, szpachlowanie i pomalowanie ścian i sufitów,
- docieplenie stropu na poddaszu, remont schodów drewnianych,
- przebudowę łazienek i dostosowanie sanitariatów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- remont szatni uczniowskich.

Na remont łazienek otrzymano dofinansowanie z PFRON w kwocie **38.161,32 zł.**

Koszt remontu dachu wyniósł **412.091,64 zł.**

Wójt Andrzej Dycha podczas uroczystego otwarcia świetlicy wiejskiej w Nalikajmach

INWESTYCJE W ZAKRESIE KULTURY

1. Termomodernizacja Domu Kultury w Wojciechach wraz z budową indywidualnego źródła ciepła

Prace termomodernizacyjne i remontowe obejmowały m.in.:

- wymianę istniejącego źródła ciepła na źródło zeroemisyjne w postaci gruntowej pompy ciepła, która wspomagana będzie panelami fotowoltaicznymi,
- ocieplenie wraz z częściowym dociepleniem ścian, stropów i dachów budynków,
- wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji CO wraz z grzejnikami i urządzeniami sterującymi oraz oświetlenia na energooszczędne,
- rozbudowę istniejącego budynku o dodatkowe pomieszczenia, tj. zaplecze sceny, magazyn sprzętu scenicznego oraz pomieszczenia biurowe,
- modernizację sceny widowiskowo-tanecznej,
- budowę letniej sceny zlokalizowanej przy frontowej ścianie budynku,
- zagospodarowanie terenu: nowe ogrodzenie, pochylnie dla osób niepełnosprawnych, lampa parkowa oraz drewniany domek na narzędzia.

Inwestycja w kwocie **2.375.000 zł** zostanie sfinansowana w 95% w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład".

2. Remont świetlicy wiejskiej w Nalikajmach

W ramach tej inwestycji wykonano ogrzewanie budynku oraz dostosowano sanitariaty do potrzeb osób niepełnosprawnych. Był to drugi etap remontu tego obiektu, ponieważ wcześniej wykonano remont dachu, docieplenie ścian z elewacją, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

Całkowity koszt remontu świetlicy wyniósł **89.535 zł.**

3. Przebudowa pomieszczeń wraz z wymianą pokrycia dachowego i termomodernizacją lokalu świetlicy w Kromarkach

Remont części budynku przynależnego do świetlicy wiejskiej polegał na wymianie pokrycia dachowego na nowe blachodachówki wraz z wymianą krokwi, łat i podłatników, wykonaniem nowych obróbek blacharskich i nowym orynnowaniem. Ponadto wykonano termomodernizację budynku, nową instalację elektryczną z zamontowaniem grzejników panelowych elektrycznych, wymieniono osprzęt elektryczny i sanitarny, rozebrano piece kaflowe i wyrównano poziom posadzek.

Łączny koszt inwestycji wyniósł **160.189,59 zł,**

w tym dofinansowanie w wysokości **96.695 zł** w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

4. Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Dąbrowie

Zakres inwestycji obejmował:

I – roboty remontowe budowlane, m.in. rozebranie podłóg drewnianych, skucie podkładów betonowych, skucie tynków ze ścian, pomalowanie ścian i sufitów, wykonanie posadzki betonowej z ułożeniem płytek gresowych, pomalowanie fragmentu elewacji,

47823otbr-a-K

eprasa.pl 3a43819d3c

Budynek świetlicy wiejskiej w Dąbrowie po remoncie

Droga w Wojciechach po remoncie

Oczyszczalnia ścieków w Kinkajmach po przebudowie

II – roboty remontowe elektryczne, m.in. ułożenie nowej instalacji elektrycznej, zamontowanie nowych puszek, gniazd i łączników, wymiana zabezpieczeń w rozdzielni elektrycznej, zamontowanie trzech nowych grzejników ściennych, panelowych elektrycznych.

Łączny koszt rozbudowy świetlicy w Dąbrowie wyniósł **39.975 zł.**

5. Budowa dwóch świetlic wiejskich w Maszewach i Spytajnach – zaplanowana na 2023 r.

Gmina Bartoszyce w 2022 roku pozyskała dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład 1.599 300 zł, co stanowi 83,47% wartości inwestycji, która wynosi 1.916 057,81 zł.

Wizualizacja budynku świetlicy w Maszewach

Wizualizacja budynku świetlicy w Spytajnach

6. Modernizacja Remizy OSP w Nalikajmach

Modernizacja obejmowała:
- rozebranie starej i wykonanie nowej posadzki betonowej na nowej podbudowie,
- wykonanie gładzi szpachlowych i pomalowanie ścian i sufitów,
- wykonanie stropu powieszanego z ociepleniem wełną mineralną w 1 pomieszczeniu,
- wykonanie nowego wejścia do remizy,
- wymianę ościeżnic i skrzydeł drzwiowych wewnętrznych oraz parapetów wewnętrznych,
- remont instalacji elektrycznej, rozprowadzenie instalacji ogrzewania elektrycznego.

Łączny koszt **54.839,99 zł,** w tym dotacja celowa **40.000,00 zł** od Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.

7. Przebudowa oczyszczalni ścieków w Kinkajmach wraz z budową kanalizacji sanitarnej w Kinkajmach, Maszewach, Węgorytach oraz przebudowa SUW w Bezledach – inwestycje w trakcie realizacji

Przedmiotem inwestycji jest zaprojektowanie i wykonanie następujących obiektów i urządzeń:
- przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Kinkajmy,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Węgoryty, Maszewy oraz odcinka kanalizacji sanitarnej w Kinkajmach wraz z włączeniem tych sieci do istniejącego kolektora dosyłowego ścieków do oczyszczalni w Kinkajmach,
- przebudowa istniejącej stacji uzdatniania wody w Bezledach, polegająca na budowie zbiornika wyrównawczego na wodę pitną.

Łączny koszt **3.981.633 zł,** w tym dofinasowanie w wysokości **1.999.860 zł** w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

8. Przebudowa drogi gminnej w Wojciechach

W ramach dofinansowania ze środków Funduszu Dróg Samorządowych dokończono inwestycję Gminy Bartoszyce pod nazwą „Przebudowa drogi gminnej w miejsc. Wojciechy".

Przebudowa dotyczyła wykonania konstrukcji oraz nawierzchni z betonu asfaltowego o łącznej długości ok. 784 m i szerokości 5 m. Nawierzchnia jezdni i zjazdów z betonu asfaltowego o łącznej powierzchni wynosi ok. 4344 m^2. Nawierzchnia ciągów pieszych z kostki betonowej wynosi ok. 1725 m^2. Nawierzchnia zjazdów z kostki betonowej wynosi ok. 141 m^2.

Kwota inwestycji: **1.789.157,97 zł.**
Dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie **1.243.280,55 zł.**

9. Budowa drogi gminnej na odcinku Dąbrowa – Wipławki, w tym drogi wewnętrznej w miejscowości Wipławki

W ramach przedsięwzięcia wykonano:
- budowę nawierzchni drogi gminnej o przekroju 1 x 2,
- budowę ciągów pieszych w miejsc. Wipławki,
- przebudowę zjazdów w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania drogi, budowę ścieku przykrawężnikowego.

Całkowita wartość zadania wynosi: **1.715.618,92 zł** w tym dofinasowanie w kwocie **1.199.302,52 zł** w ramach Funduszu Dróg Samorządowych:

Uroczyste otwarcie drogi gminnej na odcinku Dąbrowa - Wipławki (od lewej: Sołtys Sołectwa Wipławki oraz Wójt Andrzej Dycha)

10. Przebudowa drogi gminnej w msc. Minty

Przedsięwzięcie polegało na zaprojektowaniu i wykonaniu przebudowy gminnej w msc. Minty w systemie „Zaprojektuj i wybuduj". Wykonano m.in.: przebudowę nawierzchni drogi gminnej, budowę ciągów pieszych, przebudowę zjazdów, oznakowanie pionowe i poziome.

Całkowita wartość zadania wyniosła **1.418.490,54 zł,** w tym dofinasowanie w kwocie **989.211,82 zł** w ramach Funduszu Dróg Samorządowych

11. Budowa infrastruktury turystycznej przy Jeziorze Kinkajmskim

Gmina pozyskała fundusze w wysokości 2.599.940 zł w ramach III edycji Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych skierowanej do gmin, w której funkcjonowały PGR-y. Środki zostaną przeznaczone na budowę infrastruktury turystycznej przy Jeziorze Kinkajmskim. W ramach ww. projektu powstaną pomieszczenia socjalne, sanitariaty oraz punkty gastronomiczne.

OŚWIETLENIE

1. Rozbudowa oświetlenia drogowego w Mintach

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Minty o długości ok. 400 m. Słupy aluminiowe anodowane 9 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED o mocy 50 W. Wartość inwestycji: **60.516,00 zł.**

2. Budowa oświetlenia drogowego w Wawrzynach

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Wawrzyny (od strony Kętrzyna) o długości ok. 1542 m. Słupy aluminiowe anodowane 22 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED i mocy 50 W. Wartość inwestycji: **207.480,19 zł.**

3. Budowa oświetlenia drogowego w miejsc. Łabędnik Mały

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Łabędnik Mały o długości ok. 90 m. Słupy aluminiowe anodowane 2 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED i mocy 50 W. Wartość inwestycji: **26.875,50 zł.**

4. Budowa oświetlenia drogowego w Woli

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Wola o długości ok. 380 m. Słupy aluminiowe anodowane 8 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED i mocy 50 W. Wartość inwestycji: **79.950 zł.**

5. Budowa oświetlenia drogowego w miejsc. Kisity

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Kisity o długości ok. 80 m. Słupy aluminiowe anodowane 2 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED i mocy 50 W. Wartość inwestycji: **24.231 zł.**

6. Budowa oświetlenia drogowego w Borkach

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Borki Małe o długości ok. 460 m. Słupy aluminiowe anodowane 8 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED i mocy 50 W. Wartość inwestycji: **79.950 zł.**

7. Budowa oświetlenia drogowego w Falczewie

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Falczewo o długości ok. 430 m. Słupy aluminiowe anodowane 5 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED i mocy 50 W. Wartość inwestycji: **57.998,19 zł.**

8. Budowa oświetlenia drogowego w msc. Klekotki

Zakres obejmował budowę złącza pomiarowego i linii kablowej oświetlenia drogowego w miejsc. Klekotki o długości ok. 650 m. Słupy aluminiowe anodowane 2 szt. z wysięgnikiem i oprawami typu LED i mocy 50 W. Wartość inwestycji: **14.999,97 zł.**

9. Budowa oświetlenia drogowego w Okopie

Zadanie obejmowało budowę złącza pomiarowego: 5 szt. i 10 szt. słupów z oprawami oświetleniowymi typu LED o mocy 55 W oraz budowę złącza pomiarowego z energooszczędną siecią kablową nN YAKY 4 x 25 m^2 o długości ok. 310 mb. i ok. 470 mb.

Wartość inwestycji: **162.000 zł.**

Wizualizacja Jeziora Kinkajmskiego po planowanej rewitalizacji

47823otbr-b-K

eprasa.pl 3a43819d3c

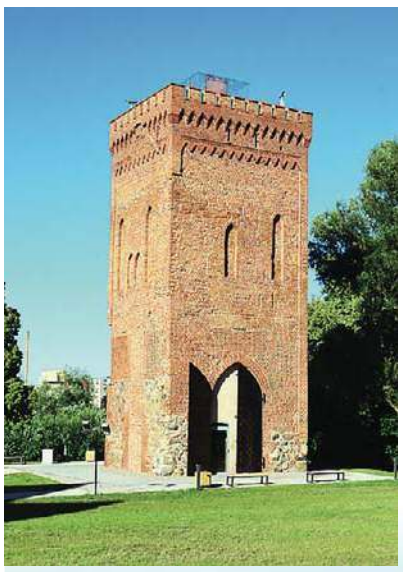
PANOPTIKUM 2023 SAMORZĄDÓW

POWIAT BRANIEWSKI

Powiat braniewski to piękny region, można tu odnaleźć ślady minionych czasów oraz warmińską tożsamość, które w połączeniu ze współczesnością czynią ten obszar wyjątkowym. Bogactwo architektoniczne, zróżnicowane ukształtowanie terenu, a także wielonarodowość sprawiają, że jest on atrakcyjny pod względem kulturowym i turystycznym.

fot. Archiwum Starostwa w Braniewie (6)

Kościół w Pieniężnie

Wieża Bramna w Braniewie

Historię powiatu tworzyły, w zależności od epoki, różne kultury. Specyficzną jego cechą jest wielonarodowość i wielokulturowość, z czego największą grupę stanowi mniejszość ukraińska i mniejszość niemiecka. Dużą grupę stanowią „Wilniuki", czyli Polacy mieszkający niegdyś na Litwie. Społeczności te aktywnie działają na rzecz pielęgnowania swojej kultury narodowej, tradycji i obyczajów, wzbogacając tym samym kalendarz imprez i wydarzeń w powiecie, organizując m.in.: Swiato Urożaju, Ukraińskie Barwy Pogranicza czy też Kaziuki. Paleta różnych kultur, wyznań i zwyczajów tworzy wspólną już braniewską tożsamość.

Administracyjnie powiat braniewski położony jest w północno-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Sąsiaduje z powiatami: elbląskim, lidzbarskim oraz bartoszyckim. Swoim zasięgiem obejmuje dużą część Zalewu Wiślanego, który jest największą atrakcją turystyczną regionu, a jego wody pozwalają dopłynąć do Krynicy Morskiej i Elbląga.

Tereny powiatu braniewskiego przecinają dwie główne rzeki: Pasłęka i Wałsza, które dostarczają turystom wspaniałych widoków podczas spływów kajakowych. Ważnym elementem krajobrazu jest fascynująca przyroda, której walory można podziwiać o każdej porze roku. Znajdują się tu liczne rezerwaty przyrody: Dolina Rzeki Wałszy, Ostoja Bobrów na Rzece Pasłęce, torfowiskowy Osiek II oraz brzozy niskiej koło Cielętnika. Charakterystycznym elementem krajobrazu powiatu jest architektura sakralna. Na uwagę zasługują krzyże i kapliczki przy drogach, które stanowią ważny, historyczny element kultury warmińskiej. Przez nasz region biegną również międzynarodowe szlaki piesze i rowerowe: Kopernikowski, Napoleoński, Green Velo.

Na terenie powiatu znajdują się trzy bardzo ważne historycznie miasta: Braniewo, Frombork i Pieniężno.

Braniewo jest miastem powiatowym. Ze źródeł historycznych wynika, że była to pierwsza stolica Warmii. Miasto było niegdyś potężnym ośrodkiem kulturowym i naukowym znanym na całym świecie. Po minionych czasach pozostały tu liczne zabytki architektoniczne, np. bazylika mniejsza pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, sanktuarium Krzyża Świętego, klasztor Sióstr św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy, Liceum Hosianum czy też Wieża Bramna (najstarszy obiekt murowany na Warmii). Obecne Braniewo to rozwijające się prężnie miasto z dobrymi drogami dojazdowymi i licznymi atrakcjami.

Frombork to miasto, symbol Mikołaja Kopernika. Perłą wśród zabytków jest fromborski kompleks Wzgórza Katedralnego, zaliczany do zabytków klasy światowej. W obrębie murów katedralnych mieści się muzeum, widokowa Wieża Radziejowskiego oraz planetarium. W katedrze znajduje się grób Mikołaja Kopernika. W związku z 550. rocznicą urodzin i 480. rocznicą śmierci wielkiego astronoma Senat Rzeczypospolitej Polskiej rok 2023 ustanowił Rokiem Mikołaja Kopernika. Samorządy, organizacje społeczne i mieszkańcy chcąc uświetnić Rok Kopernikowski organizują we Fromborku różnorodne wydarzenia kulturalne, sportowe i turystyczne.

Pieniężno to małe, urocze miasteczko, położone nad rzeką Wałszą, zbudowane na historycznej Warmii biskupiej, w pasie Wzniesień Górowskich. Posiada bogatą historię, świadczącą o bohaterstwie ludzi zamieszkujących te tereny. Znane jest głównie z Misyjnego Seminarium Duchownego Księży Werbistów, w którym znajduje się Muzeum Misyjno-Etnograficzne. Unikatowe zbiory z całego świata, m.in. z Azji, Ameryki Łacińskiej, Afryki, od lat gromadzone są przez misjonarzy przebywających na misjach.

Powiat braniewski jest szczególnym miejscem. Nie będzie zawiedziony ten, kto trafi tutaj, szukając ciszy i spokoju. Delektując się pięknem przyrody, znajdzie to wszystko nad brzegami rzek, jezior i Zalewu Wiślanego oraz w leśnych ostępach bezkresnych lasów.

Powiat braniewski, to nie tylko piękna, dziewicza przyroda, zabytki i nowoczesna architektura, ale także prężnie działający samorząd, który rozbudowuje i unowocześnia infrastrukturę, zarówno rekreacyjno-sportową, jak i drogową.

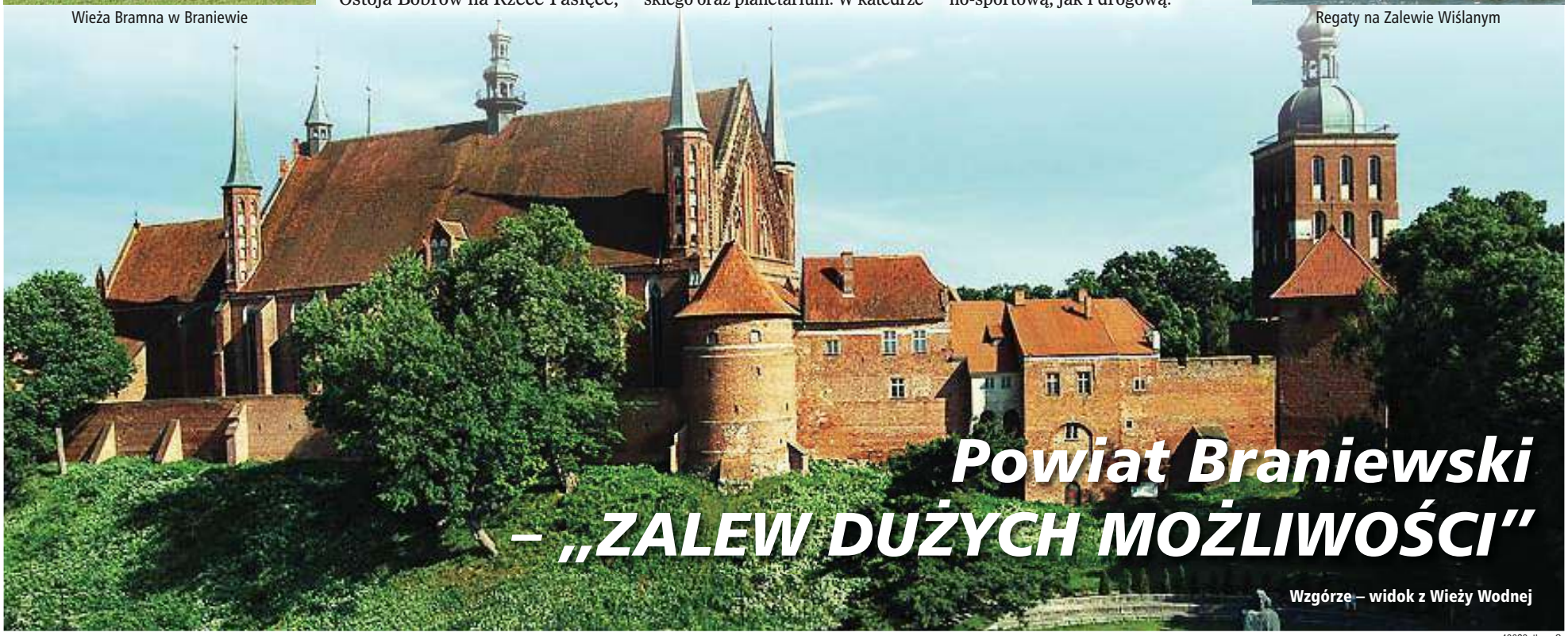
Mikołaj Kopernik – rynek we Fromborku

Grób Mikołaja Kopernika w Katedrze we Fromborku

Regaty na Zalewie Wiślanym

Powiat Braniewski – „ZALEW DUŻYCH MOŻLIWOŚCI"

Wzgórze – widok z Wieży Wodnej

48623otbr-a-G

eprasa.pl 3a43819d3c

ATRAKCYJNA NIERUCHOMOŚĆ Z WIDOKIEM NA ZALEW WIŚLANY NA SPRZEDAŻ

Powiat Elbląski posiada do sprzedaży nieruchomość położoną w województwie warmińsko-mazurskim, powiecie elbląskim, gminie Tolkmicko w miejscowości Rangóry (obręb Kamionek Wielki).

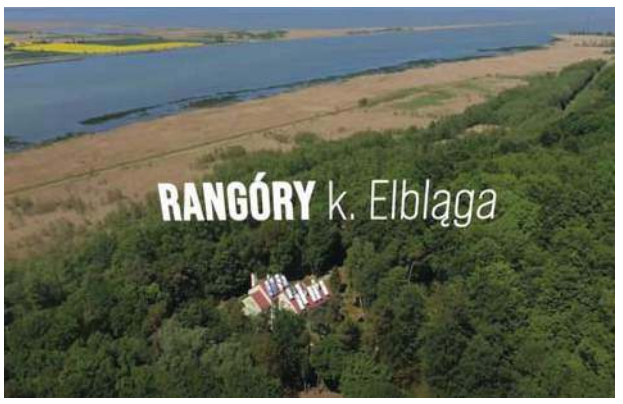
Nieruchomość przeznaczona do sprzedaży, w stanie bardzo dobrym, jest zlokalizowana na granicy gmin Tolkmicko i Elbląg. Nieruchomość położona jest w bliskim sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 503 relacji Elbląg - Tolkmicko, oraz w niewielkiej odległości od Zalewu Wiślanego, na terenie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej.

Nieruchomość składa się z dwóch działek powiązanych ze sobą funkcjonalnie:

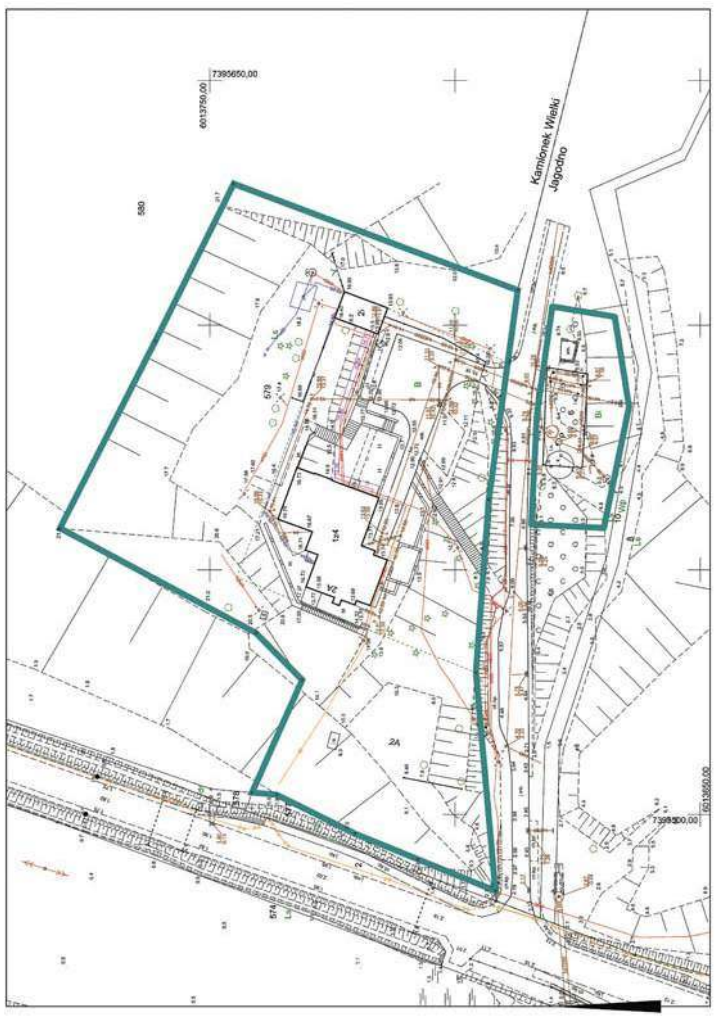
- działka nr 579 o pow. 0,7751 ha, obręb ewidencyjny Kamionek Wielki, gm. Tolkmicko jest zabudowana czterokondygnacyjnym budynkiem murowanym, wolnostojącym o powierzchni użytkowej 1233 m^2 z zewnętrzną windą oraz zainstalowaną na dachu budynku instalacją fotowoltaiczną. Do końca roku 2021 budynek był wykorzystywany na potrzeby Domu Pomocy Społecznej w Rangórach. Działka posiada urządzony plac parkingowy oraz elementy małej architektury (alejki, wiata wypoczynkowa). Działka ogrodzona, uzbrojona we własne ujęcie wody, energię elektryczną, sieć telekomunikacyjną, kanalizację deszczową i sanitarną;
- działka nr 6 o pow. 0,0714 ha, obręb ewidencyjny Jagodno, gm. Elbląg, na której zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków obsługująca budynek na działce nr 579.

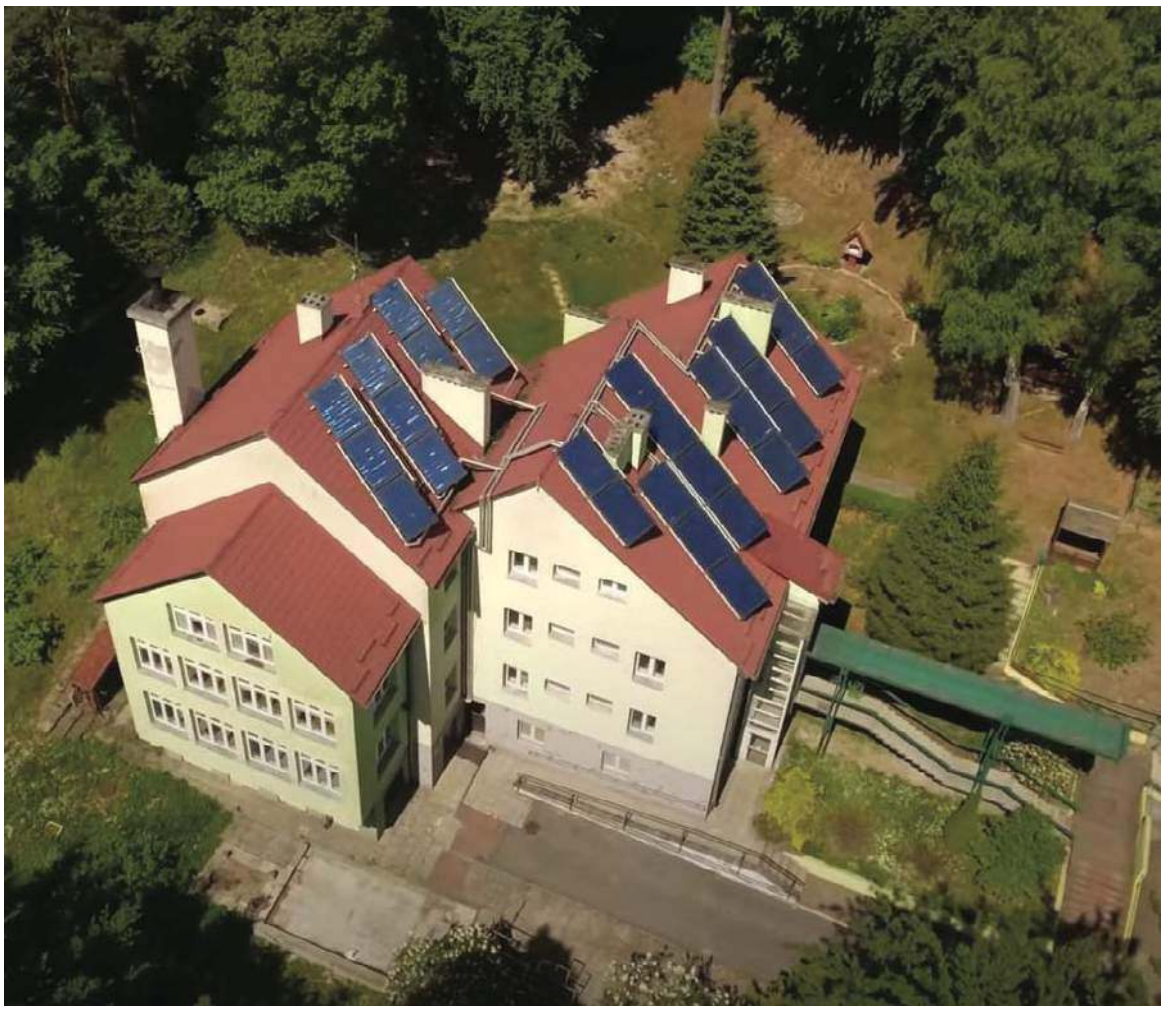
Film promocyjny dotyczący nieruchomości można znaleźć pod adresem **https://www.youtube.com/watch?v=sBhLNkUk2DM**, natomiast informacje dotyczące przetargu pod adresem **https://www.powiat.elblag.pl/pl/ogloszenia/geodezja-ogloszenia pozycja 191.**

Więcej informacji na temat sprzedawanej nieruchomości można uzyskać w siedzibie Starostwa Powiatowego w Elblągu ul. Saperów 14 A pokój 211 pod adresem mailowym: **abakowski@powiat.elblag.pl** lub telefonicznie **512 254 518.**

eprasa.pl 3a43819d3c

PANOPTIKUM 2023 SAMORZĄDÓW

Gmina Elbląg obchodzi jubileusz 50-lecia

Ze względu na symboliczny dla elbląskiego samorządu rok zaplanowano wiele wydarzeń, które swoim charakterem mają podkreślić dokonania i dorobek lokalnej społeczności.

W ramach obchodów 50-lecia gminy Elbląg odbyły się już konkursy: konkurs historyczny o gminie Elbląg pt. „Mój REGION – MOJA GMINA", Gminny Turniej Wiedzy Przyrodniczo-Ekologicznej", konkurs na imię dla wiewiórki z herbu gminy Elbląg i konkurs polonistyczny Mistrz Wiedzy o Języku Polskim. Trwa konkurs fotograficzny „Cztery pory roku w gminie Elbląg". Przed nami liczne zawody i rozgrywki sportowe, dni rodziny, Dzień Dziecka oraz festyny rodzinne.

Główne uroczystości jubileuszowe zostały zaplanowane na 27 maja 2023 r. Gospodarzami wydarzenia będą Wójt Gminy Elbląg Zygmunt Tucholski oraz Rada Gminy Elbląg wraz z jej Przewodniczącą Barbarą Bruzdewicz. W uroczystościach wezmą udział wójtowie, przewodniczący rad i radni minionych kadencji. Ponadto zaproszeni zostali sołtysi, dyrektorzy gminnych jednostek organizacyjnych, stowarzyszenia, ochotnicze straże pożarne oraz lokalni społecznicy.

To dzięki ich oddaniu, zaangażowaniu, poświęceniu i trosce nasza gmina może dziś szczycić się wieloma osiągnięciami i cieszyć się z wysokiej pozycji na tle innych samorządów.

Akcentów jubileuszowych nie zabraknie również podczas corocznego święta plonów, czyli podczas gminnych dożynek, które zostały zaplanowane na 2 września 2023 r. w miejscowości Janów.

To pokrótce o bieżących wydarzeniach. Przy tak ważnej rocznicy powołania Gminy Elbląg nie sposób nie odnieść się do minionych wydarzeń i faktów, które zapisały się na kartach jej historii. W pierwotnym kształcie w powiecie elbląskim powołano między innymi Gminę Elbląg oraz Gminę Komorowo Żuławskie. Urząd Gminy Elbląg i Urząd Gminy Komorowo Żuławskie rozpoczęły pracę 1 stycznia 1973 r. Pierwszymi naczelnikami Gminy Elbląg byli Henryk Madej oraz Andrzej Sulkowski.

W 1976 r. gminy Komorowo Żuławskie i Elbląg zostały połączone w jedną Gminę o nazwie gmina Elbląg z siedzibą w Elblągu. Z końcem kwietnia 1990 r. zakończyła się przed terminem kadencja rad narodowych. Rozpoczął się nowy etap w historii gminy Elbląg. Od 1990 r. organem uchwałodawczym w Gminie jest Rada Gminy, a organem wykonawczym był Zarząd Gminy na czele z wójtem wybieranym przez radę gminy, a od 2002 roku jednoosobowo wójt wybierany przez mieszkańców gminy w wyborach bezpośrednich. Pierwszym wójtem Gminy Elbląg był Sławomir Jezierski.

Uzyskanie przez gminy samodzielności, sprzyjające warunki do rozwijania samorządności i społeczeństwa obywatelskiego spowodowały znaczne ożywienie gospodarcze i społeczne. Lata 90. w naszej gminie znacznie zmieniły obraz gminy i standard życia naszych mieszkańców. Obecnie Gmina Elbląg składa się z 36 sołectw. Zamieszkuje ją 7346 osób. Teren gminy ma kształt nieregularnego prostokąta, a rozpiętość od miejscowości Nowotki na Wyspie Nowakowskiej do miejscowości Weklice wynosi 37 km. Rzeźba terenu gminy jest bardzo zróżnicowana – od depresyjnych terenów Żuław Wiślanych (ok. 2/3 gminy) z najniższym punktem w Polsce – 1,8 m p.p.m. w miejscowości Raczki Elbląskie – do wzniesień na Wysoczyźnie Elbląskiej.

Na przestrzeni tych 50 lat gmina została zwodociągowana, częściowo zgazyfikowana i w części objęta systemem kanalizacji sanitarnej. Wiele środków finansowych przeznaczonych zostało na poprawę infrastruktury drogowej. Chociaż wiele udało się zrobić, by drogi w naszej gminie były w dobrym stanie, to w tym zakresie ciągle jest jeszcze dużo do zrobienia. Znacznie poprawiło się bezpieczeństwo na drogach poprzez inwestycje drogowe i bieżące modernizacje oraz rozbudowę oświetlenia ulicznego, a w ostatnich latach wymianę oświetlenia na energooszczędne.

W gminie funkcjonuje 6 jednostek ochotniczych straży pożarnych. Rada Gminy wraz z Wójtem dokładają wszelkich starań, aby ciągle modernizować i unowocześniać ich wyposażenie. Na przestrzeni 50 lat istnienia Gminy Elbląg do nowo wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów przeniosły się OSP Nowakowo, OSP Lisów, OSP Myślęcin i OSP Weklice. Do trzech jednostek OSP zakupiono nowe samochody pożarnicze, na bieżąco kupowane jest umundurowanie i sprzęt specjalistyczny.

Na przestrzeni lat dynamicznie rozwija się również przedsiębiorczość w naszej gminie. Mieszkańcy, którzy dawniej pracowali głównie w swoich gospodarstwach rolnych, zaczęli wiązać swoją przyszłość z małą i średnią przedsiębiorczością. Dzięki stwarzaniu odpowiednich warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy zarejestrowanych w CEIDG jest dziś 727 osób fizycznych oraz 100 spółek prawa handlowego. Położenie geograficzne naszej gminy, dogodne połączenia komunikacyjne oraz przyjazna polityka władz samorządowych w zakresie podatków lokalnych to niewątpliwie duży atut dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców.

Działalność kulturalna w latach 80. i 90. skupiała się wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Komorowie Żuławskim. W 2012 r. zlikwidowano GOK, przenosząc działalność kulturalną do bibliotek, szkół i wiejskich świetlic zagospodarowanych przez lokalne stowarzyszenia. W 2013 r. oddano do użytku nowy budynek biblioteki w Nowakowie. Chociaż widać dbałość o budynki instytucji kulturalnych, potrzeby i oczekiwania mieszkańców są coraz większe. Dlatego też dzisiaj stoją przed nami nowe wyzwania w postaci budowy kolejnych świetlic wiejskich i siedziby gminnej biblioteki.

W trosce o rozwój kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży wybudowano kompleks ogólnodostępnych boisk Orlik w Nowakowie i Gronowie Górnym. W Lisowie

48923otbr-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

dostosowano infrastrukturę istniejącego boiska do wymagań licencyjnych PZPN dla drużyn grających w rozgrywkach B klasy. W 2019 r. Wybudowano budynek świetlicy, w którym mieszczą się szatnie dla piłkarzy Klubu Sportowego Zagłada Lisów i ich boiskowych rywali. Postawiono nowe ogrodzenie, dzięki czemu cały obiekt tworzy nowoczesną i spójną całość.

Gmina Elbląg prowadzi również od ponad 20 lat aktywną współpracę zagraniczną z gminami Barssel w Niemczech oraz Czeczelnik (ukr. Чечельник) na Ukrainie. Deklaracja o wzajemnej współpracy z niemiecką Gminą Barssel została podpisana w 2000 r., zaś z Gminą Czeczelnik z Ukrainy w 2004 r. Współpraca z gminami zagranicznymi pozwala na korzystanie z doświadczeń w zarządzaniu gminą i wzajemną wymianę. Rosyjska inwazja na Ukrainę, która rozpoczęła się 24 lutego 2022 r., sprawiła, że nasi partnerzy z Czeczelnika znaleźli się w niezwykle trudnej sytuacji. Rada Gminy Elbląg 1 marca 2022 r., podczas XL sesji podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia solidarności z Ukrainą w związku ze zbrojną agresją Federacji Rosyjskiej i pogwałceniem zasady suwerenności. Wychodząc naprzeciw niezwykle trudnej i dramatycznej sytuacji naszej zaprzyjaźnionej społeczności czeczelnickiej, Rada Gminy Elbląg podjęła również uchwały o udzieleniu pomocy rzeczowej mieszkańcom Czeczelnika. Pod koniec kwietnia 2023 r. delegacja z Gminy Elbląg pod przewodnictwem Wójta Gminy Zygmunta Tucholskiego udała się do Lwowa, gdzie nastąpiło przekazanie pomocy humanitarnej w postaci agregatu prądotwórczego dla szpitala na potrzeby zabezpieczenia energii. Agregat odebrali obecna mer i były mer Czeczelnika.

Na wyjątkowe podkreślenie zasługują wydarzenia gminne związane z naszą tożsamością, tj. z ustanowieniem herbu i flagi Gminy Elbląg, które miały miejsce 8 czerwca 2000 r. podczas uroczystej sesji Rady Gminy z okazji 10-lecia Gminy. Natomiast w 2009 r. został ufundowany sztandar Gminy Elbląg. Rok później z okazji 20-lecia samorządu Gminnego radni gminy Elbląg ustanowili insygnia władz Gminy Elbląg w postaci łańcuchów ceremonialnych: Wójta Gminy Elbląg i Przewodniczącego Rady Gminy Elbląg.

Od 1999 r. w uznaniu wybitnych zasług na rzecz gminy Elbląg Rada Gminy nadaje tytuł Honorowego Obywatela Gminy Elbląg. Tytuły te do tej pory otrzymali: ks. kanonik Biały Stanisław, Jezierski Sławomir, Kwoczek Genowefa, Nowaczyk Grzegorz i śp. ksiądz Rusinowski Bogdan.

W 2010 r. radni Rady Gminy Elbląg podjęli uchwałę o ustanowieniu kolejnego tytułu – Przyjaciel Gminy Elbląg, co daje możliwość wyrażenia uznania przez mieszkańców gminy osobom, które swoją działalnością lub postawą w sposób szczególny zasłużyły się dla Gminy Elbląg. Wyróżnione tym tytułem osoby to: Jezierski Wojciech, Nakoniecznny Eugeniusz, Owczar Aleksander z Ukrainy, Sokołowska Celina, Walentynowicz Jan, Zagalski Ryszard, a z gminy Barssel Baumann Arno, Budde Johanes, Shulte Berndt.

Od 2002 r. towarzyszy nam lokalny biuletyn „W Naszej Gminie", który kształtuje przez te wszystkie lata wizerunek naszej gminy i promuje ją na zewnątrz.

W Gminie Elbląg niezmiennie docenia się i realizuje oddolne inicjatywy (w miarę możliwości finansowo-ekonomicznych), słucha się głosów mieszkańców. Co roku odbywają się zebrania wiejskie z udziałem wójta oraz liczne konsultacje społeczne. 19 marca 2020 r. Rada Gminy Elbląg w drodze uchwały po raz pierwszy zdecydowała o wyodrębnieniu w budżecie gminy na 2021 r. środków w ramach funduszu sołeckiego. Procedura związana z rozdysponowaniem środków funduszu sołeckiego rozpoczęła się w 2020 r.

Kolejne bardzo ważne dla mieszkańców decyzje zapadły 30 listopada 2020 r. Rada Gminy Elbląg podjęła uchwały o utworzeniu komunikacji gminnej, która swoim zasięgiem objęła 32 miejscowości Gminy Elbląg. Funkcjonowanie zbiorowego transportu publicznego na terenie gminy Elbląg rozpoczęło się 1 stycznia 2021 r. Utworzone 23 linie dowożą mieszkańców gminnych miejscowości do miasta Elbląga i z powrotem. Tym samym wpływają na zaspokajanie potrzeb w zakresie lokalnego transportu zbiorowego i co najważniejsze – eliminują wykluczenie komunikacyjne naszych mieszkańców.

Przez 50 lat wiele się zmieniło, a od czasu powstania samorządów gminnych wielu rzeczy trzeba było uczyć się od podstaw. Ostatnie lata i wydarzenia geopolityczne miały również bardzo duży wpływ na pracę naszego samorządu.

W tych trudnych i ciężkich czasach nie zabrakło również ważnych działań inwestycyjnych, ukierunkowanych na rozwój naszej gminy. Pozyskano znaczące środki finansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Inwestycji Lokalnych na inwestycje wodno-kanalizacyjne w miejscowościach popegeerowskich – 2.500.000 zł. Uzyskano dotację z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 2.178.071 zł z przeznaczeniem na przebudowę dróg gminnych w miejscowościach Gronowo Górne oraz Komorowo Żuławskie.

Gmina Elbląg uzyskała również dofinansowanie z regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020 na finansowanie termomodernizacji budynku Urzędu Gminy Elbląg – 262.568 zł oraz grant w kwocie 175.000 zł w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty" na przystosowanie budynku urzędu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W ramach tego przedsięwzięcia zakupiono i zamontowano w budynku urzędu windę, wyznaczono miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz dostosowano pomieszczenie przeznaczone do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.

Z Ministerstwa Sprawiedliwości nasz samorząd otrzymał kwotę 88.241,02 zł dla gminnych jednostek OSP na zakup sprzętu pożarniczego, łączności oraz indywidualnych środków ochrony osobistej strażaków.

Znaczącą pozycję w budżecie Gminy Elbląg zajmują zawsze wydatki przeznaczone na realizację zadań na podstawie porozumień między naszym samorządem a samorządem powiatu elbląskiego. Dzięki tej współpracy udało się wyremontować znaczącą liczbę dróg powiatowych położonych na terenie Gminy Elbląg. W roku bieżącym planowany jest również w ramach wzajemnej współpracy remont ulicy Szafirowej w Gronowie Górnym. Dofinansowanie Gminy Elbląg szacowane jest na poziomie 1.300.000 zł. Jest to bardzo ważny węzeł komunikacyjny dla południowej części naszej gminy.

Środki przyznane Gminie Elbląg na 2023 r. z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to kwota 1.269.342,50 zł. Dofinansowanie na poziomie 50% wartości projektu uzyskało zadanie dotyczące remontu dróg gminnych w największej gminnej miejscowości – Gronowie Górnym.

W roku tego pięknego jubileuszu 50-lecia naszej gminy Wójt Gminy Elbląg Zygmunt Tucholski przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Wioletty Kotkowskiej podpisał umowę z Iławskim Przedsiębiorstwem Budowlanym „IPB" Spółką z o.o. z siedzibą w Iławie na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Przezmark-Osiedle. Wartość umowy wynosi 4.328.685,41 zł brutto i zakłada zwiększenie gminnego zasobu komunalnego o 12 lokali mieszkalnych. Inwestycja realizowana jest w ramach finansowego wsparcia ze środków Funduszu Dopłat na podstawie umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Finansowe wsparcie BGK wynosi 3.814.859,07 zł i jest to pierwsza tego typu inwestycja w historii Gminy Elbląg. Przekazanie placu budowy odbyło się w marcu 2023 r. W ciągu 18 miesięcy od daty podpisania umowy planowany jest odbiór budynku.

Z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich zostanie wykonany II etap budowy wodociągu pomiędzy Piloną a Przezmarkiem oraz budowa wodociągu Gronowo Górne – Nowe Pole wraz z przyłączami i stacją podnoszenia ciśnienia wody. Ponadto wybudowana zostanie sieć kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Przezmark-Osiedle. Wartość otrzymanego dofinansowania to 1.884.745 zł (63,63% wartości planowanej inwestycji).

Gmina Elbląg uczestniczyła również w projekcie „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – granty PPGR". W ramach realizacji projektu zakupiono 28 komputerów stacjonarnych, 240 laptopów i 6 tabletów. Wydatkowana kwalifikowana kwota środków grantowych wyniosła 637.582,72 zł. Kolejne zewnętrzne środki pochodziły z programu operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. W ramach uzyskanego przez gminę Elbląg wsparcia finansowego w wysokości 100.000 zł zakupiono i wdrożono oprogramowanie „E-urząd – udostępnienie usług dla ludności".

Dzięki tej usłudze nasi mieszkańcy i nie tylko mogą korzystać z elektronicznej wymiany korespondencji, uregulować i sprawdzić stan swoich zobowiązań bez wychodzenia z domu. E-urząd jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców w obszarze cyfryzacji. Technologia cyfrowa przenika wszystkie aspekty ludzkiego życia. Wejście naszego samorządu na ścieżkę transformacji cyfrowej jest obiektywną koniecznością, także dlatego, że kto się nie rozwija, ten się cofa.

Śmiało można stwierdzić, że Gmina Elbląg jest przykładem tego, jak aktywnie szukać i dobrze wykorzystywać szanse rozwojowe.

Priorytetowe znaczenie dla naszego samorządu ma oświata. Gmina Elbląg jest obecnie organem prowadzącym dla 4 szkół podstawowych: Publicznej Szkoły Podstawowej im. Państwowej Straży Pożarnej w Nowakowie, Publicznej Szkoły Podstawowej w Pilonie, Publicznej Szkoły Podstawowej w Węzinie oraz Publicznej Szkoły Podstawowej w Gronowie Górnym.

Działania Gminy Elbląg związane z realizacją zadań oświatowych mają na celu zaspokajanie potrzeb oświatowych mieszkańców, rozwój szkół oraz świadczenie usług edukacyjnych na możliwie najwyższym poziomie. Wciąż urozmaicana jest oferta edukacyjna, przeprowadzane są remonty, zakupy nowoczesnych pomocy dydaktycznych, finansowane są zajęcia dodatkowe i zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Te 50 lat przyniosły widoczne zmiany nie tylko w rolnictwie, w gospodarce i rozwoju naszej wspólnoty, ale także w sposobie myślenia samych mieszkańców, w dbaniu o swoją wieś, a pośrednio o swoją gminę. Dzisiaj nikt nie ma wątpliwości co do tego, że reforma samorządu terytorialnego była jedną z reform, które najbardziej zmieniły nasz kraj.

Oczywiście to wszystko nie miałoby miejsca, gdyby nie ogromne zaangażowanie, poświęcenie i oddanie lokalnej społeczności. Na podkreślenie zasługuje również praca naszych radnych. Wyrażone w głosowaniach stanowiska są efektem wnikliwych analiz i merytorycznej dyskusji. Niejednokrotnie są to bardzo trudne decyzje, chociażby głosowania nad stawkami podatkowymi, regulacjami w obszarze gospodarowania odpadami komunalnymi, realizacją i wyborem kolejnych inwestycji. Jako samorządowcy z dumą możemy powiedzieć, że mamy to wielkie szczęście współpracować, tworzyć i budować przyszłość z wyjątkowymi ludźmi na wyjątkowej elbląskiej ziemi – miejscu, gdzie panuje zgoda i wzajemne zrozumienie, miejscu, gdzie współpraca oparta jest na wzajemnym szacunku i zrozumieniu, co w dzisiejszych czasach jest godne podkreślenia i niezwykle cenne.

Z okazji tego wyjątkowego jubileuszu Wójt Gminy Elbląg Zygmunt Tucholski oraz Przewodnicząca Rady Barbara Bruzdewicz składają wszystkim mieszkańcom Gminy Elbląg najserdeczniejsze życzenia zdrowia i wszelkiej pomyślności, poczucia zadowolenia i satysfakcji z przynależności do naszego samorządu. Oby kolejne lata obfitowały w realizację zamierzeń i były szczęśliwe zarówno pod względem osobistym, jak i zawodowym.

Życzymy wszystkim, aby Gmina Elbląg kojarzyła się jako wspólnota marzeń, gdzie realizuje się dobre pomysły.

eprasa.pl 3a43819d3c

Ełk – tu wracam, tu inwestuję, tu odpoczywam

elk tu wracam

Malowniczy krajobraz i liczne atrakcje przyciągają turystów do Ełku – stolicy Mazur. Dzięki trasie S61 - Via Baltica oraz linii kolejowej Rail Baltica, miasto będzie świetnie skomunikowane. Ełk jest także chętnie odwiedzany przez miłośników karawaningu, którzy mogą zaparkować swoje „domy na kółkach" na jednym z kempingów przy samym jeziorze. Miasto ma bogatą ofertę wydarzeń, m.in.: XVI Mazurskie Zawody Balonowe, bieg z przeszkodami Hunt Run, VI Festiwal literacko-muzyczny „Ełk, Będzie Czytane, będzie grane", Mistrzostwa Polski w Narciarstwie Wodnym za motorówką, Ełk Latin Festival czy liczne koncerty, m. in.: SMOLASTY, CLEO, PEZET, Artur Rojek, T.Love i O.S.T.R. Będąc w Ełku, warto również wybrać się na przejażdżkę zabytkową Ełcką Koleją Wąskotorową.

DOJAZD – EKSPRESOWO DO EŁKU

Miasto Ełk jest ważnym węzłem komunikacyjnym: drogowym i kolejowym. Przez miasto przebiegają m.in drogi krajowe: nr 16 do granicy z Litwą, w drugą stronę prowadząca do Olsztyna; droga krajowa nr 65 do granicy z Białorusią, a także ekspresowa trasa S61 – Via Baltica oraz linia kolejowa Rail Baltica. Dwie ostatnie są częścią transeuropejskiego korytarza transportowego.

SZYBKĄ KOLEJĄ DO EŁKU

Linia kolejowa Rail Baltica usprawni pasażerski i towarowy ruch międzypaństwowy. Modernizowana trasa jest przystosowywana do ogólnych standardów linii kolejowych obowiązujących w krajach Unii Europejskiej. Przebieg trasy Rail Baltica przez Ełk, skomunikuje miasto z jednej strony z krajami nadbałtyckimi, a z drugiej z centralną Polską i resztą Europy. Rail Baltica jest szansą dla rozwoju Warmii i Mazur, a szczególnie wschodniej części województwa.

S61 - VIA BALTICA

Via Baltica jest jedną z najważniejszych dróg Polski i Europy Środkowo-Wschodniej. To międzynarodowa droga ekspresowa S61 z przebiegiem m.in. od drogi S-8 od Warszawy i dalej m.in. przez Ełk - Suwałki do Budziska (granica państwa z Litwą).

Dobiega końca budowa ostatniego fragmentu trasy S61 – Via Baltica na Mazurach, czyli odcinka Ełk Południe - Wysokie, w tym połączenia z obwodnicą Ełku w ciągu drogi S16. Otwarcie drogi planowane jest w okresie wakacyjnym. Po zakończeniu całej inwestycji skróci się czas podróży m.in. z Warszawy i centralnej Polski do Ełku - stolicy Mazur oraz w kierunku Litwy, Łotwy i Estonii, a także zwiększy się bezpieczeństwo na drodze.

Od 2007 roku ełcki samorząd wraz z innymi samorządami oraz parlamentarzystami zabiegał o ustalenie przebiegu trasy Via Baltica z Warszawy przez Łomżę, Ełk, Suwałki. I udało się. Wybrano przebieg trasy korzystny dla Ełku.

BIZNES WYBIERA EŁK

Dzięki Via Baltice będzie nadal wzrastać zainteresowanie inwestorów miastem Ełk.

Dobre skomunikowanie miasta Ełku sprawia, że przedsiębiorcy chętnie inwestują tutaj swój kapitał i rozwijają firmy, co przekłada się na zwiększenie miejsc pracy w tym regionie.

Miasto od wielu lat podejmuje działania w celu stworzenia korzystnych warunków do zakładania i prowadzenia tu własnego biznesu. Na obszarze Ełku działa Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna Podstrefa Ełk, która jest miejscem działalności produkcyjnej i usługowej prowadzącej przedsiębiorstwa z różnych branży: od budowlanej, przez meblarską, przemysłową aż do spożywczej.

Ponadto znajdujący się na tym obszarze Park Naukowo – Technologiczny pomaga nowym, innowacyjnym firmom wejść na rynek i samodzielnie na nim funkcjonować.

EŁCKA STOCZNIA JACHTÓW – NAJLEPSI Z NAJLEPSZYCH

W 2019 r. na terenie Ełku swoją działalność rozpoczęła Stocznia Saxdor Shipyard. Jest to firma z siedzibą w Helsinkach, która w Ełku produkuje łodzie, wykorzystując nowoczesne metody. Szybki rozwój przedsiębiorstwa przyczynił się do wybudowania nowoczesnej hali produkcyjnej. Firma planuje zatrudnienie kolejnych 300 osób. Ponadto w jednej z ełckich szkół średnich w Ełku powstały nowe kierunki kształcenia: monter jachtów i łodzi oraz technik przemysłu jachtowego. To wszystko dzięki współpracy inwestora i samorządów miasta i powiatu.

W tym roku, firma została laureatem w kategorii „Innowacje i rozwój" i otrzymała nagrodę Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Laur „Najlepszym z najlepszych".

KARAWANING

Miłośnicy kamperów mogą skorzystać w Ełku z dwóch kempingów usytuowanych przy plażach miejskich. Oba miejsca są ogrodzone i wyposażone w niezbędną infrastrukturę.

KEMPING PRZY UL. PARKOWEJ

Położony przy plaży nieopodal centrum miasta. Lokalizacja oferuje szereg atrakcji rekreacyjno – sportowych. Obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Strzeżony parking, wypożyczalnia sprzętu sportowego, boisko sportowe, strzeżone miejsce do kąpieli. Obok znajdują się kryte korty tenisowe, skatepark, parkour. Prysznic, prąd, odprowadzanie nieczystości, pobór czystej wody wliczone są w cenę parkowania.

KEMPING PRZY UL. KOLBEGO

Usytuowany w obrębie kompleksu plaży miejskiej. Zaplecze sanitarne znajduje się w budynku głównym na plaży. Na terenie znajdują się 3 boiska do piłki siatkowej, 2 boiska do koszykówki, pomost z wieżą widokową, slip do wodowania łodzi oraz nieopodal siłownia zewnętrzna. Kemping zapewnia m.in: prąd, pobór czystej wody czy możliwość odprowadzenia nieczystości.

LATO W EŁKU – WYBRANE WYDARZENIA

- **Zorientuj się na Ełk** – marsz na orientację, dwie rundy (**21 maja, 17 września**)
- **20. Światowy Festiwal Folkloru „Tęcza"** (**23–25 czerwca**). Grupy ze świata prezentują stroje regionalne, umiejętności wokalne i taneczne. W programie parada zespołów ulicami miasta oraz występy w amfiteatrze.
- **Festiwal Ełk Ogień i Woda** (**30 czerwca**) Pokazy teatrów ognia, koncerty: Dziwna Wiosna, Michał Szczygieł, Gromee.
- **Aqua Fiesta** (**2 lipca**) Maraton pływacki i kajakowy. Dodatkowo konkurencja na SUPach oraz krótsze dystanse dla mniej zaawansowanych.
- **Festiwal Teatrów Plenerowych „Bez Kurtyny"** (**3–9 lipca**)
- **Ekstremalny bieg z przeszkodami Hunt Run** (**7-9 lipca**)
- **VI Ełk Latin Festival** (**7-9 lipca**). Warsztaty taneczne (instruktorzy z Polski i zagranicy) koncert: Nando Del Rio (8 lipca).
- **28. Mazurskie Lato Kabaretowe „Mulatka"** (**13-16 lipca**) Kabarety z całej Polski walczą w Ełku o miano najlepszych, występy gwiazd.
- **Mazurskie Kino Samochodowe** (**20 lipca, 24 sierpnia**)
- **XVI Mazurskie Zawody Balonowe** (**20-22 lipca**). Zawody ekip balonowych z Polski i zagranicy. Zachwycające loty nad miastem i jeziorem. Parada baloniarzy ulicami miasta, pokaz nocny
- **Koncert HIP HOP – SMOLASTY** (**23 lipca**)
- **VI Ełcki Festiwal Literatury i Muzyki „Będzie czytane, będzie grane"** (**28-30 lipca**). Koncerty: Artur Rojek (28 lipca), T.Love (29 lipca), O.S.T.R. (30 lipca). Spotkania autorskie m.in.: Małgorzata Strzałkowska, Max Cegielski, Ewa Winnicka, Artur Górski, Agata Passent
- **Mistrzostwa Polski w narciarstwie za motorówką** (**3-6 sierpnia**)
- **Ełk Hip Hop Night – PEZET** (**5 sierpnia**)
- **Ełk Rock Night** (**11 sierpnia**) **Koncert Cheap Tobacco i Harlem**
- **Festiwal Smaków Świata** (**12-15 sierpnia**)
- **Koncert muzyki POP - CLEO** (**18 sierpnia**)
- **Stach Bukowski i Meek Oh Why?** (**19 sierpnia**)
- **Festiwal „Ełk na Trzy Oktawy"** (**25-26 sierpnia**). VIII edycja festiwalu muzyki klasycznej
- **Mazurskie Kino Pod Gwiazdami** (**lipiec: 4, 11, 18, 25; sierpień: 1, 8, 15, 22, 29**)

ZABYTKOWA EŁCKA KOLEJ WĄSKOTOROWA – PRZEJAZDY TURYSTYCZNE

Ełk jest jednym z nielicznych miast w Polsce, gdzie można wybrać się na malowniczą przejażdżkę zabytkową Koleją Wąskotorową. Latem organizowane są cykliczne wydarzenia, łączące przejazd koleją z koncertami. Po powrocie warto odwiedzić Park Odkrywców Kolei z wystawą zabytkowych parowozów. Kolejka jest częścią Muzeum Historycznego w Ełku. Szczegółowy rozkład jazdy dostępny na stronie: muzeum.elk.pl.

POBIERZ APLIKACJĘ MOBILNĄ – Mazury Pojezierze Ełckie

POBIERZ APLIKACJĘ
Więcej na www.elk.pl

49023otbr-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

POWIAT GOŁDAPSKI

W 2022 roku po raz kolejny przyszło nam mierzyć się z nowymi wyzwaniami. Dla wielu z nas nie był to łatwy czas. Udowodniliśmy jednak, że wspólnymi siłami możemy zdziałać naprawdę wiele dobrego. Tego czasu nie należy oceniać jedynie przez pryzmat zrealizowanych zamierzeń i celów. Należy również spojrzeć na efekty codziennej, trudnej pracy wszystkich organów JST, służb bezpieczeństwa, a także osób indywidualnych. W lutym 2022 roku cały świat obiegła informacja o zbrojnym ataku Rosji na Ukrainę, którego konsekwencje odczuliśmy wszyscy. Od tego momentu pojawiło się wiele obaw i dylematów dotyczących tego, jak będzie wyglądało nasze dalsze życie. Mimo to, potrzeba niesienia pomocy uchodźcom przybywającym do powiatu gołdapskiego była dla nas priorytetem, dlatego też szukaliśmy różnych rozwiązań, by tej pomocy udzielić jak najwięcej. Zorganizowaliśmy powiatowy magazyn, gdzie składowane były wszystkie produkty: żywność, odzież, środki czystości i higieny ofiarowane przez mieszkańców powiatu gołdapskiego. Aby zapewnić namiastkę normalności naszym gościom udało się zorganizować coś, co na pozór wydawało się niemożliwe, zarówno ze względów finansowych, jak i potrzebnego nakładu sił. Przedsiębiorcy i lokalna gastronomia zjednoczyli siły, aby pomóc w organizacji świątecznych spotkań.
W tle wydarzeń wojennych za naszą wschodnią granicą oraz nieustannie rosnącej inflacji nie zapomnieliśmy o realizacji inwestycji w naszym powiecie.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Powiat Gołdapski w ramach trzech edycji naborów wniosków o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych pozyskał łącznie 26 500 000,00 zł na niżej wymienione zadania:

EDYCJA I „Przebudowa ulic Lipowej (4816N), 1-go Maja (4820N), Jeziorowej (4808N) w Gołdapi";
EDYCJA II „Modernizacja dróg powiatowych o numerach nr: (1815N) Jagiele-Żabin, (1794N) Babki-Żelazki, (1902N) Boćwiński Młyn, (1790N) Kowalki-Rudzie, (1772N) Lisy-Mieczkówka -Kierzki";
EDYCJA III „Modernizacja ulic w Gołdapi o nr: (4801N) ul. A. Krajowej, (4833N) ul. E. Plater, (4812N) ul. Kościuszki, (4837N) ul. Reymonta oraz drogi (1784N) Jagoczany-Audyniszki".
To duży zastrzyk finansowy pozwalający na podjęcie modernizacji ulic i dróg w powiecie gołdapskim. Obecnie jesteśmy w takcie modernizacji ulic: Lipowej, 1-go Maja, Jeziorowej oraz dróg: Jagiele-Żabin, Babki-Żelazki, Boćwiński Młyn, Kowalki-Rudzie, Lisy -Mieczkówka-Kierzki. Modernizacja ulic A. Krajowej, ul. E. Plater, ul. Kościuszki, ul. Reymonta oraz drogi Jagoczany-Audyniszki rozpocznie się pod koniec maja br.

ROZBUDOWA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

29 listopada 2022 r. nastąpiło oficjalne otwarcie windy zewnętrznej dla niepełnosprawnych przy budynku Zespołu Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi. Inwestycja pozwala uczniom i ich rodzicom czuć się komfortowo, umożliwia bezpieczne poruszanie się w obrębie budynku i korzystania z zasobów placówki w pełnym zakresie. Całkowita wartość realizacji: 664 290,00 zł.
W ramach rozstrzygniętego przez Ministra Obrony Narodowej konkursu ofert pn. „Strzelnica w powiecie 2023" Powiat Gołdapski otrzyma dofinansowanie w wysokości 200 000,00 zł. Przyznane środki pozwolą na pokrycie 80 proc. kosztów związanych z zakupem odpowiedniego wyposażenia szkoleniowego i adaptację pomieszczeń w Zespole Szkół Zawodowych w Gołdapi. Utworzenie strzelnicy umożliwi doskonalenie w zakresie umiejętności

Panorama strefy uzdrowiskowej

bezpiecznego posługiwania się bronią i prowadzenie ćwiczeń z wykorzystaniem różnych odległości oraz postaw strzeleckich. Będzie służyć przede wszystkim uczniom w ramach działalności dydaktyczno-wychowawczej w dziedzinie obronności państwa oraz organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność o charakterze proobronnym, a także funkcjonariuszom formacji uzbrojonych niewchodzącym w skład Sił Zbrojnych.

OPIEKA ZDROWOTNA W POWIECIE

Zapewnienie opieki zdrowotnej na terenie powiatu jest dla nas, władz samorządowych, jednym z priorytetowych zadań. Jest to jednocześnie bardzo trudny i wymagający obszar działania, jednakże dokładamy wszelkich starań, by utrzymać funkcjonowanie służby zdrowia w powiecie oraz umożliwić perspektywę jej rozwoju.
Od kilku lat trwały starania Zarządu spółki i Zarządu Powiatu o pozyskanie karetki. Ostatecznie, wniosek o sfinansowanie zakupu ambulansu uzyskał pozytywną opinię Wojewody, a Ministerstwo Zdrowia przyznało z Funduszu Przeciwdziałania Covid -19 środki w wysokości 420 000 zł. 24 października 2022 r. nastąpiło oficjalne przekazanie karetki zakupionej na potrzeby zespołu ratownictwa medycznego w GoldMedica sp. z o.o. w Gołdapi. W 2023 roku kontynowanie będą starania o zakup drugiego, niezbędnego ambulansu. W październiku 2022 r. GoldMedica sp. z o.o. złożyła wniosek pn. „ Doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną na potrzeby GoldMedica sp. z o.o. w Gołdapi". W ramach RPO Warmia i Mazury Oś priorytetowa „Odporna i zdrowa gospodarka przyszłości." W marcu 2023 r. zapadła decyzja Urzędu Marszałkowskiego o dofinansowaniu tego projektu. Realizacja projektu pozwoli na poprawę jakości i dostępności świadczonych usług medycznych. Gołdapski szpital zostanie doposażony w nowoczesny sprzęt oraz aparaturę medyczną i diagnostyczną, w tym do rehabilitacji leczniczej dla pacjentów, którzy przeszli COVID-19. Koszt całkowity projektu to 884 165 zł, kwota dofinansowania 710 715,60 zł .
Nie ustajemy w poszukiwaniach lekarzy do udzielania świadczeń zdrowotnych w GoldMedica sp. z o.o.
Liczymy na to, że rok 2023 będzie dobrym rokiem dla samorządów, a przede wszystkim dla mieszkańców, których oczekiwania będziemy w stanie spełnić.

Modernizacja drogi powiatowej nr 1790N Kowalki - Rudzie

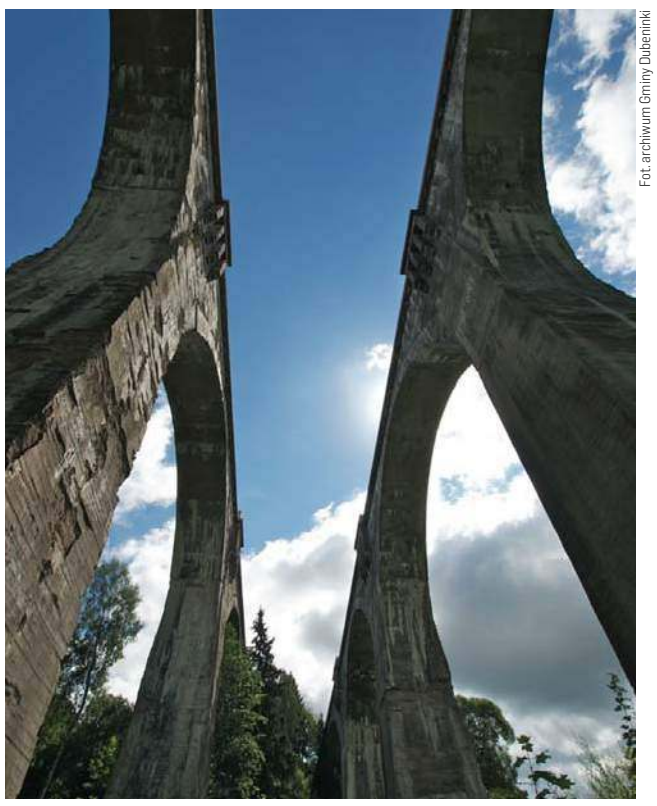

Modernizacja ul. 1-go Maja w Gołdapi

eprasa.pl 3a43819d3c

GMINA DUBENINKI

BLISKO SERCA I NATURY

Gmina Dubeninki, położona w powiecie gołdapskim, jest najbardziej wysuniętą na wschód gminą województwa warmińsko-mazurskiego. Od strony zachodniej graniczy z gminą Gołdap, natomiast od południa i wschodu z trzema gminami należącymi do województwa podlaskiego. Północna granica gminy to dwudziestokilometrowy odcinek granicy polsko-rosyjskiej. Przy wschodnim krańcu tego odcinka, nieopodal DW 651, znajduje się trójstyk granic „Wisztyniec", gdzie zbiegają się granice Polski, Litwy i Rosji. Co ciekawe, historia mówi, że punkt ten od 1222 roku był punktem granicznym.

Fot. archiwum Gminy Dubeninki

Gmina Dubeninki zajmuje powierzchnię 205,29 km2, w tym 40,2 % obszaru stanowią lasy. Głównie jest to kompleks Puszczy Rominckiej, która wchodzi w skład obszaru Natura 2000. Ten obszar leśny we wschodniej części ma charakter świerkowej, skandynawskiej tajgi, a w centralnej jest podmokły i trudno dostępny. Jest kompleksem wyjątkowym w skali kraju ze względu na występowanie w jej obrębie gatunków i zbiorowisk charakterystycznych dla strefy borealnej. Gmina Dubeninki z licznymi traktami leśnymi, ścieżkami i szlakami turystycznymi jest doskonałym miejscem dla miłośników turystyki pieszej i rowerowej, a nawet konnej. W leśnych ostępach można podziwiać rzadko spotykane na niżu gatunki roślin, m.in. czosnek niedźwiedzi, pióropusznik strusi. Występuje tu wiele gatunków ssaków, w tym jeleń, ryś, wilk, bóbr, wydra, nietoperz mopek i od niedawna stado żubrów. Na szlakach spotkać można m.in. bociana czarnego, rybołowa, żurawia, orlika krzykliwego, włochatka. Lasy obfitują w czarne jagody, żurawinę i grzyby.

Doskonałym miejscem do wypoczynku są także jeziora. W gminie jest 17 jezior polodowcowych zajmujących łącznie obszar 428 hektarów. Do największych należą: Jezioro Czarne, Przeroślˇ, Pobłędzie i Tobellus w Stańczykach. Nad jeziorami w miejscowościach Kiepojcie oraz Stańczyki są plaże wraz z pomostami, a nad Jeziorem Czarnym można pograć w siatkówkę na przygotowanym boisku, skorzystać z infrastruktury grillowej czy bezpiecznego placu zabaw.

Największą atrakcją gminy są zabytkowe mosty kolejowe w Stańczykach, zaprojektowane na wzór włoskich akweduktów. Dwie ogromne budowle o 5-przęsłowych pełnych łukach spinają dolinę rzeki Błędzianka. Należą do najwyższych tego typu budowli w Polsce. Są jedną z najważniejszych atrakcji architektonicznych Mazur. Do Stańczyków prowadzi aleja jarzębów szwedzkich. Tworzy ją 229 drzew sprowadzonych ze Skandynawii. Tuż przy drodze znajdują się dwa niewielkie Jeziora, zwane Dobellus (Tobellus) Duży i Dobellus Mały. Na mapach topograficznych bywają także opisywane jako jeziora Przewrócone. Ta ostatnia nazwa upamiętnia niezwykłe zdarzenie dotyczące mniejszego z dwóch jezior. W ostatnich dniach

Fot. Emilia Dojnikowska-Michalska

maja 1926 r. nad jeziorem doszło do potężnej eksplozji, w wyniku której jego wody zmieszane z błotem nieznana siła wyrzuciła wysoko w górę. Po opadnięciu tego wodno-błotnego gejzeru na powierzchni jeziora utrzymywała się warstwa szlamu i mułu — nie było widać tafli wody. Dopiero po kilku miesiącach błoto opadło na dno zbiornika i Dobellus Mały odrodził się jako jezioro.

Jedną z niewątpliwych atrakcji gminy są głazy Wilhelma. Upamiętniają one miejsca, w których Wilhelm II, król Prus i cesarz Niemiec, upolował w puszczy największe okazy jeleni. Po polskiej stronie puszczy znajduje się osiem pamiątkowych kamieni z inskrypcją w języku niemieckim. Dla turystów łatwo dostępne są m.in. „głaz mały" z napisem wtł.: „Jego Wysokość Cesarz Wilhelm II strzelił tu 24.09.1900 r. kapitalnego czterodwudziestaka" (tzn. jelenia z porożem o 24 odnogach), położony przy zielonym szlaku turystycznym, oraz „głaz dwutysięczny" upamiętniający trafienie jego 2000 jelenia szlacheckiego, co wydarzyło się na polowaniu w dniu 28.09.1912 r.

Na terenie gminy wytyczono liczne szlaki rowerowe, ścieżki edukacyjne, ścieżki historyczne, które łączy tzw. autostrada rowerowa Polski Północno-Wschodniej. Przez gminę Dubeninki przebiegają 33 km Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo, odcinek magicznego królestwa rowerowego Północne Mazury. Charakteryzuje się on różnorodnością krajobrazów i dzikością przyrody. Trasa prowadzi przez: Czarne, Białe Jeziorki, Łoje, Barcie, Kiepojcie, Linowo, Stańczyki, Pobłędzie, Skajzgiry, Wobały i Przesławki. Ostatni odcinek szlaku na terenie gminy ciągnie się wzdłuż granicy państwa do trójstyku granic, gdzie wkracza do kolejnego magicznego królestwa, jakim jest Suwalszczyzna i Puszcza Augustowska. Na terenie gminy występują 4 miejsca obsługi rowerzystów (tzw. MOR), gdzie można odpocząć podczas podróży, tj. przy Jeziorze Przeroślˇ we wsi Kiepojcie, nad Jeziorem Czarnym we wsi Czarne oraz w miejscowościach Stańczyki i Pobłędzie.

Sztandarową imprezą na terenie gminy Dubeninki jest Święto Sękacza, które co roku – z przerwą w czasie pandemii – odbywa się 15 sierpnia w miejscowości Żytkiejmy. Głównym bohaterem imprezy jest sękacz, lokalny wypiek pieczony na wałku nad ogniem. Wydarzenie ma już swoją historię. Organizowane jest od 11 lat i cieszy się ogromnym zainteresowaniem lokalnej społeczności, producentów tradycyjnej kuchni regionalnej, twórców rękodzieła i odwiedzających turystów. Wartym dodania jest fakt, że ciasto to w 2020 roku jako „sękacz z Puszczy Rominckiej" zostało wpisane na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Fot. Hubert Stojanowski

eprasa.pl 3a43819d3c

REMONT SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KISIELICACH

W listopadzie 2022 roku rozpoczęły się prace remontowe w zabytkowej Szkole Podstawowej w Kisielicach. Obecnie prace rozbiórkowe przebiegają bez przeszkód. Zapewniam Państwa, że wnętrza te prosiły się o odnowienie. Wymienimy wszystkie instalacje, podłogi, lastriko, tynki, okładziny ścienne i odrestaurujemy niepowtarzalną elewację oraz stolarkę w tym budynku. Całość zabytkowego gmachu będzie podświetlana dookoła z poziomu chodnika ku dachowi snopami światła. Łącznik, sala gimnastyczna i budynek szkoły z lat 70. także będą wyremontowane. Otoczenie szkoły zyska dwa boiska (zniknie brzydki asfalt), bieżnię, ogród deszczowy, wiaty stalowo-poliwęglanowe dla dzieci oczekujących na autobusy i nowe klinkierowe ogrodzenie. Zamontujemy również dużą fotowoltaikę na dachu nowej szkoły. Wszytko pięknie skomponuje się z odnowionym dachem i muzeum interaktywnym na poddaszu, oddanym do użytku wiosną ubiegłego roku. Całość inwestycji wyniesie niemal 6.500.000 zł, z czego środki zewnętrzne to 5.000.000 zł. Ponowne, wielkie otwarcie szkoły planujemy jesienią 2023 roku.

BUDOWA NOWEJ SALI DLA DZIECI W PRZEDSZKOLU MIEJSKIM W KISIELICACH

W kwietniu br. oddaliśmy do użytku nowiutką, przestronną salę przy przedszkolu dla naszych maluszków. Bardzo brakowało w tym obiekcie miejsca na różne uroczystości. Teraz Dzień Babci i Dziadka oraz inne okazje będzie gdzie świętować. Dobudowana część ma szeroko przeszklone skrzydło o wymiarach 12,20m x 7,15m x 4,94m. Wcześniej już powstała tam nowoczesna kuchnia z zapleczem oraz zamontowany został system klimatyzacji całego obiektu, co znacznie podniosło komfort przebywania naszych pociech w przedszkolu. Otwarcie sali to wspaniałe wydarzenie dla przedszkolaków oraz pracowników tej placówki.

REMONT WIEŻY KOŚCIOŁA PW. MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ ŚWIATA W KISIELICACH

W sierpniu 2022 roku rozpoczęły się prace remontowe naszego Kościoła.
Całość inwestycji- wieża i pokrycie dachowe kościoła – zostało podzielone na dwa etapy ze względu na duże koszty. Pierwszy etap to renowacja wieży, na który składa się zmiana pokrycia hełmu wieży z blach ocynkowanej na blachę miedzianą, według wskazań konserwatora, renowacja, czyszczenie i uzupełnienie braków w strukturze murów wieży, wymiana stolarki okiennej, oraz renowacja tarcz zegarowych. Docelowo przewidziane jest uruchomienie zegarów w oparciu o tradycyjny mechanizm zegarowy, a nie elektroniczny. Pracę wykonuje firma lokalna, posiłkując się firmami podwykonawczymi, pod okiem konserwatorów zabytków. Całkowity koszt, to ponad pół miliona złotych, gdzie część kosztów to nowe schody na wieżę kościoła i odbudowa mechanizmów zegarowych. Prace te podjęto między innymi dzięki finansowemu wsparciu, już w ubiegłym roku ze środków Gminy Kisielice, a także w tym roku z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także z Urzędu Marszałkowskiego z Olsztyna, jak również z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – Funduszu Kościelnego, oraz z własnych zgromadzonych środków z ofiar parafialnych. Prace zakończono w listopadzie 2022 roku.

STADION MIEJSKI KISIELICE – NOWE TRYBUNY

Wykonanie trybun na stadionie miejskim w Kisielicach to kolejny etap modernizacji tego obiektu. Jest to ważne miejsce dla mieszkańców miasta, które służy zarówno do rozgrywek piłkarskich Międzyzakładowego Ludowego Klubu Sportowego Olimpii Kisielice, jak również do obchodów święta miasta - Dni Kisielic, czy Dożynek Gminnych. To miejsce spotkań rodzinnych z okazji Dnia Dziecka, a także Gminnych Zawodów Strażackich. Całkowity koszt wykonania nowych trybun wyniósł 30 000 zł.

NOWY WÓZ STRAŻACKI DLA OSP KLIMY

Samochód dla Ochotniczej Straży Pożarnej Klimy, został zakupiony w marcu 2023 roku . Model auta to STAR 244 odkupiony od Gminy Miłomłyn (z jednostki straży pożarnej w Bynowie). Gmina Kisielice zapłaciła 47 000 złotych. Dzięki takiej inwestycji strażacy mogą jeszcze sprawniej nieść pomoc mieszkańcom naszego miasta i gminy.

Kisielice
cittaslow

GMINA KISIELICE W SIECI MIAST CITTASLOW

Idea wywodzi się z ruchu Slow Food i narodziła się we Włoszech w 1998 roku. Rok później cztery włoskie miasteczka powołały do życia międzynarodowe stowarzyszenie Cittaslow. Pierwsze miejscowości z Polski przystąpiły do sieci ,,miast dobrej jakości życia" w 2006 roku, dzięki czemu kilkanaście miesięcy później powołano Polską Krajową Sieć Miast Cittaslow. Kisielice podjęły rozmowy o przystąpieniu do ruchu w październiku 2021 roku. Miasta spod znaku ślimaka przyjmują wspólne cele dla polepszania jakości życia mieszkańców i przybliżania kultury dobrego życia. Ideą międzynarodowego ruchu Cittaslow jest propagowanie w mniejszych miejscowościach kultury dobrego, harmonijnego życia, które stanowi alternatywę wobec wielkomiejskiego pośpiechu i postępującej globalizacji. Miasta zrzeszone w sieci dążą do zrównoważonego rozwoju, czyli świadomej polityki miejskiej zapewniającej odpowiednie relacje między wzrostem gospodarczym, dbałością o środowisko i poprawą jakości życia mieszkańców.
W coraz szybszym świecie członkowie Cittaslow chcą ukazywać to, co lokalne i specyficzne dla ich okolic. Jednocześnie, krzewiąc postawy ekologiczne i dbając o zabytkową tkankę miejską, utrzymują solidarność z przeszłymi i przyszłymi pokoleniami.
Kisielice od czerwca 2022 roku stały się 36 miastem „spod znaku ślimaka" w Polsce, w tym 27 w województwie warmińsko-mazurskim.

DZIAŁANIA DLA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI.

Działające na terenie gminy Kisielice, Koło Gospodyń Wiejskich w Klimach wyremontowało świetlicę wiejską , która stała się miejscem wspólnych spotkań mieszkańców. Środki na ten cel pozyskano poprzez wsparcie Gminy Kisielice w wysokości 12 .600 zł, a także dotacji LGD Łączy nas Kanał Elbląski w wysokości 44.000 zł, który został napisany na wniosek KGW Klimy oraz ze środków własnych z funduszu sołeckiego w wysokości 19 000 zł, które pozwoliły na całkowite odnowienie sali. Nad całością realizacji czuwała Pani Wioletta Szalkowska – przewodnicząca KGW Klimy, a także wiceprzewodnicząca Pani Małgorzata Burna. Wspomnieć należy o dużym zaangażowaniu pracownika Gminy Kisielice - Panu Romanie Czyżewskiemu – Kierowniki Referatu Rozwoju Gminy, który pomógł w tworzeniu wniosku i pozyskaniu grantu.

eprasa.pl 3a43819d3c

GMINA WIEJSKA LUBAWA
Z PASJĄ DO ROZWOJU

Gmina Lubawa jest najbardziej wysuniętą na południowy-wschód gminą powiatu iławskiego. Historycznie należy do ziemi lubawskiej, ziemi z blisko 10-wiekową, bogatą tradycją historyczną i kulturową. Okala miasto Lubawę i graniczy z powiatami nowomiejskim, ostródzkim i działdowskim. W skład gminy wchodzi 35 miejscowości, które tworzą 27 sołectw. Jej siedzibą jest wieś Fijewo. Powierzchnię 236,4 km^2 zamieszkuje ponad 10 tys. mieszkańców.

ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA

Po zmianach ustrojowych w Polsce w 1989 roku, uchwałą Rady Miasta i Gminy Lubawa z dnia 14 maja 1991 roku, nastąpił podział miasta i gminy na dwie odrębne jednostki administracyjne, które z dniem 1 stycznia 1992 roku rozpoczęły swoją autonomiczną działalność.

Gmina uzyskała swoją podmiotowość, osobowość prawną, swój budżet i decyzyjność. Na przestrzeni lat zaszło wiele zmian. Wybudowano nowe drogi, chodniki, zmodernizowano oświetlenie, świetlice, szkoły, powstała nowa infrastruktura sportowa.

Zmienił się także charakter gminy z rolniczego na rolniczo-przemysłowy. Dziś gmina Lubawa to miejsce o dużym potencjale gospodarczym. Rozwija się produkcja, usługi, handel i hotelarstwo. Firmy, które ulokowały swoje inwestycje na tym terenie, oferują zatrudnienie mieszkańcom z całego regionu. W ostatnich latach powstało około dwóch tysięcy miejsc pracy.

KIERUNEK INWESTYCJE

Gmina Lubawa od lat konsekwentnie realizuje plany i projekty inwestycyjne. Pomimo zawirowań gospodarczych związanych z pandemią, wojną w Ukrainie gmina prężnie się rozwija, czego dowodem są zadania inwestycyjne zrealizowane na przestrzeni ostatnich miesięcy i przygotowywane do realizacji w najbliższym czasie. Nie byłoby to możliwe bez skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych, między innymi w ramach programów: Polski Ład, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg czy Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych. Łącznie z różnych źródeł zewnętrznych w ostatnim okresie pozyskano ponad 30 milionów złotych. Środki te wspierają przede wszystkim zadania związane z budową i modernizacją dróg, sieci wodno-kanalizacyjnej oraz modernizacją oświetlenia drogowego.

Nie brakuje także inwestycji w małą infrastrukturę, ochotnicze straże pożarne w postaci zakupu wozów strażackich, czy cyfryzację urzędu gminy i podległych jednostek.

We wszystkich miejscowościach zainstalowano ponad 1000 nowoczesnych lamp typu LED

Dzięki wsparciu w ramach naborów do Polskiego Ładu na terenie całej gminy zrealizowana została wymiana oświetlenia ulicznego. W czasach kryzysu energetycznego w Polsce i związanego z tym wzrostem cen energii elektrycznej wymiana lamp jest najlepszym sposobem na obniżenie kosztów rachunków za prąd bez konieczności ograniczania oświetlenia ulicznego po zmroku. We wszystkich miejscowościach łącznie zainstalowano ponad tysiąc nowoczesnych lamp typu LED. Dodatkowo przy drogach gminnych pojawiło się 100 lamp solarnych. Na terenie całej gminy zamontowano również ponad 60 nowoczesnych szaf sterowania oświetleniem, które pozwalają na pełne wykorzystanie zalet jakie ze sobą niesie technologia LED.

Z udziałem środków z Polskiego Ładu realizowana jest m.in. przebudowa drogi gminnej Kazanice-Rodzone

Z udziałem środków z Polskiego Ładu realizowana jest także przebudowa drogi gminnej Kazanice – Rodzone do oczyszczalni oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Mortęgach.

Część środków przyznanych w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład Gmina Lubawa przeznaczy na rewitalizację zabytkowego parku w Fijewie

Wkrótce rozpoczną się kolejne inwestycje: rewitalizacja zabytkowego parku w Fijewie, budowa drogi gminnej Grabowo - Rożental (etap 1) oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kazanicach.

Podpisanie umowy na rozbudowę oczyszczalni ścieków w Kazanicach, od prawej wójt Tomasz Ewertowski oraz Michał Fiszer, wykonawca robót

Rozbudowa oczyszczalni – zadanie o wartości prawie 7 mln zł otrzymało 4 mln 655 tys. zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład

W ramach dofinansowań z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz rządowej subwencji realizowane są kolejne etapy budowy sieci sanitarnej w Grabowie-Wałdykach.

Dzięki tym inwestycjom sieć kanalizacyjna gminy powiększy się o 17,5 km i łącznie jej długość wyniesie 107 km.

Jednocześnie kontynuowany jest program wyposażania gospodarstw domowych w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Do tej pory gmina zakupiła już ponad 700 urządzeń.

Kolejnym źródłem dodatkowych pieniędzy jest Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, z którego gmina pozyskała środki na realizację przebudowy drogi gminnej do terenów inwestycyjnych w Sampławie.

Z tego samego programu realizowana jest przebudowa drogi gminnej w miejscowości Mortęgi, od skrzyżowania z drogą powiatową w kierunku budynków mieszkalnych.

Prace przy budowie ronda na drodze krajowej nr 15

Po wieloletnich staraniach Gminy Lubawa Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad rozpoczęła rozbudowę drogi krajowej nr 15 i budowę ronda w miejscowości Rożental. Gmina nieodpłatnie przekazała własne grunty na realizację tego zadania. Wartość inwestycji to ponad 13 milionów złotych.

eprasa.pl 3a43819d3c

PIĘĆ LAT PRACY W OBECNEJ KADENCJI SAMORZĄDOWEJ

Niebawem minie pięć lat pracy w obecnej kadencji samorządowej. To dobry moment na dokonanie podsumowania oraz wyznaczenie planów na przyszłość. W tym czasie znacząco zmieniliśmy powiat kętrzyński w wielu obszarach jego funkcjonowania, zarówno pod względem infrastruktury technicznej, jak i usług, które świadczymy na rzecz mieszkańców naszych miast i gmin.

NOWE ZADANIA POWIATU KĘTRZYŃSKIEGO

Jedną z pierwszych decyzji o znaczeniu społecznym było podjęcie działań w kierunku uruchomienia w Kętrzynie terenowego punktu paszportowego. Realizacja tego projektu zakończyła się sukcesem. Dzięki temu, nie tylko mieszkańcy naszego powiatu mają możliwość sprawnie i przy minimum formalności wyrobić potrzebny dokument. Przypominam, że terenowy punkt paszportowy zlokalizowany jest w Starostwie Powiatowym. Częstymi gośćmi punktu są interesanci z Warmii i Mazur oraz innych regionów naszego kraju. Kolejną nowo powstałą jednostką jest Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży, zlokalizowany przy ulicy Pocztowej w Kętrzynie. Nasz dom zabezpiecza wykonywanie zadań własnych powiatu kętrzyńskiego oraz kilkunastu innych jednostek samorządu terytorialnego. Podopieczne otrzymują w nim możliwość mieszkania przy jednoczesnym wsparciu specjalistycznym wykwalifikowanej kadry psychologów, pracowników socjalnych i prawników. Potrzebę funkcjonowania tej placówki potwierdza fakt, że systematycznie zwiększamy liczbę dostępnych miejsc noclegowych. Trzecią inicjatywą powiatu jest utworzenie Powiatowego Ośrodka Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie na bazie Powiatowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli oraz Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Dzięki temu wzmocniliśmy wsparcie metodyczne dla wszystkich placówek oświatowych na terenie naszego powiatu, obejmując jednocześnie obszarem działania PODN-u powiat mrągowski. Ponadto przeprowadziliśmy zmiany strukturalno-organizacyjne w zakresie kultury, tworząc z dwóch wcześniejszych jednostek Centrum Biblioteczno-Kulturalne Powiatu Kętrzyńskiego, co w konsekwencji doprowadziło do uwolnienia potencjału organizacyjnego tej instytucji. Przygotowywane wystawy, odczyty, wycieczki, a nawet działalność wydawnicza na stałe wpisały się w życie kulturalne ziemi kętrzyńskiej. Ważnym projektem CBK jest ciągle uzupełniane i rozwijane archiwum cyfrowe powiatu kętrzyńskiego.

ZDROWIE

Dwie placówki realizują najważniejsze zadania systemu opieki zdrowotnej w naszym powiecie. Odpowiedzialnymi za tą aktywność są Szpital Powiatowy w Kętrzynie (SPZOZ) oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (ZOL) w Reszlu. Jako samorząd powiatowy borykamy się z wieloma problemami związanymi z uwarunkowaniami zewnętrznymi, a odnoszącymi się do bieżącej działalności SPZOZ oraz ZOL. Z naszej strony dbamy przede wszystkim o utrzymanie odpowiednich standardów i wysokiej jakości świadczeń medycznych. Wiąże się to z zatrudnianiem lekarzy specjalistów, reformą oddziałów szpitalnych i zabezpieczeniem właściwej aparatury medycznej. Pozyskujemy zewnętrzne źródła finansowe, dzięki którym już zrealizowaliśmy szereg zakupów oraz inwestycji. Reszelski ZOL zakończył właśnie projekt adaptacyjny nowej pracowni RTG wraz z wyposażeniem, a w Szpitalu Powiatowym realizowany jest projekt wyposażenia oddziałów w nowoczesny sprzęt, tj. laparoskopy, aparaty USG oraz endoskopy. Przez dekady mieszkańcy naszego powiatu czekali na nowy blok operacyjny. Właśnie trwają prace, aby jeszcze w tym roku zakończyć budowę nowych pomieszczeń służących funkcjom zabiegowym. Wartość zadania przekracza kwotę czternastu milionów złotych. Równolegle zatrudniamy lekarzy, którzy stanowią o jakości wykonywanych usług. W kętrzyńskim szpitalu zakończyliśmy przebudowę izby przyjęć, remont oddziału chirurgii urazowo-ortopedycznej oraz zainstalowaliśmy nowe urządzenia w centralnej sterylizatorni. Na początku tej kadencji przywróciliśmy w powiecie działające pod naszym zwierzchnictwem ratownictwo medyczne, kupując z własnych środków i budżetu szpitala ambulanse ratunkowe. Przed nami jeszcze wiele wyzwań w tym zakresie. Jesteśmy do nich przygotowani. Wierzymy, że decydenci na szczeblu centralnym będą dostrzegać systemowe problemy polskiej służby zdrowia.

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Szkoły średnie prowadzone przez samorząd powiatowy to jedno z głównych zadań władz lokalnych na tym szczeblu. Nasi absolwenci osiągają dobre wyniki na maturach oraz z egzaminów zawodowych, co jest możliwe dzięki wykwalifikowanej kadrze dydaktycznej i odpowiedzialnemu kierownictwu placówek oświatowych. Z naszej strony zapewniamy uczniom odpowiednie warunki do nauki, wypoczynku i rekreacji. Każdego roku zmieniamy obiekty oświatowe pod kątem warunków korzystania z tej przestrzeni. Wyremontowaliśmy internat szkolny i przebudowaliśmy pływalnię krytą przy Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie, zbudowaliśmy kompleks boisk sportowych w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu oraz odnowiliśmy salę gimnastyczną w Zespole Szkół im. Marii Curie-Skłodowskiej w Kętrzynie. Wszystkie obiekty służą zarówno młodzieży, jak i mieszkańcom naszego powiatu. Aktualnie przygotowujemy się do kolejnych inwestycji w infrastrukturę oświatową.

PIECZA ZASTĘPCZA I SZEROKO ROZUMIANA POMOC SPOŁECZNA

Jest to dziedzina, w której ciągle zmieniają się priorytety, a także potrzeby mieszkańców. Właśnie finalizujemy budowę budynku mającego być w naszych założeniach zakładem aktywności zawodowej. Nie było wcześniej w powiecie kętrzyńskim jednostki o takim charakterze. Stworzymy miejsce, w którym osoby z niepełnosprawnościami będą aktywizowane zawodowo. Zmieniliśmy lokalizację jednej z placówek opiekuńczo-wychowawczych, zapewniając wychowankom dogodną przestrzeń do codziennego funkcjonowania. W budynku przy ul. Pocztowej w Kętrzynie poza Domem dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży znajdują się również Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz mieszkanie chronione treningowe dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Nasze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie poprzez realizację wielu programów prospołecznych otrzymuje wyróżnienia oraz nagrody za aktywność i kreatywność w tym zakresie. Nawiązaliśmy ścisłą współpracę z Bankiem Żywności i przy pomocy pracowników PCPR oraz wolontariuszy utworzyliśmy pierwszą lodówkę społeczną w powiecie kętrzyńskim. Możliwości, z których korzystamy w zakresie pomocy społecznej służą wielu osobom potrzebującym systemowego i doraźnego wsparcia.

TRANSPORT I INFRASTRUKTURA

W ostatnich latach znacząco poprawiliśmy stan infrastruktury drogowej. Analizując porównawczo poprzednie okresy, aktualnie zwiększyliśmy wydatki majątkowe o niemal 100%. Dzięki temu udało się wyremontować kilometry nowych dróg, a także przebudować konstrukcje kilku mostów. Korzystamy z funduszu na odtwarzanie połączeń komunikacyjnych, co pozwala nam na likwidację białych plam transportowych na obszarze naszego powiatu. Dobre drogi poprawiają komfort podróżnych i jednocześnie zwiększają bezpieczeństwo użytkowników ruchu drogowego. Elementami poprawiającymi dodatkowo stan bezpieczeństwa są nowe chodniki, przejścia dla pieszych oraz ścieżki rowerowe. Minie jeszcze wiele lat, aby w pełni zaspokoić oczekiwania naszych mieszkańców w tym zakresie, jestem jednak przekonany, że utrzymując tempo przemian z ostatnich lat, czas potrzebny do uzyskania pełnej satysfakcji ulegnie znacznemu skróceniu.

Wskazałem tylko najważniejsze aktywności w bieżącej kadencji samorządowej. Chciałbym podkreślić, że za sukcesami powiatu kętrzyńskiego stoją przede wszystkim pracownicy starostwa oraz jednostek organizacyjnych. Mam poczucie ogromnej satysfakcji, że mogę współpracować z tak kompetentnym zespołem. Istotne są również relacje organów samorządowych oraz ścisła współpraca rady i zarządu powiatu, która pozwala na podejmowanie nowych wyzwań. Podobnie wygląda relacja na płaszczyźnie powiatowo-gminnej. Wspólnie z wójtami i burmistrzami mamy poczucie bliskości naszych celów. Dzięki temu możemy więcej. Większości tych przedsięwzięć nie udałoby się zrealizować, gdyby nie pozabudżetowe wsparcie finansowe. Aktywnie korzystaliśmy ze środków z Unii Europejskiej oraz programów rządowych. Model działania, który zaprezentowałem, dobrze się sprawdza i jeśli utrzymamy ten kurs na rozwój, to można optymistycznie patrzeć w przyszłość. Współczesna dynamika zmian wymaga od samorządowców ciągłej weryfikacji założonych planów i zamierzeń. Jedno jest natomiast nienaruszalne: to poczucie, że nasza praca ma służyć społeczności lokalnej.

Michał Kochanowski,
Starosta Kętrzyński

49423otbr-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

Kętrzyn nie zwalnia tempa. Stawia na inwestycje i rozwój!

Kętrzyn stawia na inwestycje i rozwój miasta dla jego mieszkańców. W tym roku na ulice Kętrzyna wyjechały cztery nowe autobusy elektryczne. Powstały też nowe linie komunikacji miejskiej. Wymiana autobusów na elektryczne to jedna z największych inwestycji samorządu w ekologię.

Łącznie pojazdów będzie sześć. Kolejne 2 pojawią się w Kętrzynie w drugiej połowie roku. Autobusy kosztowały ponad 20 mln złotych, z czego oczekiwane pełne dofinansowanie to ponad 15 mln zł.

Komunikacja w Kętrzynie jest teraz bezpłatna, a by ułatwić mieszkańcom podróżowanie wprowadzona została aplikacja mobilna z aktualnym rozkładem jazdy i bieżącym położeniem autobusów.

W 2023 roku realizowane będą tu także milionowe inwestycje drogowe, jak przebudowa ulic Ogrodowej, Jagiełły i Batorego. Niebawem gmina rozpocznie też przebudowę ulic Wiejskiej i Pieniężnego. Wyremontowane zostaną nie tylko

jezdnie, ale także chodniki, zjazdy oraz zatoki parkingowe. Powstaną nowe krawężniki, a wykonane oznakowanie poziome w technologii grubowarstwowej oraz oznakowanie pionowe wyszczególnione w projektach stałej organizacji ruchu znacznie poprawią bezpieczeństwo. Łączna wartość wspomnianych inwestycji drogowych wynosi ponad 19 milionów złotych!

- *Infrastruktura drogowa od początku była priorytetem. Sukcesywnie naprawiamy, przebudowujemy i budujemy kętrzyńskie ulice* – mówi Ryszard Niedziółka, burmistrz Kętrzyna. – Dla mnie o*gromne znaczenie ma rozsądna polityka w zakresie finansów miasta. Nie tyle oszczędna, co racjonalna, bo cały czas dopisujemy nowe zadania inwestycyjne do budżetu, pozyskujemy środki i mamy pieniądze na wkład własny* – mówi Ryszard Niedziółka.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego nastąpi rewaloryzacja parku ekologicznego, przy ul. Marii Curie-Skłodowskiej. Wartość robót to niemal 2,5 mln zł, z czego środki zewnętrzne stanowią prawie 1,9 mln zł.

W ciągu zaledwie 8 miesięcy park zmieni się w atrakcyjne miejsce wypoczynku i rekreacji dla dzieci i dorosłych, przy maksymalnym zachowaniu funkcji parku, drzew i pozostałych roślin. Powstanie tu ekologiczny plac zabaw dla dzieci, składający się z trawiastych pagórków, pomiędzy którymi znajdzie się żwirowa nawierzchnia, a także ścieżka sensoryczna. Zasiana zostanie łąka kwietna, a na terenie całego parku staną ławeczki do odpoczynku. Aktywni mieszkańcy będą mogli skorzystać z bieżni rekreacyjnych z naturalnych materiałów i kruszywa oraz sensorycznych bieżni rekreacyjnych.

Całość dopełni street workout na piaskowej nawierzchni. W zachodniej części ogrodu zaprojektowano miejsce na ule, wydzielone drewnianym ogrodzeniem. W parku nie zabraknie też symbolu Kętrzyna – już przy wejściu przywitają nas wyrzeźbione niedźwiedzie. Nowo powstałe oświetlenie zapewni bezpieczeństwo oraz umożliwi mieszkańcom korzystanie z dobrodziejstw parku także po zmroku.

- *Będzie to nowoczesne, pełne drzew i krzewów miejsce do odpoczynku i zabawy* – mówi burmistrz Kętrzyna Ryszard Niedziółka. – *Trudne czasy nie zatrzymały działań w mieście, wręcz zmobilizowały nas do poszukiwania nowych możliwości organizacyjnych i finansowych, by zrealizować potrzebne inwestycje. Patrzymy odważnie w przyszłość, dlatego postawiłem sobie i zespołowi współpracowników, śmiały cel zagospodarowania przestrzeni wokół Jeziora Kętrzyńskiego z tarasem widokowym i tężnią solankową. Będzie to serce miasta, miejsce do którego każdy mieszkaniec będzie mógł się udać, by odpocząć, napić się kawy, czy pobawić, jeśli mówimy o najmłodszych. Powstaną tu kawiarenka, tężnia solankowa, staną leżaki z widokiem na wodę, a także plac zabaw. W wieloletnich planach inwestycyjnych są również kolejne przestrzenie zielone i rekreacyjne w mieście* – mówi Ryszard Niedziółka. – *Najważniejsze dla naszego samorządu jest to, by nie wstrzymywać prowadzonych inwestycji i w miarę możliwości prowadzić dalszą modernizację Kętrzyna. Stawiamy również na szeroko rozumiany rozwój najmłodszych mieszkańców naszego miasta. Inwestujemy w szkoły i przedszkola. Pozyskaliśmy środki unijne i do końca tego roku,*

w kętrzyńskich podstawówkach, utworzymy dwanaście nowoczesnych pracowni o łącznej wartości ponad 400 tys. zł – dodaje włodarz. Będą to pracownie językowe, matematyczno-przyrodnicze, sala doświadczania świata dla osób niepełnosprawnych oraz sala rewalidacji.

– *To jest prawdziwy sukces, realizacja tak dużych i kosztownych inwestycji przy tak małym obciążeniu budżetu miasta, czyli naszych podatków!* – mówi Ryszard Niedziółka. Burmistrz wierzy, że zmiana wizerunkowa Kętrzyna jest już widoczna, a będzie jeszcze bardziej.

– *Ważna jest dla nas też polityka społeczna. Dowodem na to jest m.in. wprowadzona teleopieka, mieszkania z czujnikami zapewniającymi bezpieczeństwo, centrum spotkań seniora, czy centrum opiekuńczo -mieszkalne. Seniorzy stanowią znaczną część mieszkańców naszej małej ojczyzny, dlatego z myślą o nich i dla nich powstało właśnie Kętrzyńskie Centrum Seniora* – dodaje.

To miejsce na mapie miasta, gdzie osoby starsze mogą nie tylko spotkać się, by poczytać książkę czy wypić herbatę. Odbywają się tu różnego rodzaju warsztaty, np. artystyczne, spotkania integracyjne czy wieczory zapoznawcze. Jest tu też sala fitness oraz kuchnia wyposażona w wysokiej jakości sprzęt AGD. Inwestycja została w pełni sfinansowana przez miasto, a jej koszt to ponad 1,2 mln złotych.

- *Mamy środki na różne działania, dodajemy do budżetu też coraz więcej mniejszych zadań, typu podwórka, oświetlenie, place zabaw, remonty dróg. Ale zmiana potrzebuje czasu. Jedna kadencja to za mało, by zrealizować cały mój plan* – podkreśla włodarz. – *Nasze miasto ma wiele atutów, które nie są doceniane, a wręcz robi się z nich naszą skazę. To, że leżymy z dala od Wielkich Jezior, to jest dziś nasz atut. Bo skoro położenia nie zmienimy, to możemy tak budować naszą pozycję, żeby tu dobrze się żyło i warto było przyjeżdżać. Relatywnie tanie mieszkania i działki pod budowę, czyste powietrze, tanie przedszkola i żłobki, bogata oferta sportowa i kulturalna, no i wspaniali ludzie. Problemem może być praca, ale dla chcących pracować oferty są, a nowe miejsca pracy będą, gdy zakończy*

się budowa fabryki Orlenu, obok tej inwestycji będą pojawiać się nowe – podsumowuje Ryszard Niedziółka.

49523otbr-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

NIE ZWALNIAMY TEMPA I NIEUSTANNIE REALIZUJEMY WSZELKIE POMYSŁY I PROJEKTY, BY W NASZEJ GMINIE ŻYŁO SIĘ JAK NAJLEPIEJ...

Miniony czas przyniósł wiele nieoczekiwanych zdarzeń. Oprócz tego, iż rok 2022 rozpoczął się kolejną falą koronawirusa, pracą zdalną i zamknięciem szkół, to oczy całego świata zwróciły się w stronę wojny toczącej się za naszą wschodnią granicą.

Paweł Bobrowski
Wójt Gminy Kętrzyn

Wprowadzanie w życie rządowych rozwiązań legislacyjnych związanych z toczącą się wojną oraz przygotowanie budżetu uwzględniającego realizację najpilniejszych potrzeb i rozpoczętych już inwestycji. Było to trudne do osiągnięcia, gdyż sytuacja geopolityczna, czy też rosnąca inflacja przełożyły się na wzrost cen dóbr i usług a tym samym na finanse naszej gminy. Mimo trudnych czasów powoli zaspokajaliśmy najpilniejsze potrzeby naszych mieszkańców. Najbardziej namacalnym przejawem działalności samorządu są inwestycje, a więc chciałbym Państwu przywołać część przedsięwzięcia, które udało się zrealizować w minionym roku.

- „Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków na potrzeby świetlicy wiejskiej oraz budowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Nowa Różanka". Całkowity koszt zadania wyniósł 2 149 417,44 zł, z tego 1 111 930,00 zł stanowiło dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014--2020 oraz 450 000,00 zł dofinansowania do projektu z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.
- „Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Wilkowie" za ponad 2,7 mln zł. Zadanie zostało zrealizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w wysokości z którego udało się pozyskać 2 259 775,38 zł.
- Przebudowa i termomodernizacja remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Karolewie, na ponad 1,3 miliona złotych. Inwestycja został zrealizowana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w wysokości 890 577,35 zł oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych 452 966,75 zł. Tak więc inwestycja została wykonana bez wydatków finansowych z budżetu gminy.
- Wsparcie dzieci z rodzin popegeerowskich - w 2022 r. zostało przekazanych 479 laptopów wraz z oprogramowaniem oraz dostępem do internetu. Całkowita wartość zestawu to 2 895,42 zł, w tym wartość samego laptopa wyniosła 2 496,90 zł. Sprzęt został zakupiony w ramach projektu „Wsparcie dzieci z rodzin popegeerowskich w sprzęt komputerowy". Gmina Kętrzyn na ten cel pozyskała środki finansowe w wysokości 1 386 906,18 zł.
- Gmina Kętrzyn przystąpiła do programu „Ciepłe Mieszkanie" i była pierwszą gminą w województwie warmińsko-mazurskim, która podpisała umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Gmina Kętrzyn złożyła wniosek o dofinansowanie na łączną kwotę realizowanych przedsięwzięć – 7 375 000,00 zł.
- W ubiegłym roku została zawarta umowa na największą inwestycja w historii Gminy Kętrzyn p.n. „Poprawa infrastruktury drogowej poprzez przebudowę i remont dróg gminnych o łącznej długości 5,410 km w 11 miejscowościach w Gminie Kętrzyn". Całkowita wartość inwestycji 13 349 129,58 zł – to jest największy kontrakt budowlany w historii Gminy Kętrzyn. Jeszcze nigdy nie było realizowane tak wiele zadań drogowych, za tak olbrzymią kwotę. Źródłem finansowania inwestycji są środki pozyskane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład - Programu Inwestycji Strategicznych, który pokrywa wydatki inwestycyjne w wysokości 7 160 000,00 zł oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 2 200 000,00zł, natomiast wkład własny Gminy Kętrzyn to 3 989 129,58 zł. Wykonawca w terminie do połowy listopada 2023 r. wykona pakiet aż jedenastu inwestycji drogowych na terenie naszej gminy. Będzie to przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Łazdoje, Smokowo, Nakomiady, Bałowo, Sykstyny, Salpik, Martiany, Kruszewiec, Czerniki, Windykajmy i Wopławki.

Podpisanie umowy na modernizację 11 dróg na terenie Gminy Kętrzyn

Każda realizowana inwestycja w naszej gminie jest ważna dla całej społeczności, stąd też przeznaczamy wiele środków finansowych na inwestycyjne. W 2022r. Gminie Kętrzyn udało się pozyskać ponad 30 milionów złotych są to środki zewnętrzne, czy to z Unii Europejskiej, z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury, czy też środki rządowe.

W planach na 2023 r. jest zakończenie realizacji rozpoczętych inwestycji w ubiegłym roku, tj. przebudowę i remontu dróg gminnych o łącznej długości 5,410 km w 11 miejscowościach w Gminie Kętrzyn, budowy Remizy OSP Wilkowo oraz obecnie rozpoczętych zadań, czyli modernizacji dróg Gminnych w Karolewie oraz Smokowo-Grabno jak i modernizacji Urzędu Gminy Kętrzyn.

Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Karolewie.

Stacja uzdatniania wody w Nowej Różance

Stacja uzdatniania wody w Nowej Różance

Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Karolewie.

eprasa.pl 3a43819d3c

ROZWÓJ ZAWSZE JEST MOŻLIWY

CZY MOŻE DBAĆ O ROZWÓJ SAMORZĄD BORYKAJĄCY SIĘ Z DUŻYM ZADŁUŻENIEM, NIEKONIECZNIE SZCZĘŚLIWYM POŁOŻENIEM GEOGRAFICZNYM I PROBLEMAMI SIĘGAJĄCYMI CZASÓW TRANSFORMACJI USTROJOWEJ W POLSCE? GMINA BARCIANY KIEROWANA PRZEZ WÓJT MARTĘ KAMIŃSKĄ KONSEKWENTNIE UDOWADNIA, ŻE JEST TO MOŻLIWE.

Kluczowa jest własna energia i wytrwałość oraz wiara w potencjał mieszkańców. Dzięki temu w gminie, której zadłużenie ciągle oscyluje w granicach 50-60 procent, nieustannie dzieją się rzeczy ważne. W informacji są to słowa, cyfry i zdjęcia, ale w rzeczywistości może to być nowy odcinek drogi, o który latami zabiegali mieszkańcy.

Przy skromnych możliwościach takich symbolicznych odcinków w gminie uzbierało się całkiem sporo i co ważne – planowane są kolejne. I tak np. w kwietniu br. została podpisana umowa, zgodnie z którą za 6,25 mln zł będą wyremontowane drogi. Prace obejmą 10 miejscowości. Kolejny już podpisany dokument dotyczy budowy za ponad 2,41 mln zł 15 km sieci wodociągowej obejmującej miejscowości wokół Jeziora Arklickiego. W stolicy gminy, w Barcianach przebudowano 4 ulice i główny plac oraz zrewitalizowano park. W przypadku ostatniego zadania inicjatywa należała do jednego z sołectw. To ważne, bo pokazuje, że mieszkańcy chcą i potrafią myśleć o całościowym rozwoju swojej małej ojczyzny, nie ograniczając się wyłącznie do miejscowości, w których mieszkają. Mieszkańcy doczekali się też rozbudowy kanalizacji. Jej 4-kilometrowy odcinek między miejscowościami Skandawa a Frączkowo zostanie podłączony do gminnej sieci. Większość inwestycji pokryje wsparcie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (3 mln zł). Wkład własny gminy to ok. 900 tys. zł. Brak kanalizacji przez długie lata był zmorą mieszkańców tych miejscowości, z którą nie potrafili poradzić sobie poprzedni włodarze. Gmina konsekwentnie wspiera też budowę przydomowych oczyszczalni ścieków – w br. podpisano 5 umów. Udało się wreszcie stworzyć mieszkanie chronione zgodne z wymaganymi regulacjami, co pozwoli sprostać potrzebie opieki nad niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku lub przewlekle chorymi mieszkańcami. Z inicjatywy wójt podjęto również współpracę z firmą zewnętrzną, która kompleksowo zajmie się przygotowaniem gminnego programu rewiatalizacji. Bez takiego dokumentu nie byłoby możliwe sięganie po środki zewnętrzne w nowym programowaniu na inwestycje. Gmina otrzymała także 1,7 mln zł na przebudowę drogi gminnej w miejscowości Skandawa, a w miejscowości Mołtajny, na osiedlu mieszkaniowym rozpoczęto prace wykonawcze związane z budową chodników i dojazdów (dofinansowanie z RFIL 800 tys. zł.). Ogłoszono także przetarg na modernizację i remont świetlic wiejskich w Aptyntach i Asunach (dofinansowanie z programu Polski Ład wynosi niemal 4 mln zł). Planowane są też wodno-kanalizacyjne inwestycje w kolejnych 3 miejscowościach. Kluczowe były również granty popegeerowskie. Tutaj udało się uzyskać środki na zakup niemal 400 komputerów dla dzieci lub wnuków byłych pracowników PGR-ów. Zrealizowano również szereg mniejszych, ale także ważnych zadań. Są to m.in. wymiana oświetlenia w hali sportowej i zmodernizowanie orlika w Barcianach, gruntowne wyremontowanie gminnej biblioteki oraz rozbudowa oświetlenia ulicznego. Aby zmniejszyć koszty remontu dróg, gminny Zakład Gospodarki Komunalnej zakupił wał wibracyjny i wyremontował równiarkę. Duże zaangażowanie kół gospodyń wiejskich i ochotniczych straży pożarnych pozwoliło na zdobycie miliona złotych w rządowym programie „Rosnąca odporność". Z tych środków za 300 tys. zł kupiono sprzęt dla strażaków, a kolejne zakupy to m.in. 2 samochody osobowe dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach, remonty świetlic wiejskich i wsparcie dla kół gospodyń wiejskich. W Mołtajnach i Windzie zmodernizowano place zabaw oraz stworzono trasy do nordic walking. Planowane jest też zagospodarowanie plaży nad jedynym w gminie jeziorem (Arklickim) i budowa ścieżki edukacyjnej z ochroną bioróżnorodności biologicznej. Koncepcja przewiduje również stworzenie platformy widokowej na plaży, zakup kajaków, łódki wędkarskiej i stworzenie miejsc parkingowych dla kamperów. W odleglejszych planach jest stworzenie w tym miejscu parku kulturowo-przyrodniczego, w centrum którego będzie historyczna sztuczna wyspa, stanowiąca unikat na skalę europejską. To, że warto inwestować w takie miejsca, pokazuje chociażby miejscowość Gęsiki, gdzie w czasie kadencji obecnej wójt zagospodarowano staw. Obecnie jest on jednym z miejsc odpoczynku i działań rekreacyjno-integracyjnych nie tylko dla mieszkańców, ale też odwiedzających gminę gości. Gmina wsparła też miejscowy ośrodek zdrowia, zakupując m.in. elektrokardiograf, sprzęt biurowy i meble. Do urzędu i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach zakupiono także nowoczesne komputery (w ramach rządowego grantu „ Cyfrowa gmina"), co znacznie ułatwiło i przyspieszyło pracę oraz obsługę mieszkańców.

Koncepcja rozwojowa wójt Marty Kamińskiej nie opiera się wyłącznie na twardych inwestycjach. W jej ocenie nie mniej ważne jest budowanie kapitału społecznego, a z nim warunków do wygodnego i przyjemnego życia mieszkańców. Dlatego stworzono np. zespół ludowy „Bartowie", w ramach którego fascynaci folkloru mogą rozwijać swoje pasje, co aktualnie czynią, intensywnie ćwicząc pierwszy repertuar. Wójt aktywnie wspierała również idę utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy. Dziś młodzi radni mają już za sobą kilka sesji i zrealizowanych inicjatyw – powołanie młodzieżowej drużyny pożarniczej przy OSP Barciany, zamontowanie automatów z napojami i zdrową żywnością w szkołach, ustawienie tam regałów służących wymianie książek z domowych bibliotek oraz zorganizowanie integracyjnego turnieju sportowego ósmych klas. Z inicjatywy młodzieżowej rady odbywają się też wycieczki naukowe, podczas których uczniowie mają możliwość zapoznania się z różnymi profesjami. Celem jest tu ułatwienie wyboru ścieżki dalszego kształcenia i rozwoju. Kolejna zrealizowana przy wsparciu wójt idea – utworzenie Gminnej Rady Seniorów – wyzwoliła potencjał starszych mieszkańców gminy. Nestorzy już mieli okazję wziąć udział w kursach komputerowych, zorganizowali wyjazd do teatru i wizytę studyjną w gminie Braniewo. Aktualnie pracują nad koncepcją utworzenia Uniwersytetu trzeciego wieku.

Na początku 2023 r. wójt Marta Kamińska ponownie została wybrana prezesem Stowarzyszenia Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza. Głównym założeniem stowarzyszenia jest polepszenie codziennego bytu mieszkańców, ale też zachęcenie nowych osób do osiedlenia się lub odwiedzenia pogranicza. Członkowie są przekonani, że współpraca 14 samorządów wzmacnia ich głos na forum regionalnym i centralnym. Stowarzyszenie chce stworzyć m.in. Uniwersytet Ludowy Pogranicza, w którym ma zamiar szkolić i udostępniać różnego rodzaju usługi. Założenie jest takie, że w ramach uniwersytetu m.in. dorośli mieszkańcy oprócz rozwijania swoich pasji będą mogli zdobywać nowe umiejętności. To konkretne działanie, które pozwoli np. znaleźć nową, ciekawszą lub lepiej płatną pracę albo otworzyć własną firmę. W planach jest też stworzenie dającej niezależność międzygminnej spółdzielni energetycznej, rozwijanie szlaku rowerowego Green Velo, tworzenie infrastruktury dla energii odnawialnej i ciągłe inwestowanie w rozwój i aktywność mieszkańców, w tym młodzieży i seniorów.

Pomimo licznych własnych, systemowych i wieloletnich problemów włodarze i mieszkańcy gminy potrafili dołączyć do ogromnego potoku solidarności z napadniętą przez agresora Ukrainą. W ramach pomocy wschodniemu sąsiadowi przekazano wóz strażacki z wyposażeniem, samochód osobowy, a dzięki zbiórkom udało się też zebrać środki na zakup profesjonalnego drona i noktowizora. Standardowo przekazywano żywność, odzież, powerbanki, generatory czy środki higieny. Z Barcian do partnerskiej gminy Peczeniżyn i dalej na front do tej pory trafiły trzy transporty. Rosyjska agresja spowodowała też pojawienie się idei utworzenia na terenie powiatu kętrzyńskiego jednostki wojskowej. Władze gminy i radni w formie uchwały poparli projekt, widząc w nim szansę nie tylko na wzrost bezpieczeństwa, ale też rozwój regionu, m.in. poprzez utworzenie nowych miejsc pracy. Gmina jest też gotowa przekazać na ten cel działkę.

Wójt Marta Kamińska podpisuje jedną z umów inwestycyjnych

Sesja Młodzieżowej Rady Gminy

Barciany – zrewitalizowany park

Mieszkanie chronione

eprasa.pl 3a43819d3c

KORSZEŃSKI ALFABET

A jak ADAMOWICZ JAN
Burmistrz Korsz wybrany w przedterminowych wyborach przeprowadzonych w dniu 30 stycznia 2022 roku.

B jak BUDOWNICTWO KOMUNALNE
Nasza gmina dysponuje tylko 169 lokalami komunalnymi. Niemal wszystkie lokale znajdują się w budynkach wybudowanych na początku XX wieku. Zapotrzebowanie na lokale komunalne w naszej gminie jest duże i dlatego Rada Miejska podjęła decyzję o rozpoczęciu budowy budynków komunalnych. Pierwszy budynek 12-lokalowy ma powstać na terenie wiejskim w miejscowości Sątoczno. Kolejny 18-lokalowy jest planowany w Korszach.

C jak CIEPŁOWNIA MIEJSKA
Dostarcza energię cieplną do budynków w mieście, w tym do niemal wszystkich budynków użyteczności publicznej. Coroczna wymiana przez spółkę kolejnych odcinków sieci cieplnej kanałowej na rury preizolowane spowodowała znaczne zmniejszenie strat ciepła na przesyle. Obecnie już 96% sieci cieplnej w mieście to sieć preizolowana. W 2022 roku biuro spółki miejskiej „Korpec" przeniosło się do nowej siedziby, która została wybudowana przez pracowników spółki systemem gospodarczym.

D jak DROGI
Zarówno te w mieście, jak i w terenie wiejskim wymagają ciągłych nakładów. Obecnie realizujemy przebudowę drogi osiedlowej w miejscowości Prosna. Jeszcze w tym miesiącu rozpocznie się przebudowa drogi osiedlowej w miejscowości Garbno oraz w ulicy M. Curie-Skłodowskiej w Korszach. Całość zadania to wydatek 5.973.000,00 zł. Mamy też przyznaną promesę w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na kwotę 5.985.000,00 zł na remont dróg do miejscowości Karszewo, Dłużec Mały oraz na przebudowę części ulicy T. Kościuszki w obrębie osiedla domków jednorodzinnych. Obecnie trwają prace przygotowawcze do przeprowadzenia postępowania przetargowego na te zadania.

E jak ENERGIA ELEKTRYCZNA
Rządowy nakaz ograniczenia jej zużycia o 10% w stosunku do zużycia w roku 2022 to bardzo trudne zadanie dla takich samorządów jak korszeński, gdzie całe oświetlenie na terenie gminy oraz w budynkach użyteczności publicznej już jakiś czas temu zostało wymienione na energooszczędne. Pomimo oszczędzania wydatki na energię elektryczną wzrosną w br. prawie trzykrotnie.

F jak FUNDUSZE SOŁECKIE
Cieszą się one bardzo dużą popularnością wśród mieszkańców wsi. W naszej gminie każde z 23 sołectw zabiega, aby każda złotówka z ich budżetu sołeckiego została wydana zgodnie z przyjętym przez zebranie sołeckie planem.

G jak GMINA PRZYJAZNA ENERGII ODNAWIALNEJ
Obecnie na terenie gminy pracują 52 elektrownie wiatrowe. Są też już pierwsze farmy fotowoltaiczne, a kolejne inwestycje są w trakcie przygotowania dokumentacji.

H jak HISTORIA MIASTA KORSZE
Miasto Korsze liczy zaledwie 61 lat. Osiedle Korsze uzyskało prawa miejskie 7 lipca 1962 r.

I jak INTEGRACJA I WYPOCZYNEK
Wojewódzki Przegląd Zespołów Ludowych i Biesiadnych, Dni Korsz, dożynki gminne, Wojewódzki Przegląd Kolęd, Pastorałek i Piosenek Świątecznych i wiele innych cyklicznych wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych to jedna z form spędzania wolnego czasu. Osobom bardziej zainteresowanych sportem hala sportowa oferuje wstęp wolny do uprawiania różnych dyscyplin sportowych i udział w rozgrywkach, turniejach i zawodach.

J jak JAZDA ROWEREM
Do Korsz dojechać można odnogą trasy Green Velo. Jeśli kiedyś będziesz nią jechał, zawsze możesz do nas zawitać.

K jak KORSZENIANIE
Choć obecni mieszkańcy gminy Korsze to w większości potomkowie ludności napływowej z okresu powojennego, to coraz częściej mieszkańcami naszej gminy zostają dotychczasowi mieszkańcy innych rejonów Polski. Wszystkich chętnych do życia w wyjątkowo czystym środowisku serdecznie zapraszamy.

L jak LOKOMOTYWA
Tę zbudowaną w 1954 r. typu Ol-49 ciągle można podziwiać niedaleko dworca PKP.

M jak MIEJSKI OŚRODEK KULTURY W KORSZACH
Jest centrum kulturalnym gminy. Jego działalność obejmuje całe społeczeństwo. Dociera do ludzi o różnych potrzebach i zainteresowaniach, w różnym wieku i o różnym stopniu wykształcenia. Rozbudza, rozwija i zaspokaja potrzeby kulturalne społeczności lokalnej. Atrakcyjnie zagospodarowuje czas wolny mieszkańcom. Pomaga w rozwijaniu i spełnianiu się młodym artystom i stwarza dogodne warunki do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego. Zarówno członkowie zespołów tanecznych, jak i uczestnicy zajęć wokalnych odnoszą wiele sukcesów w konkursach o zasięgu regionalnym, wojewódzkim, ogólnopolskim a nawet międzynarodowym.

N jak NAKRĘTKI
A właściwie ich zbieranie. Ta popularna forma wspierania osób w potrzebie funkcjonuje również w naszej gminie.

O jak OŚWIATA
W naszej gminie funkcjonują cztery szkoły podstawowe. Choć pochłaniają one znaczne środki finansowe, to dla dobra dzieci w najbliższym czasie nie planujemy zamykania szkół.

P jak PARKINGI
To jedna z wielu inwestycji, na które oczekują mieszkańcy. Pierwsze z nich powstaną jeszcze w tym roku.

R jak ROLNICTWO
Daje ono najwięcej miejsc pracy na terenie gminy. W 2022 roku w rolnictwie pracowało 28,4% osób czynnych zawodowo.

S jak SENIORZY
Są bardzo aktywni, wielu działa w licznych stowarzyszeniach i klubach seniora. To grupa społeczna, na którą zawsze możemy liczyć.

T jak TERENY INWESTYCYJNE
To między innymi prawie czterohektarowa niezabudowana działka przy ul. Ogrodowej oraz położone na czterech działkach budynki produkcyjne po Fabryce Sieci Rybackich.

U jak URZĄD MIASTA KORSZE
Budynek Urzędu podobnie jak cztery inne budynki gminne uzyskał w 2022 roku nową elewację za sprawą termomodernizacji realizowanej z dofinansowaniem w ramach osi priorytetowej 4 „Efektywność energetyczna", poddziałania 4.3.1 „Efektywność energetyczna w budynkach publicznych" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dofinansowanie wyniosło 4.765.867,77 zł, a całość zadania zamknęła się kwotą 5.957.334,71 zł.

W jak WODOCIĄGI I KANALIZACJE
To poza inwestycjami drogowymi zadania, na które w najbliższym czasie zostanie przeznaczona największa kwota. Na zadania, na które już rozstrzygnięto postępowania przetargowe, zamierzamy wydać kwotę ponad 9,2 mln zł.

Z jak ZAKOŃCZENIE
Pomimo że obecne czasy są z powodu choćby tylko wysokiej inflacji, bardzo wysokich cen nośników energii i wojny w Ukrainie bardzo trudne dla mieszkańców nie tylko naszej gminy, to jako samorząd z nadzieją spoglądamy w przyszłość. Każdego dnia swoim działaniem staramy się podnieść atrakcyjność zamieszkiwania w gminie Korsze, dlatego do końca 2024 roku planujemy wydać na zadania inwestycyjne kwotę ponad 25 mln złotych bez zaciągania kredytów. Znaczną część tych środków finansowych mamy zabezpieczoną w formie promes inwestycyjnych w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

KORSZE

56523otbr-a-G

eprasa.pl 3a43819d3c

MIĘDZYNARODOWY KOMITET KOORDYNUJĄCY CITTASLOW OBRADOWAŁ W RESZLU

W dniach 14 i 15 kwietnia 2023 roku w Reszlu miało miejsce ważne wydarzenie, w tych bowiem dniach zjechały się tu delegacje z wielu miasteczek Cittaslow, aby obradować w ramach Międzynarodowego Komitetu Koordynującego. Gościliśmy delegacje z Włoch, Turcji i Polski. Na zaproszenie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustawa Marka Brzezina i Burmistrza Reszla Marka Janiszewskiego do Reszla przybyli: Prezydent Cittaslow International, burmistrz włoskiego miasta Asolo, Mauro Migliorini, Sekretarz Generalny Cittaslow International Pier Giorgio Oliveti, Prezes Stowarzyszenia Polskie Miasta Cittaslow, Burmistrz Górowa Iławeckiego, Jacek Kostka, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezin, Członek Zarządu Województwa Warmińsko -Mazurskiego Jolanta Piotrowska.

W piątkowy wieczór, na zamku w Reszlu-mieście założycielskim polskiej krajowej sieci miast dobrej jakości życia, odbyło się spotkanie w gotyckim stylu. Było ono dla gości okazją do poznania historii naszego regionu, a dla wszystkich obecnych platformą do wymiany doświadczeń. Spotkanie rozpoczął Komtur, który wprowadził zacnych gości z Marszałkiem Województwa i Prezydentem Cittaslow na czele, a zebranych gości powitali gospodarze w osobach Marszałka i Burmistrza Reszla, którzy wyrazili zadowolenie z powodu przyjazdu delegacji do Reszla. Goście obejrzeli pokazy walk rycerskich, tańców i zabaw, a nawet sami brali w nich udział.

Dzień drugi to zgromadzenie Komitetu. W czasie obrad rozmawiano na bieżące tematy związane z działalnością sieci miast dobrego życia, głosowano nad budżetem sieci, oraz kalendarzem posiedzeń. Omawiano m.in. liczne wspólne projekty, przygotowania do Walnego Zgromadzenia światowej Sieci, które w tym roku odbędzie się w Parmie i Polezine Sibello, problemy życia codziennego małych społeczności, niezbędne działania w zakresie ochrony środowiska, itd. Przyjęto do rodziny Cittaslow dwa nowe miasta: Finike (Turcja) i Selfkant (Niemcy). Należy wspomnieć, iż łączyliśmy się online z całym światem i na całym świecie można było oglądać obrady.
Po oficjalnej części goście zwiedzali Reszel i okolice. Odwiedzili Świętą Lipkę, gdzie wysłuchali prezentacji organowej oraz poznali historię tego słynącego cudami miejsca, następnie zwiedzili Gierłoż oraz Ryn, gdzie spotkali się z władzami samorządowymi.
To Międzynarodowe spotkanie było okazją do owocnej wymiany doświadczeń i przekazania dobrych praktyk. Cieszymy się, iż międzynarodowe władze Cittaslow doceniły działalność Reszla i zechciały tu przyjechać.

eprasa.pl 3a43819d3c

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE ZREALIZOWANE OD 2019 ROKU W GMINIE SROKOWO

Marek Olszewski
Wójt Gminy Srokowo

Dokonując analizy z ostatnich 4 lat, mogę stwierdzić, że był to czas wyjątkowy, choć wymagał dużo pracy i wytrwałości. Podczas pandemii COVID-19 wszyscy musieliśmy nauczyć się żyć w nowej i trudnej rzeczywistości, która nie ułatwiała realizacji gminnych zadań inwestycyjnych czy remontów bieżących. Wybuch wojny na Ukrainie spowodował, że wszystkie sprawy musiały zostać odłożone, bo pomoc była wtedy priorytetem. Obecnie mierzymy się z szalejącą inflacją, która ma niekorzystny wpływ na budżet gminy. Jednak mimo wszelkich problemów, przeciwności i przeszkód dzięki wytrwałości i determinacji udało się nam zrealizować szereg ważnych inwestycji, które przyczyniły się w znaczny sposób do poprawy wizerunku gminy oraz standardu i jakości życia mieszkańców. Oceniając dotychczasowe działania, muszę przyznać, że mam dużą satysfakcję z wszystkich dokonanych przedsięwzięć w naszej gminie. Większość z nich zrealizowaliśmy przy udziale dotacji z różnych źródeł zewnętrznych, m.in. ze środków z Unii Europejskiej, BGK, programu „Polski Ład", skarbu państwa, samorządu województwa itp. Zawsze staramy się pozyskać jak największą kwotę przy możliwie niewielkim udziale środków własnych. Cieszy mnie fakt, że gmina od 2019 r. na realizację inwestycji i zadań pozyskała kwotę ponad 19 mln zł. Osobiście uważam, że każda inwestycja jest kluczowa, ponieważ służy zaspokojeniu potrzeb naszej lokalnej społeczności, prowadząc do zrównoważonego rozwoju całej naszej gminy.

Na drogach gminnych przeprowadziliśmy wiele inwestycji, m.in. przebudowaliśmy drogi w Silcu, Silec – Siemkowo, Sinic – Kąty, drogę na Pieczarki, Siniec – Cegielnia, pętle wokół osiedla na ul. Kętrzyńskiej w Srokowie, ul. Ogrodową, Parkową, Młynarską w Srokowie. We współpracy z władzami powiatu kętrzyńskiego udało się zrealizować inwestycje przebudowy drogi powiatowej Lesieniec – Silec w kierunku Surwili oraz przebudowę drogi powiatowej 1723N Aptynty – Srokowski Dwór – Bajory. Wszystkie te inwestycje w zdecydowany sposób wpłynęły na udogodnienia w komunikacji w przypadku osób korzystających z tych dróg.

Gmina jest bardzo atrakcyjna turystycznie. W 2014 r. wybudowaliśmy kompleks rekreacyjno-sportowy w Leśniewie nad jeziorem Rydzówka, który jest idealnym miejscem na wypoczynek. Na jego terenie znajdują się węzeł sanitarny, drewniane wiaty z ławkami i stołami, pomosty, parking, pole namiotowe i kempingowe, miejsce na ognisko, w pełni wyposażone 3 domki letniskowe do wynajęcia, plac zabaw dla dzieci oraz boisko do siatkówki plażowej W ofercie wypożyczalni dostępne są grille, leżaki plażowe, rowery wodne, kajaki, deski SUP, 10 żaglówek oraz antilla 24. W 2022 r. na terenie kompleksu odbyły się turnusy szkoleniowe z zakresu żeglarstwa dla lokalnej społeczności, w których wszyscy uczestnicy otrzymali patent żeglarski. W tym roku zgłosiliśmy kompleks do konkursu „Inwestycje z perspektywą", uzyskując 1 miejsce w woj. warmińsko-mazurskim, a 22 miejsce w Polsce. Obiekt posiada również certyfikat miejsca przyjaznego rowerzystom, gdyż zlokalizowany jest bezpośrednio przy trasie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. Corocznie odbywają się tu gminne imprezy plenerowe. Do najważniejszych m.in. zaliczyć można Regaty o Puchar Wójta Gminy Srokowo oraz turnieje Siatkowej piłki plażowej. W roku ubiegłym odbył się festyn w typowo mazurskim klimacie pn. „Mazurskie spotkania z wodą, rybą i tradycją".

W każdym sezonie wakacyjnym dbamy o to, aby zapewnić mieszkańcom oraz gościom jak najwięcej atrakcji i jak najlepsze warunki do wypoczynku, dlatego wciąż inwestujemy w obiekt, wzbogacając go w różne sprzęty sportowe, wodne oraz w elementy małej architektury. Naszym atutem są również liczne i czyste jeziora, rezerwaty przyrody, lasy oraz unikalne zabytki, na których remonty złożyliśmy w tym roku wniosek o dofinansowanie w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków i czekamy z niecierpliwością na rozstrzygnięcie.

W styczniu 2021 r. wielkim wyzwaniem było przystąpienie do projektu dotyczącego przekształcenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych. Otrzymaliśmy 100% dofinansowania w ramach programu operacyjnego Wiedza – Rozwój – Edukacja w wysokości 2 490 000 złotych. Istotne jest, że w woj. warmińsko-mazurskim w pierwszej kolejności przystąpiły tylko Srokowo i Elbląg. Pozwoliło nam to na rozwinięcie i unowocześnienie wielu zadań z zakresu polityki społecznej. Wdrożyliśmy m.in. usługi rehabilitacji osób niepełnosprawnych, interwenta kryzysowego w miejscu zamieszkania osoby starszej lub niepełnosprawnej, różnego rodzaju warsztaty edukacyjno-profilaktyczne dla rodzin, osób starszych lub niepełnosprawnych, teleopiekę, usługę logopedy, integracji sensorycznej dla dzieci, usługę transportową dla mieszkańca do miejsca świadczenia usług, promocję zdrowia poprzez sport, punkt doradczy dla mieszkańców jako wsparcie terapeutyczne indywidualne, poradnictwo psychologiczne, integrację i animację społeczną oraz wiele innych usług skierowanych do lokalnych społeczności.

Stworzyliśmy również bardzo dobre warunki w zakresie sportu i rekreacji. Wybudowaliśmy dwa pomosty pływające w miejscowościach Silec i Młynowo oraz dwa pomosty w kompleksie rekreacyjno-sportowym w Leśniewie, zakupiliśmy 4 żaglówki Omega, 6 żaglówek Optimist, żaglówkę Antilla 24 oraz motorówkę RIB, wybudowaliśmy wiatę w sołectwie Silec oraz zagospodarowaliśmy teren wokół niej, utworzone zostało miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe w Srokowie, na ul. Barciańskiej, zakupiliśmy bikestopy do Solanki i Leśniewa, w Silcu, Solance i Leśniewie utworzone zostały miejsca aktywnej rekreacji, m.in. siłownie zewnętrzne oraz dodatkowe elementy placów zabaw, zagospodarowaliśmy plac na miejsce spotkań mieszkańców sołectwa Leśniewo, utworzyliśmy miejsce spotkań dla mieszkańców sołectwa Leśny Rów, wybudowaliśmy i wyposażyliśmy 3 domki letniskowe w kompleksie rekreacyjno-sportowym w Leśniewie.

W zakresie zadań z kultury i oświaty doposażyliśmy GOK w sprzęt nagłośnieniowy i muzyczny, przeprowadziliśmy remont galerii, zakończyliśmy modernizację instalacji elektrycznej, stworzyliśmy wioskę internetową, Laboratorium Eksperymentów i Robotyki, Klub Kodera oraz wyposażyliśmy GOK w profesjonalny program budowania z klocków Lego i testowania rozwiązań opartych na technologii i robotyce, a gminną bibliotekę wyposażyliśmy w nowoczesny, multimedialny sprzęt. W bieżącym roku rozpoczynamy kolejną dużą inwestycję dotyczącą termomodernizacji budynku GOK. Szkołę Podstawową w Srokowie doposażyliśmy w laptopy z oprogramowaniem dla nauczycieli, a także pracownię komputerową, utworzyliśmy salę świateł w budynku szkolnym, doposażyliśmy i powiększyliśmy plac zabaw przy szkole. W 2022 r. rozpoczęliśmy termomodernizację Szkoły Podstawowej w Srokowie, która jest w trakcie realizacji, Doposażyliśmy siłownię hali sportowej „Śnieżka" oraz zainstalowaliśmy dwa maszty z flagą RP na terenie gminy.

Bardzo ważną rolę w zakresie bezpieczeństwa w gminie pełnią jednostki OSP Srokowo i Jegławki. Doposażyliśmy je w specjalistyczne ubrania bojowe, sprzęt ochrony indywidualnej, pomiarowy, wysokościowy, sprzęt do usuwania skutków anomalii pogodowych oraz w pozostałe wyposażenie zgodne z potrzebami operacyjnymi jednostek.

W tym roku będziemy realizować bardzo ważne dla nas inwestycje dotyczące termomodernizacji budynku OSP Srokowo z rozbudową stanowisk garażowych oraz termomodernizację budynku OSP Jegławki.

Wykonano oświetlenia uliczne solarne w miejscowościach Młynowo, Jegławki, Wikrowo oraz na ul. Lipowej i Ogrodowej z dodatkowymi punktami świetlnymi na innych ulicach, przebudowano oświetlenie m.in. we wsiach Kolkiejmy, Wikrowo, Skandławki, Siniec, Wilczyny, Wyskok, Solanka, Chojnica, w Urzędzie Gminy uruchomiono e-usługi oraz umożliwiono dostęp do informacji przestrzennej gminy, przebudowano chodniki na ul. Lipowej w Srokowie, wybudowano wiatę przystankową w Srokowie, utworzono Gminną Radę Seniorów, zamontowano znaki kierunkowe, lustra drogowe oraz radarowe liczniki prędkości, kontynuowano program usuwania azbestu z budynków mieszkalnych, zakupiono sprzęt komputerowy dla dzieci byłych pracowników PGR (205 szt.). W lipcu 2021 r. zorganizowany został festyn pn. „Promocja zdrowia", podczas którego w ramach akcji #SzczepimySię# z możliwości zaszczepienia skorzystało 100 osób.

Istotne jest to, że po raz pierwszy w historii gminy Srokowo spłaciliśmy wszystkie zobowiązania naszego samorządu, uzyskując stabilność budżetową. Zdaję sobie sprawę z tego, że 2023 r. ze względu na wciąż rosnącą inflację oraz toczącą się wojnę za wschodnią granicą będzie rokiem trudnym, ale stabilność budżetowa daje bezpieczeństwo nam i naszym mieszkańcom. Planowane są duże i ważne przedsięwzięcia, m.in. w zakresie sportu, turystyki i rekreacji, budowa stacji uzdatniania wody w Srokowie, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, modernizacja oświetlenia ulicznego oraz remonty dróg. Na niektóre zadania podpisaliśmy już umowy z wykonawcami.

Gmina się rozwija i wszystko zmierza w dobrym kierunku. Przed nami jeszcze wiele wyzwań, ale dzięki ciężkiej pracy z pewnością uda nam się osiągnąć wszystkie założone cele.

Wójt Gminy Srokowo
Marek Olszewski

50523otbr-a -P

eprasa.pl 3a43819d3c

POWIAT LIDZBARSKI TO SERCE WARMII

WALORY NATURALNE POWIATU LIDZBARSKIEGO SPRAWIAJĄ, ŻE JEST MIEJSCEM PRZYCIĄGAJĄCYM TURYSTÓW, ALE WARTO TEŻ W NIM INWESTOWAĆ, PONIEWAŻ ROZWIJA SIĘNIEZWYKLE DYNAMICZNIE. CO ROKU ZAJMUJE WYSOKIE MIEJSCA W KATEGORII POWIATY, W RANKINGU „WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW Z UE" PISMA „WSPÓLNOTA".

Powiat lidzbarski rozwija się dynamicznie. To w nim powstaje kolejne w naszym regionie uzdrowisko. Słynie z zabytków, pięknych krajobrazów, interesujących historii i miejsc do wypoczynku, rekreacji i poprawy zdrowia, atrakcyjnych nie tylko dla turystów. Znany jest z ważnych inwestycji, takich jak Termy Warmińskie, tężnie i kilometry wyremontowanych dróg. Rozmawiamy dziś o tym wszystkim ze starostą lidzbarskim Janem Harhajem.

— Panie starosto, jak duży jest powiat lidzbarski i co go charakteryzuje?

— Powiat lidzbarski zajmuje 924 km² w północno-wschodniej części naszego województwa i liczy 42 tys. mieszkańców. W jego skład wchodzi pięć gmin: miejska – Lidzbark Warmiński, miejsko-wiejska – Orneta i trzy wiejskie – Lubomino, Lidzbark Warmiński i Kiwity.

Warto wspomnieć, że to miejsce wyjątkowe, chociażby z uwagi na ciekawą historię, liczne zabytki, w tym pomnik historii – zamek biskupów warmińskich, sanktuarium w Stoczku Klasztornym, czy piękne krajobrazy.

Nie bez powodu nazywane jest sercem Warmii. W naszym powiecie jest co zwiedzać, ale też jest dobrym miejscem dowypoczynku, wytchnienia i regeneracji.

Zbliża się okres urlopowy, wakacyjny, więc od razu powiem, że każdy, kto tu przyjedzie na chwilę, wraca i chce spędzić u nas więcej czasu, zdaje sobie bowiem sprawę z tego, jak wiele nasz powiat oferuje. Nie będę wymieniał zabytków i ciekawych miejsc, jest ich dużo, ale wspomnę o tym, że w naszym powiecie odbywa się też wiele interesujących wydarzeń o charakterze sportowym i kulturalnym, jak chociażby rekonstrukcja bitwy pod Heilsbergiem, Biesiady Humoru i Satyry czy Festiwal Kultury Wileńskiej Kaziuki-Wilniuki.

Mamy na swoim terenie trasy rowerowe i piesze, w tym przepiękną, biegnącą nieczynnym szlakiem kolejowym z Lidzbarka Warmińskiego do Ornety o długości 28 km. Jest tych tras coraz więcej. Oczywiście przebiega też przez nasz teren szlak Green Velo. Zachęcam szczególnie do wędrówek Doliną Symsarny, gdzie widoki zapierają dech w piersi. Nie brakuje również osób korzystających ze szlaków kajakowych, przede wszystkim po Łynie, gdzie mamy stanice kajakowe, pomosty, altany wyposażone w stoły i ławy, parkingi i inne udogodnienia. Na terenie powiatu mamy też raj dla wędkarzy i ornitologów – to rozlewisko Bartniki i Mokradła Żegockie.

Atrakcje mógłbym długo wymieniać. Pamiętajmy, że powiat lidzbarski jest częścią Zielonych Płuc Polski, a w Lidzbarku Warmińskim powstaje uzdrowisko, które już teraz ma wspaniałą tężnię solankową, a jeszcze tego lata zostanie oddany do użytku Pawilon Zdrowia. Warto przypomnieć, że jedną z większych atrakcji powiatu lidzbarskiego są Termy Warmińskie, które cieszą się powodzeniem i które oferują nie tylko kompleks basenów, ale też inne atrakcje.

Tak więc nasz powiat to idealne miejsce zarówno dla tych, którzy chcą odpocząć w ciszy i bliskości natury, jak i dla tych, którzy preferują aktywny wypoczynek lub fascynują się historią Polski.

— Bardzo ważne, tak zarówno turystów, jak i dla mieszkańców powiatu, są dobre drogi.

— Oczywiście i dla mnie jako starosty to jeden z priorytetów, dlatego od 2010 roku długość wyremontowanych dróg na terenie powiatu lidzbarskiego to już 127 km, a inwestycje z nimi związane kosztowały 86 mln zł.

Warto dodać, że to znakomity wynik w skali regionu. Jak widać, staramy się pozyskiwać jak najwięcej funduszy na remonty dróg i je systematycznie naprawiać. Mamy świadomość, że inwestycje drogowe wpływają nie tylko na komfort poruszania się pojazdów, ale przede wszystkim na bezpieczeństwo użytkowników tych dróg.

— Jakie inwestycje drogowe ostatnio wykonaliście?

— Ostatnimi inwestycjami w zakresie poprawy infrastruktury były prace przy dwóch ulicach w Ornecie, czyli Warmińskiej i Podgórnej. Została wykonana nowa nawierzchnia z betonu asfaltowego, wymieniono krawężnik, wyregulowano studnie kanalizacyjne i wpusty uliczne oraz przeprowadzono wymianę opraw oświetlenia ulicznego na oprawy typu LED. Koszt tej inwestycji to 647 816 zł. Na ulicy Podgórnej Zarząd Dróg Powiatowych z materiałów zakupionych przez Urząd Gminy w Ornecie, własnymi siłami, wykonał rozbiórkę istniejącej jezdni (bruku kamienny, krawężniki drogowe oraz istniejący chodnik z płyt betonowych). Wybudowano również nową jezdnię oraz chodnik z kostki betonowej typu polbruk. Prace rozpoczęto pod koniec sierpnia, zakończono na początku listopada, a wartość I etapu inwestycji to 152 372,65 zł. Rozpoczęto prace w ramach drugiego etapu przebudowy.

Przyznam, że ze względu na obecnie niestabilną sytuację oraz wysokie koszty materiałów nie możemy sobie pozwolić na inwestycje na wszystkich wymagających poprawy drogach, jednakże robimy wszystko, co w naszej mocy, aby infrastruktura w powiecie lidzbarskim była jak najlepsza. Wiele prac wykonujemy własnymi siłami, co pozwala znacznie oszczędzić fundusze, jakimi dysponuje powiat.

— Gdyby miał pan wymienić najważniejsze inwestycje powiatu na przestrzeni ostatnich lat, to co by to było?

eprasa.pl 3a43819d3c

fot. A.Lisowski

— W powiecie lidzbarskim da się zauważyć wiele pozytywnych zmian.

Systematycznie poprawiamy infrastrukturę, ale dbamy też o oświatę i służbę zdrowia, a turystyka i kultura dzięki organizacji cyklicznych imprez przyciąga coraz więcej turystów, co nas bardzo cieszy. Dbamy o powietrze. Wszelkie kotłownie zostały już zlikwidowane, a termomodernizację przeszły wszystkie budynki należące do powiatu lidzbarskiego.

Jak wspomniałem wcześniej, znaczna część dróg została odnowiona. W ostatnim dziesięcioleciu udało się wyremontować 127 km dróg powiatowych.

Bardzo ważną inwestycją w tym zakresie było utworzenie bazy Zarządu Dróg Powiatowych wraz z niezbędnym wyposażeniem i sprzętem oraz przebudowa drogi nr 1535N w kierunku Jezioran oraz Lidzbark Warmiński — Lubomino, a także drogi na terenie gmin Kiwity, Orneta, gminy Lidzbark Warmiński i miasta Lidzbark Warmiński. Wspomnieliśmy też o Termach Warmińskich — budowie kompleksu basenowo-wypoczynkowego wykorzystującego wody termalne wraz z wielofunkcyjną infrastrukturą sportowo-rekreacyjno-hotelową, którą corocznie odwiedzają tysiące turystów.

— Nie wspomnieliśmy jeszcze o służbie zdrowia...

— Służba zdrowia jest dla nas kolejnym priorytetem. W szpitalu powiatowym otwarto między innymi pracownię tomograficzną, zakupiono sprzęt do wykonywania badań USG i echa serca i nowy aparat rentgenowski.

Z uwagi na nowy sprzęt w Zespole Opieki Zdrowotnej w Lidzbarku Warmińskim przeprowadzono informatyzację.

W tej chwili trwają prace nad projektem rozbudowy szpitala. Mamy świadomość, że nasze społeczeństwo się starzeje, poza tym przeszliśmy pandemię koronawirusa. Choroba pozostawiła po sobie ślady i wiele osób potrzebuje rehabilitacji. Przy naszym szpitalu powstanie więc zakład opiekuńczo-leczniczy. Dbamy także o otoczenie szpitala powiatowego, który jest położony nieopodal brzegów rzeki Łyny. Miejsce to zostało zagospodarowane i wzdłuż brzegów utworzono ścieżki dydaktyczne z miejscami widokowymi i elementami małej architektury. Przy okazji wykonanie elementów zagospodarowania przestrzeni przysłużyło się ochronie i zachowaniu bioróżnorodności. Warto wspomnieć o tym, że wyremontowaliśmy parkingi wokół szpitala, ale też przy przychodni zdrowia, przy ul. 11 Listopada.

— Co jeszcze jest dla pana priorytetem?

— Na pewno inwestowanie w lidzbarską oświatę i kulturę, ponieważ jest to lokata w rozwój młodych ludzi, którzy stanowią przyszłość naszego powiatu. Corocznie nasze szkoły dostosowują systemy kształcenia do potrzeb rynku pracy, ale biorą też pod uwagę zainteresowania uczniów.

Wszystkie szkoły podlegające naszemu powiatowi, przeszły termomodernizację oraz zainwestowaliśmy w utworzenie specjalistycznych sal i pracowni dydaktycznych.

Lidzbarski Zespół Szkół Ogólnokształcących wzbogacił się o nowy kompleks boisk i bieżni, z którego korzystają nie tylko uczniowie, ale też mieszkańcy. Pozyskaliśmy między innymi środki finansowe na wyposażenie dwóch pracowni w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Lidzbarku Warmińskim, to jest do pracowni informatyczno-językowej oraz do siłowni wewnętrznej, a także w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Ornecie na doposażenie pracowni informatyczno-językowej i geograficznej. Wartość projektu to około 400 tys. złotych.

Obecne czasy nie sprzyjają dużym inwestycjom, a budżet samorządów nie pozwala na realizowanie wszystkich planów, jednakże oświata i inwestowanie w młodzież zawsze będzie moim priorytetem. Staramy się korzystać ze wszystkich możliwych szans pozyskiwania środków unijnych.

— Oświata to nie tylko infrastruktura.

— Oczywiście. Zdajemy sobie z tego sprawę, dlatego między innymi w naszym powiecie organizowane są cykliczne uroczystości, które na stałe zagościły w kalendarzu corocznych wydarzeń. Dzień Edukacji Narodowej oraz Spotkanie z Talentem to doskonała okazja, by nagrodzić wyróżniającą się w różnych dziedzinach młodzież i jej nauczycieli. Przyznawane są rokrocznie stypendia i nagrody starosty za bardzo dobre wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i w dziedzinie kultury. Ponadto mieszkańcy powiatu bezkosztowo i coraz chętniej korzystają z zaplanowanych dla nich atrakcji podczas Pikniku Rodzinnego i powiatowych dożynek.

— W powiecie są też osoby niepełnosprawne. Jak o nie dbacie?

— Jeśli chodzi o opiekę nad rodzinami i osobami niepełnosprawnymi, to stworzyliśmy dogodne warunki dzieciom przebywającym w Domu Dziecka „Nasz Dom" oraz osobom niepełnosprawnym w Powiatowym Środowiskowym Domu Samopomocy. Złożyliśmy wniosek o dofinansowanie remontu i adaptacji budynku szkoły po zlikwidowanym Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Lidzbarku Warmińskim z możliwością opieki wytchnieniowej całodobowej w weekendy. Likwidujemy bariery architektoniczne i administracyjne z myślą o osobach z niepełnosprawnościami.

— No i jeszcze zapytam o osoby bezrobotne. Czy może pan w kilku zdaniach powiedzieć, jak wygląda ich aktywizacja?

— To bardzo ważny aspekt. Jednym z kluczowych instrumentów aktywizacji, wpływającym bezpośrednio na sytuację osób bezrobotnych oraz pobudzającym lokalny rynek pracy, jest przyznawanie przez Powiatowy Urząd Pracy jednorazowo środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a drugim takim instrumentem są środki na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy. Przeznaczony na to budżet nie tylko aktywizuje osoby bezrobotne, ale także stanowi ważny mechanizm wsparcia lokalnej gospodarki. W ostatniej dekadzie zrefundowano przedsiębiorcom koszty utworzenia blisko 400 nowych miejsc pracy i przyznano środki dla ponad 420 osób na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

— Powiat lidzbarski jest utytułowany. Proszę przypomnieć kilka z wyróżnień.

— Jednym z ważniejszych wyróżnień jest przyznanie urzędowi Starostwa Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim znaku jakości Przyjazny Urząd.

Certyfikat w konkursie otrzymują jednostki, które stosują wysokie standardy jakościowe w swojej działalności związanej z obsługą klienta i świadczeniem usług publicznych, cechują się profesjonalizmem i rzetelnością w działaniach na rzecz swoich interesantów zewnętrznych oraz inwestują we własne zasoby w formach wpływających w sposób istotny na jakość pracy urzędników. Przy okazji dodam, że Starostwo Powiatowe jest już w pełni cyfrowe, co ułatwia dostęp mieszkańcom do niezbędnych usług, tj. geoportalu oraz e-administracji.

Nasz powiat jest wysoko notowany w rankingu „Wykorzystanie środków z UE" pisma samorządu terytorialnego „Wspólnota", zajmując często pierwsze, drugie czy trzecie miejsce w kategorii powiatów.

49823otbr-b -P

eprasa.pl 3a43819d3c

SZLAK ROWEROWY
KTÓRY POŁĄCZYŁ DWA SAMORZĄDY – GMINĘ PIECKI I GMINĘ MRĄGOWO

GMINA MRĄGOWO

Na rowerze śladem dawnych torów kolejowych? Taką możliwość daje oddana do użytkowania na początku roku ścieżka pieszo-rowerowa łącząca Nikutowo (wieś na skraju Mrągowa, położona w gm. Mrągowo) przez Piecki do Krutyni (gm. Piecki). Lokalizacja szlaku oparta jest na nasypie po byłej linii kolejowej, która po II wojnie światowej została rozebrana. Ścieżka liczy ok. 21 km, biegnie głównie przez lasy (obszar charakteryzuje się licznymi formami ochrony przyrody), a nawierzchnią po której się poruszamy, jest głównie droga gruntowa. Fragment ścieżki przed Pieckami stanowi nawierzchnię asfaltową, natomiast odcinek ok. 2,5 km, wzdłuż drogi powiatowej prowadzący do Krutyni wykonany został z kostki.

W pięciu miejscach wyznaczono tzw. MOT-y, czyli miejsca obsługi turysty, gdzie można zrobić przerwę w naszej podróży. Ustawione tam tablice pozwalają poznać historię miejsc w sąsiedztwie, których się znajdujemy, a także stanowią zbiór wiedzy przyrodniczej dotyczącej tego obszaru. Trasa nie jest szczególnie wymagająca, a to głównie dlatego, że jej ukształtowanie jest na jednym poziomie, w czym zasługa byłej trasy kolejowej.

Pokonanie trasy stanowi okazję do poznania wielu ciekawych miejsc zlokalizowanych w obu gminach. Zwalony most w Gwiazdowie (gm. Mrągowo) – konstrukcja wysadzona przez wycofujące się wojska niemieckie pod koniec wojny, Muzeum Regionalne im. Walentyny Dermackiej z Sapiehów w Pieckach czy wiadukt w pobliżu wsi Kosowiec – to tylko kilka punktów wartych obejrzenia. Korzystający ze ścieżki spędzą czas nie tylko aktywnie, ale również wśród pięknej przyrody, którą zapewniają lasy m.in. Mazurskiego Parku Krajobrazowego w Krutyni.

Oficjalne otwarcie ścieżki zaplanowane jest na 3 czerwca 2023 r., czyli Światowy Dzień Roweru. Tego dnia o godzinie 9:00 w Nikutowie zaplanowany jest wspólny wyjazd. Następnie szlakiem kierować będziemy się do Piecek, a dalej do Krutyni. Na trasie zaplanowane są postoje, podczas których uczestnicy będą mogli spróbować potrawy przygotowane przez lokalne koła gospodyń wiejskich.

W samej Krutyni czeka wszystkich wiele atrakcji dlatego warto śledzić media społecznościowe obu gmin, bo tam będziemy informować o tym wydarzeniu.

Dokładny opis ścieżki znajduje się w wydanym rodzinnym przewodniku, dostępnym pod adresem: https://gminapiecki.pl/strona-107-rodzinny_szlak_turystyczny.html.

Serdecznie zapraszmy na naszą ścieżkę pieszo-rowerową, szlakiem dawnej kolei.

GMINA PIECKI

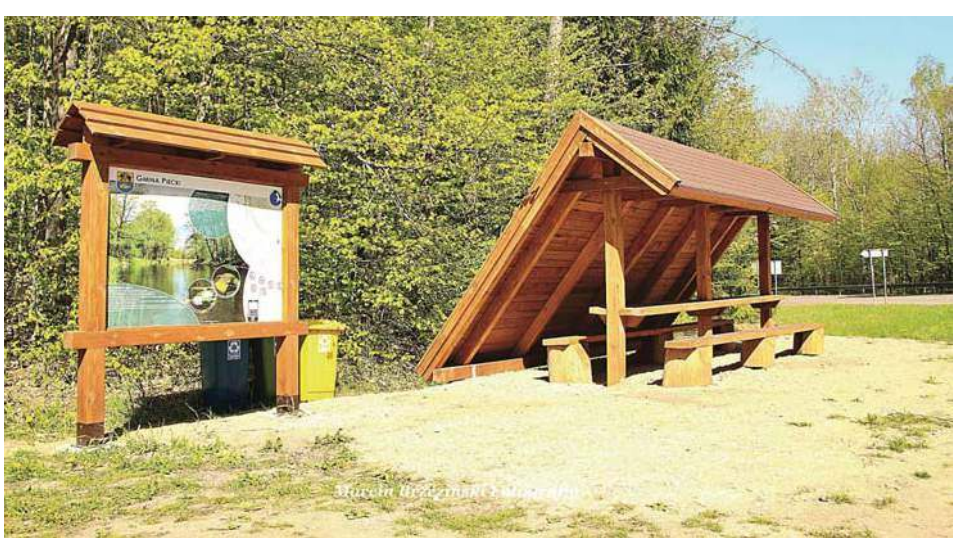
Ze względu na swoje położenie ma olbrzymi potencjał turystyczny. Jej obszar przecina wstęga rzeki Krutynia, stanowiąca jeden z najatrakcyjniejszych szlaków kajakowych w Europie. Urokliwe i malownicze jeziora i lasy stanowią wielki atut tego miejsca. Ciekawa historia gminy i samych Piecek, do których założenia przyczynił się ponad 600 lat temu Ulrich von Jungingen, sprawia, że bogactwem tego miejsca jest nie tylko sama przyroda. Wartymi uwagi są odkrycia archeologiczne w miejscowości Czaszkowo, w której wydobyto przedmioty datowane na IV-VI wiek naszej ery, mogące mieć niebagatelne znaczenie w badaniu dziejów starożytnych.
Ciekawymi miejscami są ponadto kościół w Nawiadach, wybudowany ponad 400 lat temu oraz Muzeum Regionalne im. Walentyny Dermackiej z Sapiehów w Pieckach gdzie można podziwiać olbrzymią kolekcję sztuki ludową. Gmina Piecki to również wyjątkowe wydarzenia organizowane zwłaszcza w okresie wakacji. Cyklicznie odbywają się popularne imprezy takie jak Pieckowiada, Dożynki Gminne, festyny wiejskie organizowane w różnych miejscowościach całej gminy. Szczególną uwagę zwraca Festiwal Ceramiki.

GMINA MRĄGOWO

W skali regionu gminę wyróżnia rzeźba terenu typowa dla obszarów polodowcowych, liczne rynnowe jeziora, zwarte kompleksy leśne oraz różnorodność biologiczna środowiska przyrodniczego. Zdecydowana większość lasów występuje w części południowej gminy, wchodząc w skład wielkiego masywu leśnego Puszczy Piskiej.
Do głównych atrakcji przyrodniczych należy Mazurski Park Krajobrazowy, obszary Natura 2000, rezerwat przyrody Gązwa, trzy parki podworskie wpisane do rejestru zabytków, pomniki przyrody nieożywionej - głazy, szlak rzeki Krutynia (102 km) oraz szlak rzeki Dajna (33 km). Turyści mogą odwiedzić średniowieczną wieś z kościołem gotyckim z XV w. w miejscowości Szestno, Ogrody Pokazowe i Motylarnię w Marcinkowie, Mini – ZOO „Nasza zagroda" w Polskiej Wsi czy Fermę Jeleniowatych w Kosewie Górnym.

eprasa.pl 3a43819d3c

Nadleśnictwo Nidzica

NADLEŚNICTWO NIDZICA JEST ŚWIETNYM MIEJSCEM DO UPRAWIANIA SPORTU, POZYSKIWANIA PŁODÓW RUNA LEŚNEGO, ODPOCZYNKU I KONTEMPLACJI.

NASZE NADLEŚNICTWO, JAKO JEDNOSTKA LASÓW PAŃSTWOWYCH, PROWADZI GOSPODARKĘ LEŚNĄ OPARTĄ NA ZASADACH ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU. WSZYSTKIE FUNKCJE SĄ DLA NAS WAŻNE, DLATEGO STARAMY SIĘ ZASPOKOIĆ POTRZEBY SPOŁECZEŃSTWA, JEDNOCZEŚNIE NIE CZYNIĄC SZKÓD PRZYRODZIE. WYGOSPODAROWANE PRZEZ NAS ŚRODKI FINANSOWE POCHODZĄCE ZE SPRZEDAŻY DREWNA PRZEZNACZANE SĄ NA ZAKŁADANIE UPRAW, PIELĘGNACJĘ DRZEWOSTANÓW, OCHRONĘ LASU, OCHRONĘ PRZYRODY, EDUKACJĘ LEŚNĄ, A TAKŻE NA UTRZYMANIE I MODERNIZACJĘ DRÓG I OBIEKTÓW TURYSTYCZNYCH.

Fot. Archiwum Nadleśnictwo Nidzica

By ułatwić korzystanie z lasów, stworzone zostały miejsca postoju pojazdów, rozmieszone na terenie całego nadleśnictwa tak, aby móc wybrać dogodne dla nas miejsce do podejmowania leśnych aktywności. Bieżące remonty i utrzymanie dróg leśnych sprawia, że po lasach Nadleśnictwa Nidzica można bezproblemowo poruszać się pieszo czy też rowerem. Osoby chcące szukać gotowych rozwiązań, mogą skorzystać z dostępnych szlaków pieszych lub rowerowych wyznaczonych przez PTTK oraz urzędy gmin. Niewątpliwie polecamy skorzystanie ze ścieżek biegnących przez dwa malownicze rezerwaty Nadleśnictwa Nidzica- „Koniuszanka II" i „Źródła Rzeki Łyny". Są one dwoma spośród czterech rezerwatów występujących na terenie nadleśnictwa (pozostałe to „Koniuszanka I" i „Orłowo Małe"), udostępnionych turystom w ten sposób do zwiedzenia. Dla adeptów jeździectwa przygotowaliśmy szlaki konne, które umożliwią zgłębianie tajemnic lasu z siodła. Amatorzy nordic walking również znajdą trasy odpowiednie dla tego typu treningu. Zimą natomiast można spróbować narciarstwa biegowego. Wymienionych aktywności jest sporo, a są to jedne z wielu możliwości korzystania z lasu. Nie zapominajmy o tym, że sam kontakt z naturą i obserwacja przyrody jest już waartością samą w sobie. Dzięki działaniom ochronnym naszego nadleśnictwa w lesie możemy spotkać wiele gatunków roślin i zwierząt, także gatunki chronione i zagrożone, takie jak np. żółw błotny, rybołów czy sokół wędrowny. Na terenie nadleśnictwa można zaobserwować różnice w krajobrazie. Część północno-zachodnia to wiele jezior i zwarty kompleks leśny (część Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej). Na wschodzie mamy do czynienia z początkiem wielkiego sandru kurpiowskiego, poprzecinanego szerokimi i bagnistymi dolinami z wolno płynącymi rzekami i strumieniami. Natomiast strony południowa i zachodnia to początek mazowieckich równin.

W lasach Nadleśnictwa Nidzica można napotkać wiele pozostałości historycznych, takich jak: cmentarze, umocnienia wojenne, bunkry, schrony i inne warte zobaczenia zabytki. Są one ogólnodostępne, więc każdy może doświadczyć spotkania z historią. Dla osób zainteresowanych dostępne są turystyczne szlaki I wojny światowej w powiecie nidzickim. Opisanych zostało 6 szlaków z propozycją miejscowości, opisem dziejów i zabytkami wartymi obejrzenia.

Fot. Archiwum Nadleśnictwa Nidzica

CENNE DARY LASU

W dobie szybkiego rozwoju cywilizacyjnego i zwiększania świadomości na temat produkcji żywności poszukujemy zdrowego pożywienia. A nie ma nic bardziej naturalnego niż żywność pochodząca prosto z natury, której nikt nie hodował i uprawiał, pozbawiona całkowicie chemicznych środków i sztucznych nawozów. Mowa oczywiście o żywności z lasu, która od wieków towarzyszy ludzkości. Chcąc promować zdrową żywność, Nadleśnictwo Nidzica dołączyło do programu „Zdrowa żywność z lasu".

W lasach Nadleśnictwa Nidzica możliwe jest zbieranie płodów runa leśnego takich jak zioła, jagody, owoce czy grzyby. Mogą one stanowić zdrowy posiłek, napar lub też dopełnienie potrawy. Zaletą jest łatwa dostępność, przez co zbieranie może być oddzielnym celem wizyty w lesie, da się je także połączyć z innymi zajęciami. Z myślą o osobach, które nie są w stanie same korzystać z dóbr runa leśnego, powstał internetowy sklep Dobre z Lasu, gdzie można zakupić grzyby, zioła, miody, syropy, wędliny czy też przetwory, za pośrednictwem strony www.dobrezlasu.pl.

W ofercie sklepu są również wyroby z dziczyzny. Należy pamiętać, że tak samo jak w przypadku roślinnych użytków dziczyzna pozbawiona jest wpływu hodowli przez człowieka (m.in. leków, wspomagaczy, modyfikowanych pasz). Dodatkowo cechuje je wysoka zawartość białka, niski odsetek tłuszczu, przewaga udziału kwasów tłuszczowych obniżających poziom cholesterolu całkowitego. Obfitość witamin (retinolu, tiaminy, ryboflawiny, pirydoksyny, kobalaminy, niacyny) oraz składników mineralnych (sodu, potasu, wapnia, fosforu i cynku) sprawia, że jest to mięso zdecydowanie bardziej zasobne w korzystne składniki odżywcze. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom ludzi poszukujących zdrowego pożywienia, Nadleśnictwo Nidzica oferuje możliwość zakupu dziczyzny w punkcie sprzedaży bezpośredniej. Wszelkie informacje można znaleźć na stronie nadleśnictwa www.nidzica.olsztyn.lasy.gov.pl.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY WSZYSTKICH CHĘTNYCH DO SKORZYSTANIA Z NASZEJ BOGATEJ OFERTY EDUKACYJNO-TURYSTYCZNEJ!

Fot. Archiwum Nadleśnictwa Nidzica

Fot. Krzysztof Majcher

59423otbr-a

eprasa.pl 3a43819d3c

POWIAT OLSZTYŃSKI

PO PIERWSZE: ROZWÓJ I INWESTYCJE

Ostatnie lata w powiecie olsztyńskim to przede wszystkim zmiany gospodarcze. Pojawienie się nowych inwestorów, takich jak Egger, Zalando, Tetra Pak, Lidl, Biedronka, oraz rozwój największych lokalnych podmiotów: Jutrzenka, DFM czy Jaworski i systematyczny wzrost wielkości podatku CIT płaconego przez miejscowe firmy pokazują wzrost atrakcyjności gospodarczej tego regionu oraz jego potencjał rozwojowy.

Tak wygląda wizualizacja Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu

Oparty jest on przede wszystkim na nowoczesnej infrastrukturze komunikacyjnej, której osiami są zmodernizowane drogi krajowe 7, 16 i 51, połączone z obwodnicą Olsztyna. Wzmacnia je systematycznie modernizowana sieć dróg powiatowych, na czele z najważniejszymi inwestycjami olsztyńskiego starostwa ostatnich lat, czyli tzw. małą obwodnicą Klebarka oraz prawie trzydziestokilometrową „wielką pętlą", łączącą drogi krajowe nr 51 w Spręcowie i nr 16 na wysokości Barczewa, które uruchamiają duże obszary inwestycyjne. Wspierają je projekty realizowane w ramach ZIT w Jonkowie, Gietrzwałdzie i Stawigudzie.

Atrakcyjność powiatu olsztyńskiego, nie tylko z punktu widzenia inwestorów, podnoszą również działania dotyczące poprawy komfortu życia. Modernizacja budynku starostwa wraz z bardzo już zaawansowanym procesem cyfryzacji obsługi interesantów to przede wszystkim wygoda i szybkość w załatwianiu spraw urzędowych. Ale w ostatnich latach Powiat czynił też potężne, jak na swoje możliwości budżetowe, inwestycje w innych sferach życia społecznego. Chodzi tu o utworzenie Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa, budowę nowoczesnego bloku operacyjnego w Szpitalu Powiatowym w Biskupcu oraz systematyczny rozwój Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście czy też powiatowej komunikacji zbiorowej, która docelowo ma objąć wszystkie 12 gmin powiatu. To działania zauważane i doceniane przez mieszkańców.

Symbolem rozwoju powiatowej oświaty jest – jedna z nielicznych w Polsce – Samorządowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Dywitach z czterema filiami działającymi w Olsztynku, Dobrym Mieście, Biskupcu i Barczewie. Rozpoczęty w 2021 roku ambitny projekt inwestycyjny zakłada wybudowanie na potrzeby ponad pięciuset jej uczniów nowoczesnego kompleksu – Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu. Pomału nabiera też realnych kształtów projekt nowoczesnego kompleksu dydaktycznego powiatowego Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach. Olsztyńskie starostwo realizuje również program budowy hal sportowo-widowiskowych w największych miastach powiatu. W ostatnich latach powstały dwie – w Dobrym Mieście i Biskupcu, w trakcie realizacji jest podobny obiekt w Olsztynku.

„Wielka pętla" to najdłuższa i najdroższa inwestycja drogowa w historii Powiatu Olsztyńskiego

Sztandarowym projektem olsztyńskiego samorządu ostatnich lat jest Szlak Świętej Warmii. Wykorzystuje on historię, dziedzictwo kulturowe oraz walory przyrodnicze Warmii do jej promocji turystycznej, za co był już wielokrotnie nagradzany. Jednocześnie, już jako Stowarzyszenie Miast, Gmin i Powiatów – Szlak Świętej Warmii, którego inicjatorem powstania i liderem jest Powiat Olsztyński, jest też platformą współpracy 33 warmińskich JST oraz lokalnego biznesu i społeczności zainteresowanych wykorzystaniem jego potencjału turystycznego dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Ponadlokalna działalność członków stowarzyszenia łączy dbałość o tradycje ziemi warmińskiej – wyjątkowego w skali kraju regionu historyczno-kulturowego – z wymogami współczesności.

– Mamy, co pokazać, czym się pochwalić, bo to widać, i jest co robić, bo plany mamy ambitne – zapewnia Andrzej Abako, starosta olsztyński. – Myślę, że nie zmarnowaliśmy ostatnich lat. Nieskromnie mówiąc o sukcesie, trzeba powiedzieć, że jest on dziełem wspólnym, bo stworzyliśmy atmosferę współpracy na różnych polach, zarówno w ramach gmin naszego powiatu, jak i z lokalnymi środowiskami społecznymi i przedsiębiorcami. To szerokie partnerstwo przynosi efekty. Najbardziej widoczne są one obecnie w Barczewie, gdzie zabytkowy budynek synagogi, który dotychczasowy użytkownik przekazał w dobre ręce powiatu, przekształcamy w regionalne centrum działań kulturalnych. Mamy na to pieniądze przede wszystkim dzięki poparciu przez mieszkańców idei jego renowacji i adaptacji. To oni zdobyli na ten cel pierwszy milion złotych w internetowym głosowaniu fundacji Most the Most. Widać to także w Łutynówku koło Olsztynka, gdzie powstaje największy w Polsce park rozrywki – projekt firmy Ptak S.A. Nie powstałby bez docenienia przez tak poważnego inwestora naszych działań promocyjnych i sprzyjających warunków, jakie tworzymy dla biznesu.

Znajdziecie nas w sieci:
Powiat-olsztynski.pl
portal e-usług - konsultacje.powiat-olsztynski.pl/pl/e-uslugi
powiatolsztynski

eprasa.pl 3a43819d3c

GREEN CITY
– PRZYSZŁOŚĆ DLA OLSZTYNA

Ostatnie dziesięciolecie to przede wszystkim kolejne etapy przekształcania Olsztyna w miasto coraz bardziej zielone, zrównoważone i przyjazne. Dostęp do zewnętrznego wsparcia, w tym środków UE, umożliwił wykonanie skoku cywilizacyjnego jeśli chodzi o infrastrukturę miejską i usługi publiczne. To całkowicie zmieniło oblicze miasta, co dostrzegają przede wszystkim osoby odwiedzające Olsztyn po dłuższej przerwie – mówi Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna.

Wizerunkową marką oddającą zieloną filozofię budowania miasta jest Olsztyn Green Festival – wydarzenie muzyczne i kulturowe odwołujące się do szeroko rozumianej ekologii, które od 10 lat ściąga do Olsztyna tysiące uczestników.

Planom, wyzwaniom o dużym zasięgu towarzyszą też działania najbliższe mieszkańcom. Klony, lipy, dęby i drzewa owocowe - takie nasadzenia pojawiają się od ponad roku w różnych częściach Olsztyna. Do końca lata zostanie posadzonych prawie trzy tysiące drzew. Drzewa są sadzone na terenie łącznie dziewięciu olsztyńskich osiedli. Sadzonki muszą mieć określone parametry, jak obwód pnia na wysokości metra nie może być mniejszy, niż 16-18 cm czy, w niektórych przypadkach, wysokość co najmniej trzech metrów – nowa szata roślinna jest już widoczna w przestrzeni miejskiej.

Z wyzwań na najbliższe lata trzeba wymienić budowę północnej obwodnicy – proces decyzyjny dotyczący jej przebiegu nie jest wciąż zakończony, a wybór wariantu będzie miał wielki wpływ na zasoby przyrodnicze miasta. Wraz z mieszkańcami i organizacjami społecznymi udało się nam na razie uratować przed wycinką Las Miejski będący jedną z przyrodniczych perełek stolicy Warmii i Mazur. Teraz staramy się przekonać Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad do takiego wariantu obwodnicy, który z jednej strony nie zagrozi korytarzom ekologicznym otaczającym miasto, a z drugiej pozwoli wspierać jego rozwój gospodarczy bez narażania mieszkańców północnych dzielnic na hałas i zanieczyszczenie powietrza generowane przez transport.

Wiele wysiłku zamierzamy włożyć w rozwój ekomobilności, ułatwianie transportu pieszego i rowerowego. Równolegle będziemy rozwijać transport publiczny, w tym sieć tramwajową.
Ważnym tematem jest dostosowanie miasta do zmian klimatu i ochrona przyrody miejskiej – w szczególności jezior – przed antropopresją. Olsztyn nie może sobie pozwolić na utratę swoich największych atutów. Nie może też nie wykorzystywać kluczowych potencjałów – wód, zieleni i krajobrazu, dlatego inwestycje w zielono-błękitną infrastrukturę pojawiają się jako priorytety we wszystkich naszych dokumentach strategicznych i planistycznych.

Planujemy również dalsze kroki w kierunku wzrostu efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
W tym celu, mając przekonanie, że synergia działań wielu podmiotów przyniesie najlepsze i najszybsze wymierne rezultaty, powołaliśmy do życia w ubiegłym roku Olsztyński Klaster Energii.

www.olsztyn.eu

OLSZTYN

O!GRÓD Z NATURY

eprasa.pl 3a43819d3c

Barczewo
ŁĄCZY KULTURY

Wspólne działanie jest przyczyną sukcesu

cittaslow

Od czasu przywrócenia samorządu terytorialnego to mieszkańcy gmin tworzą wspólnotę i samodzielnie decydują o realizacji zadań administracyjnych. To oni najlepiej znają potrzeby na swoim terenie i powierzają ich spełnienie wybranemu przez siebie samorządowi.

Czy przez te kilka lat samorządowi gminy Barczewo udało się spełnić choć część planów i obietnic?

Rozwój gminy jest priorytetem dla obecnego samorządu miasta i gminy Barczewo. Zaangażowanie w przeprowadzone już inwestycje świadczy o determinacji władz, by utrzymać jak najwyższy poziom w podnoszeniu jakości życia w naszej małej ojczyźnie. Wiele inwestycji już zostało zakończonych, jednak plany okazują się dalekosiężne, a kolejne fundusze są pozyskiwane i zabezpieczane, by w jak najbardziej przemyślany sposób wykorzystać je w kolejnych przedsięwzięciach.

Początek pracy Andrzeja Maciejewskiego, Burmistrza Barczewa, oraz Rady Miejskiej, upłynął pod znakiem planowania, wielomiesięcznych spotkań z mieszkańcami gminy, radnymi i wsłuchiwanie się w ich potrzeby.

Niewątpliwie jednym z ważniejszych zrealizowanych zadań, na które czekali mieszkańcy całej gminy, to utworzenie komunikacji publicznej i przywrócenie kursów na trasie Barczewo - Olsztyn - Barczewo. Po analizach i badaniu rynku udało się uruchomić dwie linie autobusowe 114 Barczewo - Wrócikowo - Łęgajny - Kaplityny - Wójtowo - Olsztyn oraz linię 124 zabierającą mieszkańców Barczewa-Wrócikowa - Łęgajn i Nikielkowa. Obie linie cieszą się ogromnym zainteresowaniem i są szansą dla mieszkańców gminy na podróże bez przeszkód. W 2022 roku, wprowadzono również dzięki projektowi burmistrza, gminną komunikację publiczną, która jest uzupełnieniem pozamiejskiej komunikacji publicznej.

Co roku olbrzymie nakłady finansowe przeznaczane są na poprawę infrastruktury drogowej. Wiele dróg doczekało się już budowy lub przebudowy. Niektóre czekają na realizację. Zaznaczyć trzeba, że gmina Barczewo ma jedną z najdłuższych sieci dróg gminnych w regionie, co wymaga starania się i wykorzystania dofinansowań z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Remonty i przebudowy dróg dotyczą zarówno Barczewa, jak i całej gminy.

Warto przypomnieć też, że ogromny wkład, nawet kosztem inwestycji gminnych, gmina włożyła w przebudowę drogi do Barczewka. Jest to co prawda zadanie powiatu olsztyńskiego, ale podjęto decyzję o wsparciu Powiatu Olsztyńskiego kwotą ponad 3 mln zł. Droga została właśnie oficjalnie otwarta, a jej znaczenie dla mieszkańców naszej gminy jest ogromne.

W gminie Barczewo trwa kolejna ważna inwestycja. W ramach zadania z zakresu ochrony środowiska zyskamy Ekopark „Barczewo" z renowacją muru i bramy wjazdowej na teren zabytkowego cmentarza, Ekopark „Wyspa" oraz Ekopark „Nikielkowo". Ważnym elementem zadania będzie również edukacja ekologiczna dzięki wytyczeniu ekologicznej ścieżki i utworzeniu aplikacji na urządzenia mobilne i stacjonarne.

Samorząd zabezpiecza też olbrzymie środki na oświatę. W 2021 roku rozpoczęła się ważna inwestycja oświatowa w gminie – budowa sali sportowej w Łęgajnach wraz z zapleczem socjalnym oraz dodatkowymi salami lekcyjnymi. Inwestycja niedługo zostanie ukończona. W Barczewie nowy wygląd zyska teren SP1, kapitalnego remontu doczekała się sala gimnastyczna tej placówki, rozpoczął się również remont jednego z budynków szkoły.

Inwestujemy w energooszczędne oświetlenie, co z pewnością przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa lokalnej społeczności.

Jeśli mowa o bezpieczeństwie to nie sposób zapomnieć o inwestycjach w ochotniczą straż pożarną w naszej gminie. Rozwój zaplecza jakim dysponuje straż pożarna jest ważnym elementem podnoszenia komfortu życia mieszkańców gminy Barczewo. Wymaga to stałego inwestowania w sprzęt i pomieszczenia. W kwietniu 2023 roku został m.in. zakupiony średni wóz bojowy na potrzeby OSP. Część zakupu pokryto z budżetu gminy.

Dobra współpraca burmistrza z radnymi jest kluczowa dla sprawnego funkcjonowania samorządu.

Każda inwestycja w gminie jest konsultowana i zatwierdzana przez Radę Miejską. Wymaga to wielu rozmów i poszukiwania konkretnych rozwiązań, tak by doprowadzić do konsensusu.

Największym osiągnięciem, ale i długim procesem, jest zbudowanie zespołu urzędników, który z dużym zaangażowaniem pracuje na rzecz naszej społeczności. To dzięki pracownikom Urzędu Miejskiego w Barczewie realizowane są wielomilionowe inwestycje. Staramy się też, by wszystkie sprawy naszych mieszkańców, przedsiębiorców załatwiane były na bieżąco.

Minęło już kilka lat wspólnej pracy obecnego samorządu. W czasie gdy w całym kraju szalały kolejne fale pandemii, gdy musieliśmy się zmierzyć z wojną za wschodnią granicą, w Ukrainie, działania w kierunku rozwoju naszej gminy nie zwalniały tempa. Mimo wielu trudności udało się dokonać dużo poważnych i znaczących zmian, ale również tych mniejszych i nie tak kosztownych, a jednocześnie niezwykle ważnych.

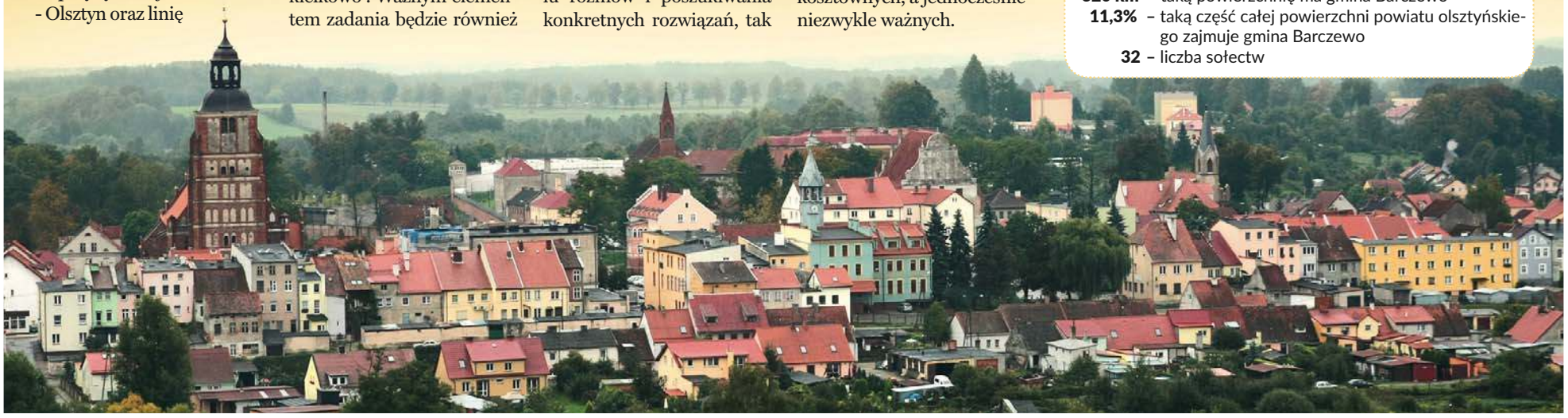
Andrzej Maciejewski
Burmistrz Barczewa

Samorząd nie istniałby bez mieszkańców. To mieszkańcy budują fundament dobrego i sprawnego samorządu. My, samorządowcy, jesteśmy tylko, a może i aż spoiwem, które scala to wszystko w jedną całość. Jeżeli współpraca będzie się układała dobrze, to wspólnymi siłami jesteśmy w stanie zrealizować bardzo dużo zadań. Życzę mieszkańcom przede wszystkim pogody ducha, optymizmu i realizacji swoich marzeń. Ja ze swojej strony dokładam wszelkich starań, by do tego jeszcze zbudować odpowiednie otoczenie i dbać, by w gminie żyło się lepiej. Jest jeszcze wiele do zrobienia, ale z optymizmem patrzę w przyszłość.

Burmistrzowie Barczewa w latach 1990-2023:
Antoni Ropelewski
1990-1994, 1994-1998
Mirosław Franciszek Kuliś
1998-2002
Elżbieta Wąsowska
2002-2006
Lech Jan Nitkowski
2006-2010,
2010-2014, 2014-2018,
Andrzej Maciejewski
2018 – obecnie

Wykaz radnych Rady Miejskiej kadencja 2018-2023:
Aleksandra Ciechanowicz-Osiecka, Halina Bronka, Sebastian Białecki, Balbina Buras, Adam Dowgiałło, Krzysztof Dowgiałło, Piotr Groszkowski, Tomasz Kaczor, Bogumiła Lisowska, Krystyna Mańkowska, Grzegorz Matłoka, Urszula Mosakowska, Bartosz Pontus, Maria Sidor, Andrzej Turek

17 298 – tylu mieszkańców liczy gmina
320 km² – taką powierzchnię ma gmina Barczewo
11,3% – taką część całej powierzchni powiatu olsztyńskiego zajmuje gmina Barczewo
32 – liczba sołectw

48323otbr-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

BISKUPIEC

krajobraz pełen możliwości

Biskupiec i jego okolice to piękne krajobrazy, wyjątkowa architektura, unikalne zabytki i ciekawe wydarzenia. Nie brakuje tu zaplecza do spokojnego i aktywnego wypoczynku na łonie natury.

Odwiedzając Biskupiec nie można przejść obojętnie obok największej w Polsce kolekcji aparatów fotograficznych im. Wiesława Borowskiego. Ekspozycja liczy 1400 modeli, a najstarszy z eksponatów pochodzi z 1884 roku. Kolejną ciekawą atrakcją jest punkt widokowy w wieży Kościoła pw. św. Jana Chrzciciela. Można z niego podziwiać panoramę Biskupca i okolic. Odskocznią od codziennego pędu jest również bliskość niezwykłej przyrody, która sprawia, że czas spędzony w Biskupcu i jego okolicach zatrzymuje się. To odskocznia od codziennego pędu. Wraz z każdym pokonywanym kilometrem dynamicznie zmienia się mijany krajobraz, a Gmina Biskupiec zachwyca swym majestatem podążających wśród pól, łąk i lasów turystów. To właśnie tu przyjechać powinien każdy spragniony obcowania z matką naturą, pragnący spokoju, relaksu i wypoczynku. Biskupiec to również nowoczesne miejsca do rekreacji i świetnej zabawy. W ostatnim czasie na terenie miasta jak i gminy powstało wiele nowoczesnych i atrakcyjnych miejsc zarówno do wypoczynku jak i aktywnego spędzania czasu. Począwszy od tych tradycyjnych placów zabaw z huśtawkami i piaskownicą, po te wyposażone w ścianki i sieci wspinaczkowe, zjeżdżalnie, trampoliny i inne zabawki o rosnącym poziomie trudności dostosowanym do dzieci w różnym wieku. Powstało także kilka siłowni plenerowych, z których korzystać mogą zarówno młodsi jak i starsi mieszkańcy miasta i gminy oraz turyści. Gmina dbając o potrzeby swoich mieszkańców i turystów tworzy także miejsca niezbędne do rekreacji i wypoczynku nad wodą. Piękna, nowoczesna plaża miejska nad jeziorem Kraksy oraz uwielbiana przez turystów plaża nad jeziorem Dadaj w Rukławkach, to idealne miejsca zarówno do kąpieli i relaksu jak i uprawiania sportów wodnych. Pośród zabudowy i infrastruktury tereny zielone, parki, place zabaw czy korty tenisowe są ukojeniem dla duszy i ciała. Biskupiec to także szereg wydarzeń przez okrągły rok. Warto z wyprzedzeniem sprawdzić kalendarz i przyjechać do miasta, w którym można stać się częścią czegoś niezwykłego. Najlepiej przekonać się osobiście o urokach naszego regionu, korzystając z gościnności mieszkańców Biskupca. To wyjątkowa okazja, by znaleźć spokój, piękno przyrody i życzliwość ludzi. Z takiej możliwości po prostu trzeba skorzystać!

Odwiedź naszą stronę: **www.biskupiec.pl**
Zaobserwuj nas na Facebooku:
Biskupiec - Krajobraz Pełen Możliwości

eprasa.pl 3a43819d3c

DOBRE MIASTO

DOBRE MIASTO JEST MIASTEM O WYJĄTKOWEJ HISTORII, BOGATYM W ZABYTKI, MALOWNICZO POŁOŻONYM, TĘTNIĄCYM ŻYCIEM GOSPODARCZYM I ZE ŚMIAŁĄ WIZJĄ PRZYSZŁOŚCI.

Dobre Miasto położone jest w samym sercu Warmii. Założone zostało w 1329 roku na niewielkiej wyspie otoczonej wodami rzeki Łyny. W 1347 roku stało się siedzibą kapituły kolegiackiej. W tym czasie wybudowano kolegiatę wraz z zabudowaniami kapituły, a miasto otoczono murami obronnymi z bramami i basztami. Z tego okresu pochodzą najcenniejsze zabytki miasta: posiadający tytuł Bazyliki Mniejszej gotycki kościół Najświętszego Zbawiciela i Wszystkich Świętych (druga co do wielkości świątynia na Warmii) wraz z unikatowym kompleksem zabudowań kolegiackich, Baszta Bociania oraz ciągnące się na długości około 190 m pozostałości miejskich murów obronnych.

Osobną atrakcję stanowi Muzeum Miejskie mieszczące w sobie ekspozycję pamiątek z historii miasta, galerię lokalnej twórczości oraz skansen starych zawodów zlokalizowany w ciągu zabytkowych kamienic przylegających do murów obronnych miasta. Prezentowane są tu warsztaty starych zawodów: fotografa, piekarza, szewca wraz z częścią mieszkalną, krawca i fryzjera.

Okolice miasta bogate są w liczne kapliczki, stare kościoły i inne zabytki. Najbardziej znanym, jako miejsce odpustowe, jest barokowy kościół w Głotowie i wkomponowana w przyrodę Kalwaria Warmińska, zwana Małą Jerozolimą. W osobnych kaplicach wiernie odwzorowano w niej całą drogę męki Pańskiej.

Warty odwiedzenia jest również znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta pałac biskupi w Smolajnach wybudowany w latach 1741-1743 jako letnia rezydencja biskupów warmińskich. Obok pałacu podziwiać tu można neobarokowy dworek myśliwski z końca XVIII wieku, okazałą barokową wieżę bramną z oficyną oraz stworzone przez biskupa Ignacego Krasickiego obszerne założenie parkowe w stylu ogrodów angielskich z licznymi pozostałościami elementów tzw. małej architektury, jak groble, kładki czy mostki.

Do granic miasta przylegają Lasy Wichrowskie z urokliwym zbiornikiem wodnym Babcia i jeziorem Gilgajny. Wytyczone zostały w nich liczne trasy piesze i rowerowe. W niewielkiej odległości od miasta znajduje się również jezioro Limajno z uwagi na czystość jego wód, piękno i walory przyrodnicze zwane Perłą Warmii. Jego wody przyciągają licznych amatorów sportów wodnych i wędkowania. Sporą dawkę emocji może dostarczyć spływ kajakowy rzeką Łyną. Wyjątkową atrakcję stanowią spływy kajakowe rozpoczynające się na jeziorze Limajno, a kończące u stóp dobromiejskiej Bazyliki lub jeszcze dalej, w pobliżu pałacu biskupiego w Smolajnach.

Przez Dobre Miasto wiedzie szereg turystycznych szlaków. Do najbardziej znanych należy Szlak Kopernikowski, Szlak Świętej Warmii i Warmińska Łynostrada.

Miasto jest również ważnym ośrodkiem życia gospodarczego. To tutaj swoją siedzibę ma m.in. słynąca z wysokiej jakości krówek i śliwek w czekoladzie fabryka wyrobów cukierniczych Jutrzenka, znana z wysokiej jakości mieszanek suszonych warzyw Suszarnia Warzyw Jaworski oraz specjalizująca się w produkcji wysokiej jakości mebli tapicerowanych Dobromiejska Fabryka Mebli (DFM).

Przyszłość miasta wyznaczona jest szeregiem nowych inwestycji. Do najważniejszych należą inwestycje drogowe z obwodnicą miasta włącznie oraz modernizacja przebiegającej przez miasto linii kolejowej. Pozwolą one na lepsze skomunikowanie Dobrego Miasta z sąsiednimi miejscowościami, w tym zwłaszcza z Olsztynem i Lidzbarkiem Warmińskim, i odciążą ruch drogowy na terenie samego miasta. Dodatkowymi atrakcjami miasta staną się budowany stadion miejski z infrastrukturą lekkoatletyczną, skatepark, projektowany zbiornik retencyjny u stóp Bazyliki, powstające na Łynie nowe przystanie kajakowe oraz odnawiany i rozbudowywany ośrodek wypoczynkowy nad jeziorem Limajno. Życie mieszkańców poprawi się dzięki planowanej budowie placówki przeznaczonej na żłobek i przedszkole oraz Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Nadzieją napawają również planowane inwestycje w budownictwo wielorodzinne oraz lokujące się na terenie Gminy nowe fabryki i przedsiębiorstwa. Wszystko to pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość miasta i żywić nadzieję, że Dobre Miasto z każdym kolejnym rokiem będzie nie tylko dobre, ale i coraz to lepsze!

48023otbr-a-K

eprasa.pl 3a43819d3c

W GMINIE DYWITY TRWA BOOM INWESTYCYJNY!

Gmina z polotem

Czy w Gminie Dywity rozpoczął się boom inwestycyjny? Jeśli wziąć pod uwagę to, że w 2022 roku gmina przeznaczyła na inwestycje około 30 milionów złotych, a w 2023 roku zamierza zainwestować kolejnych ponad 25 milionów zł i gdy do tego dodamy wysyp nowych firm i inwestycji prywatnych, jak budowa trzech dużych dyskontów, stacji benzynowej, czy hal magazynowo-produkcyjnych, to odpowiedź na zadane pytanie będzie twierdząca.

Ożywienie gospodarcze i inwestycyjne jest widoczne w gminie Dywity gołym okiem. I to pomimo wielu niekorzystnych czynników zewnętrznych, które mają zdecydowany wpływ na działalność i funkcjonowanie samorządów, jak nieprzewidywalna sytuacja makroekonomiczna, wojna na Ukrainie, wzrost kosztów energii, paliw, pracy, usług i materiałów budowlanych, a także największy od lat wzrost inflacji.

– Robimy, co w naszej mocy, żeby inwestycjami przezwyciężyć trudny okres, w jakim znalazły się obecnie samorządy – mówi Daniel Zadworny, wójt gminy Dywity. - Inwestycjami w infrastrukturę siejemy ziarno pod przyszły rozwój gminy Dywity. Tylko one są gwarancją dalszego rozwoju, tworzenia warunków dobrego zamieszkania i prowadzenia biznesu oraz wzrostu liczby mieszkańców.

DROGI, ŚCIEŻKI, RONDO I „WIELKA PĘTLA"

Ścieżka Wadąg

Dlatego w 2022 r. Gmina Dywity zrealizowała i dofinansowała 11 dużych inwestycji o łącznej wartości prawie 30 mln złotych, z czego aż 10 mln zł to środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych. Jedną z najważniejszych i największych inwestycji, do której Gmina Dywity dołożyła ponad 7,2 mln zł, jest modernizacja tzw. wielkiej pętli łączącej DK51 w Spręcowie z DK16 w Barczewie. Powiat Olsztyński w partnerstwie z Gminą Dywity, Gminą Barczewo i prywatnym przedsiębiorcą przebudowały odcinek 27 km dróg, w tym aż 20 km w gminie Dywity, dodatkowo powstały chodniki, przejścia dla pieszych, oświetlenie w Sętalu, Nowych Włókach, Tuławkach i Gadach.

– Inwestycja jest bardzo potrzebna – uważa wójt Daniel Zadworny. – Usprawnia komunikację w północnej części naszej gminy. Poza tym daje dogodne połączenie DK51 z DK16 i obwodnicą południową Olsztyna. Droga daje też szansę na bezpieczny i szybki transport publiczny między gminami powiatu. Zauważalny jest już wzrost zainteresowania nieruchomościami wzdłuż „wielkiej pętli". Ważną inwestycją szczególnie dla rozwoju osiedla Sterowców i terenów wokół niego była budowa ronda na DK51 wspólnie z GDDKiA w Olsztynie. Gmina Dywity wydatkowała na rondo 3 mln zł, z czego ponad 1,2 mln zł wyłożył deweloper. – Rondo poprawiło bezpieczeństwo i uruchomiła dwie prywatne inwestycje: budowę stacji paliw Moya, która zostanie oddana do użytku przed wakacjami i budowę obiektu handlowego sieci Aldi – mówi wójt Daniel Zadworny.

Ścieżka Słupy

Inne inwestycje zrealizowane w 2022 roku, które zwiększają bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, to budowa sieci ścieżek pieszo-rowerowych, które łączą takie miejscowości jak Gady i Słupy z ich koloniami, powstała też nowa ścieżka na Wadągu (łączny koszt budowy ścieżek to 4,8 mln zł). W 2022 roku ruszyła też przebudowa ul. Jana Pawła II w Dywitach, czyli drogi ważnej dla lokalnego układu komunikacyjnego w centrum miejscowości (koszt to 2,8 mln zł).

DWIE ŚWIETLICE I OŚRODEK ZDROWIA

Gmina zrealizowała w 2022 roku

Świetlica Różnowo

Ośrodek Zdrowia

Świetlica Ługwałd

również długo wyczekiwane przez mieszkańców inwestycje w infrastrukturę społeczną. W Ługwałdzie i Różnowie powstały dwie piękne świetlice wiejskie, obie nawiązują do warmińskiej architektury, obie zostały dofinansowane z PROW. Szczególne wrażenie robi świetlica w Różnowie, która ma prawie 500 metrów powierzchni i będzie pełnić kilka funkcji, w tym zaplecza dla drużyn sportowych LKS Różnowo. Koszt budowy nowych świetlic to ponad 5 mln zł. Strategiczną sprawą jest również rozpoczęta w 2022 roku budowa nowej siedziby Gminnego Ośrodka Zdrowia w Dywitach. Koszt realizacji I etapu, czyli wykonanie nowej siedziby ośrodka zdrowia w stanie surowym z pełnym dachem, utwardzeniem dróg i miejsc parkingowych oraz wykonaniem przyłączy zamknie się w kwocie

Wielka Pętla

ponad 3,7 mln zł, z czego 2 mln zł to dofinansowanie pozyskane ze środków rządowych.

– Szukamy możliwości znalezienia źródeł sfinansowania dokończenia budowy i zakupu nowoczesnego wyposażenia do ośrodka zdrowia w Dywitach - mówi Daniel Zadworny, wójt gminy Dywity. – To dla nas strategiczna inwestycja, która podniesie jakość świadczonych usług zdrowotnych. Poza tym z nowego ośrodka będzie mogło korzystać więcej mieszkańców.

Otwarcie Wielkiej Pętli

AMBITNY 2023 ROK

Plany na 2023 rok są równie ambitne. Ponad połowę wydatków majątkowych w 2023 roku stanowią wydatki na inwestycje w infrastrukturę drogową (ponad 16,6 mln zł z planowanych 25,6 mln zł na inwestycje). Do najważniejszych inwestycji drogowych można zaliczyć:

- budowa drogi Kieźliny-Dągi (wydatki w 2023 roku zaplanowane na prawie 5,8 mln zł),
- budowa ulic na osiedlu przy ul. Spółdzielczej w Dywitach Wilczkowo II etap (2,7 mln zł),
- budowa drogi gminnej Rozgity-Spręcowo (ponad 3,1 mln zł),
- budowa ulic na osiedlu w Różnowie (ponad 2,4 mln zł),
- budowa drogi Dągi-Różnowo (ponad 300 tys. zł),
- budowa pętli autobusowej przy SP w Spręcowie (230 tys. zł),
- prace projektowo-dokumentacyjne pod ciągi pieszo-rowerowe: Dywity-Brąswałd, Wadąg – DK51, Słupy-Wadąg (łącznie ponad 500 tys. zł).

Z kolei zaplanowana inwestycja w infrastrukturę edukacyjną stworzy lepsze warunki do nauki dla dzieci ze szkół w Spręcowie i Bukwałdzie. Mowa tu o kompleksowej termomodernizacji budynków Szkoły Podstawowej w Bukwałdzie oraz Szkoły Podstawowej w Spręcowie – koszt ponad 3,8 mln zł.

PRYWATNI INWESTORZY

Równolegle do sfery inwestycji publicznych mocno rozwija się sfera inwestycji prywatnych.

Zauważalny jest duży ruch, jeśli chodzi o rozwój gospodarczy i lokowanie nowych firm oraz podmiotów biznesowych, produkcyjnych i handlowych w gminie Dywity. Powstają 3 duże obiekty sieci dyskontów (Biedronka już jest wybudowana i działa), a do końca 2023 roku otworzą się Lidl w miejscu po Centbecie i Aldi przy osiedlu Sterowców. Jeszcze przed wakacjami wystartuje nowa sieć stacji paliw Moya. W Strefie Przedsiębiorczości w Dywitach pojawią się nowe podmioty, w tym gigantycznych rozmiarów hale i siedziba firmy Marbo. Nowe hale magazynowe powstają też w Ługwałdzie. Ożywienie widać też przy planowanym węźle w Spręcowie, gdzie swoją siedzibę stawia

Ścieżka Gady

rozwijająca się firma Sun Invest. Dynamicznie rozwija się budownictwo jednorodzinne, ale jeszcze mocniej budownictwo szeregowe: Harmonia Park w Różnowie, Nowoczesne Dywity w Ługwałdzie – firma Wenglorz.

– Cieszę się, że prywatni inwestorzy dostrzegli duży potencjał naszej gminy – mówi wójt Daniel Zadworny.

48823otbr-a-M

eprasa.pl 3a43819d3c

JEZIORA, LASY, HISTORIA I... BIZNES!

MAZURY. DLA WIELU MIEJSCE ODPOCZYNKU I UPRAWIANIA AKTYWNEJ TURYSTYKI. JEDNAK REGION NIE TYLKO TURYSTYKĄ STOI. CORAZ CZĘŚCIEJ ZIELONE PŁUCA POLSKI UDOWADNIAJĄ, ŻE SĄ TAKŻE DOBRYM MIEJSCEM DO LOKOWANIA BIZNESU. WŚRÓD GMIN, KTÓRE POSTANOWIŁY WYKORZYSTAĆ SWOJE ATUTY I POTENCJAŁ JEST OLSZTYNEK. DO NIEDAWNA KOJARZONY GŁÓWNIE ZE SKANSENEM, NAJLEPSZYMI W POLSCE JAGODZIANKAMI I SOKAMI DLA DZIECI.

UNIKATOWA LOKALIZACJA

W XXI wiek Olsztynek wjechał drogami ekspresowymi. Nowa „siódemka" z obwodnicą miasta w ciągu drogi ekspresowej S51 zmieniła perspektywę postrzegania gminy. Obie drogi znacząco poprawiły dostępność komunikacyjną samorządu, z którego w kilkanaście minut można dojechać do Nidzicy, Olsztyna czy Ostródy. Co więcej, w zaledwie 2 godziny z Olsztynka można dotrzeć do Warszawy, Trójmiasta, Grudziądza, Torunia, Płocka, Ostrołęki, Pisza, Giżycka, Kętrzyna, a nawet do granicy z Obwodem Kaliningradzkim. Daje to łącznie obszar o powierzchni ponad 33 tyś. km2. To niemal tyle, ile wynosi powierzchnia największego w Polsce województwa mazowieckiego.

Władze gminy nie ukrywają, że wiele zmieniła budowa dróg szybkiego ruchu. - Drogi ekspresowe były jednym z tych elementów, których brak bardzo doskwierał całemu regionowi. Dzięki nim województwo warmińsko-mazurskie zaistniało na komunikacyjnej i inwestycyjnej mapie Polski. - mówi Robert Waraksa, Burmistrz Olsztynka.

Lokalizacja to z całą pewnością główny atut gminy. Olsztynek można określić jednym z głównych „skrzyżowań" regionu. Tu przecinają się dwie wspomniane już drogi ekspresowe: S7 łącząca Gdańsk z Warszawą i dalej z południem kraju, a także S51, biegnąca z Olsztynka przez Olsztyn, Lidzbark Warmiński aż po Bartoszyce.

Przez gminę przebiega zmodernizowana w ostatnich latach linia kolejowa nr 216 o znaczeniu krajowym. Łączy ona Olsztyn z Działdowem i Warszawą. Olsztynek jest objęty olsztyńską komunikacją publiczną, w ramach której funkcjonuje osobna linia autobusowa. Ponadto gmina położona jest blisko Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury położonego w Szymanach. Port jest jedynym portem lotniczym w województwie warmińsko-mazurskim.

Dzięki tym rozwiązaniom komunikacyjnym z Olsztynka można w komfortowy sposób dotrzeć w każdym ważniejszym kierunku regionu i kraju. Główny układ drogowy uzupełnia sieć dróg lokalnych (gminnych i powiatowych), zapewniających dojazd do terenów inwestycyjnych.

INNOWACYJNE PODEJŚCIE I BOGATA OFERTA

Na efekty inwestycji drogowych i kolejowych nie trzeba było długo czekać. W 2014 r. władze gminy zgłosiły jedną z działek inwestycyjnych do ogólnopolskiego konkursu „Grunt na medal". Blisko czterdziestohektarowy teren przy jednym z węzłów drogowych zwyciężył i został laureatem nagrody. Niedługo potem znalazł inwestora.

Gmina Olsztynek kładzie duży nacisk na budowanie profesjonalnej oferty inwestycyjnej. Oprócz typowych działań polegających na promocji własnych nieruchomości, tutejszy urząd już w 2018 r. dokonał analizy przydatności terenów inwestycyjnych położonych wzdłuż dróg ekspresowych. W wyniku tych działań zaproszono właścicieli prywatnych gruntów do współpracy. Zasady były proste. Chętne osoby wyrażają zgodę na udostępnianie danych kontaktowych, a gmina promuje wskazane tereny i kojarzy potencjalnych inwestorów z ich właścicielami. Innowacyjne podejście i oryginalny pomysł pozwolił zbudować ofertę inwestycyjną obejmującą 350 ha różnego rodzaju gruntów.

Oferta jest różnorodna i z pewnością sprosta każdemu oczekiwaniu. W bazie terenów inwestycyjnych znajdziemy tereny o niewielkich, kilkudziesięcioarowych powierzchniach, ale też większe – kilkuhektarowe działki. Na większych inwestorów czekają działki

54923otbr-a-K

eprasa.pl 3a43819d3c

o powierzchni 20 ha. Efektem podjętej współpracy jest także prawdziwie unikatowy teren o powierzchni nawet 60 ha z możliwością powiększenia do niemal 90 ha. Trwają również prace nad przygotowaniem terenu o powierzchni przekraczającej 200 ha, zlokalizowanego bezpośrednio przy drodze ekspresowej. Tego typu ofert w skali kraju jest niewiele.

Wśród oferowanych terenów dominują te przeznaczone pod centra logistyczne czy zakłady produkcyjne, ale portfel nieruchomości obejmuje również tereny pod instalacje fotowoltaiczne czy zabudowę wielorodzinną.

Oferta terenów inwestycyjnych gminy znajduje się w bazie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (https://baza.paih.gov.pl/region/olsztynek). W październiku 2022 r. Gmina nawiązała także współpracę z Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefą Ekonomiczną. Strefa promuje gminne tereny inwestycyjne, w zamian gmina przekazuje potencjalnym inwestorom informacje o ofercie pomocy w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. Działania Olsztynka zostały też zauważone przez Regionalne Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów, które również promuje tereny gminne. Dziś inwestorzy szukają nowych terenów w różnych źródłach. Chodzi nam o to, aby oferta gminna była dostępna w jak najszerszy sposób. Dzięki temu staramy się zdobyć nowych inwestorów. – mówi nam włodarz Olsztynka.

SZYBKA ŚCIEŻKA

Oferta terenów inwestycyjnych to nie wszystko. Wyzwaniem są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Gmina Olsztynek również na to znalazła sposób. Zaraz po nawiązaniu współpracy z właścicielami nieruchomości, władze gminy znowelizowały swoje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które jest już gotowe na nowe plany. - To bardzo ważny krok. Brak planu miejscowego znacznie wydłuża cały proces inwestycyjny, ale brak zaktualizowanego studium często w ogóle go przekreśla. - zwraca uwagę Burmistrz Olsztynka. Gmina sukcesywnie opracowuje miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych. I czyni to bardzo sprawnie. Urzędnicy są w stanie przeprowadzić procedurę planistyczną nawet w dziewięć miesięcy. To w przybliżeniu tyle, ile trwa przygotowanie projektu budowlanego nowej inwestycji. Taka strategia stwarza zarazem szansę na tworzenie planu oraz projektu budowlanego i eliminowanie ewentualnych niezgodności na bieżąco. Przygotowanie planu zagospodarowania powiązane zostało z działaniami Punktu Obsługi Inwestora. Punkt prowadzi wsparcie instytucjonalne i merytoryczne w zakresie uzyskania niezbędnych zgód przed realizacją inwestycji oraz w trakcie procesu inwestycyjnego. W Punkcie zainteresowani mogą otrzymać indywidualne wsparcie i kontakt do innych instytucji czy gestorów mediów. W razie konieczności władze gminy aktywnie angażują się w proces inwestycyjny.

Przy realizacji dużych przedsięwzięć gospodarczych niezwykle ważna jest także infrastruktura techniczna. Część terenów w gminie Olsztynek już jest uzbrojona. W przypadku pozostałych trwają intensywne prac zmierzające do rozbudowy infrastruktury technicznej. Tylko w 2023 r. inwestycje w sieć wodociągową i kanalizacyjną pozwolą na uzbrojenie ok. 200 ha kolejnych gruntów. Co ważne, efektem wybudowania kilka lat temu dróg ekspresowych było powstanie tzw. starodroży, czyli dawnych dróg krajowych. Ich znaczenie spadło, ale parametry techniczne w dalszym ciągu pozwalają na wzmożony ruch samochodowy, który wiąże się z większymi inwestycjami. Ten atut gmina Olsztynek skrupulatnie wykorzystuje - tereny przemysłowe czy usługowe położone są właśnie wzdłuż dróg, które zapewniają dobrą nośność oraz są połączone z węzłami dróg ekspresowych.

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Oprócz przygotowania terenów inwestycyjnych ważny jest także aspekt społeczny rozwoju gminy. Gmina podnosi jakość życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury sportowej, kultury i rekreacyjnej. Olsztynek posiada bogatą bazę oświatową, w tym żłobek. Na terenie gminy funkcjonuje Gminne Centrum Zdrowia z nocną i świąteczną opieką medyczną, Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci oraz Mazurskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji w Chorobach Przewlekłych.

Władze Olsztynka zaangażowały się w zwiększenie oferty budownictwa mieszkaniowego. Aktualnie w Olsztynku w budowie jest blisko 500 mieszkań. Samorząd przygotowuje również ofertę mieszkań na wynajem - zarówno w formule Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, jak i budownictwa komunalnego.

Olsztynek posiada duży potencjał turystyczny. Liczne ośrodki wypoczynkowe i agroturystyczne zapewniają zróżnicowaną ofertę turystyczną. Baza noclegowa w gminie oferuje swoje usługi zarówno sezonowo, jak i całorocznie. Można aktywnie wypoczywać poprzez żeglowanie, jazdę konno, skorzystanie ze szlaków rowerowych, kajakowych, konnych i pieszych.

OLSZTYNEK NA DOBRE ZAGOŚCIŁ NA MAPIE GMIN PRZYJAZNYCH INWESTOROM I JEST ZDETERMINOWANY, BY NA NIEJ POZOSTAĆ. NA DŁUGO.

54923otbr-b-K

eprasa.pl 3a43819d3c

PANOPTIKUM 2023 SAMORZĄDÓW

INWESTYCJE W POWIECIE OSTRÓDZKIM I PLANY ROZWOJU NA PRZYSZŁOŚĆ

Andrzej Wiczkowski
Starosta Ostródzki

— Rozpoczęte inwestycje, jak również te planowane stanowią z całą pewnością wyzwanie, wymagające odpowiedniego zarządzania i koordynacji działań. Jak radzi sobie Pan z organizacją pracy ?

— Wspólnie z Zarządem Powiatu w Ostródzie koncentrujemy się na skoordynowanym i konsekwentnym rozwoju z wykorzystaniem zewnętrznych form finansowania. Zmiany, których dokonujemy, wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu ostródzkiego. Skala zmian przekłada się na podwyższanie standardu obiektów świadczących usługi medyczne, poprawę jakości infrastruktury drogowej i zwiększanie kompetencji zawodowych osób powracających na rynek pracy. Nie zapominamy przy tym o osobach ze szczególnymi potrzebami. W swojej codziennej pracy do czynienia mam ze specjalistami, którzy znają się na swojej robocie. Dzięki odpowiednio dobranej kadrze pracowników nasz region pięknieje z dnia na dzień. Utwierdza mnie w tym fakt, że przez ostatnich 8 lat nasz samorząd lokował się zawsze w pierwszej piątce Ogólnopolskiego Rankingu prowadzonego przez Związek Powiatów Polskich. Rezultat ten zawdzięczamy współpracy Zarządu, Radnych, pracowników Starostwa Powiatowego w Ostródzie oraz naszych jednostek organizacyjnych. Pełnienie funkcji Starosty Ostródzkiego nieprzerwalnie od 2014 roku jest dla mnie powodem do dumy i korzystając z możliwości, chciałbym podziękować wszystkim osobom zaangażowanym w rozwój powiatu ostródzkiego.

— Wspomniał Pan o zwiększaniu jakości usług medycznych. A co dokładnie dzieje się w ostródzkim szpitalu?

— Obecnie trwają prace nad rozbudową Szpitala w Ostródzie S.A., których koniec planowany jest już na jesień br. Dobudowane zostanie nowe skrzydło o pow. użytkowej prawie 2 tys. m². Na parterze powstanie izba przyjęć dla osób dorosłych oraz oddzielnie dla dzieci: gabinet zabiegowy, gabinety badań, izolatka, sala resuscytacyjno-zabiegowa, pomieszczenia techniczne, wydzielony podjazd dla karetek z bramami segmentowymi, pracownia USG, pracownia gastroskopii, pracownia kolonoskopii z salą wybudzeń, izolatką i pomieszczeniem do dekontaminacji, rejestracja pacjentów. Natomiast na I piętrze będzie Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej: sześć sal jednoosobowych z węzłami sanitarnymi, osiem sal dwuosobowych z węzłami sanitarnymi, gipsownia, sala diagnostyczno-zabiegowa, sala zabiegowa z kolumną chirurgiczną i anestezjologiczną, sala wzmożonego nadzoru z dwoma stanowiskami, gabinety lekarskie oraz pielęgniarskie, pomieszczenia techniczne.

— Ukończyliśmy również remont Oddziału Chorób Wewnętrznych o Profilu Kardiologicznym naszego ostródzkiego szpitala. Umożliwiło to powstanie m.in. trzech dodatkowych sal z węzłami sanitarnymi oraz gabinetu zabiegowego. Wszystkie sale wyposażone zostały w klimatyzację, wentylację mechaniczną oraz posiadają panele z gazami medycznymi. Pomieszczenia wyłożono estetycznymi wykładzinami technicznymi. Odnowiony oddział zapewni komfortowe warunki hospitalizowanym pacjentom oraz lepsze warunki pracy personelu medycznego.

Rozbudowa Szpitala w Ostródzie na potrzeby Izby Przyjęć, Zespołu Pracowni oraz Oddziału Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
Wartość projektu: **21 380 000 zł**
Źródło finansowania: Europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego (Urząd Marszałkowski Woj. WM w Olsztynie), kredyt PKO BP, środki własne Szpitala w Ostródzie S.A.
Termin: jesień 2023

— Infrastruktura drogowa w Powiecie Ostródzkim stale się rozbudowuje. W ostatnim czasie widzimy, że planowane są nowe ronda w Ostródzie.

— Zdecydowany nacisk kładziemy na inwestycje mające na celu poprawę stanu technicznego infrastruktury drogowej. Dbamy o bezpieczeństwo na wszystkich drogach powiatu ostródzkiego. W tym wypadku tylko wydatki związane z powstaniem 3 nowych rond na terenie miasta Ostróda sięgają kwoty blisko 18 mln zł. W styczniu br. podpisaliśmy umowę na zaprojektowanie i budowę skrzyżowania typu rondo z centralną wyspą przejezdną na przecięciu się ulic Olsztyńskiej, Drwęckiej i Niepodległości oraz budowę skrzyżowania typu małe rondo z centralną wyspą przejezdną na przecięciu się ulic A. Mickiewicza i Olsztyńskiej w Ostródzie. Następnie w kwietniu zatwierdziliśmy rozbudowę na rondo skrzyżowania ulic Grunwaldzkiej, Drwęckiej i Kopernika w Ostródzie. Zakres robót budowlanych obejmować będzie m.in. wykonanie nowej konstrukcji nawierzchni oraz skrzyżowania typu rondo, budowę/przebudowę chodników, ciągów pieszo-rowerowych oraz ścieżek rowerowych, zjazdów, zatok autobusowych, wykonanie bezpiecznych przejść dla pieszych, wykonanie odwodnienia drogi, przebudowę oświetlenia ulicznego oraz usunięcie kolizji nowo projektowanego ronda z istniejącym uzbrojeniem terenu.

Rozbudowa na rondo skrzyżowania ulic Grunwaldzkiej, Drwęckiej i Kopernika w Ostródzie
Wartość zadania: **ok. 7,5 mln zł**
Źródło finansowania: Rządowy Funduszu Inwestycji Lokalnych, udział Gminy Miejskiej Ostróda
Termin: 2023

Remont Oddziału Wewnętrznego o Profilu Kardiologicznym Szpitala w Ostródzie S.A.
Wartość projektu: **1 317 483,41 zł**
Źródło finansowania: Fundusz Przeciwdziałania Covid-19 (Wojewoda Warmińsko-Mazurski)
Termin: marzec 2023

Jedną z największych inwestycji ukończonych w 2022 r. był remont na drodze powiatowej nr 1199N na odcinku Książnik

48123otbr-a-K

eprasa.pl 3a43819d3c

Budowa dwóch rond w ciągu ulic powiatowych na terenie miasta Ostróda
Wartość zadania: **ok. 10 mln zł**
Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja II
Termin: 2024

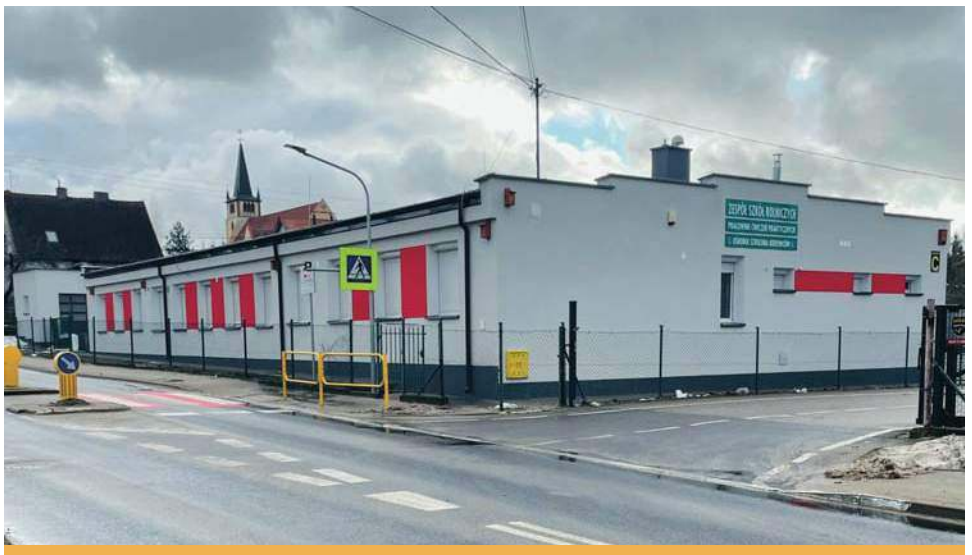
– Boguchwały i Wilnowo – Żabi Róg. Na długości drogi ok. 11 km ułożono nową nawierzchnię bitumiczną, wyremontowano chodniki, przystanki autobusowe, poprawiono odwodnienie, pobocza uzupełniono mieszanką kruszywa oraz zastosowano nowe oznakowania pionowe i poziome z wyspowym progiem zwalniającym.

— Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie pomaga osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia, a pracodawcom w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Która z inicjatyw zasługuje na najwięcej uwagi wg Pana?

— Szczególnym przedsięwzięciem jest pilotażowy projekt rozpoczęty w 2022 r. pn. „Mama w pracy", dzięki któremu 20 mieszkanek naszego powiatu mogło powrócić na rynek pracy po przerwie związanej z macierzyństwem. Projekt był odpowiedzią na problemy obniżonej aktywności kobiet, które nie podejmowały zatrudnienia po urodzeniu dzieci. Na realizację zadania wydatkowano łącznie prawie 600 tys. zł. Zatrudnionej w ramach projektu przysługiwał bon aktywizacyjny, a także jednorazowy bonus za aktywność, płatny po zakończeniu udziału w projekcie. Dzięki temu podjęcie zatrudnienia przez mamę pozwalało na organizację życia rodzinnego i połączenie go z aktywnością zawodową. Pracodawca uczestniczący w projekcie również otrzymywał wsparcie finansowe. Najmłodsza uczestniczka rozpoczęła pracę w wieku 22 lat, najstarsza w wieku 58 lat. Program przyczynił się do trwałego zatrudnienia wielu uczestniczek i został bardzo dobrze przyjęty przez pracodawców w powiecie ostródzkim.

— Dostrzeżono również działania prowadzące do niwelowania barier architektonicznych w budynku samorządu. Jak dokładnie Starostwo Powiatowe w Ostródzie dba o osoby ze szczególnymi potrzebami?

— Istotnym jest fakt, aby w równym stopniu zapewnić wszystkim interesariuszom dostęp do usług świadczonych przez nasz samorząd. W siedzibie Starostwa rozpoczęto działania zmierzające do niwelowania barier architektonicznych powodujących kłopoty z dostępem do urzędu. Dzięki podjętym działaniom udało się zniwelować bariery poprzez montaż pętli indukcyjnej pozwalającej na prawidłową komunikację z osobami niedosłyszącymi. Zamontowane zostały w biurze obsługi, w którym znajdują się stanowiska PCPR, Starostwa i Urzędu Pracy, gdzie petent rozpoczyna swój kontakt z urzędem, oraz w dwóch salach konferencyjnych. Dokonano oznaczenia pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych tabliczkami Braille'a co umożliwia dotarcie osobie z niepełnosprawnością do określonego miejsca. Wprowadzono oznakowania schodów o jaskrawej barwie, która stanowczo ułatwia poruszanie się ciągami komunikacyjnymi osobom słabowidzącym. Planowane jest również wykonanie podjazdu na zewnątrz budynku, dzięki któremu osoby z niepełnosprawnością będą mogły samodzielnie korzystać z pomieszczeń urzędowych.

Termomodernizacja obiektów oświatowych powiatu ostródzkiego – etap 2
Wartość zadania: **6 296 268,63 zł**
Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne Powiatu
Termin: lipiec 2023

— Jakich nowych inwestycji możemy się spodziewać w najbliższym czasie?

— Z wyjątkiem tych inwestycji, o których już wspomniałem, jedną z największych będzie ukończenie w lipcu tego roku termomodernizacji obiektów oświatowych. Rezultatem będzie nie tylko poprawienie estetyki elewacji budynków, ale przede wszystkim zmniejszenie strat energii cieplnej w budynkach, co pozwoli na ograniczenie kosztów ogrzewania, a także pozytywnie wpłynie na środowisko naturalne poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. W ramach projektu poza pracami termomodernizacyjnymi wykonano również system rozwiązań dla osób niepełnosprawnych wewnątrz budynków, m.in. system odnajdywania drogi, system identyfikacji wizualnej, w tym oznaczenia oraz piktogramy.

— Bardzo dziękujemy za wypowiedź i liczymy, że następnym razem w równym stopniu będzie mógł Pan podzielić się kolejnymi inwestycjami i projektami.

— Przekonany jestem, że wspólnymi siłami i przy odpowiedniej organizacji pracy osiągniemy założone plany. Biorąc pod uwagę wrastającą rozpoznawalność naszego regionu w kraju i za granicą, mam nadzieję, że również w przyszłości będę mógł Państwa informować o działaniach, jakie prowadzimy na rzecz mieszkańców powiatu ostródzkiego.

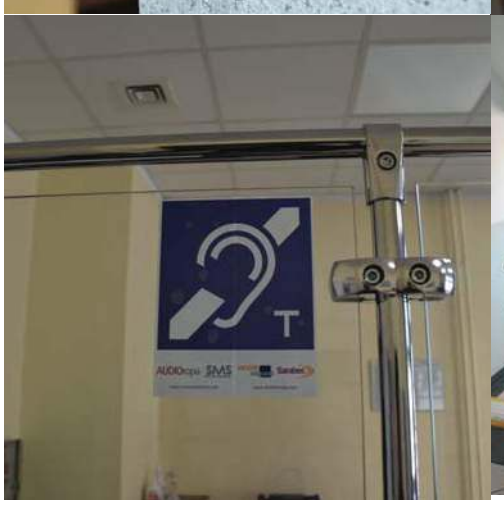
Zachęcam Państwa do śledzenia naszej strony internetowej oraz mediów społecznościowych.

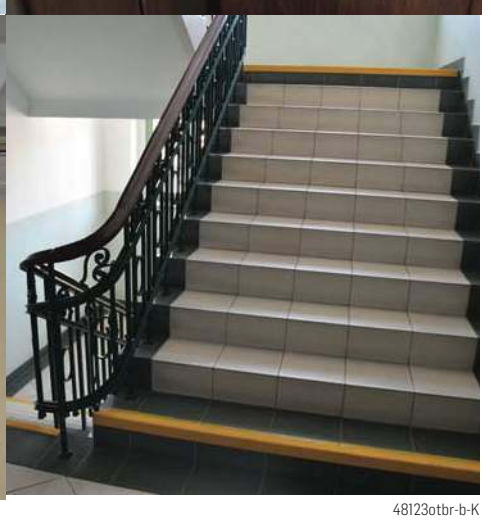

Remont na odcinkach drogi powiatowej nr 1199N Książnik-Boguchwały i Wilnowo-Żabi Róg
Wartość zadania: **11 198 637,34 zł**
Źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, środki własne Powiatu, udział Gminy Miłakowo i Gminy Morąg
Termin: 2022

www.powiat.ostroda.pl
PowiatOstrodzki

48123otbr-b-K

eprasa.pl 3a43819d3c

GMINA Łukta

CO PRZYNIÓSŁ NAM KOLEJNY ROK?

Gmina Łukta może pochwalić się wieloma nowymi inwestycjami. Niektóre zadania zostały już zakończone, niektóre są w tracie realizacji, a z niektórymi dopiero przyjdzie nam się zmierzyć w kolejnych miesiącach. Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z informacjami o tym, co się u nas aktualnie dzieje.

Została podpisana umowa z wykonawcą na budowę i modernizację dróg gminnych na terenie gminy Łukta:
- budowa drogi z Florczak do Kotkowa
- modernizacja ulic w m. Łukta (Jeziorna, Sosnowa, Zagrodowa, Brzozowa, Polna, Jabłoniowa i Orzechowa)
- budowa drogi w m. Mostkowo.

Rozpoczęły się prace dotyczące zadania pn. Budowa i modernizacja dróg gminnych na terenie gminy Łukta.
Cała inwestycja wyniosła 8 742 510,00 zł.

Została podpisana umowa na modernizację kotłowni osiedlowej w Łukcie. Inwestycja obejmuje dostawę i montaż kotłów na pellet o łącznej mocy 1 MW (2 x 300 kW i 2 x 200 kW) wraz z instalacjami i urządzeniami towarzyszącym, kolektorów słonecznych (20 płyt) o łącznej mocy 35 kW oraz instalacji fotowoltaicznej o mocy 40 kWp (80 szt. modułów fotowoltaicznych o mocy nominalnej 500 Wp każdy), posadowionej na gruncie. Dnia 24.02.2023 r. została podpisana umowa na zadanie pn. „Modernizacja kotłowni osiedlowej w Łukcie".

Koszt całej inwestycji to 1 913 900,00 zł.
Wysokość dofinansowania to 1 575 000,00 zł.
Wysokość środków własnych Gminy Łukta to 338 900,00 zł.
Wykonawca został wyłoniony po trzecim przetargu.
Prace zbliżają się już ku końcowi, zrealizowano już około 90% inwestycji.

Z Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD: Program Inwestycji Strategicznych .(EDYCJA 2) Gmina Łukta otrzymała dofinansowanie w wysokości 4 750 000,00 zł
Inwestycja obejmuje przebudowę dróg w miejscowościach:
- Łukta (Dębowa, Lipowa, cz. Łukowej, Wąska, Zielona, Wiśniowa, Różana, Kwiatowa)
- Pelnik
- Kozia Góra.

Przewidywana wartość inwestycji: 5 000 000,00 zł.
Procentowy udział Gminy Łukta: 5%.
Wykonawca został już wybrany, a umowa podpisana. Pozostało nam jedynie czekać na realizację zadania.
Koszt całej inwestycji to 5 689 748,23 zł brutto.
Dotacja z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 4 750 000,00 zł.

Dnia 1 lipca 2022 roku podpisano umowę na budowę sieci wodociągowej Nowe Ramoty – Florczaki wraz ze stacją podwyższania ciśnienia w miejscowości Ramoty z firmą EnergoEko Sp. z o.o. z Tczewa. Wartość dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH wynosi 1 045 000,00 zł (całkowita wartość inwestycji: 1 598 079,00 zł). Inwestycja została już zakończona, mieszkańcy gminy mogą korzystać z nowego wodociągu.

Najbardziej potrzebujący seniorzy z gminy Łukta otrzymali tzw. opaski bezpieczeństwa.
Gmina wystąpiła z wnioskiem o przystąpienie do programu ministerialnego Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2022, na który przeznaczono aż 80 mln zł.
Kwota pozyskana przez GOPS w Łukcie w wysokości 27 756,00 zł pozwoliła na zakup 18 opasek bezpieczeństwa.
Opaska spełnia rolę anioła stróża (tak została nazwana przez mieszkańców, którzy ją otrzymali), a do jej głównych zadań należy mierzenie ciśnienia, mierzenie pulsu, mierzenie kroków, przypominanie o zażyciu leków oraz posiada detektor upadku.
Cieszymy się, że mieszkańcy 65+ chętnie skorzystali z programu i dzięki opasce czują się po prostu bezpieczniej, wiedząc, że jedno przyciśnięcie guzika SOS sprawi, iż pomoc medyczną uzyskają natychmiast, gdyby tylko była taka potrzeba.
Dziękujemy naszym seniorom oraz osobom, które odbierały opaski dla najbliższych, za dobrze spędzony wspólnie czas.

Gmina Łukta otrzymała bezzwrotne dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych (edycja trzecia) – PGR.
Tym razem przebudowie będzie podlegały drogi w Zajączkowie oraz w Nowych Ramotach.
Dofinansowanie: 98% wartości inwestycji.
2%: wkład własny Gminy Łukta.
Umowa na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych zadania pn. „Przebudowa dróg w miejscowościach Zajączkowo i Nowe Ramoty" została podpisana.
Wysokość dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 1 960 000,00 zł.
Koszt całej inwestycji: 2 253 802,00 zł.

Mieszkańcy gminy Łukta otrzymali komputery wraz z akcesoriami w ramach realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – granty PPGR" w ramach programu operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Zakupiono 207 laptopów oraz 5 tabletów.

15 grudnia 2022 roku w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie została podpisana umowa pomiędzy Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustawem Markiem Brzezinem a Wójtem Gminy Łukta Robertem Malinowskim na dofinansowanie „Budowy sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Strzałkowo, gmina Łukta i rozbudowy sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kotkowo, gmina Łukta". Całkowity koszt inwestycji wynosi 4 232 537,93 zł, a kwota dofinansowania wynosi 4 066 409 zł.

Kolejne dofinansowania Gmina Łukta otrzymała z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Są to:
- 350 000,00 zł dotacji, która stanowi refundację kosztów za zakupiony w roku 2017 samochód ratowniczo-gaśniczy dla OSP Łukta
- 46 976,44 zł dotacji, która zostanie przekazana na zakup wyposażenia dla czterech jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu gminy Łukta.

JEDNAK NIE SAMYMI INWESTYCJAMI GMINA ŁUKTA ŻYJE....

We wrześniu 2022 roku odbyło się uroczyste wręczenie stypendiów naukowych w ramach funduszu stypendialnego Równe Szanse realizowanego od 2000 r. przez Fundację Rozwoju Regionu Łukta dla zdolnej młodzieży z gminy Łukta
Fundatorem stypendiów naukowych jest również Gmina Łukta, która na ten cel przekazała kwotę 12 000,00 zł.
Miło nam się poinformować, iż 9 uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych z terenu gminy Łukta zostało wyróżnionych podczas tej uroczystości.

W tym jakże wyjątkowym dniu dla każdej Polki i każdego Polaka, w 104. rocznicę odzyskania niepodległości, wyruszył transport do sołectwa Bugryna w Ukrainie, która wciąż o swoją niepodległość przelewa krew. Dziękując za hojność radnym gminy Łukta, wszystkim mieszkańcom oraz szlachetnemu ofiarodawcy (mieszkańca gminy), pragniemy poinformować, że zakupione zostały 4 generatory, które są niezbędne w walce z wrogiem. Powtarzając słowa Wołodymyra Zełenskiego zawarte w życzeniach dla nas, „Jesteś naszą Siostrą, Ukraino..."

W gminie Łukta coraz prężniej działają stowarzyszenia i koła gospodyń wiejskich, które nie tylko wspomagają gminę w organizacji wszelakich imprez i przedsięwzięć, ale również godnie reprezentują gminę na zewnątrz oraz czynnie biorą udział w konkursach, w których zajmują wysokie miejsca (II miejsce w konkursie na najciekawsze stoisko wiejskie podczas XXI Dożynek Powiatu Ostródzkiego).

eprasa.pl 3a43819d3c

NADLEŚNICTWO DRYGAŁY

Cietrzew

Fot. archiwum Nadleśnictwa Drygały

Lasy i jeziora położone poza nim są cenione przez turystów ze względu na unikalny charakter zachowany dzięki prawidłowemu prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej obejmującej zarówno działania ekologiczne, jak i społeczne oraz gospodarcze. To właśnie z myślą o odwiedzających nas turystach, grzybiarzach i wędkarzach utworzono kilkanaście miejsc postojowych, zaś dla grup bardziej lub mniej zorganizowanych otwarto przy siedzibie Nadleśnictwa bogato wyposażoną Izbę Edukacji Leśnej.

Serdecznie zapraszamy do naszych lasów!

Nadleśnictwo Drygały położone jest pomiędzy Ełkiem a Piszem, we wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego.

Znajdują się tu jeziora, wielkie połacie lasów i charakterystyczny dla pojezierzy urozmaicony krajobraz. Tym, co czyni ten obszar wyjątkowym, jest jednak obecność rozległych otwartych przestrzeni na poligonie wojskowym, w znacznej części pokrytych wrzosowiskami. To właśnie na tym terenie zachowały się populacje zagrożonych w skali kraju gatunków roślin i zwierząt.

Najważniejszym z nich jest **cietrzew**, gatunek skrajnie zagrożonego w Polsce kuraka leśnego, który na niedostępnych na co dzień drygalskich wrzosowiskach ma jedną z ostatnich w kraju, w pełni naturalną ostoję. Nadleśnictwo Drygały jest uczestnikiem projektu wdrożeniowego pn. **„Czynna ochrona cietrzewia na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych w Polsce w latach 2017-2022”.** W ramach projektu realizowane są działania mające m.in. na celu monitoring i redukcję liczebności ssaków drapieżnych, utrzymanie optymalnych warunków do życia dla cietrzewia czy prowadzenie obserwacji w ostojach i podczas wiosennych toków.

Jeleń szlachetny

Fot. archiwum Nadleśnictwa Drygały

Cietrzew nie jest jedynym rzadkim gatunkiem, który na poligonie odnalazł swoją ostoję. Teren wrzosowisk i muraw poligonu upodobała sobie również sasanka otwarta, której populację szacuje się tu na około 300 osobników. Jest to zatem największe stanowisko tego gatunku na Pojezierzu Mazurskim.

Nadleśnictwo Drygały to nie tylko poligon.

Sasanka otwarta

Fot. archiwum Nadleśnictwa Drygały

Diorama w Izbie Edukacji Leśnej

Fot. archiwum Nadleśnictwa Drygały

59223otbr-a-K

eprasa.pl 3a43819d3c

PANOPTIKUM 2023 SAMORZĄDÓW

GMINA JEDWABNO
MAZURY NA WYCIĄGNIĘCIE RĘKI

CZY ZALEDWIE PO PRZEJECHANIU Z OLSZTYNA 25 KILOMETRÓW MOŻEMY BYĆ JUŻ NA MAZURACH I KORZYSTAĆ Z ICH WSZYSTKICH UROKÓW? CZY TO MOŻLIWE? TAK. GMINA JEDWABNO TO CZĘŚĆ MAZUR POŁOŻONA NAJBLIŻEJ OLSZTYNA. RAPTEM PO KILKUDZIESIĘCIU MINUTACH JAZDY JESTEŚMY JUŻ Z POWROTEM W WOJEWÓDZKIM CENTRUM, KTÓRYM JEST OLSZTYN. Z TEGO POWODU GMINA JEDWABNO JEST IDEALNYM MIEJSCEM DO WYPOCZYWANIA, OSIEDLANIA SIĘ I ZAMIESZKANIA DLA OLSZTYNIAKÓW JAK RÓWNIEŻ DLA OSÓB PRACUJĄCYCH W TYM MIEŚCIE.

Do dyspozycji mamy tutaj wiele ciekawie i uroczo położonych nieruchomości i obiektów, zarówno do zakupu, jak i pod wynajem. Gmina Jedwabno ma charakter wybitnie turystyczny. Jej obszar to 311 km2, z czego 69 % tej powierzchni to lasy, pełne różnych gatunków zwierząt. Na jej terenie znajduje się aż 38 jezior, z których te najbardziej znane to Świętajno (w obrębie miejscowości Narty, Warchały i Brajniki), Dłużek, Małszewskie i Głęboczek. Wszystkie jeziora są bardzo czyste, gdyż aż 80% mieszkańców tej wiejskiej gminy ma kanalizację. Jezioro Świętajno uchodzi za jedno z najczystszych w Polsce i od lat ściąga rzesze turystów z całego kraju. Największe zainteresowanie budzi plaża w miejscowości Warchały, nazywana Złotymi Piaskami, gdzie w letnie weekendy przebywa do 10 000 osób. Dogodne połączenia komunikacyjne z Olsztynem i Warszawą sprawiają, iż wielu mieszkańców tych i innych miast posiada tutaj swoje domy letniskowe, których jest prawie 1 000. Bazę turystyczną uzupełniają liczne pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, kempingi, restauracje i bary, a także czterogwiazdkowy hotel Natura Mazur w Warchałach. Dlatego w sezonie letnim tereny te odwiedza mnóstwo turystów. Od lat korzystają oni ze zdrowego powietrza, pięknych lasów i czystych wód oferowanych przez gminę Jedwabno. W bezpośrednim sąsiedztwie granic gminy Jedwabno znajduje się Port Lotniczy Olsztyn -Mazury w Szymanach zapewniający połączenia lotnicze w najważniejszych kierunkach.

Fot. zbiory UG Jedwabno/Paweł Adamski

Lokalnym centrum jest oczywiście Jedwabno, liczące 1 300 mieszkańców. Znajduje się tutaj znakomicie wyposażony Zespół Szkolno – Przedszkolny, do którego uczęszcza młodzież z terenu całej gminy, wraz z halą sportową. Do dyspozycji mieszkańców i turystów jest Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna, Środowiskowy Dom Samopomocy, stacja benzynowa Orlen, Bank Spółdzielczy, ośrodek zdrowia, Urząd Gminy. Swoje usługi świadczy tu szereg firm budowlanych i transportowych oraz warsztaty samochodowe.

Fot. zbiory UG Jedwabno/Paweł Adamski

Do walorów geograficznych, przyrodniczych, komunikacyjnych i turystycznych dochodzą atuty społeczne. Liczba stałych mieszkańców jest bardzo niewielka, wynosi raptem niespełna 3 700 mieszkańców, czyli niecałe 12 mieszkańców na 1 km2. Jednak ze względu na wielokulturowość i społeczną inicjatywę tworzą barwną i kolorową mieszankę. Działa tutaj ponad 20 stowarzyszeń, zarówno kulturalnych i gospodarczych, jak również zajmujących się innymi dziedzinami życia społecznego. Do najbardziej znanych należy Stowarzyszenie Kulturalne „Tanecznik" prowadzące Zespół Pieśni i Tańca „Jedwabno", organizujące co roku festiwal folklorystyczny w Jedwabnie. Jest to obszar z bogatą kulturą, historią, folklorem i wieloma tajemnicami. Tutaj wypoczywają znani artyści i twórcy.

Istotnym elementem integrującym mieszkańców jest 18 sołectw, które tworzą gminę Jedwabno. Każde sołectwo posiada swój własny fundusz sołecki i w jego ramach mieszkańcy danej miejscowości co roku bezpośrednio decydują o sposobie jego wydatkowania, przeznaczając te środki choćby na budowę i wyposażenie placów zabaw, doposażenie świetlic wiejskich, budowę oświetlenia ulicznego czy też na działania kulturalne. Dzięki temu czują się prawdziwymi gospodarzami swoich wsi. Fundusz sołecki jest jednym z najważniejszych czynników wspierających rozwój poszczególnych miejscowości, a jednocześnie elementem i przykładem daleko idącej samorządności, dającym mieszkańcom możliwość bezpośredniej realizacji wielu własnych pomysłów i zadań. Ta forma aktywności i integracji mieszkańców stała się w ostatnich latach jednym z motorów rozwoju gminy Jedwabno. Wzbogaca to lokalny krajobraz społeczny i kulturowy.

Gmina Jedwabno z pewnością jest jednym z miejsc, w których warto żyć, mieszkać i wypoczywać. Nie tylko w sezonie turystycznym, ale przez cały rok. Po więcej informacji zapraszamy na stronę internetową gminy Jedwabno: www.jedwabno.pl, a także na profil Gminy Jedwabno w serwisie społecznościowym Facebook. Materiały filmowe z gminy Jedwabno z różnych dziedzin można obejrzeć w serwisie Telewizja Jedwabno pod adresem internetowym www.jedwabno.kopernik.tv.

Zapraszamy do gminy Jedwabno!

49323otbr-a-K

eprasa.pl 3a43819d3c

Nadleśnictwo Korpele

OBSZARY ZNAJDUJĄCE SIĘ W ZASIĘGU TERYTORIALNYM DZISIEJSZEGO NADLEŚNICTWA KORPELE STANOWIŁY NIEGDYŚ WIELKIE OBSZARY LEŚNE O CHARAKTERZE PUSZCZY PIERWOTNEJ, KTÓRA ZAJMOWAŁA CAŁĄ ŚRODKOWĄ I POŁUDNIOWĄ CZĘŚĆ WARMII I MAZUR. BYŁA TO PUSZCZA GALINDZKA, KTÓREJ NAZWA POCHODZI OD LITEWSKIEGO SŁOWA „GALAS" – KRESOWO, CZYLI ZIEMIE NA KRAŃCACH.

Już w 1684 roku małe osiedle Korpele stało się siedzibą urzędu nadleśniczego. Urzędowi podlegały lasy książęce położone na dużym obszarze wokół zamku szczycieńskiego. W okręgu szczycieńskim istniały dwa obwody leśne: w Korpelach z dwoma strażnikami konnymi (1684 r.) oraz w Pupach (obecne Spychowo) z jednym strażnikiem konnym (1716r.).

W 1908 roku po raportach niemieckich uczonych o procesie stepowienia użytków rolnych rząd niemiecki zdecydował się na wyłożenie pieniędzy na odbudowę lasów wschodniopruskich. W 1915 roku ok. 500 ha starego lasu zostaje wykupionych od Pruskiego Krajowego Towarzystwa przez starostę w Szczytnie. Obszar ten należał do wielkiego majątku w Jabłonce. Urząd Powiatowy w Szczytnie przyłączył ok. 350 ha gruntów pod zalesienia lasu zakupionych od rolników ze wsi Stare Kiejkuty. W osiedlu Kulka wybudowana została okazała leśniczówka, a lasy te stały się ulubionym miejscem wycieczek mieszkańców Szczytna.

Nadleśnictwo Korpele utworzono po wojnie, w 1945 roku, jako samodzielną jednostkę o łącznej powierzchni 6664 ha z byłych poniemieckich lasów państwowych nadleśnictwa Korpellen, majątków ziemskich Małszewo, Trelkowo i Targowo oraz większych kompleksów lasów chłopskich.

1 marca 1973 roku Nadleśnictwo Korpele jako samodzielna jednostka została zlikwidowana i włączona do Nadleśnictwa Szczytno z siedzibą w Korpelach. Kolejna regionalizacja nastąpiła w 1991 roku — zostało wyłączone Nadleśnictwo Szczytno i reaktywowano Nadleśnictwo Korpele.

Obecnie powierzchnia Nadleśnictwa Korpele wynosi 14 693 ha. Podzielone jest na 12 leśnictw, w tym szkółka leśna. W szkółce produkowanych jest ok. 1,5 mln sadzonek rocznie.

Do dzisiejszych czasów dotrwały pozostałości przypominające o ludności tu zamieszkującej – grodzisko starożytne w Łupowie będące punktem obronnym Galindów i Zameczek, grodzisko wczesnośredniowieczne odkryte w 1881 roku przez niemieckiego archeologa Z.K. Bujacka. W październiku 1948 roku obiekt wpisano do zabytków. Grodzisko leży na skraju doliny rzeki Sasek.

Na terenie nadleśnictwa znajdują się dwa rezerwaty przyrody. Pierwszy to „Sołtysek", rezerwat torfowiskowy utworzony w 1969 roku w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska chamedafne północnej. Podczas inwentaryzacji stwierdzono występowanie tu 281 gatunków roślin, z czego 11 gatunków objętych ochroną ścisłą, 38 gatunków objętych ochroną częściową, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin, 16 gatunków z Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski oraz 1 gatunek z I załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Stwierdzono również występowanie manny prążkowanej — gatunku dotychczas nie notowanego w województwie warmińsko-mazurskim.

Rezerwat przyrody „Kulka" został utworzony w 1955 roku w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego ze stanowiskami flory pontyjskiej i roślin chronionych.

Na terenie nadleśnictwa znajdują się ścieżka przyrodnicza z wiatą, przeznaczona głównie dla szkół i grup zorganizowanych, szlaki konne, piesze, rowerowe i szlak kajakowy. W 2021 został wyznaczony teren w ramach programu „Zanocuj w lesie" — miejsca, gdzie można biwakować.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia naszych lasów

591230TBR-A-K

eprasa.pl 3a43819d3c

PANOPTIKUM 2023 SAMORZĄDÓW

UWAGA „INWAZJA”

Południowe Mazury to niezwykle atrakcyjny teren do rajdów rowerowych, pieszych czy kajakowych. Nie każdy wie, że w czasie leśnych wędrówek możemy się natknąć na groźnych intruzów!

CZYM SĄ ROŚLINY INWAZYJNE?

Wielkie odkrycia geograficzne, rozwój transportu, a następnie globalizacja sprawiły, że organizmy przenoszone są specjalnie, czy też przypadkowo przez człowieka w różne odległe części globu.

W nowym środowisku organizmy nie mają najczęściej wrogów naturalnych, więc jeśli znajdą dogodne warunki, mogą się bez przeszkód rozprzestrzeniać, zajmując niszę ekologiczną gatunków rodzimych. Nie inaczej było z czeremchą amerykańską sprowadzoną w 1623 roku do Francji, gdzie sadzono ją jako roślinę ozdobną.

Dlaczego rośliny inwazyjne są szkodliwe?

- przeobrażają siedliska przyrodnicze
- zmniejszają bioróżnorodność
- wypierają rodzime gatunki
- powodują szkody gospodarcze
- niektóre są szkodliwe dla człowieka

PONIŻEJ PREZENTUJEMY TE WYBRANE, CZĘSTO SPOTYKANE NA MAZURACH, GATUNKI INWAZYJNE.

RDESTOWIEC OSTROKOŃCZYSTY

Ta wieloletnia bylina pochodzi z południowej Azji. Występuje pospolicie w całej Polsce. Sprowadzony do Europy około 1825 roku znakomicie się tu czuje. Zarasta całe połacie terenu i wypiera z niego wszystkie inne rośliny. Jest bardzo trudny do zwalczenia ze względu na głębokie korzenie i dużą siłę odroślową.

KOLCZURKA KLAPOWANA

Jest to jednoroczna roślina zielna - pnącze należące do rodziny dyniowatych. Wywodzi się z Ameryki Północnej, w Polsce notowana jest od lat 70. ubiegłego wieku. Nasiona łatwo się rozprzestrzeniają i kolczurka w sprzyjających warunkach opanowuje całe doliny rzeczne, pozbawiając dostępu do światła rośliny, na których się rozpościera. Jest to typowy przykład "uciekiniera" z przydomowych ogródków.

NIECIERPEK DROBNOKWIATOWY

To kolejna w tym zestawieniu roślina jednoroczna. Pierwotnie występował w Azji, obecnie jest rozpowszechniony w całej Polsce. Wypiera ze swoich stanowisk rodzimego niecierpka pospolitego, gdyż zajmuje podobną niszę ekologiczną. Bardzo łatwo się rozsiewa, a nasiona mogą przelegiwać w glebie, stąd jest trudny do zwalczenia.

MOCZARKA DELIKATNA

Jest to jedyna w tym zestawieniu roślina wodna. Co ciekawe wypiera wcześniej zawleczoną do Europy moczarkę kanadyjską. Pochodzi z Amneryki Północnej. Do Europy została zawleczona w XX wieku. W latach 90. stwierdzono ją w dopływie Biebrzy. Rozrasta się tworząc zwarty kożuch unoszący się przy powierzchni wody i ogranicza w ten sposób wzrost wszelkim innym gatunkom roślin.

CZEREMCHA AMERYKAŃSKA

Krzew czasami przybierający formę niewielkiego drzewa o skórzastych liściach. Pięknie kwitnie wiosną, przebarwia się na żółtopomarańczowy kolor i obficie owocuje. Została sprowadzona jako roślina ozdobna. Teraz zarasta nasze lasy i opanowuje teren totalnie. Silnie zakwasza glebę i ocienia ją, przez co rośliny runa nie mają szans na przetrwanie. Wypiera rodzime gatunki roślin z ich naturalnego środowiska. Jest jak mityczny potwór Hydra, z którą walczył Herakles: na miejsce każdej wyciętej głowy (pędu), wyrasta jej kilka nowych.

6000 SZT

Tyle **nasion** może wyprodukować rocznie jedna czeremcha.

DO 5 LAT

Tyle wynosi czas przelegiwania nasion w glebie, kiedy zachowują zdolność **kiełkowania**.

600 m

Na taką odległość stwierdzono **roznoszenie** nasion przez ssaki i ptaki od pojedynczego drzewa.

6 CECH

Czeremcha jest **uzbrojona** w grupę specyficznych cech, które czynią ją perfekcyjnym kolonizatorem...

4 LATA

Tylko tyle czasu potrzebuje czeremcha w sprzyjających warunkach by zacząć **owocować** i dalej się rozsiewać. Sośnie zajmuje to w drzewostanie około 35 lat. Czeremcha jest niezwykle odporna na suszę, przymrozki i ocienienie.

POSTANOWILIŚMY PODJĄĆ WALKĘ!

W Nadleśnictwie Spychowo opracowaliśmy projekt, którego celem jest ograniczenie występowania czeremchy amerykańskiej oraz zastąpienie jej rodzimymi gatunkami grądowymi (lipa drobnolistna, grab pospolity).

PROJEKT

Trzeba jasno powiedzieć, że zabierając się za eliminację czeremchy bez możliwości stosowania herbicydu, lepiej w ogóle sobie odpuścić. Czeremcha ma tak silną siłę odroślową, że samo wycięcie, bez zwalczania środkami ochrony roślin, spowodowałoby tylko jej jeszcze intensywniejszy wzrost i totalne opanowanie powierzchni.

Zwalczanie trwało cztery lata. Obejmowało wycięcie, trzykrotne opryskiwanie herbicydem kolejnych odrośli oraz wprowadzenie grabu i lipy w miejsce czeremchy.

Dzięki realizacji projektu udało się malowniczy kawałek naszej ojczystej przyrody oczyścić z zaburzenia, jakim jest obcy gatunek inwazyjny - czeremcha amerykańska.

59023otbr-a-K

eprasa.pl 3a43819d3c

SUCHY LAS OZNACZA POŻAR

Z myślą o nadchodzącym sezonie letnim Nadleśnictwo Wielbark wyjaśnia, dlaczego w lasach wprowadzany jest okresowy zakaz wstępu.

Jest upalne lato, słońce praży, deszczu jak na lekarstwo, a człowiek szuka odrobiny cienia. Przychodzi nam do głowy świetny pomysł, aby ruszyć do lasu na małą wycieczkę po ścieżce edukacyjnej lub w celu napełnienia koszyka dorodnymi jagodami. Będąc przezornym sprawdzamy na stronie nadleśnictwa jak dojechać do ścieżki lub szukamy kontaktu do pana leśniczego, który zawsze pomoże jeśli nieopatrznie zgubimy drogę zaabsorbowani niezwykłą przyrodą. W czasie przeglądania strony okazuje się, że został wprowadzony okresowy zakaz wstępu do lasu z powodu występowania dużego zagrożenia pożarowego. Musimy przełożyć naszą wycieczkę na inny termin, jednak pozostaje pytanie: na jakiej podstawie został wprowadzony ów zakaz, skąd wiadomo, że zaistniało takie zagrożenie dla lasu?

Po prostu w lesie panuje susza. A skąd wiemy, że w lesie jest sucho? Informuje nas o tym wilgotność ściółki leśnej. W nadleśnictwach zlokalizowane są meteorologiczne punkty prognostyczne, które na podstawie kilku pomiarów określają stopnie zagrożenia pożarowego lasu. Obserwacja i analiza tych wyników daje nam obraz warunków pogodowych panujących w lesie, a to przekłada się na decyzję o wprowadzeniu zakazu wstępu.
Przedstawię sprawę krok po kroku. Stopnie zagrożenia pożarowego lasu określane są na podstawie następujących parametrów:
- wilgotności ściółki w drzewostanach sosnowych w wieku od 41 do 60 lat, rosnących na siedliskach borowych słabej i średniej żyzności,
- wilgotności względnej powietrza mierzonej na wysokości 0,5 m przy ścianie lasu,
- sumy opadu atmosferycznego z ostatnich 24 godzin.

Pomiaru tych parametrów dokonuje się dwa razy dziennie: o godzinie 9:00 i 13:00 w okresie od 1 marca do końca września. Termin ten nie jest przypadkowy, ponieważ od 1 marca, kiedy nie ma już pokrywy śnieżnej a opadów wiosennych brak, wówczas wilgotność ściółki leśnej może spaść nawet poniżej 10% czyli mniej niż ma kartka papieru. A sami wiemy, jak szybko spala się papier. Wiosną nie ma jeszcze świeżych traw, a na dnie lasu zalegają stare trawy i wysuszona ściółka leśna. Jeden niedopałek lub wypalanie traw w okolicy lasów może skończyć się wielkoobszarowym pożarem lasu.
W punkcie prognostycznym znajduje się ogródek meteorologiczny, w którym umieszczone są przyrządy pomiarowe stacji

Ogródek meteorologiczny

pogodowej, takie jak: czujnik do pomiaru prędkości i kierunku wiatru, urządzenie do pomiaru wilgotności powietrza oraz deszczomierz służący do pomiaru wielkości opadu atmosferycznego. Przyrządy pomiarowe automatycznie rejestrują parametry pogodowe i przesyłają dane do rejestratora, który po przeliczeniu wszystkich danych określa stopień zagrożenia pożarowego lasu.

Jednak pomiar wilgotności ściółki nie jest procesem automatycznym. Należy zebrać ściółkę w odpowiednim drzewostanie sosnowym 2 razy dziennie do szczelnego pojemnika i pociąć ją na 1-centymetrowe odcinki.

Taki materiał umieszczany jest w urządzeniu zwanym wagosuszarką. Mimo tajemniczej nazwy jest to waga laboratoryjna i suszarka umieszczone w jednej obudowie, które wzajemnie się komunikują. Wagosuszarka określa procent wody w igłach sosnowych, a wykonując szybki i dokładny pomiar, przyspiesza proces określania stopnia zagrożenia pożarowego lasu.
Stopnie zagrożenia pożarowego lasu określa się w 4-stopniowej skali. 0 oznacza brak zagrożenia, 3 oznacza duże zagrożenie wystąpienia pożaru lasu. Wyniki pomiarów i ustalony dzienny stopień zagrożenia pożarowego lasu prezentowane są na specjal-

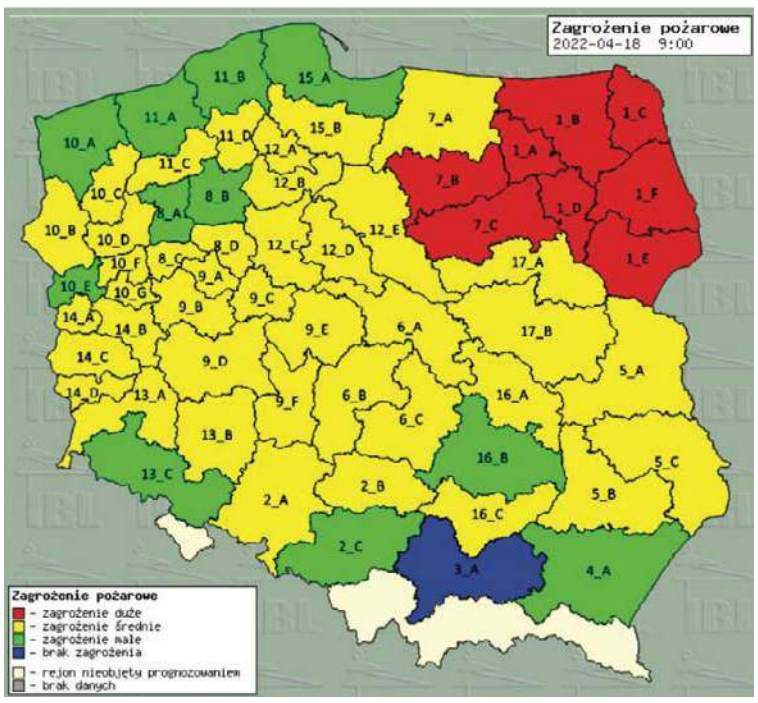

Przygotowanie materiału prognostycznego do pomiaru

nej stronie internetowej Lasów Państwowych www.lasy.gov.pl , na mapie zagrożenia pożarowego lasu. Kiedy przyjrzycie się tej mapie, to możecie zauważyć, że niektóre nadleśnictwa zaznaczone są kolorem czerwonym, co oznacza, że w tych nadleśnictwach występuje 3 najwyższy stopień zagrożenia pożarowego lasu.
Stopień zagrożenia pożarowego lasu określany jest codziennie dla 60 stref prognostycznych z wyjątkiem obszarów górskich. Dla lasów, w których udział typów siedliskowych lasu terenów górskich jest większy niż 50%, nie jest wymagane oznaczanie stopnia oraz prognozowanego stopnia zagrożenia pożarowego lasu.
Warto wspomnieć, że województwo warmińsko-mazurskie rozciąga się na obszarze, na którym wyznaczone są 4 strefy prognostyczne o numerach 1_A, 1_B, 7_A i 7_B.
Okresowy zakaz wstępu do lasu zostaje wprowadzony przez nadleśniczego przy 3. stopniu zagrożenia pożarowego lasu, gdy wilgotność ściółki mierzona o godzinie 9:00 przez 5 dni z rzędu będzie niższa od 10%. Zakaz ten ma na celu ochronę przyrody i zapewnienie bezpieczeństwa ludziom.

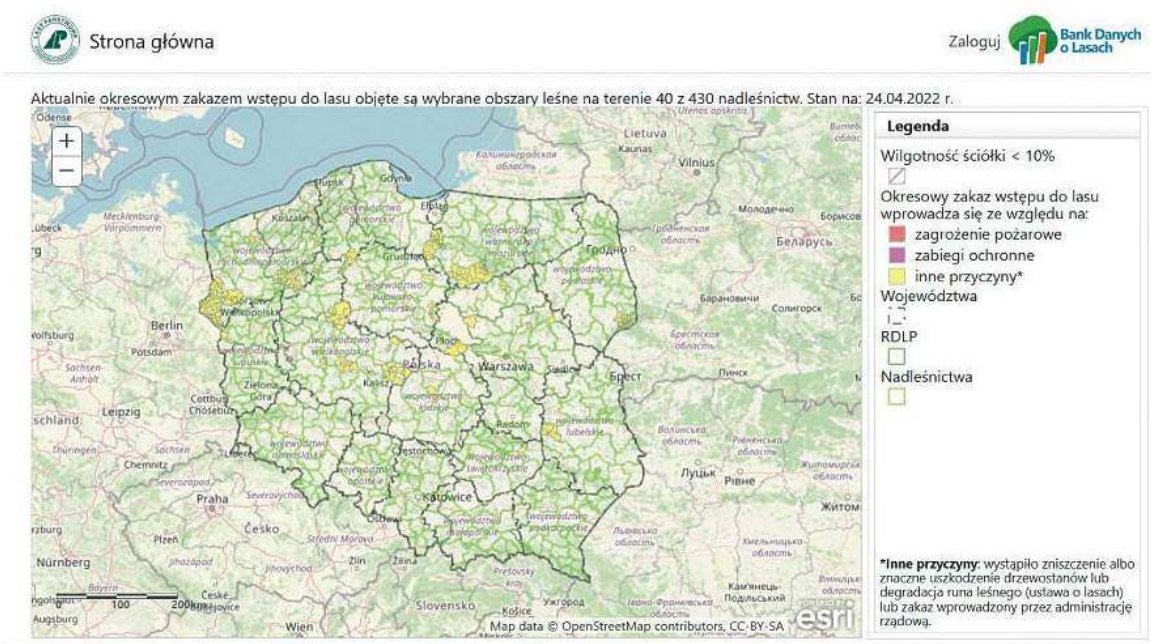
Pracująca wagosuszarka i umieszczony obok rejestrator danych pomiarowych

Mapa zagrożenia pożarowego lasu

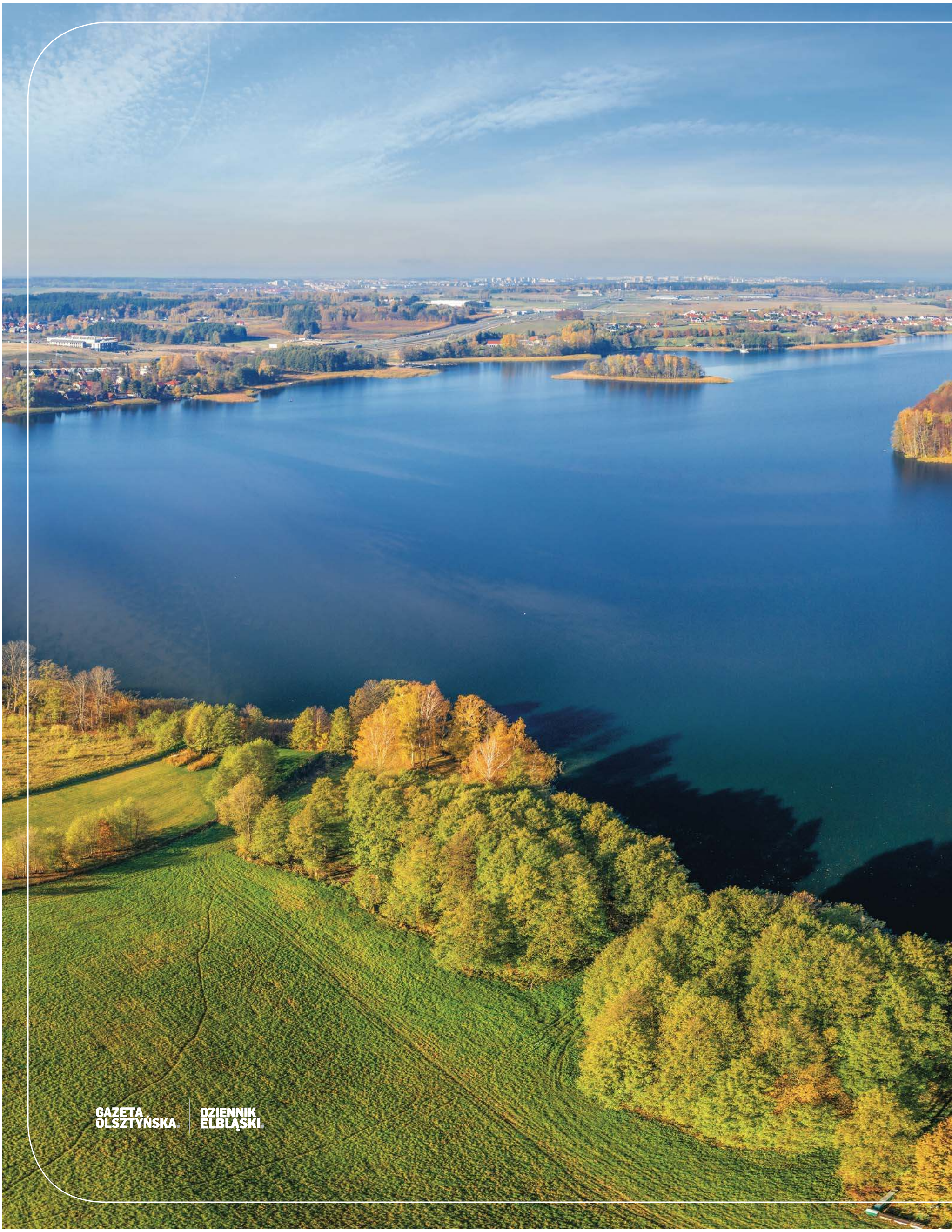
Na stronie https://zakazywstepu.bdl.lasy.gov.pl/zakazy/ prezentowane są aktualne okresowe zakazy wstępu do lasu, wprowadzone ze względu na zagrożenie pożarowe, zabiegi ochronne lub inne przyczyny.
Wybierając się do lasu lub planując dalszą wycieczkę w inne rejony polskich lasów, warto odwiedzić tę stronę, aby mieć pewność, że nic nie przeszkodzi nam w kontakcie z przyrodą.

Autor:
Magdalena Gudzbeler

Mapa zakazów wstępu do lasu

eprasa.pl 3a43819d3c

eprasa.pl 3a43819d3c